

epravo.cz

MAGAZINE

Monika Novotná: „Advokacie musí zůstat nezávislá,
a bez důvěry veřejnosti by ztratila smysl“

str. 4

&

Profesor Petr Hajn, legenda obchodního práva,
byl uveden do Právnické síně slávy

str. 8

&

Student je spotřebitel: ÚS redefinoval
smluvní vztahy se soukromými VŠ

str. 20

2
2025

I jedna neproplacená faktura může být pro vaši živnost likvidační

Sjednejte si právní ochranu živnostníka

Komplexní právní služby pro každého, kdo se věnuje podnikatelské činnosti a nepožaduje pojistit své případné zaměstnance.

500.000 Kč
na náklady právního
sporu pro každou
pojistnou událost

NONSTOP
právní poradenství
a ochrana

5 pojistných
událostí ročně

Nezávislí
a specializovaní
právníci

PRÁVNÍ OCHRANA

Pobočka ERGO Versicherung Aktiengesellschaft pro ČR

OBSAH

EDITORIAL

ROZHOVOR

- 4** Monika Novotná: „Advokacie musí zůstat nezávislá, a bez důvěry veřejnosti by ztratila smysl“

PRÁVNÍK ROKU

- 8** Profesor Petr Hajn, legenda obchodního práva, byl uveden do Právníkové síně slávy

Z PRÁVNÍ PRAXE

- 11** Neplatnost přezjištění pohledávky ze spotřebitelské smlouvy blankosměnkou: Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1145/2023
- 13** Datace jako obligatorní náležitost právního jednání?
- 19** Jak budou vypadat cenovky v roce 2025?
Nová pravidla pro uvádění měrných cen v kostce
- 20** Student je spotřebitel:
ÚS redefinoval smluvní vztahy se soukromými VŠ
- 23** Přinese rozsáhlá novela zákona o ochraně přírody a krajiny urychlení povolovacích procesů?
- 27** Zamítnutí žaloby z důvodu odlišných skutkových tvrzení v jiném řízení
- 29** Omyl v ceně e-shopu: právní následky pro obchodníka i spotřebitele
- 31** Bankovní tajemství ve světle nových výzev bezhotovostní digitální éry

- 35** Budou náklady na vázaný kapitál dalším z témat pro statutární orgány?
- 37** Vyživovací povinnost mezi (rozvedenými) manžely nejen ve světle Nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2691/24
- 41** Cochemská praxe
- 43** Investiční dotazník u právnických osob a test vhodnosti
- 47** Mohou banky sledovat uhlíkovou stopu klientů na základě platebních transakcí?
- 49** NS: I po přechodu zaměstnanců platí povinnost zajistit rovné zacházení
- 52** Důsledky neuveřejnění smlouvy v registru smluv a možnosti nápravy
- 57** Variabilní složka mzdy¹ jako (ne) nároková motivační složka
- 61** Odpovědnost dopravce a zasílatele za škodu či ztrátu zboží při nakládce
- 65** Flexinovela v praxi: příležitost i výzva pro HR a firemní compliance
- 67** Zemědělská půda se těší mnohostranné legislativní ochraně
- 70** Agilní vývoj softwaru – specifika smluvních podmínek
- 74** Aktivní legitimace k podání námitek proti zadávacím podmínkám v jednacím řízení s uveřejněním
- 78** Úvod do problematiky squeeze-out
- 81** Cashování, aneb přímé úhrady od pacientů mimo veřejné zdravotní pojištění: průvodce pro poskytovatele
- 85** Flexibilnější rozvázání pracovního poměru: Co přináší novela zákoníku práce?

- 88** Kárné komise ČAK musí chránit svobodu projevu obdobně jako Ústavní soud
- 89** Oprávněný zájem jako právní základ pro zpracování osobních údajů v souvislosti s vývojem a zaváděním AI modelů
- 92** Vymezení zadávacích podmínek na veřejnou zakázku v oblasti zdravotnictví
- 95** Digitální marketing: Rozhodnutí belgického soudu ve věci IAB Europe

JUDIKATURA

- 98** Z aktuální judikatury

LIFESTYLE

- 112** Další krok v posilování energetické bezpečnosti. ČEZ se poprvé postaral o přepravu LNG tankeru přes oceán.
- 115** Jaké změny přináší flexinovela? Nová pravidla, která pocítí prakticky všichni na trhu práce.
- 119** Novela zákona o znalcích: krok ke stabilizaci systému, který se potýkal s provozní nepružností
- 120** Národní Bar and Books
- 121** V Mělníku vznikne největší paroplynový teplárenský zdroj v Česku
- 123** Jiří Loubal: Zdraví je ta nejlepší investice
- 125** Wellness & Spa hotel Villa Regenhart ****
- 127** Schody Home Bar – malé místo s velkou atmosférou

sokol
novák
tdpA

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

držíte v rukou další číslo časopisu EPRAVO.CZ Magazine – tentokrát s označením 2/2025.

Nedávno jsme v Brně zažili skutečně výjimečný večer. Galavečer Právník roku 2024 přinesl mnoho emocí, ale jeden okamžik byl opravdu nezapomenutelný – standing ovation pro legendu českého práva Petra Hajna. Pokud jste nebyli přítomni, určitě si přečtete reportáž na epravo.cz. Je to připomínka toho, že právníká profese není jen o paragrafech, ale především o lidech, kteří ji formují a posouvají dál.

Před námi je další významná událost – 9. sněm České advokátní komory, který se uskuteční 3. října. Bude to příležitost k diskusi o budoucnosti advokacie, o výzvách, které přináší digitalizace, umělá inteligence a měnící se potřeby klientů. Věřím, že sněm přinese konstruktivní debatu a konkrétní kroky k modernizaci právnických služeb.

V tomto vydání najdete opět pestrou paletu odborných článků a komentářů. Naši autoři se tentokrát zaměřili na aktuální témata z různých oblastí práva – od novinek v korporátním právu přes zajímavé judikáty až po praktické rady pro každodenní advokátní praxi. Každý článek je psán s důrazem na praktickou využitelnost, protože víme, že náš čas je vzácný a potřebujeme informace, které můžeme okamžitě aplikovat.

Léto je před námi a s ním i zasloužený čas na oddech. Přeji vám, abyste našli chvíle klidu, načerpali novou energii a inspiraci. Ať už budete trávit dovolenou u moře, na horách nebo doma s rodinou, nezapomeňte, že i odpočinek je důležitou součástí profesního života.

Hezké léto a příjemné čtení!

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny epravo.cz

epravo.cz

MAGAZINE

Vydává

epravo.cz, a.s.
IČ: 26170761

Sídlo redakce

Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Kontakt

Tel. +420 606 761 303
E-mail: info@epravo.cz

Šéfredaktor

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Šéfreditor

Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování

Mgr. Pavel Pfauser
studio23.cz

Registrace

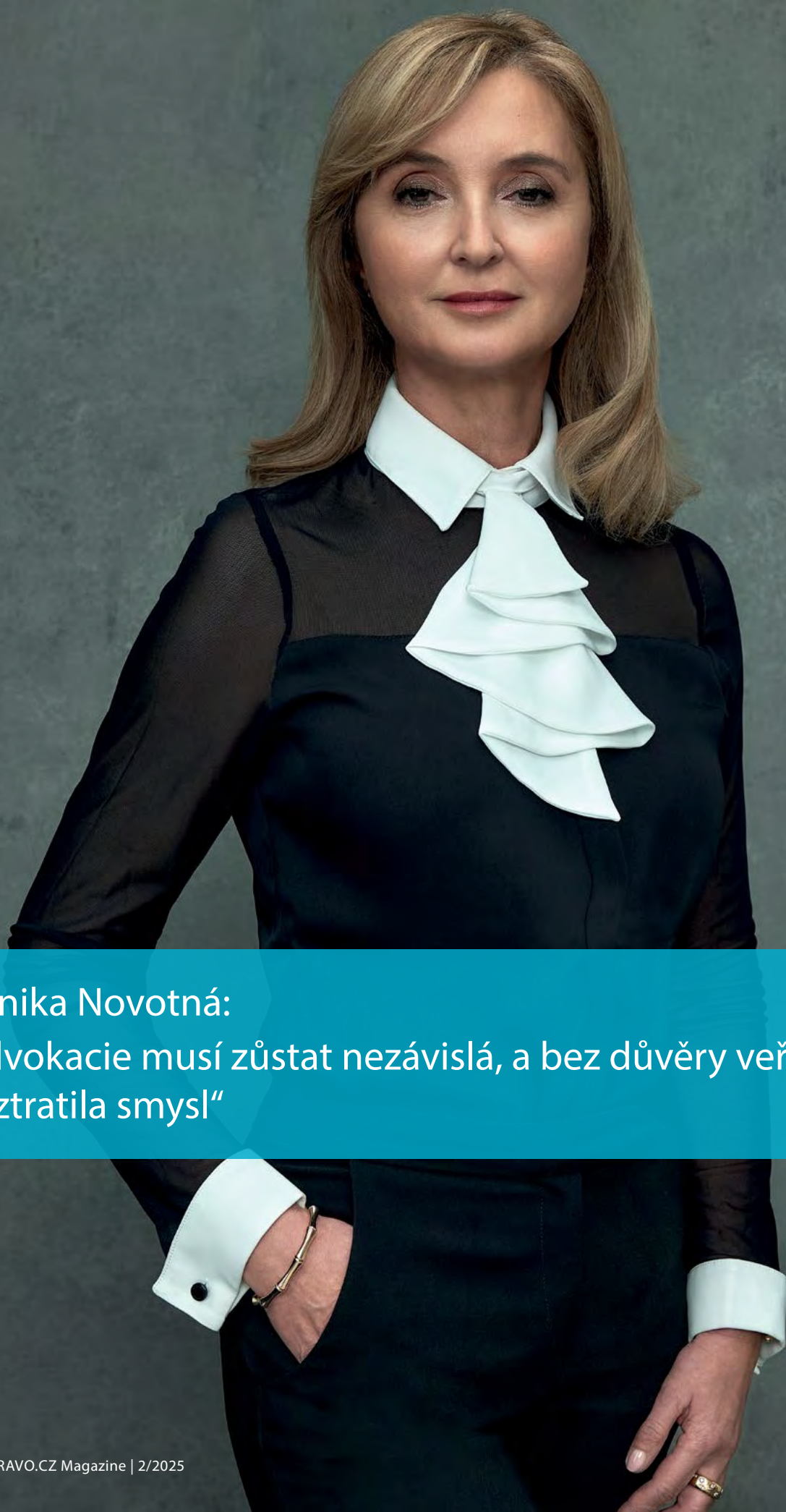
MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne 31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce

Jan Kolman

Vydavatelství využívá fotografického servisu Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

Monika Novotná:
„Advokacie musí zůstať nezávislá, a bez důvěry veřejnosti
by ztratila smysl“

Místopředsedkyně České advokátní komory Monika Novotná bilancuje v rozhovoru změny, k nimž advokacie dospěla v posledních měsících: po osmnácti letech se podařilo prosadit novelu tarifu, zákon o advokacii konečně chrání důvěrnost klientských informací a na říjen se chystá historicky první hybridní sněm. Hovoří také o roli umělé inteligence, nutnosti udržet profesi apolitickou a o tom, proč podceňování může být pro ženu – advokátku překvapivou výhodou.

Jaký byl Váš pocit, když se po osmnácti letech podařilo prosadit novelu advokátního tarifu?

Upřímně jsem cítila ohromnou úlevu a velkou radost – nejen za sebe, ale hlavně za všechny kolegy, kteří na změnu čekali. Osmnáct let je v profesním životě téměř generace a v tak dlouhém intervalu se několikrát vystřídají ministři, priority i ekonomické podmínky. O to cennější je, že se nám podařilo udržet jednotnou pozici a dovést jednání do úspěšného konce. Samozřejmě zároveň vnímám, že novela není finální stanicí; tarif musíme dál pravidelně ladit, aby držel krok s inflací i měnícími se nároky klientů. Celý proces mi připomněl maraton – člověk se nesmí nechat odradit krizovými kilometry a musí věřit, že cílová páska nakonec přijde.

”

Tarif není jednou provždy schválená věc, musí se neustále měnit.

Zažila jste během vyjednávání chvíle, kdy jste se obávala, že se změna opět neprosadí?

Ano, několikrát. Nejnapjatější moment nastal ve chvíli, kdy se po dlouhých měsících konsenzu mezi ministerstvem, Komorou a neziskovým sektorem ozvaly soudy s poměrně ostrými připomínkami. Vypadalo to, že se celá věc vrátí na úplný začátek. V takových situacích pomáhá vytrvalost, důsledná příprava argumentů, a především týmové držení linie – vědět, kdo má co odpracovat, a nesahat na už dohodnuté body. Nakonec jsme zjistili, že i tvrdá zpětná vazba může být užitečná: přiměla nás ještě lépe

doložit ekonomické dopady a získala tarifu větší respekt.

Jaké má Komora další plány s advokátním tarifem – zejména s valorizací paušálních částek?

Valorizace paušálů je dlouhodobá priorita. U sporů vázaných na hodnotu předmětu se odměna z podstaty věci „sama“ přizpůsobuje cenové hladině, ale u trestních obhajob nebo náhrad nákladů zmocněnců poškozeným máme částky pevné. Nové představenstvo proto čeká obtížný úkol znovu přesvědčit Ministerstvo spravedlnosti a celou justici, že tarif není jednou pro vždy zabetonovaná tabulka. V ideálním světě bychom chtěli zavést mechanismus průběžné indexace navázaný třeba na platovou základnu státních zástupců, aby se debata nemusela otevírat co pět let od nuly.

Jaké klíčové novinky přináší novela zákona o advokacii?

Za nejdůležitější považuji zakotvení principu důvěrnosti mezi advokátem a klientem. Dosud jsme měli pouze povinnost mlčenlivosti, ale chyběla procesní „opačná clona“, která by bránila státním orgánům v tom, aby si na informace sáhly oklikou. Novela stanoví, že pokud advokát označí informaci jako důvěrnou, musí tuto kvalifikaci respektovat všechny úřady i soudy. Teď nás čeká další krok – propisat stejný princip do procesních řádů, zejména trestního, aby byl chráněn i například vztah advokáta k poškozenému, nikoli jen k obviněnému.

Jak postupují přípravy na první hybridní sněm a co už nyní víme o jeho průběhu?

Hybridní sněm se uskuteční 3. října 2025 a přípravy jsou v plném proudu. Klíčový stres-test online hlasovacího systému 15. dubna dopadl bez sebemenších potíží – simulovali jsme vysokou zátěž i vý-

padky připojení a systém obstál. Chceme, aby si kolegové z první hybridní zkušenosti odnesli pocit, že technologie je pomocník, nikoli hrozba.

Přiláká možnost online hlasování advokáty, kteří se sněmů dosud neúčastnili?

Ráda bych řekla, že ano, ale data ze Slovenska ukazují spíše opatrný optimismus – účast tam stoupla jen o jednotky procent. Přesto doufám, že pohodlí hlasovat z kanceláře nebo z domova, třeba mezi dvěma soudními jednáními, přiláká kolegy, kteří doteď sněm vnímali jako časově náročný luxus. I kdyby online forma přinesla navíc jen pět procent hlasů, jde o pět procent advokátů, jejichž názor býval dříve tichý.

Je umělá inteligence v advokacii spíše příležitostí, nebo hrozba?

S nadhledem říkám, že je to spíše příležitost zabalená do hezké krabičky varování. AI dokáže ušetřit hodiny rutinní práce – od přepisu jednání až po rychlé rešerše judikatury. Zároveň nikomu neodpustí nekritické spoléhání. Advokát zůstává tím, kdo pod text podepisuje své jméno a nese odpovědnost. Může-li mi nástroj připravit osnovu nebo shrnout dvousetbodový rozsudek Soudního dvora EU za pět minut, bylo by lehkomyšlné jej ignorovat. Úplnou náhradu lidského úsudku ale v dohledné době nečekám.

Jak AI využíváte ve své kanceláři a jak o jejím nasazení uvažuje Česká advokátní komora?

V Rödl & Partner testujeme několik licencovaných řešení a současně vyvíjíme vlastní nástroj nad firemní databází daňové judikatury. Prakticky to znamená, že napsat první draft podání je otázka minut, ne hodin, a advokát má víc času na strategii. Komora zatím zvažuje AI hlavně pro interní administrativu – rych-

”

Advokát je jediný, kdo bude na straně občana, když se dostane do úzkých.

lé vyhledávání v archivu usnesení, klasifikaci dokumentů nebo chatbot pro běžné dotazy kolegů nebo pro e-mailovou korespondenci. Matrika zatím zůstává doménou lidské kontroly, právě kvůli nutné přesnosti a ochraně osobních údajů.

Plánuje Komora doplnit či rozšířit stávající stanovisko k používání AI?

Stanovisko z roku 2023 je stále platné a poskytuje základní mantinely: ochrana klientských dat, ověřování výstupů a nezpochybnitelná odpovědnost advokáta. Nové představenstvo se k němu určitě vrátí, protože vývoj jde kupředu milovými kroky. Už dnes se rýsují otázky, které se v roce 2023 neřešily – třeba jak pracovat s lokálními modely provozovanými v kanceláři, aby data zůstala „in-house“, nebo jak školit koncipienty, kteří se s AI setkávají už při studiu.

Kandidujete do představenstva Komory, vedete kandidátku Moderní advokacie. Co Vás motivovalo pokračovat?

Chtěla bych navázat na rozdělanou práci. Každý mandát má své tempo – první dva roky se učíte, třetí rok začínáte sklízet ovoce a čtvrtý běžíte sprintem do cíle. Ráda bych v dalším období využila zkušenosti a posunula projekty, které teprve nabírají dech, například modernizaci vzdělávacího portálu. Konečné slovo ale budou mít kolegové na sněmu a jejich důvěru si člověk musí zasloužit znovu.

Zvažujete kandidaturu na předsedkyni České advokátní komory?

Popravdě řečeno nechávám si čas na promyšlení. Předseda musí mít nejen odborné zázemí, ale i dostatečný prostor v kalendáři a silný tým. Aktuálně se soustředím na přípravu voleb a na debatu s kolegy, co považují za nejpalčivější témata. Pokud se ukáže, že moje zkušenost a energie mohou Komoře prospět i v čele, nebudu se zodpovědnosti bránit.

Jaké budou podle Vás hlavní úkoly nového představenstva na příští čtyři roky?

Prioritou číslo jedna zůstává obrana nezávislosti advokacie, ať už v souvislosti s unijními předpisy AML, nebo novými technologiemi. Dále musíme udržet tarif ekonomicky reálný a zároveň srozumitelný pro veřejnost. Třetí velký úkol je vzdělávání – koncipienti jsou budoucnost profese a musíme jim nabídnout program, který stíhá digitální dobu. A v pozadí běží „evergreen“: hlídat legislativní práce na novém trestním i civilním řádu a být připraveni zasáhnout, pokud by hrozil zásah do základních práv.

Jak byste laikovi vysvětlila význam samosprávy advokátů jako ochrany před zásahem státu?

Představte si trestní řízení jako fotbalový zápas: na jedné straně hraje stát s velkým rozpočtem, policisty, žalobci a nejmodernější technikou; na druhé straně

”

Hybridní sněm má ukázat, že technologie je pomocník, ne hrozba.

stojí občan, který často hraje svůj první zápas. Advokát je trenér a zároveň štít – pokud by stát mohl trenéra jmenovat, platit a kontrolovat, zápas by nikdy nebyl férový. Samospráva zajišťuje, že si advokáti sami stanoví pravidla profese a stát do jejich vztahu s klientem nemůže nahlížet.

Proč je klíčové, aby advokacie zůstala apolitická?

Advokacie slouží všem – klientům vlevo, vpravo i uprostřed. Pokud by se Komora přiklonila k jedné straně, přestala by být partnerem pro ostatní. Nejenže by se tím zúžil prostor pro vyjednávání legislativy, ale ztratila by se i důvěra veřejnosti v naši nestrannost. Proto se k politice vyjadřujeme jen tam, kde hrozí přímý zásah do základních práv nebo nezávislosti justice.

Má Komora do budoucna aktivněji vystupovat v legislativních debatách?

Určitě ano, pokud se jedná o předpisy dotýkající se právní pomoci nebo procesních pravidel. Naopak u ryze fiskálních či politických návrhů, jež se advokacie týkají jen okrajově, dává smysl nechat prostor odborným svazům a akademické sféře. Jinými slovy: mluvíme, když jde o spravedlnost, mlčíme, když se jedná jen o sazbu DPH. Ovšem přeházení advokátních služeb do nižší daňové sazby bychom samozřejmě podporovali.

Kde vidíte své osobní priority pro další funkční období?

Ráda bych posunula dalšího vzdělávání – interaktivní webináře, krátké testy „naživo“ a mentorské programy pro koncipienty. Dále se chci věnovat ekonomice Komory: audit interních procesů, hledání úspor a rozumné diverzifikaci příjmů, aby rozpočet dlouhodobě netrpěl výkyvy. Třetí téma je digitalizace – z Komory 21. století by neměly odcházet stohy papíru, pokud tomu můžeme předejít.

Jaké je být ženou v advokacii a jak se poměr žen a mužů v oboru mění?

Když jsem začínala, byly advokátky spíš výjimkou. Dnes se čísla vyrovnávají a mnoho kolegyně si pochvaluje flexibilitu profese: můžete si určit, kolik klientů přijmete, a upravit pracovní dobu tak, abyste nemuseli řešit dilema profese a rodina. Navíc se mění i role mužů – stále častěji si berou rodičovskou či zkrácené úvazky, což ženám otevírá prostor pro větší profesní uplatnění. Osobně vnímám diverzitu jako přirozené bohatství: smíšené týmy často přicházejí s kreativnějšími řešeními.

Zažila jste v praxi projevy podceňování kvůli pohlaví?

Otevřenou negaci ne, spíše drobné stereotypy – třeba starosta, který mi říkal „be-ruško“. V takovém okamžiku máte dvě

”

Když vás někdo podceňuje, je snazší ho překvapit připraveností.

možnosti: naštvat se, nebo využít podcenění ve svůj prospěch. Já volím druhou cestu – připravím si fakta, a když dotyčný zjistí, že mám pevný argument, tón konverzace se rychle změní.

Vnímala jste zvolení první místopředsdkyně jako zvláštní závazek?

Zpočátku jsem ani netušila, že jsem první žena v této funkci; zjistila jsem to až zpětně. Když mi to došlo, pocítila jsem lehký tlak „neselhat jménem všech kolegyní“. Beru to ale spíš jako motivaci – pracovat tak, aby už nikdo nemusel říkat „to se ženám ještě nepovedlo“.

Jak se Vám dařilo skloubit náročnou profesi s péčí o rodinu?

Kdybych tvrdila, že vždy bez problému, lhal bych. Každá pracující matka zná chvíle pochybností. Pomohl mi dobrý tým v kan-

celáři, fungující delegování a taky podpora partnera. Učila jsem se říkat „teď potřebuji pomoc“ a brát si chvíli jen pro děti, třeba i uprostřed týdne. Dnes, když vidím, že z mých potomků vyrostli samostatní mladí advokáti, vím, že to úsilí stálo za to.

Jakou radu byste dala mladé právničce, která uvažuje o kariéře advokátky?

Nebojte se a buďte zvědavá. Najděte si obor, který vás skutečně baví – daňové

právo, rodinné spory či IT –, a v něm si vybudujte pevnou odbornost. Pochybnosti vás udrží ve střehu, ale nenechte je přerůst ve strach; vždycky se dá požádat o mentoring nebo kolegiální konzultaci. A hlavně: myslete na rovnováhu. Práce je maraton, nikoli sprint, a dobře odpočatý právník podá lepší výkon než ten vyhořelý. ☺

Autor: Miroslav Chochola

Foto: Jan Kolman

”

Umělá inteligence velmi usnadňuje práci, ale nikomu neodpustí nekritické spoléhání.

Profesor Petr Hajn, legenda obchodního práva, byl uveden do Právnické síně slávy

V pořadí již devatenáctý ročník celojustiční soutěže Právník roku, kterou od roku 2005 pořádají mediální a vzdělávací skupina EPRAVO.CZ a Česká advokátní komora, zná své vítěze. Na slavnostním galavečeru, který se konal v pátek 23. května 2025 v reprezentativních prostorách brněnského hotelu International, převzalo skleněnou plastiku sv. Yva, svého patrona, celkem sedm právnických osobností. Poctu nejvyšší, právnického „Oskara“, resp. svatého Yva za celoživotní přínos českému právu, získal a do Právnické síně slávy byl uveden profesor Petr Hajn, emeritní vysokoškolský pedagog a advokát.

V 19. ročníku soutěže ocenila odborná porota v čele s předsedou Robertem Němcem, předsedou České advokátní komory, a místopředsedou Miroslavem Chocholou, předsedou představenstva společnosti EPRAVO.CZ a zakladatelem projektu Právník roku, osobnosti práva v celkem čtyřech odborných kategoriích – Občanské právo, Trestní právo, Správní právo a Pracovní právo, a ve třech kategoriích speciálních – PRO BONO, Talent roku a Právnická síň slávy. Stejně jako v loňském roce byla i letos udělena Zvláštní cena sv. Yva za přínos české justici.

V odborných kategoriích předali zástupci jednotlivých právnických profesí, komor a spolků, společně s významnými hosty, skleněnou plastiku sv. Yva notáři a vice-

prezidentovi Notářské komory ČR Pavlu Bernardovi, předsedkyni trestního senátu Nejvyššího soudu Věře Kůrkové, soudci Nejvyššího správního soudu Michalu Bobkovi a advokátovi a vysokoškolskému pedagogovi Janu Pichrtovi (více informací v tabulce níže).

V první ze speciálních kategorií, Talent roku, jež je určena pro mladé právničky a právníky, resp. jejich autentické písemné odborné a literární práce s právní tematikou, vyhodnotila odborná porota jako nejlepší příspěvek „Na tenkém ledě: Transparentnost trestního řízení a ochrana osobnosti v digitální době“ Anety Schwarzové, asistentky soudce trestního úseku Krajského soudu v Ústí nad Labem. Vedle plastiky patrona právníků přijala vítězka z rukou ministra spravedlnosti Pavla Blažka a předsedy České

advokátní komory Roberta Němce i šek v hodnotě 100 000 korun. Na druhém a třetím místě se umístily soutěžní práce advokátky Michaely Olivové a právníka Michala Kuka.

Letošním vítězem kategorie PRO BONO se stal a finanční odměnu ve výši 50 000 korun převzal od nestora české advokacie Gerhardta Bubníka advokát Zdeněk Joukl, který se charitativní činnosti věnuje dlouhodobě. Kromě jiného bez nároku na odměnu od roku 2007 licituje dobročinné aukce uměleckých či sportovních artefaktů a během pandemie onemocnění covid-19 stál za zorganizováním rozvozu téměř třiceti tisíc obědů zdarma osamělým brněnským seniorům a složkám Záchraného integrovaného systému. V posledních letech má zásadní podíl na úsilí zajistit adekvátní léčbu

malým pacientům se vzácnými onemocněními – například Martínka Zatloukala či Oliverka Kovalského s onemocněním SMA.

Hned několikrát během večera vystoupal na pódium kongresové haly hotelu International ministr spravedlnosti Pavel Blažek. Jednak aby předal ceny vítězům kategorie Talent roku, ale také aby sám převzal z rukou předsedy ČAK Roberta Němce Zvláštní cenu sv. Yva za přínos české justici. Odborná porota Právníka roku ocenila zejména jeho přínos ke zkvalitnění komunikace Ministerstva spravedlnosti se všemi profesními stavy v justici či k posunu potřebné legislativy směrem k tomu, aby mohly společně efektivněji fungovat. A také fakt, že zásadním způsobem přispěl například k otevření debaty o způsobu financování bezplatné právní pomoci a zajištění práva na právní pomoc, přičemž prvním krokem k naplnění role státu při zajištění bezplatné právní pomoci se za jeho osobního přispění stala novelizace advokátního tarifu.

Již tradičně je součástí slavnostního programu i předání mimosoutěžní speciální Ceny Václava Mandáka za nejlepší odborný článek publikovaný v roce 2024 v Bulletinu advokacie, časopise vydávaném Českou advokátní komorou. Vítězem se tentokrát stal příspěvek experta na trestní právo, bývalého advokáta a obhájce, vysokoškolského pedagoga Pavla Vantucha „Proč nejsou v obžalobě uváděny důkazy ve prospěch obviněného?“, uveřejněný v BA č. 4/2024. „Redakční rada hodnotí články podle odborné kvality, jejich srozumitelnosti a argumentační přesvědčivosti, přínosu článku pro právní a zejména advokátní praxi, přihlíží také k původnosti tématu a jeho aktuálnosti v daném kalendářním roce,“ přiblížil proces výběru vítěze předseda redakční rady BA Petr Toman. „Stejně jako v loňském roce – a v několika předchozích ročnících – zaujalo hodnotitele nejvíce téma z oboru trestního práva. Jsem zvědav, jestli, trest ‘obhájí své prvenství i napřesrok,‘ uvedl k ocenění Robert Němec, předseda České advokátní komory.

Vrcholem galavečera pak bylo předání „právníckého Oskara“, svatého Yva za celoživotní přínos českému právu, výjimečné právnícké osobnosti. Získal jej a do

VÍTĚZOVÉ – PRÁVNÍK ROKU 2024

SOUTĚŽNÍ KATEGORIE	KATEGORIE SE ZVLÁŠTNÍMI KRITÉRII
Občanské právo Mgr. Pavel Bernard, notář a viceprezident Notářské komory ČR Trestní právo JUDr. Věra Kůrková, soudkyně, předsedkyně trestního senátu Nejvyššího soudu ČR Správní právo Mgr. et Mgr. Michal Bobek, MJur, Ph.D., Dr.h.c., soudce Nejvyššího správního soudu ČR Pracovní právo prof. JUDr. Jan Pichrt, vysokoškolský pedagog, vedoucí Katedry pracovního práva a práva sociálního zabezpečení PF UK v Praze, advokát	Talent roku – 1. místo JUDr. Aneta Schwarzová, asistentka soudce trestního úseku Krajského soudu v Ústí nad Labem Talent roku – 2. místo Mgr. Michaela Olivová, spolupracující advokátka s AK JUDr. Tomáš Vymazal, Olomouc Talent roku – 3. místo Mgr. Michal Kuk, právník v právní poradně Frank Bold Society Ocenění PRO BONO Mgr. Zdeněk Joukl, advokát v Brně Právnícká síň slávy prof. JUDr. Petr Hajn, DrSc., emeritní vysokoškolský pedagog a advokát v Brně

Právnícké síně slávy byl uveden uznávaný vysokoškolský pedagog a advokát, legenda českého obchodního práva, profesor Petr Hajn.

„Uvedení do Právnícké síně slávy je nejvyšší poctou, jakou může právnícká veřejnost jednomu ze svých kolegů za jeho celoživotní aktivity v oblasti práva udělit. V předchozích ročnících soutěže byli do síně slávy uvedeni například první veřejný ochránce práv Otakar Motejl či docent Petr Pithart, český politik, historik, pedagog a spisovatel, anebo první dáma české advokacie, advokátka a bývalá ministryně spravedlnosti Dagmar Burešová. Na loňském galavečeru, který se konal v pražském Rudolfinu, to pak byl emeritní notář a čestný prezident Notářské komory Martin Foukal,“ přiblížil toto výjimečné ocenění a některé z jeho držitelů předseda ČAK Robert Němec.

Již od prvních ročníků je soutěž Právník roku spjata s dobročinností, každoročně předávají donátoři v rámci slavnostního večera charitativní šeky vybraným subjektům.

Letos byly předány hned dva šeky, oba na částku 100 000 korun. Jako v minulých le-

tech již mnohokrát je věnovala advokátní kancelář HAVEL & PARTNERS. První v nich byl určen Českému registru dárců krve a tkání IKEM a převzala jej Mgr. et Mgr. Markéta Šenkýřová, náměstkyně ředitelky IKEMu. Dalších sto tisíc putovalo spolku Loono, který se zabývá preventivně-výchovnou činností pro veřejnost. Šek převzala zakladatelka spolku MUDr. Kateřina Šedová.

„Rád bych věřil, že se nám i letos podařilo naplnit myšlenku, s níž jsem v roce 2005 soutěž Právník roku zakládal – a to představit odborné právní veřejnosti i veřejnosti laické nejvýznamnější justiční osobnosti, které se podílejí na budování pozitivního obrazu českého práva v očích občanů naší země,“ zdůraznil v závěru večera zakladatel soutěže a předseda představenstva společnosti EPRAVO.CZ Miroslav Chochola. 📞

Autor: TZ PR
Foto: Petr Gebauer

právníkroku 2024

Rödl & Partner

ROSTEME SPOLEČNĚ

- Právní poradenství
- Daňové poradenství
- Audit
- Business process outsourcing
- Management & business consulting

13 let

Právnícká firma
roku 2012–2024

Neplatnost přezajištění pohledávky ze spotřebitelské smlouvy blankosměnkou: Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1145/2023

Dne 9. října 2024 vydal Nejvyšší soud rozsudek pod sp. zn. 29 Cdo 1145/2023, kterým změnil předchozí rozhodnutí nižších instancí a zrušil směnečný platební rozkaz vydaný na základě blankosměnky zajišťující spotřebitelský úvěr. Tento judikát významně přispívá k výkladu otázky tzv. přezajištění v kontextu ochrany spotřebitele. Ve vztahu ke spotřebitelským úvěrům však prakticky potvrzuje již platný právní stav, kdy je od roku 2013 zajištění spotřebitelského úvěru směnkou ve většině případů výslovně zakázáno – jak stanoví § 112 odst. 1 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „Zákon o spotřebitelském úvěru“).

Přestože se rozhodnutí formálně vztahuje k úpravě starého občanského zákoníku (a to konkrétně k ustanovení § 56 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále „OZ 1964“)), jeho závěry zůstávají plně relevantní i podle nové právní úpravy účinné od roku 2014. Ustanovení § 56 OZ 1964, které chránilo spotřebitele před nepřiměřenými a zneužívajícími ujednáními, je v novém občanském zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále „NOZ“) nahrazeno ustanovením § 1813 a násl. NOZ, která zakazují použití nepřiměřených podmínek ve spotřebitelských smlouvách, a souvisejícím

ustanovením § 1793 NOZ, které upravuje neúměrné zkrácení.

Skutkový základ a právní otázka

V dané věci se žalobce domáhal zaplacení směnečné částky na základě směnky, která byla původně vystavena jako blankosměnka k zajištění spotřebitelského úvěru. Úvěrová smlouva obsahovala nejen ujednání o zajištění úvěru směnkou, ale i další zajišťovací instrumenty – zástavu nemovitosti, ručitelské prohlášení, vinkulaci pojistného plnění a smluvní pokutu. Ujednání o vyplňovacím právu k blankosměnce umožňovalo

věřiteli doplnit směnečnou sumu až do výše souhrnu všech pohledávek (jistiny, úroků, pokut, nákladů). Navíc mohla být směnečná suma teoreticky navýšena o zákonný úrok a směnečnou odměnu (dle zákona směnečného a šekového, čl. I § 48 odst. 1).

Nejvyšší soud řešil klíčovou otázku, zda takto nastavené zajištění úvěru představuje nepřipustné přezajištění v rozporu s požadavkem rovnováhy a dobré víry ve smluvních vztazích mezi podnikatelem a spotřebitelem. Nejvyšší soud přitom tyto otázky posuzoval striktně v kontextu občanského zákoníku (konkrétně ve

vztahu k OZ 1964) a nikoliv ve vztahu k Zákonu o spotřebitelském úvěru. Dané závěry Nejvyššího soudu se tak v soudním kontextu obzvlášť vztáhnou na situaci, kdy spotřebitel poskytuje zajištění, avšak nikoliv v rámci spotřebitelského úvěru a Zákon o spotřebitelském úvěru se tak na danou věc nevztáhne.

Zneužívající povaha směnečného ujednání

Soud dovodil, že kombinace více zajišťovacích institutů spolu s blanketní směnkou umožňující věřiteli jednostranně a významně navýšení dlužné částky – a to i o další smluvní a zákonné sankce – představuje ujednání, které samo o sobě zakládá značnou nerovnováhu práv a povinností mezi stranami ve smyslu ustanovení § 56 OZ 1964. Jde tak o zneužívající klauzuli, která nemůže požívat právní ochrany a je tudíž absolutně neplatná (v kontextu NOZ by se dle ustanovení § 1815 NOZ jednalo o zdánlivost).

Soud konstatoval, že spotřebitel je v podobných vztazích slabší stranou, a právní konstrukce, která mu může ukládat platit „dvojitě“ – jednou z titulu úvěrové smlouvy a podruhé ze směnky, jejíž obsah si určuje věřitel sám – odporuje principu ochrany spotřebitele a je zneužívající klauzulí. V tomto ohledu je zajímavé, že Nejvyšší soud se neztotožnil s argumentací žalobce, že je nutné zohlednit to, že blankosměnka byla nakonec fakticky vyplněna jen v rozsahu nesplacené jistiny a výčíslených úroků (včetně úroku z prodlení) a nikoliv například v rozsahu smluvních pokut. Problém Nejvyšší soud viděl už jen v samotné možnosti věřitele uplatnit další nároky založené úvěrovou smlouvou (jako například nároky na smluvní pokuty) samostatně v jiném řízení.

Přezajištění jako důvod neplatnosti zajištění

Tento judikát navazuje na již existující linii rozhodování Nejvyššího soudu (viz níže), podle které je přezajištění v neprospěch spotřebitele nepřípustné. Věřitel má nepochybně právo zajistit své pohledávky, avšak nikoli způsobem, který by zcela vyloučil smysluplnou obranu spotřebitele nebo vedl k tzv. přezajištění – tedy k souhrnné a excesivní kombinaci zajištění, která nemá oporu ve skutečné míře rizika.

Tento trend se zároveň zrcadlí i v aktuální přípravě novely zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále „Zákon o spotřebitelském úvěru“), která reflektuje potřebu zákonodárného zpřesnění pravidel pro zajištění spotřebitelských úvěrů. V důvodové zprávě k bodu 88 (změna § 113 odst. 1 Zákona o spotřebitelském úvěru týkající se limitu maximální výše zajištění spotřebitelského úvěru) se výslovně konstatuje:

„Nahrazením slov ‚hodnota zajišťované pohledávky‘ slovy ‚celková výše spotřebitelského úvěru‘ dochází ke snížení limitu maximální výše zajištění spotřebitelského úvěru tak, aby toto zajištění nebylo ve zcela zjevném nepoměru k hodnotě poskytnutého spotřebitelského úvěru a jeho veškerým nákladům včetně případné smluvní pokuty, ale pouze k hodnotě poskytnutého spotřebitelského úvěru samotného.“

Navrhovaná úprava tak směřuje k zákonnému omezení nepřiměřeného zajištění (přezajištění), které je jádrem právě posuzovaného judikátu. Pokud novela Zákona o spotřebitelském úvěru projde, bude výslovně zákonem stanoveno, že poměr maximální výše zajištění se bude počítat pouze ve vztahu k celkové výši spotřebitelského úvěru a nebudou se v tomto zohledňovat další zajištěné pohledávky jako jsou například nároky na uhrazení smluvních pokut. Výše maximálního možného zajištění ve spotřebitelských úvěrech by se tudíž v tomto případě do budoucna snížila.

Další judikatura Nejvyššího soudu

Problematika přezajištění se promítla i do dalších rozhodnutí Nejvyššího soudu, a to zejména v judikatuře ve vztahu k neplatnosti smluvní pokuty z důvodu celkového přezajištění utvrzované pohledávky smluvní pokutou. Například v rozsudku 33 Cdo 1380/2021 ze dne 29. 9. 2021 Nejvyšší soud konstatoval, že ujednání o smluvní pokutě ve výši 0,5 % denně z dlužné částky, sjednané v rámci notářského zápisu o půjčce, bylo neplatné pro rozpor s dobrými mravy podle ustanovení § 39 OZ 1964, neboť šlo o tzv. přezajištění pohledávky – dlužná částka byla již dostatečně zajištěna kombinací vysokého úroku (20 % ročně), zástavního práva k nemovitostem v hodnotě a notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti.

Nejvyšší soud zdůraznil, že takovéto excesivní zajištění ztrácí legitimní funkce smluvní pokuty (sankční, preventivní, uhrazovací) a představuje nepřiměřenou, a tudíž nemravnou sankci. Zároveň připomněl, že přiměřenost zajištění je třeba vždy posuzovat individuálně podle konkrétních okolností věci. K otázce použití smének ve spotřebitelském kontextu dále srov. stále citované rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 688/2012 ze dne 30. 9. 2015 a sp. zn. 29 Cdo 562/2014 ze dne 31. 5. 2016.

Kontext: Jednání poskytovatele zajištění jako spotřebitele

Rozsudek 29 Cdo 1145/2023 přispívá mimo jiné i k širší debatě o tom, kdy je poskytovatel zajištění spotřebitelem. V návaznosti na judikaturu SDEU (C-74/15) a Ústavního soudu (III. ÚS 679/24) je zřejmé, že pokud fyzická osoba jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti – např. když ručí za úvěr člena rodiny – požívá odpovídající právní ochrany jako spotřebitel.

Dopady na praxi

Ačkoli se rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1145/2023 formálně vztahuje ke starší právní úpravě a v oblasti spotřebitelských úvěrů prakticky potvrzuje již zákonem zakotvený zákaz jejich zajištění smenkou, má pro právní praxi stále významný dopad. Jeho závěry totiž přesahují rámec spotřebitelského úvěrování a nabízejí interpretační vodítka i pro jiné smluvní vztahy, kde je jedna ze stran v postavení slabší strany – typicky například v případech, kdy fyzická osoba ručí mimo svou podnikatelskou činnost. Judikát tak přispívá k vymezení hranic přípustného zajištění pohledávky, posiluje ochranu nerovného smluvního postavení a poskytuje jasný signál, že excesivní kombinace zajišťovacích prostředků bude shledána přinejmenším problematickou i mimo výslovně regulované spotřebitelské úvěry. ☺

Mgr. Anna Kalašnikovová, advokátka
Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

Datace jako obligatorní náležitost právního jednání?

Přestože je datace v soukromém právu laiky často považována za obligatorní náležitost písemných právních jednání, jejíž absence by měla mít za následek jejich neplatnost, či dokonce zdánlivost, není tomu vždy tak. To však zdaleka neznamená, že by datace byla bezpředmětná. Ba naopak, datování písemných právních jednání má svůj nezpochybnitelný význam, a pojí se s ním řada zajímavých otázek, na které je třeba znát odpověď nejen při poskytování právních služeb.

Naše advokátní kancelář se v rámci své právní praxe střetla s celou řadou zajímavých aspektů datace, a to jak z hlediska práva hmotného při přípravě nejrůznějších smluv pro klienty, ale i jednostranných písemných právních jednání, tak procesního práva, a to zejména z hlediska důkazního, které budou níže nastíněny.

K pojmu datace a písemného právního jednání

V praxi se s datací (synonymně datováním) písemných právních jednání musel setkat téměř každý, ať již profesionálně poskytuje právní služby, anebo v právních vztazích vystupuje jako laik, poněvadž prakticky každé písemné právní jednání obsahuje nějaký relevantní časový (temporální) údaj. V písemných právních jednáních se tak lze typově setkat s údaji, jako je doba, na kterou je sjednaný nájem bytu, datum a čas splatnosti

zápůjčky či třeba datum vyhotovení odstoupení od smlouvy.

Za datování však nelze považovat všechny časové údaje, nýbrž jen ty temporální údaje, které dokládají, kdy bylo písemně (právně) jednáno. Přestože čtenáři může definice takto zdánlivě zřejmého pojmu připadat nadbytečná, je nezbytná, jelikož se v právu často s na první pohled jednoznačnými pojmy implicitně pojí určitá míra právní nejistoty. Jinak tomu není ani v případě písemného právního jednání, kdy se jím nerozumí jen listinné zachycení projevu vůle, jenž směřuje k vyvolání právních následků (účinků), jak by šlo striktně jazykově usuzovat, ale i na jakémkoliv jiném hmotném substrátu, který umožňuje reprodukci obsahu právního jednání a zachycení podpisu jednající osoby. Není proto divu, že za uvedených podmínek pojem písemnosti zahrnuje i případy, kdy je právní jednání zachyceno elektronickými prostředky (SMS, e-mail atp.).¹

Formu projevu vůle totiž nelze ztotožňovat s nosičem, resp. technickými prostředky, kterými je zachycen!²

Datace jako podstatná náležitost písemného právního jednání?

Dle civilistické právní teorie³ a zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“ nebo „OZ“), musí mít právní jednání proto, aby mohlo vůbec vyvolat zamýšlené právní účinky, tj. vznik, změnu a zánik práv a povinností, tři pojmové znaky, a to projev vůle, jeho zaměření na vyvolání právních následků a jejich aprobaci právním řádem. Jelikož jenom platné právní jednání může přivodit zamýšlené právní následky, je třeba, aby právní jednání kromě výše uvedených pojmových znaků vyhovovalo taktéž podstatným náležitostem z hlediska subjektu, vůle, projevu vůle a předmětu. Právní jednání je tedy platné, pakliže má jednající právní osob-

AegisLaw

www.aegislaw.cz

#rostemesvami

nost a svéprávnost (§ 17 OZ), a pokud je vůle jednatelova svobodná (§ 587 OZ), vážná (§ 552 OZ) a prostá omylu (§ 583 a násl. OZ), projev vůle odpovídá požadované právní formě (§ 559 a násl. OZ), a předmět právního jednání není zakázaný, resp. nemožný (§ 580 odst. 2 OZ).

Písemné právní jednání přitom musí nad rámec výše uvedených pojmových znaků a podstatných náležitostí proto, aby mělo právní účinky, splňovat dvě obligatorní náležitosti ve smyslu § 561 OZ, a to že je zachyceno v písemnosti, jak byl tento pojem vyložen výše, která je opatřena podpisem jednatelovy osoby. Z logického výkladu a *contrario* tak zřetelně vyplývá, že podstatnou náležitostí písemného právního jednání není datace, čemuž dává za pravdu i poměrně bohatá judikatura Nejvyššího soudu:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 8. 2023, sp. zn. 23 ICdo 60/2022, bod 34 odůvodnění:⁴ „[...] občanský zákoník zásadně nepožaduje, aby součástí právního jednání učiněného v písemné formě, které je kryté podpisem jednatelovy osoby, byl lokalizační a temporální dovětek, tedy údaj o místě a času jeho pořízení. Nejedná se o náležitost písemnosti (listiny).“

Absence datování písemného právního jednání proto sama o sobě – obecně – není v rozporu se zákonem, a nemůže proto způsobit jeho neplatnost, a tudíž argumentem a *minori ad maius* ani jeho zdánlivost, jak se podává jak z občanského zákoníku,⁵ tak rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, podle které (demonstrativně) nepůsobí absence datace neplatnost jinak bezvadné: kupní smlouvy,⁶ zástavní smlouvy,⁷ smlouvy o postoupení pohledávky,⁸ uznání dluhu⁹ či darovací smlouvy.¹⁰

Neplatnost, zdánlivost či omyl?

Výše uvedené závěry ohledně neplatnosti písemného právního jednání z důvodu absence jeho datace si ale čtenář nesmí vykládat tak, že by platily kategoricky, což lze umně ilustrovat na příkladu závěti. Ačkoliv totiž datace není obecně považována za podstatnou náležitost ani u závěti (testamentu) navzdory jejímu nezpochybnitelnému významu, když zachycuje poslední vůli zůstavitele, de iure se jí stává v případě, že zůstavitel pořídil více závětí, které si odporují, anebo když právní

účinky závěti závisí na době jejího pořízení.¹¹ Nejasnost ohledně datace písemnosti nelze v takovém případě řešit na rozdíl od jiných právních jednání výkladem, resp. dokazováním. Taková zvláštní právní konstrukce totiž, co se týká takových závětí, deroguje ustanovení občanského zákoníku o výkladu právních jednání. Na právní jednání by se totiž dle § 574 OZ a judikatury mělo hledět spíše jako na platné než neplatné:

Nález Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2011, sp. zn. II. ÚS 3381/10: „[...] má přednost výklad, který nezakládá neplatnost smlouvy, před výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, a to i v těch případech, jsou-li možné oba výklady. Tento závěr vyplývá z principu autonomie smluvních stran a z povahy soukromého práva. Autonomie vůle a svobodného individuálního jednání je na úrovni ústavní garantována čl. 2 odst. 3 Listiny, a proto požívá ochrany ze strany státu.“

Není tak divu, že doktrína¹² výše uvedenou právní konstrukci kritizuje, a to jak obecně z hlediska zásady právní jistoty, tak konkrétně optikou zásady autonomie vůle zůstavitele. Klientům, a dalším osobám, je proto vhodné doporučit, aby obzvlášť v případě testamentu datování neopomíjeli, poněvadž se s ním jinak pojí neblahé důsledky.

Ať již se nám ale výjimečná zákonná konstrukce, podle níž absence datace způsobuje neplatnost některých písemných právních jednání, zamlouvá, anebo nikoliv, z hlediska důsledků pro klienta je naprosto klíčové rozlišit, zda se za takové okolnosti jedná o relativní či absolutní neplatnost. Zatímco v případě relativní neplatnosti písemné právní jednání vyvolává právní účinky, dokud není namítnuta jeho neplatnost, a vyžaduje tak ze strany klienta aktivitu, v případě jeho absolutní neplatnosti je neplatné *ex lege*, a k této neplatnosti tedy přihlíží soud z moci úřední.

Hlavní kritérium pro odlišení relativní a absolutní neplatnosti písemného právního jednání spočívá v tom, zda absence datace odporuje smyslu a účelu zákona a zároveň zjevně narušuje veřejný pořádek, pakliže není k dosažení smyslu a účelu „porušeného“ zákona nezbytné, aby písemné právní jednání nemělo právní účinky bez dalšího, anebo zda

li se zjevně přičí dobrým mravům.¹³ Doktrína¹⁴ a rozhodovací praxe¹⁵ vykládá veřejný pořádek jako základní pravidla či hodnoty chráněné právním řádem, které jsou pro společnost natolik významné, že jejich porušení není přípustné, a dobré mravy jako souhrn společenských, kulturních a mravních norem, které v historickém vývoji vykazují jistou neměnnost, a vystihují podstatné historické tendence, které jsou sdíleny rozhodující částí společnosti, a mají proto povahu norem základních. Požadavkem, aby právní jednání zjevně narušovalo veřejný pořádek, anebo se zjevně přičilo dobrým mravům, přitom dle Nejvyššího soudu¹⁶ nelze rozumět nezbytnost dosažení určitého stupně intenzity, ale toliko, aby byl takový rozpor zřejmý, jednoznačný a nepochybný.

Absence datace v písemném právním jednání vzhledem k výše uvedeným definicím zjevně nenarušuje, a ani z podstaty věci nemůže narušovat veřejný pořádek, stejně jako se nemůže zjevně přičít dobrým mravům. Jen stěží lze totiž lpění na dataci v písemném právním jednání považovat za normu základní, či tak významné pravidlo nebo hodnotu chráněnou právním řádem, jejíž porušení je nepřípustné. Písemné právní jednání tak bude absolutně neplatné jediné v případě, kdy absence jeho datace odporuje zákonu, pakliže jeho smysl a účel vyžaduje, aby proto vůbec nemělo právní účinky, právě jako je tomu u závěti.¹⁷ Klienty je proto třeba vždy upozornit, že v takovém případě není třeba ani námitky jeho neplatnosti, jelikož jeho neplatnost nastává *ex lege* ve smyslu § 588 OZ. Jinak připadá v úvahu v důsledku absence datace jen o něco méně výjimečná relativní neplatnost předmětného písemného právního jednání:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2017, sp. zn. 30 Cdo 5807/2016: „Odvolací soud [...] správně uzavřel že případná absence data uzavření smlouvy v její písemné formě nevede k její absolutní neplatnosti [...]“.

Dosud nezodpovězenou otázkou však zůstává, zda může absence datace v písemném právním jednání představovat právní omyl,¹⁸ a jestli ten posléze může způsobit jeho relativní neplatnost. Není totiž vyloučeno, aby absence datace plynula jak z úmyslného záměru jednatelovy osoby, tak z její nedůslednosti, resp. omylu.

Právní následky se ale pojí jen s omylem, který dle Nejvyššího soudu¹⁹ představuje speciální vadu vůle plynoucí z toho, že měl jednat nesprávnou či nedostatečnou představu o právních účincích právního jednání. Taková nesprávná představa se proto v každém případě nebude, a ani nemůže týkat absentující datace, jelikož rozhodující okolnost právního jednání představuje dle Nejvyššího soudu zásadně jen jeho právní důvod, předmět a osoba:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2001, sp. zn. 25 Cdo 2987/2000: „Omyl je u právního úkonu rozhodující (podstatný), týká-li se právního důvodu (error in negotio, tj. vůle jednat osoby byla zaměřena k jinému právnímu úkonu), předmětu, a to buď totožnosti předmětu (error in corpore) nebo podstatné vlastnosti předmětu (error in qualitate), osoby (error in persona), popř. jiné skutečnosti, která byla pro uskutečnění právního úkonu podle projevené vůle subjektu rozhodující.“

Čtenář však může namítnout, že v případě vícestranného písemného právního jednání není vyloučeno, aby jeho strany prohlásily, že dataci považují za jeho rozhodující okolnost ve smyslu § 584 odst. 1 OZ. I v takovém případě ovšem musí platit, že je datace vůbec okolností dotýkající se některé ze složek právního jednání.²⁰ Právní relevance tak omyl týkající se datace nabývá pouze tehdy, pokud se vztahuje k obsahu právního jednání, tj. pokud například vznik práva na zaplacení kupní ceny odvisí od data vyhotovení kupní smlouvy. Jen tehdy a za předpokladu prohlášení datace za rozhodující okolnost písemného právního jednání by totiž její absence představovala vadu působící jeho relativní neplatnost. Omyl ve veškeré okolnosti právního jednání totiž neplatnost právního jednání nezakládá, a je toliko důvodem pro přiznání přiměřené náhrady, pakliže o ni osoba v omyl uvedená původce omylu zažádá. K právě veškerých písemnostech je proto třeba přistupovat odpovědně a s potřebnou péčí, a v naší advokátní kanceláři proto věnujeme dostatečnou pozornost i takovým údajům, jako je třeba datum jejich vyhotovení či podpisu, abychom tak klienty chránili před výše uvedenými neblahými následky. Pakliže se totiž postupuje s obvyklou mírou opatrnosti, omyl v dataci je omluvitelný, jak vyplývá i z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2009, sp. zn. 29 Cdo 1830/2007: „O omluvitelný omyl jednatelů strany týkající se skutkových okolností dle odvolacího soudu nejde, měla-li jednatel a omylu se dovolávající osoba možnost se takovému omylu vyhnout vlastní pečlivostí při seznání skutečností rozhodujících pro uskutečnění právního úkonu.“

Nezřetelná, rozporuplná datace a antedatce

Jestliže absence datace zásadně nepůsobí neplatnost, a tedy ani zdánlivost písemného právního jednání, argumentem a maiori ad minus je nutno dojít k závěru, že důvodem neplatnosti, ani zdánlivosti písemného právního jednání nemůže být obecně ani nezřetelná, rozporuplná datace, čemuž dává za pravdu i judikatura Nejvyššího soudu:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2005, sp. zn. 29 Odo 578/2004: „Přestože úvěrová smlouva byla první žalovanou podepsána 12. října 1992 a v zástavní smlouvě je uvedeno datum uzavření smlouvy o úvěru 9. října 1992, nelze podle odvolacího soudu souhlasit se soudem prvního stupně v jeho závěru, že zástavní smlouva nezajišťuje žádnou pohledávku ze smlouvy o úvěru ze dne 12. října 1992, když zajišťovaná pohledávka je v zástavní smlouvě dostatečně určité specifikována osobami věřitele i dlužníka, registračním číslem úvěrové smlouvy i částkou poskytnutého úvěru, a je v ní určen i předmět zástavního práva - zastavené nemovitosti jednotlivých zástavců [...] Na tomto závěru pak není způsobila ničeho změnit ani skutečnost, že smlouva o úvěru byla smluvními stranami podepsána ve dnech 8. a 12. října 1992, když samotný „rozpor“ co do data uzavření smlouvy o úvěru ničeho nemění na závěru o řádné identifikaci zajišťované pohledávky ani na tom, že jde o pohledávku budoucí.“

Neplatnost a zdánlivost se totiž nutně nepojí ani s antedatací (nikoliv antidatací) písemného právního jednání, tj. s případem, kdy je písemnost opatřena datem dřívějším, než by ve skutečnosti měla být. Naše advokátní kancelář se v právní praxi setkala například s případem, kdy datum vyhotovení směnné smlouvy předcházelo jejímu skutečnému vyhotovení, a jednou smluvní stranou tak byla smlouva v důsledku toho napadána pro neplatnost. Takový právní názor však nenachází odraz

v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, podle něhož je smluvní retroaktivita v oblasti občanského práva obecně přípustná.²¹ Obdobný závěr lze přitom analogicky obecně aplikovat i na jednostranné písemné právní jednání, jehož účinky jsou často, nikoliv však výlučně, vázány na dojití do dispoziční sféry jejich adresáta.²²

Závěr

Výše uvedené závěry však nelze vykládat tak, že by datace písemného právního jednání postrádala jakýkoliv význam, a že ji proto naše kancelář doporučuje v písemnostech neuvádět; je tomu právě naopak. Skutečnost, že absentující, nezřetelná či rozporuplná datace anebo antedatce písemného právního jednání zásadně nezpůsobuje neplatnost či zdánlivost písemného právního jednání, totiž neznamená, že by písemnost, která ji zachycuje, nemohla být zpochybněna v případném sporu jakožto důkazní prostředek. Co se týká soukromé listiny (písemnosti), je totiž na každém, kdo se jí dovolává, aby dokázal její pravost, tj. že pochází od toho, kdo ji vystavil, a na každém, kdo popírá její pravdivost, aby dokázal její nesprávnost, tj. že to, co je v ní uvedeno, neodpovídá skutečnosti.²³ Jak totiž judikuje Nejvyšší soud, zpochybnění správnosti datace (sice) nezakládá neplatnost, a tedy ani zdánlivost písemného právního jednání, ale je důvodem pro zkoumání okolností jeho vzniku:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2010, sp. zn. 30 Cdo 1244/2009: „Pokud je tedy zpochybněn časový údaj uzavření kupní smlouvy (tzn., že ve smlouvě uvedeného dne mezi přítomnými účastníky nedošlo k uzavření této smlouvy), ten sice sám o sobě nečiní tuto smlouvu neplatnou, avšak taková důkazní situace současně vyžaduje verifikovat a relevantně si vyjasnit esenciální otázky týkající se oferty a její akceptace, obzvláště ve skutkových souvislostech daného případu [...]“

Největší význam datace tak lze spatřovat právě v rovině preventivně-důkazní, když lze zahrnutím datace do písemnosti ovlivnit rozložení důkazního břemene, jak bylo výše naznačeno, v případných budoucích sporech, pro které je významný temporální aspekt písemného právního jednání. Není proto divu, že v právním systému, kde je civilní soudnictví ovládáno zásadou dispoziční a zásadou volného hodnocení důkazů, je datace pravidelnou součástí písem-

ného právního jednání navzdory tomu, že ji tuzemská právní úprava ani rozhodovací praxe soudů nepovažuje za jeho obligatorní náležitost. Na závěr proto považují za vhodné se ještě jednou odkázat na rozumný doktrinální náhled na dataci a doporučit dataci zřetelně a jasně vymezit v jakémkoliv písemném právním jednání, poněvadž nelze univerzálně vyloučit, že ve specifických případech, jako je tomu třeba u závěti, její absence či nezřetelnost/rozporuplnost nepůsobí jeho neplatnost.

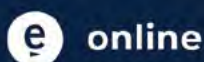
LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1792: „Občanský zákoník zásadně nepožaduje, aby součástí právního jednání učiněného v písemné formě, které je kryté podpisem jednajícího, byl lokalizační a temporální dovětek, tedy údaj o místě a času jeho pořízení. Nejedná se o náležitost písemnosti (listiny). Z praktických důvodů (rozložení důkazního břemena v případných sporech, v nichž je časový a místní aspekt právního jednání významný) je však i tento údaj obsažený na písemnosti vhodný a doporučitelný.“^②

Mgr. Petr Sedlatý, společník, jednatel, advokát
Mgr. Michael Němec, advokátní koncipient
Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Zejména ust. § 562 a § 3026 občanského zákoníku.
- ² LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 2193, marg. č. 1–2.
- ³ LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1724–1727, marg. č. 15–36.
- ⁴ Obdobně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2009, sp. zn. 30 Cdo 1230/2007, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2016, sp. zn. 29 Cdo 1899/2014 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2020, sp. zn. 21 Cdo 713/2020.
- ⁵ Ust. § 547, § 551, § 552, § 553, § 580, § 582 a § 588 občanského zákoníku.
- ⁶ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 2. 2003, sp. zn. 22 Cdo 1176/2001.
- ⁷ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2005, sp. zn. 29 Odo 578/2004.
- ⁸ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2009, sp. zn. 30 Cdo 1230/2007.
- ⁹ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2013, sp. zn. 33 Cdo 153/2012.
- ¹⁰ Viz rozsudek Nejvyššího soud ze dne 20. 9. 2017, sp. zn. 30 Cdo 5807/2016.
- ¹¹ Ust. § 1494 odst. 1 in fine občanského zákoníku.
- ¹² FIALA, Roman, DRÁPAL, Ljubomír a kol. Občanský zákoník IV. Dědické právo. (§ 1475–1720). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 74–75, marg. č. 14–16.
- ¹³ Ust. § 580, § 586 a § 588 občanského zákoníku.
- ¹⁴ PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024, marg. č. 5–7.
- ¹⁵ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 1997, sp. zn. 2 Cdon 473/96, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 1998, sp. zn. 3 Cdon 51/96, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 23 ICdo 56/2019 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2017, sp. zn. 33 Cdo 2802/2016.
- ¹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 6. 2020, sp. zn. 31 ICdo 36/2020 a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 23 ICdo 56/2019.
- ¹⁷ SVOBODA, Jiří, KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 81–82.
- ¹⁸ Ust. § 583 až § 585 občanského zákoníku.
- ¹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 30 Cdo 1467/2010.
- ²⁰ LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1878–1879, marg. č. 1–5.
- ²¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 28 Cdo 3033/2005.
- ²² Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 2. 2007, sp. zn. 30 Cdo 2534/2006 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2011, sp. zn. 26 Cdo 4835/2009.
- ²³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. 22 Cdo 3646/2018.

Praktické využití AI nástrojů (ChatGPT, MS Copilot) při analýze a tvorbě smluv

Objevte, jak s pomocí ChatGPT a MS Copilot analyzovat složité smlouvy během několika minut, vytvářet precizní ustanovení a minimalizovat právní rizika.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Praha / Bratislava / Ostrava

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2024 ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE BANKOVNICTVÍ A FINANCE

Velmi doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo obchodních společností
- Právo hospodářské soutěže
- Developerské a nemovitostní projekty
- Fúze a akvizice
- Restrukturalizace a insolvence
- Kapitálové trhy
- Duševní vlastnictví
- Právo informačních technologií
- Veřejné zakázky

- Pracovní právo
- Firemní compliance
- Daňové právo
- Energetika a energetické projekty
- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo
- Česká firma na mezinárodních trzích

Doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo životního prostředí

DĚKUJEME.

O krok napřed

Jak budou vypadat cenovky v roce 2025?

Nová pravidla pro uvádění měrných cen v kostce

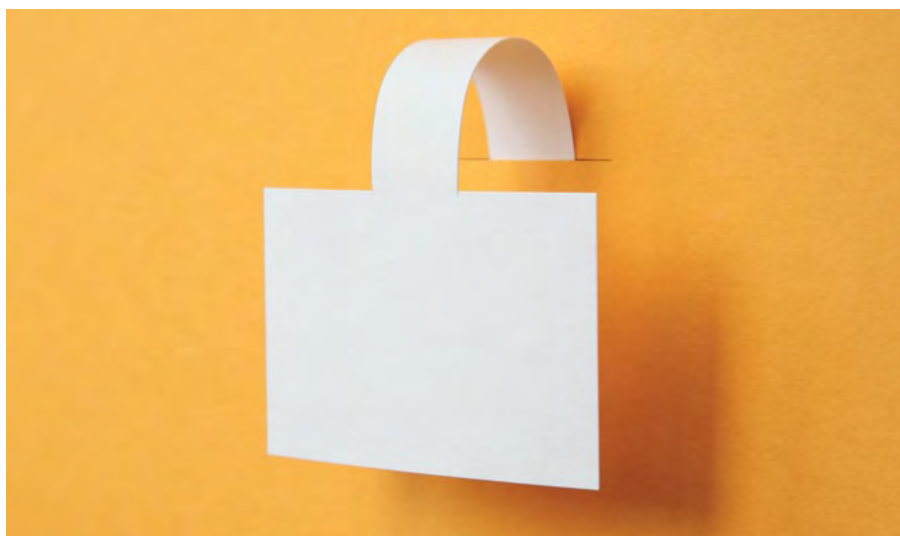
Od 1. ledna 2025 se změnila pravidla pro označování výrobků měrnou cenou – nově se tato povinnost rozšiřuje kromě potravin i na některé nepotravinářské výrobky. Co přesně to znamená pro obchodníky a na které produkty se změna vztahuje? Shrnutí jsme to nejzásadnější, co byste měli vědět.

Od začátku roku platí novela zákona o cenách¹ a navazující prováděcí vyhláška,² která mimo jiné změnila pravidla pro uvádění měrných cen u nepotravinářských výrobků. Novela zákona o cenách stanoví konkrétní výčet zboží, které je nově nutné označovat kromě prodejní ceny také měrnou cenou. To znamená, že zboží musí být současně označeno cenou za měrnou jednotku – např. za kus nebo kilogram, podle toho, o jaký typ zboží se jedná.

Na jaké produkty se povinnost vztahuje?

Povinnost se nadále vztahuje na balené potravinářské výrobky, které byli obchodníci povinni označovat měrnou cenou již před účinností nových pravidel. Nově se ale povinnost vztahuje také na konkrétní vyjmenované nepotravinářské výrobky stanovené prováděcí vyhláškou. Mezi kategorie zboží, u kterých je uvádění měrné ceny nově povinné, patří např. kosmetika a hygienické potřeby, čistící prostředky nebo také stavební materiály. Stejná pravidla platí jak pro kamenné prodejny, tak pro online prodej – je třeba si tedy dát pozor i na uvádění cen v e-shopech nebo např. v prodejních automatech.

Z povinnosti uvádět měrnou cenu existují výjimky pro výrobky, u nichž by takové označení nebylo vzhledem k jejich povaze vhodné nebo by mohlo být zavádějící. To platí např. pro dárkové kosmetické balíčky obsahující více různých produktů – v takovém případě, kdy balení obsahuje několik odlišných produktů, by uvádění měrné ceny bylo pro spotřebitele spíše matoucí. Proto se tato povinnost neuplatní. Měrná cena se také nemusí uvádět, pokud je shodná s prodejní cenou – to platí například pro produkty, jejichž objem balení je 1 litr.

Jak cenu správně uvádět?

Při uvádění měrné ceny je nutné zohlednit povahu konkrétního výrobku a uvést ji tak, aby byla pro zákazníky co nejsrozumitelnější. Zatímco standardními jednotkami jsou obvykle 1 kilogram nebo 1 litr, u některých výrobků může být vhodnější použít jinou měrnou jednotku, která bude mít pro spotřebitele větší vypovídající hodnotu. Je tedy na obchodníkovi, aby zvolil s přihlédnutím ke konkrétnímu typu výrobku a jeho balení vhodnou měrnou jednotku.

Například čistící prostředky, které se standardně prodávají v objemnějších baleních, je vhodné označit měrnou cenou za litr (případně za kilogram), na druhou stranu u dekorativní kosmetiky, která se prodává obvykle v baleních s menším objemem (v řádu jednotek ml) by označení měrnou cenou za litr bylo pro zákazníky matoucí. Proto je vhodnější takové výrobky označit měrnou cenou např. za 100 mililitrů. Při určení měrné jednotky (ceny) proto doporučujeme vždy zohlednit nejen povahu konkrétního výrobku, ale i způsob jeho balení a s přihlédnutím

k těmto skutečnostem následně zvolit způsob určení měrné ceny.

Měrná cena by měla být vždy uvedena na dobře viditelném místě – např. přímo na cenovce pod prodejní cenou tak, aby ji zákazníci mohli snadno porovnat. ©

Mgr. Ivan Rámeš, Partner

Mgr. Vuk Djukić, Senior advokát

Anna Sergejko, Právní asistent

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

Poznámky:

¹ Zákon č. 265/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

² Vyhláška č. 291/2024 Sb., o stanovení seznamu druhů balených nepotravinářských výrobků, které podléhají povinnosti být při jejich prodeji spotřebiteli označeny měrnou cenou.

Student je spotřebitel: ÚS redefinoval smluvní vztahy se soukromými VŠ

Recentní nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 2. 2025, sp. zn. IV. ÚS 2093/24 (dále jen „Nález“) přináší zásadní posun v pohledu na vztahy mezi studenty a soukromými vysokými školami, které nově klasifikuje jako vztahy spotřebitelské. Tím poskytuje studentům značně rozšířenou právní ochranu, a vysokým školám naopak zpřísňuje požadavky na nastavení parametrů studia a jejich smluvní ukotvení. Tento článek si klade za cíl shrnout dosavadní vývoj tuzemské rozhodovací praxe k dané otázce, výklad Soudního dvora EU (dále jen „SDEU“) k východiskům ochrany spotřebitele, samotný závěr Ústavního soudu a praktické dopady tohoto rozhodnutí na jeho adresáty.

Dosavadní rozhodovací praxe – studenti mimo ochranu spotřebitelského práva

V české rozhodovací praxi byl dlouhodobě prosazován názor, že smluvní vztah mezi studentem a soukromou vysokou školou nelze subsumovat pod pojem spotřebitelské smlouvy. Ten v zásadě pramenil z jediného rozhodnutí Nejvyššího soudu z roku 2014,¹ ve kterém Nejvyšší soud při posuzování uplatnění finančního limitu přípustnosti dovolání podle § 238 odst. 1 písm. c) OSŘ akcentoval právní formu žalobkyně (soukromé vysoké školy) coby obecně prospěšné společnosti, a veřejnoprávní povahu poskytované služby, která umožňuje realizaci ústavně zaručeného práva na vzdělání ve smyslu čl. 33 odst. 1 Listiny základních práv a svobod zabezpečením přístupu k vysokoškolskému vzdělávání. Z těchto důvodů Nejvyšší soud odmítl kvalifikovat vztah mezi studentem a soukromou vysokou školou jako vztah spotřebitelský.

Tento závěr byl ustálen i rozhodnutím Nejvyššího soudu z roku 2018,² podle kterého pro posouzení smlouvy o studiu na soukromé základní škole z hlediska § 1810 OZ nestačí toliko zjištění, že jde o soukromou školu zřízenou ve formě společnosti s ručením omezeným (tedy obchodní korporaci založenou za účelem podnikání a vytváření zisku), ale je třeba přihlídnout k prejudikaturou zdůrazňovanému poskytování veřejné služby³ – vzdělávání, jakož i způsobu financování školského zařízení (zejm. z veřejných prostředků) či nakládání s utrženým ziskem.

Jak bývá zvykem, tato rozhodnutí vyvolala v rozhodovací praxi nižších instancí markantní „snowball effect“, kdy soudy ve sporech mezi soukromými školami

a jejich studenty aplikaci ustanovení na ochranu spotřebitele bez dalšího vylučovaly, konkrétních okolností jednotlivých případů nedbaje.⁴ Lze však nalézt i čestné výjimky, které přílišnou paušalizaci (z mého pohledu správně) odmítaly.⁵

Pojetí ochrany spotřebitele optikou výkladu SDEU

Ústavní soud však v Nálezu upozornil, že výše popsané pojetí Nejvyššího soudu odporuje judikatuře SDEU, která formuluje základní principy evropského spotřebitelského práva. Šlo zejména o rozhodnutí:

- Zentraler zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs (rozsudek ze dne 3. 10. 2013, sp. zn. C-59/12), podle kterého i subjekty veřejnoprávní povahy (v projednávané věci veřejnoprávní zdravotní pojišťovna) musí být považovány za podnikatele, pokud vykonávají výdělečnou činnost, nehledě na jejich právní formu a činnost ve veřejném zájmu;

- Kamenova (rozsudek ze dne 4. 10. 2018, sp. zn. C-105/17), kde SDEU při klasifikaci subjektu jako podnikatele zdůraznil nutnost přihlídnutí ke konkrétním faktickým okolnostem smluvního vztahu a specifikám výkonu obchodní činnosti, jako jeho soustavnost, ziskový účel, informační asymetrie, plátcovství DPH apod.;
- Karel de Grote (rozsudek ze dne 17. 5. 2018, sp. zn. C-147/16), podle kterého i veřejně financovaná vysoká škola může být v některých aktivitách považována za podnikatele, pokud tyto činnosti vykazují znaky ekonomické služby poskytované za úplatu.

SDEU tedy dlouhodobě trvá na tom, že žádná činnost – včetně vzdělávání – není a priori vyloučena z působnosti spotřebitelského práva, pokud je poskytována za úplatu a v rámci ekonomické/obchodní činnosti. Zároveň uznává štěpený status, kdy jeden subjekt může být v některých činnostech podnikatelem, v jiných nikoli.

Závěry Ústavního soudu a dopady v praxi

S poukazem na výše shrnuté závěry SDEU Ústavní soud v Nálezu zcela jednoznačně a rezolutně⁶ odmítl dosavadní výklad, podle něhož jsou soukromé vysoké školy vyloučeny z režimu spotřebitelských vztahů. Naopak konstatoval, že soukromá vysoká škola, která je obchodní společností zapsanou v obchodním rejstříku (v konkrétním případě se jednalo o školu ve formě akciové společnosti), vykonává ekonomickou činnost soustavně, za úplatu a v konkurenčním prostředí, a tedy v intencích výše popsané rozhodovací praxe splňuje znaky podnikatele, přičemž do smluvního vztahu se studentem vstoupila v rámci její podnikatelské činnosti a s podnikatelským záměrem. Na druhé straně student vystupuje mimo rámec podnikatelské činnosti, a proto není důvod mu odepřít spotřebitelskou ochranu.

Jakkoli v konkrétním případě vedl zásah Ústavního soudu pouze k vrácení věci Nejvyššímu soudu k meritornímu projednání podaného dovolání, Nález má mnohem dalekosáhlejší účinky, neboť s ohledem na poměrně jednoznačnou formulaci⁷ neposkytuje zcela žádný prostor pro odlišný výklad a značně rozšiřuje práva studentů nejen v rovině procesní (přístupem k Nejvyššímu soudu bez ohledu na hodnotu sporu, ale i k mimosoudnímu řešení sporů u ČOI), ale i materiální, prostřednictvím ochranných ustanovení OZ či zákona o ochraně spotřebitele, vč. informační

povinnosti podnikatele, zdánlivosti zneužívajících ujednání či preference výkladu nejpriznivějšího pro spotřebitele.

Nález se pak sice formálně týká pouze soukromých vysokých škol, nelze však vyloučit, že obdobné principy mohou být v budoucnu aplikovány i na některé činnosti veřejných vysokých škol (srov. výše zmiňované rozhodnutí ve věci Karel de Grote). Pokud například veřejná vysoká škola poskytuje vedle standardního studia i placené programy celoživotního vzdělávání, jazykové kurzy nebo profesní přípravy s jasným komerčním zaměřením, mohou být tyto činnosti rovněž kvalifikovány jako podnikatelské, a studenti těchto programů jako spotřebitelé.

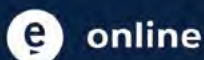
Nález tak představuje zásadní průlom nejen v rovině právní teorie, ale i v každodenní praxi soukromých vzdělávacích institucí. V kontextu rostoucího významu soukromého vysokoškolského sektoru v ČR Ústavní soud otevřel cestu k důsledné ochraně studentů a dal jasně najevo, že vzdělání poskytované za úplatu podléhá stejným pravidlům jako každá jiná služba na trhu. Soukromým školám tak nezbyvá než se těmto pravidlům přizpůsobit a odpovídajícím způsobem revidovat smluvní dokumentaci. ^e

Mgr. Marek Lukáš, advokátní koncipient
Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 33 Cdo 4532/2014.
- ² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2019, sp. zn. 33 Cdo 3805/2018.
- ³ Ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- ⁴ Srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2021, č. j. 25 Co 1/2021-185.
- ⁵ Srov. např. rozsudek okresního soudu v Chebu ze dne 3. 6. 2022, č. j. 9 C 421/2021-205.
- ⁶ V částech rozhodnutí Ústavní soud dokonce označil argumenty Nejvyššího soudu za „absurdní“.
- ⁷ Srov. hned první odstavec Nálezu: „Ústavní soud poprvé řeší otázku, zda smlouva uzavřená mezi studentem a soukromou vysokou školou je smlouvou spotřebitelskou. Podle Ústavního soudu tomu tak je, proto se uplatní výjimka ze zákonné vyluky civilního dovolání.“

**sokol
novák**
advokátní kancelář
tdpa

Praktické využití AI nástrojů (ChatGPT, Claude) při práci s judikaturou

Zjistěte, jak vám AI nástroje jako ChatGPT a Claude pomohou rychleji najít relevantní judikaturu, ověřit výstupy a formulovat přesné právní závěry.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

PORTOS

Strategic
Legal Advisory

Komplexní řešení
pro byznys

SINCE 1993
portos.cz

Přinese rozsáhlá novela zákona o ochraně přírody a krajiny urychlení povolovacích procesů?

Novela mění kategorizaci chráněných druhů a sjednocuje pravidla pro výjimky. Klíčové systémové problémy ale zůstávají neřešeny.

Vláda České republiky předložila dne 9. prosince 2024 Poslanecké sněmovně legislativní návrh na změnu zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Podle tiskového oddělení Ministerstva životního prostředí¹ novela přináší tři zásadní změny pro lepší ochranu životního prostředí, a to vyšší ochranu stromů při výstavbě, účinnější ochranu ohrožených druhů a vyhlášení národního parku Křivoklátsko.

První čtení proběhlo 13. února 2025, přičemž druhé čtení bylo v dubnu 2025 přerušeno. Poslanci předložili přes 40 pozměňovacích návrhů. Druhé čtení pokračovalo na schůzi 6. května 2025, kdy se značná část diskusí týkala nového národního parku Křivoklátsko. Opoziční ANO a SPD se snažily schůzi blokovat z důvodu jejich nesouhlasu se vznikem nového národního parku. Ředitelé čtyř českých ná-

rodních parků (Podyjí, Šumava, KRNAP, České Švýcarsko) napsali otevřený dopis, v němž se negativně vyjadřují k některým pozměňovacím návrhům, zejména pozměňovacímu návrhu č. 6623, který má umožnit znovu projednat a dohodnout v nově postavených radách národního parku již jednou dohodnuté a nyní platné a účinné strategické dokumenty. Upozorňují i na to, že by novela umožnila různé preventivní zásahy a zablokovala by rozšiřování přirozeného vývoje. Na druhé straně zástupci obcí ze Šumavy a Českého Švýcarska protestují proti současnému směřování rozvoje národních parků a s dopisem ředitelů národních parků nesouhlasí. Jakkoli je tato problematika jistě důležitá, není předmětem tohoto článku, který se zaměřuje na oblast, která není tak veřejně diskutovaná, přestože se týká otázek, které mají podstatný praktický dopad na výstavbu a neúnosné prodlužování povolovacích procesů v České republice.

Méne diskutovaná, o to však důležitější změna: druhová ochrana

Tento článek se zaměřuje na tzv. druhovou ochranu. V říjnu 2024 vyšel v časopisu Ochrana přírody článek s názvem Zamyšlení nad potřebou změny nastavení druhové ochrany, který byl psán z pohledu úředníků Krajského úřadu Jihomoravského kraje.² Je nutno dodat, že problémy, které autoři ve svém článku uvádí, trápí i ty, kteří o udělení druhových výjimek žádají. V konečném důsledku znamenají prodloužení povolovacích procesů i o deset a více let a navyšují náklady, které se logicky promítnou do cen nemovitostí. Pokud však autoři doufali, že místo psaní rozsáhlých elaborátů a účasti na soudních sporech budou mít více času na zajišťování aktivní péče o vzácné druhy a že dojde k racionalizaci zvláštní druhové ochrany, obávám se, že k tomu nedojde. Lze souhlasit se všemi negativy, která jsou v od-

BŘÍZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

kazovaném článku uvedena – tj. že někteří účastníci povolovacích řízení ve výjimce spatřují nástroj k řešení jinak neřešených systémových problémů či poslední pojistku k zastavení nežádoucích záměrů. Je nutno souhlasit i s tím, že soudy jsou při rozhodování odtrženy od praxe. Nicméně to, co k těmto negativům vede, není v novele zákona na ochranu přírody a krajiny řešeno. Lze tedy i nadále očekávat, že prokazování a odůvodňování podmínky neexistence jiného uspokojivého řešení a existence jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu bude i nadále podrobováno stejným námitkám jako doposud. Ostatně, nejčastější a neúspěšnější bývá námitka nedostatečného odůvodnění při udělování výjimek.

V dosavadním znění zákona jsou zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů členěny podle stupně jejich ohrožení na kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené (§ 48 odst. 2 zákona). Nově je navrhováno rozdělení do tří kategorií ochrany, přičemž již vznikl návrh nového seznamu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, který vypracovala Agentura ochrany přírody a krajiny. V I. kategorii jsou zařazeny ty zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, které je třeba chránit nejprísněji, II. ka-

tegorie zahrnuje ty druhy, které vyžadují ochranu jedinců avšak neohrožuje je běžné obhospodařování pozemků a III. kategorie se zaměřuje na ochranu místních populací nebo biotopů, tj. nikoli jednotlivých jedinců. Základní ochranné podmínky zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů spadajících do I. a II. kategorie jsou obsaženy v § 49a a týkají se fakticky těch negativních činností, jako doposud (tj. zákazy sbírání, trhání, poškozování či ničení rostlin a obdobně živočichů apod.). Ochranu druhů zařazených do III. kategorie upravuje § 50, kde jejich odebrání, držení a využívání je možné jen v rozsahu a způsobem, který neohrozí místní populaci a nepoškodí biotop druhu. Povolování druhových výjimek nedoznalo podstatnější změny, ustanovení § 56 pouze spojilo, resp. rozšířilo přísnější požadavky na jejich udělování, které byly obsaženy v původním odstavci 2, a které se týkaly druhů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, a to na všechny zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin.

Systémové změny chybí, obavy přetrvávají

Až praxe ukáže, zda bude znamenat změna rozdělení druhů do nových kategorií

ochrany a nový seznam zvláště chráněných druhů urychlení procesu udělování výjimek, či zda se průtahy v řízení přesunou pouze do jiných stupňů povolovacího řízení. Obavy jsou však stále na místě, jelikož žádná koncepční změna ve smyslu systémového řešení navržena nebyla.

Mgr. Jana Pekařová, seniorní advokátka
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ <https://mzp.gov.cz/cz/pro-media-a-verejnost/aktuality/archiv-tiskovych-zprav/vlada-schvalila-novelu-zakona-o-ochrane-1>.
- ² <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/pravo-v-ochrane-prirody/zmena-nastaveni-druhove-vyjimky/>.

Bitcoin jako součást finanční strategie společnosti

Zvažujete bitcoin jako rezervní aktivum, platební nástroj nebo motivaci pro zaměstnance? Zjistíte, jaké jsou účetní, daňové a právní aspekty, a naučíte se nastavit vlastní bitcoinovou strategii na míru vaší firmě – bez zbytečného rizika.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

BRODEC & PARTNERS

— L A W F I R M —

Netvrdíme, že umíme vše, ale velmi dobře rozumíme problematice, jíž se věnujeme.

Na trhu právních služeb se pohybujeme již od roku 2012 a klientům nabízíme služby v té nejvyšší kvalitě.

Dlouhodobě se nám daří umisťovat se mezi předními advokátními kancelářemi ve vybraných odvětvích.

Rubešova 162/8, 120 00 Praha 2

www.akbrodec.cz

Zamítnutí žaloby z důvodu odlišných skutkových tvrzení v jiném řízení

V rámci naší advokátní praxe se nám podařilo získat zajímavé rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR týkající se na první pohled banální otázky, která však dosud nebyla v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu řešena, a to odlišnosti skutkových tvrzení v řízeních s jiným předmětem, ale totožnými účastníky. Tato problematika se jednoznačně dotýká základních práv na spravedlivý proces a rovnosti účastníků. Z pohledu výkonu profese advokáta vede k zamyšlení nad způsobem přípravy a vedení procesní obrany v civilních řízeních.

Nejvyšší soud se ve svém rozhodnutí ze dne 17. 12. 2024, sp. zn. 33 Cdo 704/2024 zabýval v rozhodovací praxi dosud neřešenou otázkou, zdali soud může žalobu jako nevěrohodnou a účelovou zamítnout výlučně proto, že žalobce v jiném řízení uvádí diametrálně odlišná skutková tvrzení, aniž by provedl důkazy navržené k prokázání v žalobě uváděných tvrzení.

Žalobkyně se podanou žalobou domáhá určení, že dohoda o manželském majetkovém režimu, na jejímž základě se stal žalovaný vlastníkem dotčených nemovitostí, je neplatná z důvodu, že se jedná o smlouvu lichevní. Odvolací soud pouze na základě zjištění, že se žalobkyně v jiném řízení domáhá, v rámci vypořádání zaniklého společného jmění manželů, vypořádání investic do předmětných nemovitostí, a to za použití tvrzení, jež jsou diametrálně odlišná od toho, co tvrdí v této projednávané věci, přitakal závěru soudu prvního stupně, že nesplnila svou povinnost tvrzení – v žalobě neuvedla rozhodné skutečnosti, z nichž vyvozuje uplatňovanou ochranu tvrzeného práva, neboť nevysvětlila diametrálně rozdílná tvrzení ohledně vlastnického práva k dotčným nemovitostem v tomto řízení a v řízení o vypořádání zaniklého společného jmění manželů.

Hodnocení dovolacího soudu

Dle Nejvyššího soudu závěr soudu odvolacího neobstojí, jelikož skutečnost, že se žalobkyně v jiném řízení domáhá v rámci vypořádání zaniklého společného jmění manželů vypořádání vnosů – investic do předmětných nemovitostí ve vlastnictví žalovaného, v němž ohledně vlastnického práva k dotčným nemovitostem

uvádí odlišná tvrzení, sama o sobě nijak nebrání tomu, aby soud na základě vyhodnocení v řízení provedených důkazů a přednesených tvrzení i se zřetelem k tomu, co tvrdila a prokazovala v jiném řízení, oprávněnost uplatněného nároku posoudil a rozhodl o něm.

Nejvyšší soud připouští, že odlišná tvrzení žalobkyně mohou vést soud k tomu, aby žalobkyni vyzval, aby důvody, které ji vedou k těmto odlišným tvrzením, objasnila. Nicméně z těchto důvodů nemůže učinit kategorický závěr o tom, že by žalobkyně v projednávané věci nesplnila svou povinnost. Nejvyšší soud dodává, že pokud účastník sporu v jiném řízení uplatňuje odlišná tvrzení, může to souviset s jeho procesní strategií, přičemž v soudní praxi se nejedná o nic neobvyklého.

Závěrem Nejvyšší soud poznamenává, že uvedenou situaci je nutné rozlišit od situace, kdy přímo v řízení účastníkem přednesená tvrzení jsou natolik vnitřně rozporná, že z nich nelze dovodit, o jaký skutkový děj účastník svůj nárok opírá.

Závěr

Nejvyšší soud se v posuzovaném případě zabýval ve své rozhodovací praxi otázkou, která doposud nebyla řešena, přičemž dochází k jednoznačnému závěru, že z důvodu neunesení břemene tvrzení nelze žalobu zamítnout jen proto, že se rozhodná skutková tvrzení žalobce liší od toho, co tvrdí v jiném řízení. Jinými slovy tedy i v případě, že účastník uvádí ve více řízeních rozdílná tvrzení, není tato skutečnost sama o sobě způsobila odůvodnit zamítnutí žaloby, ale soud má rozhodovat na základě tvrzení a provedených důkazů, přičemž může přihlídnout i k tvrzení

uvedených účastníkem v jiném řízení. Rozdílnou situací by bylo, kdyby ze strany účastníka docházelo k rozporným tvrzením v rámci jednoho řízení. Nejvyšší soud tak z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí soudu odvolacího i prvního stupně jako nesprávná a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

JUDr. PhDr. Karolina Spozdilová, Ph.D.,
advokát a partner
David Heliman, paralegal
KGS legal s.r.o., advokátní kancelář

KGS
LEGAL

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

OTEVÍRÁME ZASTOUPENÍ VE FRANKFURTU

350

*S týmem 350 právníků
a daňových poradců jsme
největší nezávislou právní-
kou firmou ve střední Evropě.*

110

*Poskytujeme právní a daňové
poradenství ve 12 jazycích ve
více než 110 zemích světa.*

*Máme nejkomplexnější mezi-
národní podporu dostupnou
pro české a slovenské advo-
kátní kanceláře.*

70%

*Až 70 % našich případů
obsahuje mezinárodní prvek.*

NEJVĚTŠÍ ČESKO-SLOVENSKÁ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ S MEZINÁRODNÍM DOSAHEM

Omyl v ceně e-shopu: právní následky pro obchodníka i spotřebitele

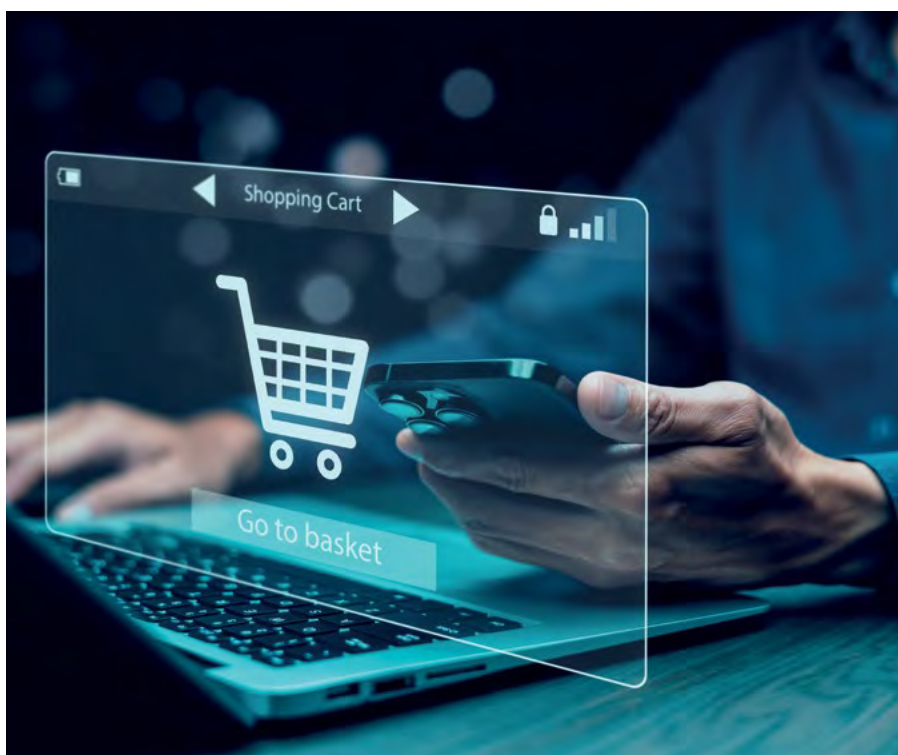
V sobotu 7. června 2025 se na oficiální české mutaci internetového obchodu Reebok objevila kuriózní chyba – ceny zlevněného zboží byly chybně zobrazovány v korunách místo v eurech. Například zboží, které se ve verzích států platících eurem zákazníkům zobrazovalo za 80 € (tedy cca 2 000 Kč), se v „české variantě“ ukázalo za 80 Kč. Uvedená chyba vydržela až do nedělního večera, kdy ji prodejce odstranil – e-shop již zobrazuje ceny pouze v eurech a česká měna byla dočasně vypnuta.

I díky tomu, že se o této chybě začalo hojně psát na sociálních sítích a články o ní vydala i některá česká média, stihlo si dle našich odhadů nakoupit desítky tisíc, možná i nižší stovky tisíc zákazníků. Především na sociální síti X se pak uživatelé „předhánějí“ v tom, kdo má vyšší číslo objednávky. To nejvyšší, které jsme v době psaní tohoto článku našli, bylo 374 592. Takové situace nejsou vzácné – podobný omyl se v minulosti přihodil i řadě dalších e-shopů, kdy HPmarket nabízel herní notebooky za 1 Kč, ale obratem objednávky rušil, protože nízká cena patřila k dárkovému zboží za zakoupený notebook, Alza prodávala tehdy nové iPhone 6 za 800 Kč a Lego pro změnu exkluzivní sady za desítky korun místo tisíců.

Je v tomto případě chráněn spíš spotřebitel, nebo obchodník? Má cenu podávat v případě nedodání zboží žalobu? Jakým způsobem na podobné situace nahlíží právo, se dozvíte dále v tomto článku.

Obecně k uzavření kupní smlouvy při nákupu na e-shopu

V případě nákupu prostřednictvím e-shopu, tj. prostředky komunikace na dálku, dochází zpravidla k uzavření kupní smlouvy dvěma způsoby. V prvním případě dochází k uzavření kupní smlouvy okamžikem přijetí nabídky (oferty) spotřebitelem. Vystavení zboží s uvedenou cenou na e-shopu se považuje za závaznou nabídku ve smyslu § 1732 odst. 2 ObčZ. Jako první variantu lze tedy uvést situaci, kdy k uzavření kupní smlouvy dochází okamžikem přijetí spotřebitelem, který klikne na objednávkové tlačítko, které musí být ze zákona označeno „Objednávka zavazující k platbě“ či obdobně (viz. § 1826a odst. 2 ObčZ). V takovém případě může

podnikatel od takto uzavřené smlouvy odstoupit pouze v případě, že vyčerpal zásoby nebo ztratil schopnost plnit.

Někdy se však můžeme setkat s tím, že má prodejce ve svých obchodních podmínkách ujednání, že smlouva vzniká později, například až odesláním zboží kupujícímu. Jak se dočtete dále, toto byl i případ společnosti Reebok. A jak plyne z judikatury soudů, není v tomto jednání rozpor s právem, jelikož § 1732 odst. 2 ObčZ má dispozitivní povahu a smluvní strany se tak od něj mohou odchýlit.

Platnost kupní smlouvy při zjevně chybném ocenění

Občanský zákoník (§ 583) výslovně stanoví, že: „Jednal-li někdo v omylu o rozhodou-

jící okolnosti a byl-li v omyl uveden druhou stranou, je právní jednání neplatné.“

Posuzovanou situaci lze považovat jako omyl prodávajícího – prodejce stanovil cenu, kterou ve skutečnosti nechtěl, přičemž tento omyl byl pravděpodobně způsoben technickou chybou. Pokud by obchodník dokázal, že k tomuto omylu došlo a kupující o něm věděl či vědět mohl a mohl, pak je taková smlouva neplatná. Pokud naopak průměrný spotřebitel o omylu nevěděl (nebyl zřejmý), je smlouva platná a závazná. Dodejme, že cena je bezesporu jedna z rozhodujících okolností.

Zákon (§ 552 ObčZ) dále uvádí, že pokud projev vůle nebyl zjevně vážný, o právní jednání se nejedná (např. když cena zjevně neodpovídá realitě). Dojde-li

tedy průměrně rozumný spotřebitel k závěru, že cena je neobvykle nízká, může jít o „neprojevení skutečné vůle“ a kupní smlouva v takovém případě vůbec nevznikne – prodejce při stanovování ceny neprojevil svou skutečnou a vážnou vůli. V praxi tedy platí: pokud je cena až podezřele nízká, smlouvu lze považovat za neplatnou.

Práva prodejce: Odstoupení od smlouvy nebo její neplatnost?

Český zákonodárce dal v takové situaci prodávajícímu poměrně silné postavení. Jak již bylo naznačeno výše, pokud spotřebitel mohl bez větších obtíží posoudit, že cena zřejmě neodpovídá realitě, nebude takto uzavřená smlouva platná. Pokud tedy cena zjevně neodpovídá hodnotě zboží, obchodník nemusí objednávku akceptovat jako závaznou, i když třeba spotřebiteli již poslal potvrzení o jejím přijetí e-mailem. Obchodník může zákazníka o chybě informovat a v zásadě navrhnout dvě řešení – doplacení ceny ze strany zákazníka do úrovně „správné“ ceny nebo vrácení peněz.

Jak bylo uvedeno výše, kromě obecně platných právních předpisů se může podnikatel nepříjemnostem způsobeným omylem vyhnout také tím, že kvalitně připraví své obchodní podmínky. V těch si může ujednat, že k uzavření smlouvy dojde později, a to například okamžikem odeslání zboží, čímž nabídku (objednávku) definitivně „akceptuje“. To znamená, že do chvíle, než e-shop zboží fyzicky odešle, smlouva podle takových obchodních podmínek uzavřená není – objednávka je pouze návrhem, který může zákazník (kupující) vzít zpět, nebo který podnikatel nemusí přijmout, resp. může odmítnout. Podnikatel se tímto způsobem může chránit před chybami, které může způsobit lidský faktor nebo technický problém. V takovém případě bude podnikateli stačit, pokud si chyby všimne před odesláním zboží.

V praxi by tedy prodejce měl ve svém postupu zohlednit to, jakým způsobem má stanoveny podmínky uzavření kupní smlouvy. Pokud je takový systém „jednostupňový“, tedy k uzavření kupní smlouvy dojde automatickým potvrzením po odeslání objednávky spotřebitelem, je postavení obchodníka o něco složitější než v případě, kdy k uzavření kupní smlouvy dojde až odesláním objednaného zboží. Po zrušení objednávky

musí samozřejmě dojít k vrácení peněz spotřebiteli.

Práva zákazníka: může trvat na dodání za chybně uvedenou cenu?

Obecně platí, že pokud je smlouva platná, strany jí musí plnit. Spotřebitel má právo požadovat dodání zboží za dohodnutou cenu nebo případně se domáhat plnění soudní cestou. Jen výjimečně (což je právě situace zjevného omylu a zcela nepřiměřené ceny) se tento princip neaplikuje. Spotřebitel zpravidla nemůže vymáhat zboží za cenu, u které mu muselo být jasné, že jde o zjevnou chybu. V takovém případě by se soud pravděpodobně přiklonil spíše na stranu prodejce, jelikož taková smlouva platně nevznikla (nebo byla od počátku neplatná).

Česká judikatura tento postup potvrzuje. Vzpomeňme například kauzu „Gastromania“, kdy Nejvyšší soud ČR v roce 2019 v řízení vedeném pod sp. zn. 33 Cdo 2442/2018, potvrdil názor odvolacího soudu, který ve věci chyby v ceně zboží na e-shopu dospěl k závěru, že u zjevně chybných cen je možné smlouvu zneplatnit tehdy, pokud kupující prokazatelně věděl o omylu. Nevěděl-li o omylu a nebyla-li chyba zřejmá, smlouva by byla považována za platně uzavřenou. Opět se tedy vracíme k tomu, že musí jít o takový omyl, který je zřejmý průměrnému spotřebiteli.

Jaká je situace společnosti Reebok?

V současnou chvíli je již zřejmé, jak se společnost Reebok k nastalé situaci postavila. Zklamaným kupujícím dorazilo zrušení objednávky společně s omluvou, kdy jako důvod je uvedena technická chyba. S ohledem na téměř 400 000 objednávek tak situace dopadla dle očekávání a většina je na straně zklamaných ze zrušených objednávek na značkové boty za cenu nedosahující ani ceny poštovného. Jen pár šťastlivců se na sociálních sítích pochlubilo, že jim následně dorazilo i potvrzení o odeslání.

Společnost Reebok má totiž ve svých podmínkách uvedeno, že kupní smlouva vzniká až odesláním zboží (nikoli samotným potvrzením objednávky). I pokud by to tak nebylo a k uzavření kupní smlouvy by došlo dříve (potvrzením objednávky ze strany Reeboku), lze konstatovat, že

ceny byly tak nepřiměřeně nízké, že průměrný spotřebitel by zcela jistě měl dojít k závěru, že se jedná o pouhou chybu.

Dle našeho názoru by neobstál ani argument, že zlevněné kusy, kterých se omyl týkal, byly z velké části ze starších kolekcí. Na zjevný omyl totiž ukazuje kromě podezřele nízké ceny (sleva by dosahovala i 95 %) také skutečnost, že „původní“ cena před slevou byla vedle aktuální ceny rovněž na první pohled chybná, kdy například u bot se pohybovala mezi 100 a 130 Kč místo EUR. Domníváme se, že takovou cenu průměrný spotřebitel v České republice nebude považovat za správnou cenu, neboť boty v takovéto cenové hladině nelze zakoupit ani v případě, že by se jednalo o padělky či mnohem levnější či méně známé značky.

Naše závěry potvrzuje i veřejná diskuse, ze které jednoznačně vyplývá, že naprostá většina těch, kteří své „šťěstí“ zkusili, ani s doručením zboží nepočítala, jelikož opravdu tuto cenu považovala za naprosto zřejmou chybu.

Závěr

Český zákonodárce i soudy přistupují poměrně vlně k ochraně obchodníka v případě, že se dopustil zcela zjevného omylu. Takový přístup se jeví jako racionální a správný, když v internetovém prostředí je náchylnost na technickou závadu výrazně vyšší, než je tomu v případě kamenných prodejen. Domníváme se, že na obchodníkovi nelze rozumně požadovat, aby v takovém případě zboží zákazníkovi dodal. Jak ukázala situace společnosti Reebok, může dojít k masivnímu nakupování, což by pro některé společnosti mohlo být při nutnosti závazku dostát naprosto likvidační.

Mgr. Mikuláš Halás, LL.M., advokátní koncipient
Mgr. Nikita Ivanov, advokátní koncipient
Chrenek, Toman, Kotrba advokátní kancelář
spol. s r.o.

 **CHRENEK
TOMAN
KOTRBA**

Bankovní tajemství ve světle nových výzev bezhotovostní digitální éry

Bankovní tajemství jako důležitá sféra ochrany soukromí jednotlivce bylo v posledních desetiletích v důsledku množících se případů průlomů do bankovního tajemství spíše na ústupu, avšak některé významné trendy a výzvy nové digitální éry, jako je blížící se bezhotovostní ekonomika a kybernetické podvody na klienty bank, mají potenciál znovu obnovit důležitost bankovního tajemství a přimět k docenění jeho významu pro ochranu soukromí jednotlivců. Článek se věnuje právní úpravě institutu bankovního tajemství v českém právním řádu, když se pokouší alespoň v hrubých obrysech provést její zhodnocení a upozornit na některé její významnější nedostatky.

Institut bankovního tajemství jako neodmyslitelná součást smluvního vztahu mezi bankou a jejím klientem chrání důvěrnost informací o klientech bank představuje důležitou sféru ochrany soukromí. Zpočátku koncipováno jako absolutní zachování důvěrnosti před jakoukoliv třetí osobou, bankovní tajemství se v posledních desetiletích dočkalo významného oslabení v důsledku zavádění řady nových průlomů do něj – a tento trend pokračuje i nadále. Takový vývoj dává vzniknout určitým obavám, zda toto neustálé oslabování nemůže v konečném důsledku vést k rozmělnění bankovního tajemství, a tedy i vážnému ohrožení ochrany soukromí klientů bank čili drtivé většiny společnosti.

V poslední době však lze vysledovat dva jiné významné trendy, které mají potenciál přimět zákonodárce i společnost jako celek k přehodnocení významu bankovního tajemství a jeho určité „reinkarnaci“. Prvním trendem je vývoj na poli platebních metod směřující mílovými kroky k bezhotovostní ekonomice charakterizované bezhotovostními elektronickými platbami zanechávajícími digitální stopu, jež akceleroval v souvislosti s pandemií COVID-19. V bezhotovostní ekonomice bude mít banka k dispozici bezprecedentní rozsah údajů o svých klientech, včetně poměrně citlivých údajů – mimo jiné kompletní informaci o jejich spotřebitelském chování, ze kterého lze poskládat obrázek o soukromém životě, zdravotním stavu i fyzickém pohybu dané osoby. Druhým trendem je pak nárůst počtu i sofistikovanosti kybernetických útoků, především tzv. phishingů a vishingů, na klienty bank. Zejména relativně vysoká míra úspěšnosti vishingových útoků¹ je

značnou měrou dána právě schopností podvodníků vzbudit u svých obětí důvěru i díky znalosti některých údajů (kupříkladu existence a výše úvěru), které by s ohledem na bankovní tajemství měla mít k dispozici právě jen banka.

Jak si stojí aktuální právní úprava bankovního tajemství v českém právním řádu, je dostatečně robustní a zároveň flexibilní, aby byla připravena čelit výzvám nové digitální éry?

Institut bankovního tajemství je v platné právní úpravě zakotven v § 38 odst. 1, resp. 37 odst. 2 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, a právní úprava průlomů do něj pak následuje v navazujících ustanoveních § 38 odst. 2 a násl. zákona o bankách, resp. některé průlomy vyplývají i z jiných zákonů, než je zákon o bankách. Právní úprava bankovního tajemství vykazuje několik významnějších nedostatků, které se pokusíme v následujících řádcích alespoň v základních obrysech nastínit.

Pomineme-li určitou formulační zastaralost, kterou však lze snadno zhojit výkladem, prvním významnějším nedostatkem

je značná kusost a mezerovitost právní úpravy vlastního (bez průlomů do něj) bankovního tajemství. Ostatně prakticky² celá úprava institutu bankovního tajemství (bez průlomů do něj) se omezuje pouze na konstatování, že na všechny bankovní obchody, peněžní služby bank, včetně stavů na účtech a depozit, se vztahuje bankovní tajemství. To ponechává velký prostor pro dotváření práva (zpravidla extenzivní výklad za použití teleologické výkladové metody) ze strany příslušných orgánů aplikujících právo, tzn. zejména České národní banky (ČNB), potažmo soudů, u klíčových prvků institutu bankovního tajemství, jako je rozsah údajů podléhajících bankovnímu tajemství (např. i údaje vygenerované bankou na podkladě údajů získaných o klientovi v souvislosti s obchodním vztahem – typicky scoring úvěruschopnosti), rozsah bankovních obchodů (služeb), na které se vztahuje bankovní tajemství, vymezení pojmu klient jako osoby, údaje o níž jsou bankovním tajemstvím chráněny (zda spadá pod pojem klient i zájemce o bankovní služby, skutečný majitel klienta právnické osoby, disponent účtu, beneficiant bankovní záruky, zástupce klienta, osoba zajišťující zá-

MELKUS KEJLA & PARTNERS

TELEKOMUNIKAČNÍ PRÁVO

MEDIÁLNÍ PRÁVO

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

BANKOVNÍ A LEASINGOVÉ PRÁVO

POJIŠŤOVACÍ PRÁVO

FINANČNÍ PRÁVO

NEMOVITOSTNÍ A STAVEBNÍ PRÁVO

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

PRACOVNÍ PRÁVO

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

KAPITÁLOVÉ TRHY
PRACOVNÍ PRÁVO
FIREMNÍ COMPLIANCE
DAŇOVÉ PRÁVO

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

vazek z bankovního obchodu atd.) a délka trvání povinnosti mlčenlivosti vyplývající z bankovního tajemství (neomezeně dlouho i po skončení smluvního vztahu, i po smrti klienta fyzické osoby).

Kapitola sama pro sebe jsou průlomové do bankovního tajemství, úprava jejichž jednotlivých případů tvoří drtivou většinu celkového objemu právní úpravy bankovního tajemství. Právní úpravu průlomů lze hodnotit jako poměrně roztržštěnou, neboť jednotlivé průlomové nejsou důsledně soustředěny do § 38 odst. 2 a násl. zákona o bankách, ale některé průlomové lze nalézt i v jiných zákonech.³ K tomu je nutné přičíst nevalnou systematiku a nepřehlednost celé právní úpravy průlomů do bankovního tajemství v zákoně o bankách, kdy kupříkladu průlom podle § 38b je neologicky oddělen od zbytku právní úpravy průlomů nekompletním vložením sekce věnované službám nebankovního charakteru. Navíc kromě zákonem upravených průlomů do bankovního tajemství v praxi existuje i několik dalších v zákoně výslovně neupravených průlomů, které byly dovozeny výkladovou praxí ČNB, potažmo soudní judikaturou. Posledně uvedené souvisí s dalším nedostatkem právní úpravy průlomů do bankovního tajemství, jímž je vysoká míra kazuistiky a s ní související relativně vysoká rigidnost u průlomů svědčících bance (v případě průlomů ve prospěch státních orgánů je rigidnost naopak zcela namístě), kdy chybí relativně abstraktně naformulované oprávněné důvody pro sdělení údajů v určitých legitimních situacích, jež by byly schopny pružné reakce a mohly absorbovat neustálý vývoj a proměny bankovního podnikání (zejména outsourcing, ochrana oprávněných zájmů banky a operační nezbytnost sdělení údajů krytých bankovním tajemstvím pro řádný provoz banky).

Mezi tzv. praktické průlomové do bankovního tajemství postrádající výslovnou oporu v zákonné úpravě lze řadit případ postoupení pohledávky za klientem (a to jak nesplácené,⁴ tak za určitých podmínek (za účelem plnění obezřetnostních požadavků) i řádně splácené či před splatností, eventuálně také celého portfolia pohledávek),⁵ nezbytnost pro ochranu oprávněných zájmů banky v soudním řízení,⁶ případ outsourcingu.⁷ O dalších praktických průlomových do bankovního tajemství, které se sice nemohou opřít ani o zákonnou úpravu

ani o judikaturu soudů či výkladové stanovisko ČNB, ale jsou v praxi ČNB tolerovány, lze v praxi hovořit v souvislosti s fúzí a akvizicemi v rámci due diligence prověrky a u prodeje obchodních závodů (bankovních portfolií). V neposlední řadě určitý potenciál pro dovozování dalších případných průlomů do bankovního tajemství v případech kolize bankovního tajemství s jiným základním právem skýtá rozsudek Soudního dvora EU ve věci C-580/13 Coty Germany GmbH proti Stadtparkasse Magdeburg ze dne 16. července 2015.

Diskutabilním případem tzv. praktického průlomového dovozeného výkladovým stanoviskem ČNB⁸ je zmocnění pro některé státní orgány k vydání mimořádných opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku (např. § 69 odst. 1 písm. j) a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví), které s ohledem na prakticky blanketní povahu odkazovaného zákonného ustanovení fakticky zavádí možnost průlomové do bankovního tajemství podzákoným právním předpisem.

Posledním významnějším nedostatkem právní úpravy průlomů do bankovního tajemství je nevyváženost některých průlomů, kdy některé případy sdělení údajů krytých bankovním tajemstvím spojených s potenciálně vyšší mírou rizika úniku či zneužití dat jsou koncipovány jako poměrně rozsáhlé a jiné, kde riziko je minimální, jsou naopak koncipovány poměrně striktně. V tomto ohledu se jeví jako nejproblematictější průlom založený ustanovením § 20z zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, na jehož základě funguje soukromoprávní registr informací o zákaznících SOLUS sdružující kromě bank a nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů i telekomunikační operátory, dodavatele energií a další subjekty. Tento průlom umožňuje sdělení údajů se širokou množinou subjektů – prodávajících, kterým vůči spotřebitelům vznikají pohledávky z úvěrů nebo jiné pohledávky na dlouhodobé nebo opětovné plnění – což je ve významném kontrastu s tím, jak striktně jsou koncipovány osoby, s nimiž lze bankovní tajemství v rámci jednotlivých průlomů sdílet v zákoně o bankách – zpravidla pouze jiné banky či jiné regulované finanční instituce disponující licencí a podléhající dohledu ČNB.

Jak bylo v základních obrysech nastíněno v tomto článku, právní úpravu institutu bankovního tajemství nelze hodnotit jako příliš uspokojivou. Hlavní nedostatky lze spatřovat v přílišné útržkovitosti, roztržštěnosti a zejména v absenci některých legitimních průlomů ve prospěch banky, což je v praxi nutné řešit mnohdy poměrně kostrbatým výkladem. S ohledem na nadcházející významné výzvy pro ochranu soukromí jednotlivců v digitální době by bylo více než vhodné provést určitou komplexní koncepční „generálku“ právní úpravy institutu bankovního tajemství.

Mgr. Marek Sýkora, advokátní koncipient
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ NÚKIB, „Upozornění na podvodné telefonáty“, 19. únor 2025 <https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/aktuality/2222-upozorneni-na-podvodne-telefonaty/>.
- ² Ochranu bankou zpracovávaných osobních údajů získaných v souvislosti zavíráním bankovních obchodů upravuje § 37 odst. 2 zákona o bankách.
- ³ Tyto případy nejsou zrovna ojedinělé, za všechny zmiňme zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (§ 20z) a zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv (§ 3 odst. 2 písm. o).
- ⁴ Viz Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 29 Odo 1613/2005.
- ⁵ Viz Stanovisko ČNB K institutu bankovního tajemství ze dne 1. 11. 2021 (aktualizováno dne 1. 2. 2023).
- ⁶ Stanovisko ČNB K institutu bankovního tajemství ze dne 1. 11. 2021 (aktualizováno dne 1. 2. 2023).
- ⁷ Dovozeno ČNB ve svém úředním sdělení „Výklad k problematice bankovního tajemství při využívání outsourcingu bankami“ ze dne 10. 9. 2001 a posléze potvrzeno i ve stanovisku K institutu bankovního tajemství ze dne 1. 11. 2021 (aktualizováno dne 1. 2. 2023).
- ⁸ Stanovisko ČNB K institutu bankovního tajemství ze dne 1. 11. 2021 (aktualizováno dne 1. 2. 2023).

Brož Sedlatý

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

ODVÁŽNÁ ŘEŠENÍ NELEHKÝCH ÚKOLŮ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Atrium Flora – Budova A, Vinohradská 2828/151, 130 00 Praha 3,
Česká republika, tel.: +420 246 028 028, fax: +420 246 028 029,
e-mail: info@broz-sedlaty.cz

www.broz-sedlaty.cz

Budou náklady na vázaný kapitál dalším z témat pro statutární orgány?

Rozhodování o cenách transakcí mezi spojenými osobami je složitým úkolem, který spojuje ekonomickou realitu, právní odpovědnost a rostoucí nároky kladené ze strany správců daně. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2025 (sp. zn. 7 Afs 31/2024) znovu potvrdil, jak významné je správné stanovení ceny mezi spojenými osobami. Ale zároveň otevřel důležitou otázku, která může ovlivnit daňové subjekty a na konci dne mít i zásadní důsledky na jejich statutární orgány. Klíčové otázky nyní zní – zohledňujete ve svých cenách i náklady na vázaný kapitál? A upravujete metodiku převodních cen vždy, když dojde k nějaké změně?

Vlastnictví, které něco stojí

Pojďme si vytvořit modelovou situaci, která je inspirována případem, o kterém rozhodoval Nejvyšší správní soud (NSS) ve výše zmíněném rozsudku. Představme si standardní situaci, kdy je česká společnost poskytovatelem výrobních služeb pro mateřskou společnost. Materiál, který je pro výrobu používán, je vlastněn mateřskou společností. Odměna za výrobní služby dceřiné výrobní společnosti je stanovena na základě metody nákladů a přírážky.

V určitou chvíli nastane změna, když se výrobní společnost stane vlastníkem části materiálu, ze kterého vyrábí. Tyto zásoby materiálu musí výrobní společnost logicky nějak zaplatit – buď z vlastních nebo z cizích zdrojů. Bez ohledu na zdroj jsou finanční prostředky „umrtveny“ v zásobách. S tím samozřejmě souvisí náklady – buď na dluhové financování, nebo v podobě nákladů ušlé příležitosti.

A pokud používáme pro stanovení odměny za své výrobní služby metodu nákladů a přírážky, logicky se nabízí otázka, zda by měly být tyto náklady na vázaný kapitál zohledněny v ceně za poskytnuté služby.

Ve výše uvedeném rozsudku NSS potvrdil, že vlastnictví zásob s sebou skutečně nese náklady, které by nezávislá strana v ceně pravděpodobně zohlednila. Zdá se tedy, že by takové náklady měly být v odměně zohledněny.

Co to znamená pro statutární orgány a praktický život?

NSS v podstatě potvrdil, že cenotvorba, která opomíjí náklady spojené s finan-

cování transakcí, může být z pohledu převodních cen problematická. A to je signál, který by zejména statutární orgány neměly přehlížet.

Náklady související se zásobami materiálu můžeme v cenotvorbě samozřejmě zohlednit několika způsoby a práce s náklady kapitálu je jen jednou z těchto možností. Navíc vždy závisí na konkrétních okolnostech a mnoha faktorech. Důležité však z mého pohledu je si uvědomit, že výše uvedený rozsudek může být určitou inspirací, která se projeví častějšími diskusemi na téma nákladů na vázaný kapitál a jejich zohlednění v ceně, a to zejména u transakcí mezi spojenými osobami.

Případ, který byl inspirací pro tento článek a zde uvedenou modelovou situaci,

byl ovlivněn změnou v obchodním modelu daňového subjektu. Změny jsou běžnou součástí podnikání, a ne vždy je možné změny okamžitě zohlednit – například v úpravě ceny. V případě daňové kontroly však správce daně pro tento argument příliš často pochopení nemívá.

S ohledem na výše uvedené doporučuji statutárním orgánům a odpovědným pracovníkům pravidelně analyzovat nastavení vnitroskupinových cen nejen z hlediska přímých nákladů, ale i z pohledu financování a kapitálové náročnosti. Důležité je dle mého názoru také myslet na to, že změny v obchodním modelu, v určité transakci nebo projektu mohou mít dopad na nastavení vztahů mezi spojenými osobami – a pokud nejsou včas reflektovány v ceně, může to vést k daňovým rizikům, která může být komplikované dodatečně vyargumentovat.

Cenotvorba mezi spojenými osobami není pouze účetní či daňové cvičení – je to součást odpovědného řízení firmy, a tedy i potenciálního rizika pro členy statutárního orgánu. Pravidelné vyhodnocování a případné úpravy metodiky transferových cen proto není jen doporučená praxe – ale vzhledem k zaměření daňových kontrol v podstatě nezbytnost. ☺

Ing. Martin Koldinský, znalec, partner
Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

Rödl & Partner

ROWAN[®] LEGAL

Dlouhodobě
na předních příčkách

Vyživovací povinnost mezi (rozvedenými) manžely nejen ve světle Nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2691/24

Vyživovací povinnost dlouhodobě patří k diskutovaným tématům, a to nejen z hlediska právního, ale i etického, a to zejména pokud jde o spravedlivé určení její výše. Tento článek si klade za cíl systematicky rozebrat právní úpravu vyživovací povinnosti mezi manžely i rozvedenými manžely a představuje také klíčové závěry nálezu Ústavního soudu, sp. zn. IV. ÚS 2691/24 ze dne 12. března 2025. V rámci svého rozhodnutí totiž Ústavní soud upozornil na možné diskriminační aspekty v rozhodování soudů o výživném mezi manžely s výrazně rozdílnými příjmy.

Pod pojmem výživné si většina lidí představí měsíční splátky rodiče vůči svému potomkovi, který není schopen se sám živit. Mimo tuto všeobecně známou vyživovací povinnost nalezneme v českém právním řádu vyživovací povinnost mezi manžely, mezi rozvedenými manžely, dětí vůči svým rodičům, mezi ostatními příbuznými a otce dítěte vůči neprovdané matce.

Vyživovací povinnost mezi manžely

Zákonná úprava vyživovací povinnosti mezi manžely je poměrně stručná. Stanovuje vzájemnou vyživovací povinnost v rozsahu, který oběma zajišťuje zásadně stejnou hmotnou a kulturní úroveň.¹ Manželé mají rovná práva a povinnosti, přičemž jsou si vzájemně zavázáni

k podpoře. Každý z manželů přispívá na potřeby života rodiny a potřeby rodinné domácnosti podle svých osobních a majetkových poměrů, schopností a možností tak, aby životní úroveň všech členů rodiny byla zásadně srovnatelná.² Rovnost muže a ženy nejen v manželském svazku je pak jako ústavní princip garantován Listinou základních práv a svobod.³

Zákon předpokládá, že manželé budou plnit svou vzájemnou vyživovací povinnost dobrovolně s ohledem na morální aspekty, společenskou funkci rodiny a samotný účel manželství. Pokud však k plnění této povinnosti nedochází, lze výživné vymáhat soudně. Vyživovací povinnost vzniká uzavřením manželství a trvá až do doby právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství. Nezáleží

tedy na tom, zda spolu manželé fakticky žijí nebo ne, výživného se manžel může domáhat, i přesto, že s druhým manželem již netvoří společnou domácnost. Řízení se zahajuje výhradně podáním návrhu jednoho z manželů k obecnému soudu žalovaného (tedy druhého manžela). Jedná se o řízení sporné, ve kterém je žalobce osvobozen od soudního poplatku.⁴

Nález Ústavního soudu, sp. zn. IV. ÚS 2691/24

Zajímavým a jistě pro praxi zásadním pohledem přispěl k dané problematice v nedávné době Ústavní soud, který se ve svém nálezu zabýval otázkou diskriminace při rozhodování o výživném mezi manžely s vysoce nadstandardními příjmy. Předmětem řízení byla žaloba manželky, kte-

rá požadovala měsíční výživné ve výši 835 tis. Kč počínaje dnem podání žaloby z titulu ust. § 697 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku ve znění pozdějších předpisů (dále jako „OZ“).

Soud prvního stupně žalobě částečně vyhověl a manželovi uložil, aby manželce poskytl měsíční výživné. Jelikož v době vydání rozsudku byli manželé již rozvedeni, okresní soud vyčíslil celkovou dlužnou částku na výživném na 10,5 milionu Kč. Soud vyšel ze skutečností, že manžel vlastní majetek v řádu stovek milionů korun, životní úroveň manželů se vymykala běžným manželstvím, žili vysoce nadstandardně, mohli si dovolit nákupy luxusního oblečení, drahé dovolené atd. Zároveň přihlédl k tomu, že během společného rodinného života byla role manželů rozdělena, manželka se starala o děti a domácnost a manžel zajišťoval finanční úroveň rodiny. Od doby, kdy spolu manželé již fakticky nežili, se hmotná a kulturní úroveň manželky výrazně snížila.

Proti rozsudku se odvolali oba manželé. Odvolací soud žalobu manželky v plném rozsahu zamítl a uložil jí zaplatit na náhradu nákladů řízení necelých 4,5 mil. Kč s odůvodněním, že výživné mezi manželi neslouží k zachování luxusního životního stylu a společenského postavení a jeho účelem není, aby manžel bezprávně získal prostředky, které by si mohl získat vlastním přičiněním.

K ústavní stížnosti manželky Ústavní soud napadený rozsudek zrušil a ve svém nálezu upozornil na skutečnost, že rozhodování o výživném mezi manželi je komplexním úkolem. Soudy musí zohlednit celou řadu okolností, nejen výši příjmů manželů. Musí vzít v úvahu též jejich osobní, rodinné a majetkové poměry, jejich konkrétní potřeby i to, který z manželů pečuje o společnou rodinnou domácnost a děti. Ústavní soud dále shrnul, že odvolací soud fakticky vycházel jen z jediného argumentu: manželka nebyla v rozhodném období finančně odkázána na manžela, a proto její žalobní nárok není po právu. Tento argument však označil za nesprávný a protiústavní. Krajský soud si tímto závěrem do zákona doplnil nové hledisko, tj. odkázanost či závislost oprávněného manžela na manželovi povinném a svévolně tak vyložil § 697 OZ. Místo uceleného a pečlivého vyhodnocení všech zákon-

ných hledisek omezil pozornost pouze na majetkovou situaci manželky, a to i přesto, že rozhodování o výživném vyžaduje komplexní posouzení hmotné a kulturní úrovně obou manželů i v jejich vzájemné souvislosti.

Ústavní soud mj. zdůraznil, že soudci nesmí mechanicky promítat představy svého středostavovského života na potřeby osob z jiných společenských tříd a uzavřel, že bylo porušeno základní právo na rovnost manželů v manželství a napadený rozsudek zrušil.

Rozvedení, ale ne rovní?

Ačkoliv by se mohlo zdát, že rozvodem vzájemná vyživovací povinnost manželů zaniká bez dalšího, není tomu tak. I rozvedený manžel má právo na výživné, avšak pouze ve výjimečných případech, kdy jeho neschopnost se živit má původ v manželství nebo s ním souvisí a s ohledem na věk či zdravotní stav v době rozvodu je spravedlivé jej po bývalém manželovi požadovat. Ze stejného morálního hlediska však nelze očekávat, že manžel ponese následky chování druhého manžela a jeho životní situaci po rozvodu, jestliže tento nový stav nemá nic společného s předchozím manželstvím. Výživné by však mohlo být uvažováno v případě závažného onemocnění (fyzického i psychického), které se projevilo krátce po rozvodu dlouholetého manželství (v případě zvláštních okolností a za splnění dalších podmínek).

Aby byl dán nárok rozvedeného manžela na výživné, musí být kumulativně splněny tři základní předpoklady - neschopnost rozvedeného manžela samostatně se živit, tato neschopnost musí mít původ v manželství či v souvislosti s ním a vyživovací povinnost rozvedeného manžela musí být založena na spravedlivém požadavku. Okolností, která má svůj původ v manželství nebo v souvislosti s ním, je např. dlouholeté manželství spojené s péčí oprávněného manžela o děti a rodinnou domácnost spolu se ztrátou kvalifikace nebo invalidita vzniklá za doby existence manželství.

Rozsah výživného rozvedeného manžela je určen pojmem přiměřená výživa, což neznamená pouze pokrytí nezbytných potřeb, ale i uspokojování dalších osobních potřeb.⁵ Přiměřenost výživného by

měla být posuzována nejen dle potřeb oprávněného rozvedeného manžela, ale i dle možností, schopností a majetkových poměrů manžela povinného. Definici přiměřené výživy současná právní úprava neobsahuje, nepochybně se však jedná o rozsah nižší, než je stejná životní úroveň.

Řízení o výživném mezi rozvedenými manžely je sporným řízením zahájeným pouze na návrh jednoho z manželů. Konkrétní výše výživného bude určena rozhodnutím soudu, který stanoví rozsah této povinnosti, přičemž jeho výše nemůže překročit požadovanou částku. Pokud se podstatně změní okolnosti, které ovlivňují výši a trvání výživného, může soud rozsudek na návrh změnit.

V současné právní úpravě není doba trvání vyživovací povinnosti mezi rozvedenými manžely časově nikterak omezena. Právo na výživné však zaniká uzavřením manželství nebo registrovaného partnerství manžela, který má nárok na výživné.

Dohoda o výživném

Zákon předpokládá, že se rozvedení manželé o rozsahu vyživovací povinnosti a způsobu poskytování výživného dohodnou.⁶ Dohodu mohou uzavřít jak manželé za trvání manželství, tak i rozvedení manželé po nabytí právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství. Ačkoliv může být dohoda uzavřena již za trvání manželství, její účinnost nastává až okamžikem rozvodu.

Pokud však manželé uzavírají dohodu o výživném v případě tzv. nesporného rozvodu, vyžaduje zákon písemnou formu s úředně ověřenými podpisy (situace, kdy je manželství rozváděno bez zjišťování příčin rozvratu a manželé se mimo jiné dohodli i na výživném pro dobu po rozvodu). Dohoda, je-li uzavřena, musí obsahovat ujednání o rozsahu vyživovací povinnosti, tedy kolik má být na jejím základě plněno a dále způsob poskytování výživného, který zahrnuje i ujednání o splatnosti.⁷

Vyživovací povinnost rozvedeného manžela může být nahrazena tzv. odbytným, které představuje definitivní vypořádání nároků z titulu výživného. K obnovení nároku na výživné pak nedojde ani v případě, že by na straně oprávněného došlo

ke změně poměrů. O odbytném nelze rozhodnout v rámci soudního řízení, mohou o něm rozhodovat pouze samotní manželé pomocí dohody o nahrazení výživného odbytným. Podmínkou pro nabytí účinnosti dohody je nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství. Odbytné může být splněno několika způsoby, a to jednorázově, či postupně ve splátkách, neodráží však zcela přesně poměry a potřeby rozvedených manželů oproti stavu, kdy by o nich rozhodoval soud. Výše odbytného nemusí odpovídat přiměřenému rozsahu, může být vyšší či dokonce i nižší.

Sankční výživné

Institut tzv. sankčního výživného představuje specifickou formu výživného mezi rozvedenými manžely, kterou lze přiznat pouze na návrh a za splnění zákonem stanovených předpokladů, pokud se manželé nedohodli jinak. Soud výživné přizná, pokud ho žádá manžel, který rozvrat převážně nezapříčinil nebo s ním nesouhlasil, byla mu rozvodem způsobena závažná újma a současně se nedopusťtil jednání, které by naplňovalo znaky domácího násilí vůči druhému manželovi.⁸ Jedná se o výjimečný nárok, který nelze odvozovat pouze od rozdílné ekonomické situace po rozvodu – zásadní roli zde hraje míra zavinění a důsledky samotného rozpadu manželství.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat situacím, kdy bylo manželství rozvedeno podle § 757 OZ. V takovém případě není splněna podmínka nesouhlasu s rozvodem, což nárok na sankční výživné vylučuje. Právě souhlas obou manželů s rozvodem, který je pro rozvod dle uvedeného

ustanovení nezbytný, vylučuje možnost následně tvrdit, že jeden z manželů byl rozvodem zásadně zasažen proti své vůli.

Obecné soudy musí při rozhodování o sankčním výživném zohlednit nejen závažnou újmu majetkovou, ale i újmu nemajetkovou – ať už citovou, psychickou, emoční nebo sociální. Nepostačuje přitom jen obvyklá, při rozvodu manželství se pravidelně vyskytující újma, ale musí jít o újmu závažnou.⁹ Tato újma musí být ze strany žadatele výslovně tvrzena a náležitě prokázána.

Institut sankčního výživného představuje možnost přiznání výživného rozvedenému manželovi ve větším rozsahu než v režimu „běžného“ výživného. Jeho výše je určena termínem zásadně stejné životní úrovně obou bývalých manželů. Tento standard jde nad rámec obvyklého přiměřeného výživného a odráží jak ekonomické, tak morální aspekty rozvodu.

Právo na sankční výživné lze považovat za důvodné jen po dobu okolnostem přiměřenou, nejdéle však na dobu tří let od rozvodu. Maximální tříletá doba pro přiznání výživného počíná běžet nikoliv od podání žaloby, ale od právní moci rozsudku o rozvodu.

Závěr

Vyživovací povinnost mezi manželi a rozvedenými manželi vyžaduje důkladné zvážení všech konkrétních okolností, přičemž zachovávaní rovnosti a spravedlnosti je zde klíčové. Předmětný nálezk Ústavního soudu zdůrazňuje, že výklad zákona při rozhodování o výživném by neměl být svévolný a samotné rozhodnu-

tí by mělo vycházet z individuálních poměrů a skutečných potřeb obou stran.

JUDr. Lenka Příkazská, advokátka, společník
Mgr. Martina Grobelná, advokátní koncipientka
HSP & Partners advokátní kancelář s.r.o.

HSP ADVOKÁTNÍ
KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ § 697 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ² § 690 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ³ Čl. 3 odst. 1 LZPS.
- ⁴ § 11 odst. 2 písm. c) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.
- ⁵ HRUŠÁKOVÁ, Milana, KORNEL, Martin, KYSELOVSKÁ, Tereza. § 760 [Výživné rozvedeného manžela]. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, HRUŠÁKOVÁ, Milana, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 441, marg. č. 4.
- ⁶ § 761 OZ.
- ⁷ § 757 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ⁸ Zákonná jednotná definice domácího násilí se změnou ustanovení § 3021 OZ zavádí zákonem č. 78/2025 Sb., kterým se mění občanský zákoník a další zákony v souvislosti s potíráním domácího násilí s účinností dne 1. července 2025.
- ⁹ Usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2024, sp. zn. III. ÚS 155/24.

Flexinovela zákoníku práce 2025

Zjistěte přehledně a online, co přináší flexinovela zákoníku práce – od výpovědi přes mzdy až po změny pro rodiče a školáky.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

act

legal

Prvotřídní právní služby napříč Evropou

Amsterdam • Belgrade • Bratislava • Brussels • Bucharest • Budapest
Frankfurt • Madrid • Milan • Paris • Prague • Sofia • Vienna • Warsaw

actlegal.com
actlegal-czechia.com

Cochemská praxe

Daný článek pojednává o možném způsobu vedení soudního řízení tak, aby při vzájemné spolupráci všech zúčastněných subjektů, byli rodiče nakonec schopni uzavřít dohodu o péči o dítě po rozchodu nebo rozvodu manželství. Jinými slovy by se mělo jednat o řešení opatrovnických sporů s cílem naučit oba rodiče komunikovat vzájemně mezi sebou ohledně jejich rodičovské odpovědnosti.

Cochemská praxe je model interdisciplinární spolupráce všech profesí podílejících se na řešení rodičovského konfliktu. V roce 1992 byla do města Cochem v německé spolkové zemi Porýní-Falc svolána konference všech profesí, které se podílejí na řízení o úpravě poměrů k dětem. V roce 1993 byla pak na základě závěrů Cochemské konference přijata Cochemská úmluva, která upravuje dané povinnosti jednotlivých zapojených profesí vůči sobě navzájem, kterými má být řešen rodičovský spor.

V České republice začal Cochemskou praxi aplikovat Okresní soud v Novém Jičíně v roce 2016 a poté následoval v roce

2017 Okresní soud v Mostě. V současné době Cochemskou praxi aplikují téměř všechny okresní soudy v republice.

Ke spolupracujícím subjektům řadíme opatrovnické soudce, soudní znalce, advokáty, pracovníky orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) a v neposlední řadě také pracovníky různých poradních center a mediátory.

Opatrovniční soudci mají dominantní postavení, neboť jsou to právě oni, kdo nakonec vydá rozhodnutí o úpravě poměrů k dítěti. Opatrovniční soudci by měli být autoritou a apelovat na rodiče, aby spolu komunikovali a snažili se dohodnout. Soudci by měli účastníkům

neustále zdůrazňovat, že řešení rodičovského konfliktu je v jejich rukou a že výsledek, kterého bude dosaženo na základě vzájemné kooperace obou rodičů bude vhodnějším řešením než rozhodnutí třetího subjektu, tedy soudu.

Soudní znalci nejsou při Cochemské praxi nijak hojně využíváni. Znalecké zkoumání je využíváno tehdy, pokud existuje podezření na narušení rodičovské odpovědnosti jednoho nebo obou rodičů. Znalecký posudek je dále také možné využít pokud se rodičům nepodaří dosáhnout smírného řešení rodičovského konfliktu, takový posudek pak bude obsahovat možný návrh na řešení dané rodinné situace.

Pracovníci OSPODu mají povinnost kontaktovat oba rodiče, aby je seznámili s opatrovníckým řízením a snaží se rodiče přimět k dohodě o úpravě poměrů k dítěti. OSPODy mají přehled o pomáhajících profesích, tedy o různých poradnách, rodinných centrech a jsou tedy schopny rodičům doporučit pro ně nejvhodnější pracoviště. Činnost poradenských center nabývá na významu tam, kde rodiče nejsou schopni a ochotni předložit dohodu o péči o dítě. Rodiče jsou do poradenského centra doprovázeni pracovníkem OSPODu. Cílem poradenské péče je to, aby se rodiče dohodli alespoň na nejzákladnějších oblastech budoucího života jejich společného dítěte. Každé z poradenských center pracuje na základě vlastních postupů a principů a také si individuálně určuje délku nutné péče.

Advokáti by měli své klienty usměrňovat a mírnit jejich vzájemnou nesnášenlivost. Advokáti by měli spor vést „mírovou cestou“ a měli by se snažit přimět rodiče k smírnému řešení v nejlepším zájmu společného dítěte. Advokáti by měli své klienty odrazovat od „praní špinavého prádla“ před soudem. Advokáti by neměli doporučovat žádné konfliktní strategie, neměli by klienta podporovat v „házení špíny“ na bývalého partnera.

Cochemský model je založen na čtyřech základních pravidlech, kterými jsou pravidlo rychlosti, pravidlo spo-

lečné odpovědnosti, pravidlo přednosti dohody a pravidlo dobrovolnosti. Stěžejní by mělo být co nejrychleji vyřešit rodičovský spor, aby konflikt neeskaloval a situace v rodině se nezhoršovala. Soud by se měl při svém rozhodování zabývat tím, jak bude péče o dítě mezi rodiče rozdělena a neměl by zkoumat, který z rodičů je vhodnější k péči. Vždy by měla mít přednost dohoda rodičů a soud by měl dohlédnout na to, aby byla v souladu s platnými zákony. Soudce by měl rozhodovat autoritativně pouze v případech, kdy rodiče nejsou schopni ani po základní intervenci a edukaci ze strany pracovníků poradenských center a OSPODu uzavřít dohodu. Mělo by se jednat o výjimečné případy, u kterých selhala veškerá nabízená pomoc. Rodiče by měli být za pomoci odborníků z poradenských center vedeni ke vzájemné komunikaci a spolupráci při řešení rodičovského konfliktu. Rodiče by měli dobrovolně přistoupit na smírné řešení jejich sporu.

Všichni zapojení účastníci v Cochemském modelu jsou si rovni, pokud rodiče již na počátku nedosáhnou dohody, jsou odesláni do poradenských center za účasti pracovníka OSPODu. Kompetence rodičů pak budou posuzovány všemi zúčastněnými subjekty podle toho, jak moc jsou rodiče ochotni spolupracovat a jak rychle jsou schopni vyřešit spor smírnou cestou v nejlepším zájmu dítěte. Hodnocení se opírá o reálnou snahu

rodičů spolupracovat nejen mezi sebou, ale také se zapojenými odborníky.

Principy Cochemské praxe se zabývají vyjasněním vztahu mezi bývalými partnery jako rodiči a nikoli jako partnery. Základem by mělo být přimět rodiče k převzetí odpovědnosti za rozhodování o budoucnosti jejich společného dítěte a také to, aby byli schopni společně vykonávat práva a povinnosti vyplývající z jejich rodičovské odpovědnosti. Oba rodiče by se měli podílet na výchově společného dítěte a měli by být schopni se domluvit na záležitostech týkajících se jejich dítěte.

Mgr. Lucie Kopečková, advokátka
MELKUS KEJLA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.

MELKUS KEJLA & PARTNERS

Náhrada škody a újmy v pracovněprávních vztazích

Kdy za škodu odpovídá zaměstnanec, kdy firma a co dělat při úrazu v práci?
Praktický průvodce odpovědností a odškodněním v pracovních vztazích.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Investiční dotazník u právnických osob a test vhodnosti

Vstup do světa investic s sebou přináší nejen příležitosti k výnosu, ale také odpovědnost a rizika. Z tohoto důvodu je u investičních služeb (i) investičního poradenství a (ii) portfolio managementu, poskytovaných podle zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu (dále jen „ZPKT“), zavedeno povinné posouzení vhodnosti investora pro určitou investici. Podle zákona č. 240/2012 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech (dále jen „ZISIF“) je takové posouzení nutné i při investování do fondů kvalifikovaných investorů, kdy takový podíl může nabýt kvalifikovaný investor investující nejméně 1 mil. Kč.

Jedním z klíčových nástrojů pro posouzení vhodnosti investora (zákazníka) je investiční dotazník, který slouží ke zkoumání finančního zázemí, investičních cílů, zkušeností, znalostí v oblasti investic a preferencí v oblasti udržitelnosti. Investiční dotazník se může týkat jak osob fyzických, tak osob právnických. V tomto článku se zaměříme na osoby právnické.

Co investiční dotazník obsahuje

Investiční dotazník je dokument, který zákon vyžaduje a který slouží k ochraně klienta před investičními nabídkami, které neodpovídají jeho znalostem a majetkovým poměrům. Aby bylo možné posoudit vhodnost pro danou právnickou osobu, musí investiční dotazník pokrývat následující klíčové oblasti:

1. Znalosti o investování: Znalosti jsou zjišťovány ve dvou okruzích – otázky, které prověřují obecné znalosti ohledně fungování trhu a obecné principy a otázky, které se týkají znalosti konkrétního produktu, do kterého chce klient investovat. Cílem obecných otázek je zjistit, zda osoba oprávněná investovat za právnickou osobu rozumí základním pojmům a principům investování a dokáže se orientovat v klíčových charakteristikách různých typů investic, včetně jejich rizikovitosti a potenciálního výnosu. Otázky týkající se konkrétního investičního produktu zjišťují, zda klient rozumí jeho struktuře, výnosovému potenciálu a rizikům. Prověřují také, zda klient chápe možné scénáře vývoje investice v čase a jejich dopad na celkové zhodnocení.
2. Zkušenosti s investováním: Otázky týkající se zkušeností s investicemi mapují, s jakými typy investičních nástrojů má osoba oprávněná investovat za právnickou osobu přímou zkušenost, jaké obchody v minulosti realizovala, jak dlouho se investicím věnuje a jaká je celková hodnota jejího investičního portfolia. Tato část poskytuje důležitý podklad pro posouzení, zda má osoba kromě teoretických znalostí i reálné zkušenosti s investičními operacemi.
3. Investiční cíle: Záměr, s jakým právnická osoba investuje, je neméně důležitý než samotné zkušenosti a znalosti. Dotazník se ptá přímo právnické osoby, zda má zájem o konzervativní investice s minimálním kolísáním hodnoty, nebo zda je ochotna podstoupit vyšší riziko ve prospěch potenciálně vyšších výnosů. Tento aspekt je zásadní pro určení celkové investiční strategie a pro výběr vhodných produktů odpovídajících tomuto záměru právnické osoby.
4. Posouzení finančního zázemí: Tato část zahrnuje otázky týkající se celkového objemu majetku právnické osoby, její schopnosti generovat stabilní příjmy a splácet závazky. Hodnotí se, jak velký podíl z celkového majetku právnické osoby by investice představovala a jak by případné negativní výkyvy hodnoty investice ovlivnily celkovou finanční stabilitu. Právě tento prvek je mimořádně důležitý při posuzování, zda právnická osoba skutečně disponuje dostatečnými rezervami, aby zvládla ustát případné ztráty, aniž by ohrozila své běžné fungování.

Slepá
spravedlnost

Podcast o vině a trestu. A také o trestu bez viny.

5. Preference v oblasti udržitelnosti: V této části může právnická osoba vyjádřit, zda má zájem, aby investiční produkty splňovaly určitý minimální podíl environmentálně nebo jinak udržitelných složek, případně aby zohledňovaly tzv. hlavní negativní dopady na faktory udržitelnosti – například na změnu klimatu, emise skleníkových plynů, nakládání se zaměstnanci či dodržování lidských práv. V případě, že žádné konkrétní požadavky v této oblasti nemá, postačí tak obvykle zodpovědět pouze úvodní otázku. Pokud ale takové preference má, může je v dotazníku dále upřesnit. Tyto odpovědi následně umožňují posoudit, zda zvažovaný investiční produkt odpovídá tzv. pozitivnímu cílovému trhu z pohledu udržitelnosti. Výsledkem je porovnání preferencí klienta s konkrétními charakteristikami produktu, které pomáhá zajistit, že investice skutečně odpovídá jeho hodnotovým cílům.

Za koho se vyhodnocuje daná část?

1. Znalosti o investování – odpovědná osoba oprávněná provádět obchody
2. Zkušenosti s investováním – odpovědná osoba oprávněná provádět obchody
3. Investiční cíle – přímo právnická osoba
4. Posouzení finančního zázemí – přímo právnická osoba
5. Preference v oblasti udržitelnosti – přímo právnická osoba

Vyhodnocení investičního dotazníku

Vyhodnocení investičního dotazníku je klíčovým krokem v procesu posuzování, zda je konkrétní investice pro investora vhodná. Uplatnění výsledků dotazníku při výběru a rozvržení investic přispívá k odstranění nejčastějších příčin chybování v investičním chování, které následně mohou vést ke ztrátám. Výsledky dotazníku jsou závazné (dokud nebude dotazník vyplněn jinak) a investor se nemůže rozhodnout pro investici, která neodpovídá jeho investičnímu profilu.

Vyhodnocení dotazníku probíhá na základě předem nastavených kritérií, která zohledňují nejen jednotlivé odpovědi, ale i jejich vzájemnou souvislost. Výsledkem vyhodnocení je zařazení právnické osoby do jedné ze dvou kategorií:

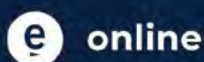
- Investice je vhodná: Právnická osoba (a kde je to relevantní, osoba oprávněná obchodovat za právnickou osobu) prokázala dostatečné znalosti, zkušenosti i finanční stabilitu. Investice odpovídá jejím cílům i možnostem.
- Investice není vhodná: V některé z oblastí byly identifikovány nedostatky, které zvyšují riziko nesouladu investice s možnostmi a potřebami právnické osoby, případně jsou přímo neslučitelné (např. právě u udržitelnosti).

Závěr

Investiční dotazník v rozsahu testu vhodnosti je klíčovým dokumentem pro poskytování investičních služeb právnickým osobám. Sestává z pěti základních částí, z nichž na první dvě v rozsahu znalostí a zkušeností odpovídá člověk, který bude za právnickou osobu investovat. Zbylé otázky, tedy oblast finančního zázemí, investičních cílů a udržitelnosti, reflektují situaci a potřeby právnické osoby samé. Výsledek testu vhodnosti umožňuje poskytovateli investičních služeb zohlednit nejlepší zájem právnické osoby a nabídnout jí jenom takové investice, které jsou pro ni skutečně vhodné.

Ondřej Nový, advokátní koncipient
Veronika Cívínová, partnerka
KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

KLB LEGAL

Rozvod s mezinárodním prvkem

Rozvod přes hranice přináší složitější spory o děti, majetek i příslušnost soudů – získejte praktický návod, jak se v mezinárodních rozvodech právně neztratit.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Mohou banky sledovat uhlíkovou stopu klientů na základě platebních transakcí?

V reakci na rostoucí důraz na udržitelnost zavádějí banky nové iniciativy zaměřené na ESG, včetně sledování uhlíkové stopy klientů na základě platebních transakcí. Tato aktivita, ač nad rámec regulatorních povinností, vyvolává otázky ohledně souladu s ochranou osobních údajů dle obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Klíčovou roli hraje posouzení, zda je takové zpracování dat oprávněné a odpovídá původním účelům. Je sledování uhlíkové stopy skutečně legitimní, nebo by měly banky získat výslovný souhlas klientů?

V kontextu rostoucího důrazu na udržitelnost a odpovědné podnikání nabývají povinnosti v oblasti ESG na významu. Bankovní sektor se stává jedním z klíčových hráčů této transformace a nové regulatorní požadavky¹ ovlivňují jeho činnost.

Možná právě s ohledem na nové povinnosti v oblasti ESG se lze na trhu bankovních služeb setkat i s aktivitou bank zaměřenou na informování klientů o společenské odpovědnosti a dlouhodobou udržitelnost. Zmíněnou aktivitou může být například sledování uhlíkové stopy uživatelů platebních služeb v jejich mobilním bankovníctví na základě in-

formací o provedených platebních transakcích. Taková činnost nevyplyvá z regulatorních požadavků, a jde tedy nad rámec stanovených povinností. Může být ale naopak takové aktivní jednání banky v rozporu s jinými regulatorními pravidly?

Banky jako klíčové instituce finančního sektoru zpracovávají širokou řadu osobních údajů svých klientů. Není se čemu divit, život bez bankovního účtu musí být v dnešní době značně komplikovaný. Největší bankovní skupiny v ČR reportovaly za rok 2023 přes 4 miliony klientů.² V této souvislosti by tedy na banky měly být kladeny ty nejvyšší nároky ohledně ochrany osobních údajů a zákonnosti

jejich zpracování. Rámcová služba o platebních službách a související smluvní dokumentace (zejména smlouva o elektronickém bankovníctví) představuje spolu regulatorními požadavky nejdůležitější podklad pro zákonné zpracování osobních údajů klientů.

Sledování uhlíkové stopy na základě platebních transakcí klienta mohou banky provádět dvěma způsoby. Na základě dodatečných informací od klientů, pro jejichž zpracování by potřebovaly souhlas, nebo při zpracování údajů, které již zpracovávají za jinými účely, tedy i bez uděleného souhlasu ze strany klienta. V druhém případě si banka určí metodu, podle které přiřadí jednotlivé pla-

tební transakci, ke které dal klient příkaz, množství vypuštěného uhlíku. Banka za tímto účelem může zohlednit místo, čas, kategorii obchodníka, částku a případně další údaje o platební transakci. Klientovi poté v jeho mobilním bankovníctví zobrazí přehled jeho uhlíkové stopy v odhadu množství uvolněného uhlíku do ovzduší podle jeho odchozích platebních transakcí.

Je ale takové jednání v rozporu s legislativou na ochranu a zpracování osobních údajů? Ke zpracovávání údajů o platebních transakcích klienta je banka jistě oprávněna ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. b) a c) GDPR. Bez zpracování těchto údajů by nemohla klientům poskytovat služby ke kterým se zavázala ve smlouvě a současně by nemohla dostát zákonným povinnostem obsaženým zejména v zákoně o platebním styku. Lze ale úspěšně pochybovat, zda zpracování zmíněných údajů za účelem sledování uhlíkové stopy je nezbytné pro plnění povinností ze smlouvy nebo ze zákona.

Dále je vhodné rozebrat, zda se na daný příklad bude aplikovat čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR. Tomuto rozhodnutí by měla předcházet analýza banky, na základě které dojde k závěru, že zpracovávání údajů je nezbytné pro účely jejích oprávněných zájmů.

Tuto analýzu má banka povinnost doložit ve smyslu § 5 odst. 2 GDPR. Lze se důvodně domnívat, že zpracování údajů za účelem vybraného vyjádření uhlíkové stopy není zpracováním na základě oprávněných zájmů, když toto rozhodně nesouvisí z obchodní činnosti banky ve vztahu k dotčeným klientům ani nepředstavuje marketingovou aktivitu propagující služby banky.

Zpracování údajů pro jiný účel, než pro které byly údaje shromážděny, je dle GDPR povolené v případě, že je slučitelné s původními účely.³ Nařízení dále tuto slučitelnost stanovuje pro vybrané důvody, zejména se jedná o důležité cíle veřejného zájmu.⁴ Správce údajů má povinnost za účelem posouzení provést test slučitelnosti, který musí být schopen doložit. V rámci testu je třeba posoudit vazby mezi původním a novým účelem zpracování, okolnosti shromáždění údajů nebo důsledky takového zpracování pro subjekty údajů.⁵

Při porovnání zpracování údajů za účelem výpočtu údajné uhlíkové stopy a za původním účelem, tedy zejména poskytování platebních služeb, se přikláníme k názoru, že zde požadavky splněny nejsou a pro nový typ zpracování je nezbytné stanovit nový právní základ. Jedno-

značně se nabízí získání souhlasu klienta, které může být technicky řešeno integrováním např. do mobilní aplikace.

Nicméně bude jistě zajímavé sledovat, kam se situace vyvine a zda bude podobných aktivit ze strany bank přibývat.

Jaroslav Tajbr, partner

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Poznámky:

- ¹ Non-Financial Reporting Directive (NFRD), Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).
- ² Výroční zpráva 2023 České spořitelny, a.s., Výroční zpráva 2023 Československé obchodní banky a. s.
- ³ Čl. 6 odst. 4 GDPR, recitál 50 GDPR.
- ⁴ Čl. 23 odst. 1 GDPR.
- ⁵ Čl. 6 odst. 4 písm. a), b), d).

Manželské majetkové právo, včetně důsledků smrti jednoho z manželů

Co se děje s majetkem po smrti jednoho z manželů? Praktický průvodce vypořádáním SJM a pozůstalosti včetně nejčastějších modelových situací.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

NS: I po přechodu zaměstnanců platí povinnost zajistit rovné zacházení

Nejvyšší soud v nedávném rozsudku¹ řešil otázku, zda přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů zakládá ospravedlnitelný důvod pro odlišné zacházení s původními a převzatými zaměstnanci zaměstnavatele. Svým závěrem se odchýlil od dosavadního výkladu zastávaného odbornou literaturou. Nejvyšší soud také zodpověděl klíčovou otázku, zda (a případně kdy) má zaměstnavatel sjednotit pracovní podmínky původních a převzatých zaměstnanců. Jak mají tedy zaměstnavatelé postupovat?

Obecně platí, že zaměstnavatel má povinnost zajistit rovné zacházení se všemi svými zaměstnanci. V souvislosti s přechodem práv a povinností z pracovněprávních vztahů však v praxi dochází k situacím, kdy se pracovní podmínky původních a nově převzatých zaměstnanců výrazně liší. Zaměstnavatel má přitom povinnost zachovat pracovní a mzdové podmínky přecházejících zaměstnanců, čímž se může dostat do rozporu se zásadou rovného zacházení.

Odborná literatura dosud (převážně) dovozovala, že nerovnost způsobená přechodem práv a povinností (resp. zákonným požadavkem na zachování pracovních a mzdových podmínek přecházejících zaměstnanců) nevede k porušení zásady rovného zacházení.² Nejvyšší soud se ovšem s tímto závěrem neztotožnil.

Skutkový stav

Nejvyšší soud řešil případ zaměstnankyně, která byla zařazena do nižší platové třídy a stupně než srovnatelní zaměstnanci na stejné pozici, které její zaměstnavatel převzal v rámci sloučení dvou příspěvkových organizací. Za této situace se zaměstnankyně domáhala zaplacení částky, která jí měla dorovnat rozdíl mezi jejím platem a platem jejích kolegů.

Žalovaný zaměstnavatel se bránil tím, že zaměstnance v tomto konkrétním případě převzal „včetně jejich platových předpisů“. Původní výhodnější platové zařazení jim musel ponechat, aby neporušil zákonnou povinnost zachovat, respektive nezhoršit pracovní a mzdové podmínky přecházejících zaměstnanců. Nemělo se

tedy jednat o porušení zásady rovného zacházení, protože důvodem vzniku nerovnosti mezi zaměstnanci byla objektivní skutečnost, a ne rozhodnutí zaměstnavatele. K takovému závěru se při řešení obdobných situací dosud přiklápěla i odborná literatura.³

Posouzení Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud již v minulosti dovodil, že k nerovnému zacházení dochází i v případech, kdy je zaměstnanec zařazen do platové třídy a platového stupně v souladu s právními předpisy, avšak jiní srovnatelní zaměstnanci jsou zařazeni do vyšší platové třídy či vyššího platového stupně⁴ (jako tomu bylo v daném případě).

Nejvyšší soud zdůraznil, že „úprava přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů nestanoví pro přejímajícího zaměstnavatele žádné výjimky z povinnosti zajišťovat rovné zacházení se všemi zaměstnanci. S výjimkou doby, po kterou je přejímající zaměstnavatel vázán právy a povinnostmi z kolektivní smlouvy, nepřipouští jinou možnost odlišného zacházení s převzatými zaměstnanci oproti ostatním jeho zaměstnancům“.

Z toho vyplývá, že přejímající zaměstnavatel musí v přiměřené době přijmout taková opatření, aby odstranil nerovnosti mezi zaměstnanci. K narovnání podmínek zaměstnanců by měl zaměstnavatel podle Nejvyššího soudu přistoupit nej-

Advokátní kancelář Vych & Partners je tu pro Vás již 20 let.

Od samotného začátku je cílem kanceláře poskytovat komplexní právní poradenství tuzemské a zahraniční korporátní klientele, které souvisí s realizací jejich obchodních a investičních aktivit. Při poskytování právních služeb vycházíme z toho, že právo má být podporou byznysu a nikoliv naopak.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se na:

- infrastrukturní právo
- M&A, hospodářskou soutěž
- veřejné zakázky
- letecké právo
- korporátní právo
- pracovní právo
- rodinné právo
- stavební právo
- právo nemovitostí
- správu privátního majetku
- sportovní právo
- compliance
- právo duševního vlastnictví, IT právo
- správní a municipální právo

www.ak-vych.cz

Lazarská 11/6, Praha 2

+420 222 517 466

office@ak-vych.cz

CONSULT BEFORE FIGHT

později po uplynutí lhůty dvou měsíců od nabytí účinnosti přechodu práv a povinností. Délku této lhůty Nejvyšší soud dovoduje z ustanovení § 339a zákoníku práce, které zaměstnancům umožňuje se v této lhůtě domáhat určení, že v souvislosti s přechodem práv a povinností došlo k podstatnému zhoršení jejich pracovních podmínek, které bylo důvodem rozvázání jejich pracovního poměru (v takovém případě by zaměstnanci vznikl nárok na zákonné odstupné). Výjimkou zůstávají ujednání v kolektivní smlouvě původního zaměstnavatele, kterou musí přejímající zaměstnavatel dodržovat po zbývajícím období její účinnosti, nejdéle však do konce následujícího kalendářního roku.

Nejvyšší soud také poukázal na to, že právní úprava nezakazuje, aby po přechodu práv a povinností došlo ke zhoršení pracovních podmínek převedených zaměstnanců. Zaměstnavatel si musí pouze dát pozor, aby ve lhůtě dvou měsíců po účinnosti přechodu podstatně nezhoršil pracovní podmínky dotčených zaměstnanců.

Závěr a doporučení pro praxi

Přechod práv a povinností podle Nejvyššího soudu nezakládá ospravedlnitelný důvod pro nerovné zacházení s převzatými zaměstnanci oproti ostatním zaměstnancům stejného zaměstnavatele.

Přejímajícím zaměstnavatelům lze doporučit, aby pracovní podmínky svých původních i převzatých zaměstnanců po přechodu sjednotili, jinak se vystavují riziku sankce ze strany inspekce práce, případně

žalob zaměstnanců. Z hlediska načasování bude patrně optimální k narovnání podmínek přistoupit bezprostředně po uplynutí dvou měsíců od účinnosti přechodu, kdy už zaměstnavateli nebude hrozit nařčení, že podstatně zhoršil pracovní podmínky dotčených zaměstnanců. Nároky založené kolektivní smlouvou původního zaměstnavatele je samozřejmě nutné dodržet déle (viz výše) – u těch by se i nadále mělo jednat o přípustnou možnost odlišného zacházení mezi zaměstnanci.

Je jen na zaměstnavateli, jak k narovnání pracovních podmínek přistoupí. Právně nejbezpečnějším (a zaměstnanci jistě vítaným) řešením může být sjednocení pracovních podmínek směrem „vzhůru“, tj. přizpůsobení pracovních podmínek podle skupiny zaměstnanců, která je má nejlepší. Ačkoliv aktuální rozhodnutí Nejvyššího soudu jednoznačně připouští variantu zhoršení pracovních podmínek převzatých zaměstnanců (tj. narovnání směrem „dolů“), doporučovali bychom takto postupovat velmi obezřetně. Podle našeho názoru totiž nelze ani v kontextu aktuální judikatury vyloučit riziko, že zaměstnavateli vznikne povinnost nahradit škodu, která vznikne zaměstnancům v důsledku zhoršení pracovních podmínek po přechodu práv a povinností.⁵

V praxi také mohou nastat složité situace, kdy žádná ze skupin zaměstnanců nebude mít zjevně lepší pracovní podmínky (např. jedna skupina zaměstnanců bude mít nižší mzdy než druhá skupina, ale oproti druhé skupině bude mít nárok na stravenky, více dovolené apod.). Tyto situace bude třeba řešit citlivě při zohled-

nění okolností konkrétního případu tak, aby výsledný stav byl v souladu s principem rovného zacházení. ⁹

Mgr. Václav Bělohoubek, advokát

Mgr. Barbora Autratová, advokátní koncipientka
act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn.
- ² Viz např. HŮRKA, P., RANDLOVÁ, N., DOLEŽÍLEK, J., ROUČKOVÁ, D., VYSOKAJOVÁ, M., DOUDOVÁ, S., KOŠNAR, M., HORNA, V. a kol. Zákoník práce: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-3-12]. ASPI_ID KO262_2006CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X nebo JANŠOVÁ, Marie. § 338 [Přechod práv a povinností z pracovních vztahů]. In: VALENTOVÁ, Klára, PROCHÁZKA, Jan, JANŠOVÁ, Marie, ODROBINOVÁ, Veronika, BRŮHA, Dominik a kol. Zákoník práce. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1104, marg. č. 56.
- ³ Tamtéž.
- ⁴ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2018, sp. zn. 21 Cdo 2262/2018.
- ⁵ K tomu viz např. JANŠOVÁ, Marie. § 338 [Přechod práv a povinností z pracovních vztahů]. In: VALENTOVÁ, Klára, PROCHÁZKA, Jan, JANŠOVÁ, Marie, ODROBINOVÁ, Veronika, BRŮHA, Dominik a kol. Zákoník práce. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1101, marg. č. 43.

NIS 2 a nový zákon o kybernetické bezpečnosti pro malé a střední podniky

Čekají vaši firmu nové povinnosti v oblasti kyberbezpečnosti? Zjistěte, co přináší NIS 2 a jak se na nový zákon připravit bez zbytečných komplikací.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Důsledky neuveřejnění smlouvy v registru smluv a možnosti nápravy

Zákon o registru smluv (dále jen „ZRS“) je účinný již od 1. července 2016 s výjimkou ustanovení ohledně následků uveřejnění a zrušení smlouvy z důvodu neuveřejnění (§ 6 a 7 ZRS), které nabyly účinnosti o rok později.

ZRS stanovuje v § 2 kategorie smluv, které je povinné uveřejňovat v registru smluv. § 3 ZRS stanovuje výjimky z povinnosti uveřejnění. Dle § 6 odst. 1 ZRS smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, nabývá účinnosti nejdříve dnem uveřejnění. Dle § 7 odst. 1 ZRS nebyla-li smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, uveřejněna prostřednictvím registru smluv ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena, platí, že je zrušena od počátku.

ZRS je poměrně stručný zákon, ke kterému dosud neexistuje dostatečné množství soudní judikatury.

V některých případech nadále dochází k nesprávnému uveřejňování smluv v registru smluv, s čím může být spojen dle § 7 odst. 1 ZRS následek, že je smlouva zrušena od počátku.

Následek dle § 7 odst. 1 ZRS nenastává pouze v případě, že smlouva není uveřejněna vůbec, ale i v případě, že se nepovažuje za uveřejněnou dle § 5 odst. 5 ZRS, tedy nebyla uveřejněna

dle § 5 odst. 1 ZRS nebo jejíž metadata neobsahují stanovené požadavky.

Judikatura v této oblasti je velmi sporadická a může být nejasné, jaká konkrétní pochybení při uveřejnění smlouvy způsobují následek dle § 7 odst. 1 ZRS a jaká případně nikoliv.

Dle Metodického návodu k aplikaci zákona o registru smluv, Digitální a informační agentura, únor 2025:¹ „Může nastat situace, že smlouva bude sice uveřejněna, ale bude uveřejněna chybně. Např. bude chybět příloha nebo budou znečitelněny informace, které být znečitelněny nemají. Taková situace se musí posuzovat případ od případu s vědomím toho, že před soudním výkladem, který zakládá neplatnost smlouvy, má prioritu soudní výklad, který nezakládá neplatnost smlouvy. Dále pak, pokud jsou splněny podmínky a pokud je možné část neplatného právního jednání oddělit, zbývající část smlouvy platí.“

Existující sporadická judikatura chápe sankci zrušení smlouvy dle § 7 odst. 1 ZRS spíše přísně. Je tedy vhodné postupovat maximálně obezřetně a smlouvy

uveřejňovat plně v souladu se ZRS a neopírat se na to, že by přednost v případě méně závažných chyb uveřejnění případně měl mít výklad, který nezakládá neplatnost smlouvy.

Pokud k nesprávnému uveřejnění smlouvy v registru smluv dojde, v první řadě by smluvní strany měly posoudit, zda bude možné provést nápravu nesprávného uveřejnění dle § 7 odst. 2 až 4 ZRS.

Jestliže náprava není možná, smluvní strany zpravidla následek zrušení neuveřejněné smlouvy v registru smluv řeší tak, že pokud již bylo plněno ze zrušené smlouvy, uzavřou dohodu o narovnání, resp. dohodu o vypořádání bezdůvodného obohacení včetně sjednání souvisejících práv a povinností obdobných jako ve zrušené smlouvě a tu uveřejní v registru smluv. V případě, že ze zrušené smlouvy dosud nebylo plněno, smluvní strany zpravidla smlouvu opětovně uzavřou a řádně uveřejní v registru smluv.

Tento článek se zabývá veřejnoprávním pohledem na důsledky a nápravu řádného neuveřejnění smlouvy v registru smluv zejména z pohledu zákona o zadá-

vání veřejných zakázek i s ohledem na aktuální novelu účinnou od 3. 4. 2025 a rovněž soukromoprávním pohledem vzniku bezdůvodného obohacení a možnosti využití nesprávného uveřejnění smlouvy v registru smluv smluvní stranou v rámci obrany proti uplatnění nároků z předmětné smlouvy.

Veřejnoprávní pohled

Dle § 8 odst. 4 ZRS je-li v souladu se ZRS uveřejněna smlouva, která má být uveřejněna podle zákona o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“), je tím splněna povinnost uveřejnit ji podle ZZVZ; to platí obdobně o údajích uveřejňovaných jako metadata podle ZRS.

Objednatelem smlouvy, která se povinně uveřejňuje v registru smluv, bývá často veřejný zadavatel dle ZZVZ, který uveřejněním smlouvy v registru smluv může zároveň splnit svou povinnost uveřejnit uzavřenou smlouvu na veřejnou zakázku dle § 219 odst. 1 ZZVZ. Pokud zadavatel smlouvu řádně v registru smluv neuveřejní, může se tím dopustit rovněž přestupku dle § 269 odst. 2 ZZVZ, a to za předpokladu, že tím zároveň nesplnil povinnost uveřejnění smlouvy dle ZZVZ. ÚOHS již ve více rozhodnutích sankcionoval zadavatele za přestupek dle ZZVZ s ohledem na nesprávné uveřejnění smlouvy v registru smluv.²

Je vhodné uvést, že dle rozhodnutí předsedy ÚOHS sp. zn. ÚOHS-R0095/2023/VZ ze dne 19. 9. 2023 ÚOHS není povolán provádět výklad neurčitých právních pojmů obsažených v § 3 písm. b) ZRS, tento úkol náleží zejména soudům. Pokud však v budoucnu dojde k vyjasnění neurčitých právních pojmů ze strany soudů nebo gestora předmětné právní úpravy, bude ÚOHS připraven tuto argumentaci zohlednit ve svých následujících rozhodnutích.

Nedostatečnost soudní judikatury ohledně výkladu ZRS se tedy může projevat i v přestupkových řízeních vedených ÚOHS.

Podstatně závažnější následek, který hrozil až do přijetí novely ZZVZ účinné od 3. 4. 2025, byl, že se zadavatel mohl s ohledem na rozhodovací praxi ÚOHS dopustit porušení ZZVZ, pokud smlou-

vu nahrazující nesprávně uveřejněnou smlouvu v registru smluv uzavřel bez nového zadávacího řízení. Porušení pravidel ZZVZ mohlo znamenat v případě dotovaných zakázek rovněž porušení dotačních pravidel a s tím spojenou možnou sankci spočívající v povinnosti vrácení (části) dotace.

Dle příkazu ÚOHS č. j. ÚOHS-22240/2022/524 ze dne 1. 7. 2022, pokud nastala situace dle § 7 odst. 1 ZRS uzavřená smlouva byla absolutně neplatná a nahlíželo se na ni jako na neexistující smlouvu. Jestliže za této situace zadavatel přistoupil k uzavření nového smluvního vztahu, jehož důsledkem byl vznik závazku v souvislosti s plněním veřejné zakázky, dochází dle uvedeného příkazu ÚOHS de iure k zadávání nové veřejné zakázky, při které je nezbytné opětovně postupovat v souladu se zákonem, tj. mj. před uzavřením smlouvy zrealizovat zadávací řízení, pokud to zákon pro danou situaci stanoví. Dřívější rozhodovací praxe ÚOHS tedy pokládala za rozporné se ZZVZ, pokud zadavatel v předmětných situacích zhojil pochybení zadavatele spočívající v uveřejnění smlouvy v rozporu s požadavky ZRS (či neuveřejnění takovéto smlouvy) pouhým uzavřením „narovnání“ a požadovala v odůvodněných případech dokonce opětovné zadání veřejné zakázky v novém zadávacím řízení.

Předmětná praxe ÚOHS plynula zejména z uvedeného příkazu ÚOHS, proti kterému nebyl sankcionovaným zadavatelem podán odpor a nabyl tak bez dalšího právní moci. Nejedná se tak o rozhodnutí ÚOHS, které by bylo potvrzeno v řízení o rozkladu ani následně správním soudnictvím. Předmětné rozhodnutí ÚOHS se v mnoha případech mohlo jevit jako příliš přísné. Samozřejmě lze chápat snahu o motivaci zadavatelů, aby smlouvy uveřejňovali v registru smluv plně v souladu se ZRS. Zadavatelé však v mnoha případech nesprávně uveřejněných smluv v registru smluv neměli ani možnost zahájit nové zadávací řízení, jelikož plnění ze smlouvy již probíhalo, bylo již částečně fakturováno apod. a zadavatelům nezbývalo jiné vhodnější řešení, než uzavření dohody o narovnání (resp. smlouvy o vypořádání bezdůvodného obohacení) i s rizikem sankce ze strany ÚOHS.

S ohledem na právní jistotu v závazkových vztazích lze považovat za vhodnou novelu ZZVZ provedenou zákonem č. 69/2025 Sb., kterým byl s účinností od 3. 4. 2025 doplněn nový § 219 odst. 5 ZZVZ.³

I z veřejnoprávního hlediska ZZVZ je tak od 3. 4. 2025 možné zhojit nesprávné uveřejnění smlouvy v registru smluv uzavřením smlouvy s totožným obsahem, případně s odchylkami souladnými s § 222 ZZVZ, a to i v případě, že již ze smlouvy bylo plněno. Nebudou tak již nadále využitelné závěry příkazu ÚOHS č. j. ÚOHS-22240/2022/524 ze dne 1. 7. 2022 ohledně povinnosti uskutečnit nové zadávací řízení.

Soukromoprávní pohled

Je-li plněno na základě smlouvy, která nebyla uveřejněna v registru smluv, a to i přesto, že zde existuje povinnost k jejímu uveřejnění, jedná se o plnění poskytnuté bez platného a účinného právního titulu (bez právního důvodu), tedy o bezdůvodné obohacení dle § 2991 a násl. občanského zákoníku (dále jen „OZ“). Ustanovení § 2991 OZ obecně stanoví povinnost obohaceného vydat, oč se obohatil. Ve stejném smyslu zakotvuje § 2993 OZ právo ochuzeného, který plnil, aniž tu byl platný závazek, na vrácení toho, co plnil.

V případě smluv neuveřejněných v registru smluv zpravidla nebude možné či vhodné vydání bezdůvodného obohacení in natura realizovat. Není-li vydání předmětu bezdůvodného obohacení dobře možné, má ochuzený v souladu s § 2999 OZ právo na poskytnutí peněžité náhrady.

Metodický návod aplikace zákona o registru smluv – soukromoprávní část (aktualizovaná verze k 15. 9. 2020)⁴ v odpovědi na otázku, jak vypořádat bezdůvodné obohacení v případě neuveřejnění smlouvy v registru smluv, uvádí, že „Nová právní úprava bezdůvodného obohacení v § 2991 a násl. OZ poskytuje oběma stranám určitou výhodu ve způsobu jeho vypořádání. Ta konkrétně spočívá v tom, že pokud plnil ochuzený za úplaty, poskytne se náhrada bezdůvodného obohacení ve výši této úplaty (§ 2999 odst. 2 OZ). To znamená, že se při ocenění bezdůvodného obohacení

JELÍNEK & PARTNEŘI

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

● **VIZE** — **VYTRVALOST** — **ODHODLÁNÍ** ●

To jsou pilíře naší advokátní kanceláře
i našich právních služeb.

Více než
30 LET S VÁMI

www.advokatijelinek.cz

+420 724 794 986

má vycházet z výše úplaty tak, jak byla „sjednána“, byť neplatně či neúčinně, mezi stranami, a nikoli z obvyklé ceny zjištěné znaleckým posuzováním. Poskytnutá plnění lze vzájemně započíst.“

Pro úplnost však je vhodné uvést, že § 2999 odst. 2 OZ se neuplatní v případě, zakládá-li výše úplaty důvod neplatnosti smlouvy (například omyl o rozhodující skutečnosti - § 583 až 585 OZ nebo některé případy rozporu s dobrými mravy) nebo důvod pro zrušení závazku (zejména neúměrné zkrácení dle § 1793 OZ), anebo byla-li výše úplaty takovým důvodem podstatně ovlivněna. V takových případech by ochuzenému dle § 2999 odst. 1 OZ náležela peněžitá náhrada ve výši obvyklé ceny.

Pokud není možné napravit nesprávné uveřejnění smlouvy dle § 7 odst. 2 až 4 ZRS, smluvní strany zpravidla v případě, že již bylo ze smlouvy plněno, přistupují k uzavření smlouvy o narovnání či vypořádání bezdůvodného obohacení, ve znění obdobném jako byla neuveřejněná smlouva. Pokud ze smlouvy dosud plněno nebylo, je zpravidla možné ji uzavřít „znovu“ a uveřejnit v registru smluv.

Důsledky § 7 odst. 1 ZRS nejsou podstatné pouze z hlediska vzniku bezdůvodného obohacení a jeho vypořádání mezi smluvními stranami. Pokud je smlouva zrušena od počátku, neuplatní se ani jiná práva a povinnosti ve zrušené (absolutně neplatné) smlouvě uvedené, jako je povinnost uhradit náhradu škody, smluvní pokuty, odpovědnost ze záruk apod.

Řádné neuveřejnění smlouvy v registru smluv může být jednou ze smluvních stran využito po delší době od uzavření smlouvy jako jedna z obran před uplatňováním povinností ze smlouvy druhou smluvní stranou. I z tohoto pohledu lze velmi doporučit, aby smluvní strany věnovaly náležitou pozornost správnému uveřejnění smlouvy v registru smluv, pokud se na ni povinnost uveřejnění vztahuje. Uvedené se netýká pouze smlouvy jako takové, ale i dodatků ke smlouvě, které je nutné rovněž v souladu se ZRS uveřejňovat.

Případ sporování smluvní pokuty z důvodu nesprávného uveřejnění smlouvy

v registru smluv byl řešen v rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 70 Co 58/2022-178 ze dne 17. 5. 2023. Dle uvedeného rozsudku následkem nezveřejnění smlouvy dle podmínek stanovených v zákoně o registru smluv je s ohledem na § 7 odst. 1 ZRS její absolutní neplatnost. Předmětným rozsudkem byl potvrzen rozsudek prvního stupně, kterým byla uložena zadavateli povinnost uhradit (vrátit) zhotovitelům částku ve výši smluvní pokuty, které zadatel obdržel z bankovní záruky za řádné dokončení díla. Jelikož smlouva byla zrušena od počátku dle § 7 odst. 1 ZRS, nemohlo dle rozsudku zadavateli vzniknout právo na zaplacení smluvní pokuty, a proto i bankovní záruka byla stržena z bankovních účtů zhotovitelů (žalobců v daném řízení) neoprávněně. Důvod nesprávného zveřejnění smlouvy spočíval ve skutečnosti, že nebyla zveřejněna metadata druhého zhotovitele (žalobkyně b)) jakožto smluvní strany a nebyla uveřejněna příloha č. 1 smlouvy. Dovolání proti předmětnému rozsudku Krajského soudu v Brně bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu č. j. 23 Cdo 3098/2023-195 ze dne 29. 2. 2024.

Obdobně i v jiných případech se dodavatelé mohou podpůrně bránit žalobám o zaplacení smluvních pokut či jiných práv ze smluv tím, že smlouvy nebyly řádně uveřejněny v registru smluv a jsou tedy neplatné.

Závěr

Je v zájmu smluvních stran, aby smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, byla řádně v souladu s ZRS uveřejněna v registru smluv. Nesprávné uveřejnění v registru smluv může mít veřejnoprávní důsledky spočívající v případech veřejných zadatelů v možnosti sankcí ze strany ÚOHS za neuveřejnění smlouvy dle ZZVZ. Sankce spočívající v porušení ZZVZ nebo i dotačních pravidel uzavřením nové smlouvy nahrazující smlouvu neuveřejněnou v registru smluv bez zadávacího řízení řeší vhodně novela ZZVZ s účinností od 3. 4. 2025.

Rovněž ze soukromoprávního pohledu nesprávné uveřejňování smluv může přinášet mnohá rizika. Jednak je to v případě naplnění sankce dle § 7 odst. 1 ZRS zrušení smlouvy (absolutní neplatnost

smlouvy) a možný vznik bezdůvodného obohacení, na jehož vypořádání se musí strany dohodnout. Nesprávné uveřejnění v registru smluv může být rovněž i s delším odstupem využito smluvní stranou, která smlouvu porušila, aby argumentovala neplatností smlouvy a vyhnula se sankčním následkům smlouvy jako je placení smluvní pokuty, odpovědnost ze záruk apod.

Mgr. et Mgr. Josef Hrstka, advokát
BRODEC & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

BRODEC & PARTNERS
— LAW FIRM —

Poznámky:

- ¹ Dostupné na <https://www.dia.gov.cz/cs/nase-cinnosti/na-cem-pracujeme/registr-smluv/metodicke-dokumenty>.
- ² Zadatel byl za předmětný přestupek pokutován např. v rozhodnutí ÚOHS č. j. ÚOHS-S0278,0279,0280/2019/VZ- 24252/2019/541/PDz ze dne 2. 9. 2019, potvrzené rozhodnutím předsedy ÚOHS č. j. ÚOHS-R0165/2019/VZ-32448/2019/322/BV ze dne 26. 11. 2019 nebo příkazem sp. zn. ÚOHS-S0327/2025/VZ ze dne 2. 5. 2025.
- ³ Dle nového § 219 odst. 5 ZZVZ platí, že „Smlouva se považuje za uzavřenou v zadávacím řízení, pokud její obsah odpovídá obsahu smlouvy, která byla uzavřena v zadávacím řízení a byla od počátku zrušena z důvodu neuveřejnění v registru smluv; to platí i v případě, že se jedná o smlouvu, která nahrazuje původní smlouvu, z níž již bylo plněno, a vypořádává plnění z takto zrušené smlouvy. Za smlouvu odpovídající obsahu původní smlouvy se pro účely věty první považuje i smlouva obsahující oproti původní smlouvě změny, které jsou nepodstatné podle § 222 odst. 2 až 10.“
- ⁴ Dostupné na <https://www.dia.gov.cz/cs/nase-cinnosti/na-cem-pracujeme/registr-smluv/metodicke-dokumenty>.

Specialisté na hospodářskou soutěž

Hospodářská soutěž

Regulovaná odvětví

Prověřování zahraničních investic (FDI)

Veřejné zakázky

Compliance

Variabilní složka mzdy¹ jako (ne)nároková motivační složka

Již Listina základních práv a svobod v čl. 28 stanoví, že zaměstnanci mají právo na spravedlivou odměnu za práci, kdy podrobnosti stanoví zákon. S ohledem na historický vývoj sociálních práv lze s notnou dávkou jistoty říci, že se jedná o to možná nejdůležitější sociální právo vůbec, když dává pracujícímu lidu ekonomickou svobodu a nezávislost na osobě, pro kterou práci vykonává. Podrobnější zákonná úprava je obsažena v § 109 a násl. zákoníku práce, a i když její základní smysl a účel nelze nijak zpochybňovat, existuje řada dílčích pravidel, která jsou již například překonána dobou a celá úprava odměňování by si jistě zasloužila komplexní revizi. Úplně samostatnou složkou je tzv. variabilní (fakultativní) složka mzdy, které se bude ve stručnosti věnovat tento článek.

Obligatorní a fakultativní složka odměny

Jak uvedeno výše, obligatorní složkou odměny se rozumí mzda, která má řadu kogentních pravidel, a která není v současném právním prostředí nastavena příliš flexibilně.²

Mzdu je přitom možné buďto sjednat pracovní smlouvou, stanovit vnitřním předpisem či určit mzdovým výměrem.

V souvislosti se mzdou přitom existuje řada různých pravidel, která je možné z doslovného textu zákona vyčíst pouze v případě, že jeho adresát čte více mezi řádky. Tak např. je-li mzda určena mzdovým výměrem, nelze ji již sjednat s přihlédnutím k případné práci přesčas ve smyslu § 140 zákoníku práce, neboť mzda

se sjednává pouze v pracovní smlouvě. Mzdu také třeba není možné vyplácet bez dalšího v cizí měně, vždy je možné její výši změnit pouze do budoucna, i když se jedná o navýšení, které by bylo ve prospěch zaměstnance a např. mzdové výměry mají i speciální pravidla doručování.

Na druhou stranu fakultativní složka odměny, kterou zaměstnavatel poskytuje svým zaměstnancům nad rámec mzdy, je mnohem flexibilnější povahy. Tak hned prvním základním rozdílem např. je, že zaměstnavatel nemusí tuto pobídkovou složku mzdy vůbec nijak dopředu smluvně ani jednostranně upravit a může bez jakéhokoli podkladu zkrátka rozhodnout o tom, že fakultativní složku odměny přizná, např. za mimořádné výkony zaměstnance v práci.

Dalším poměrně důležitým rozdílem je, že fakultativní složku odměny lze lépe individualizovat podle toho, co jednotliví zaměstnanci vykonávají za práci, a co od nich zaměstnavatel očekává. Takové rozhodnutí zaměstnavatele samozřejmě nesmí být svévolné, aby neporušovalo principy rovného zacházení a zákazu diskriminace, ale větší prostor pro úvahy zaměstnavatel v obecnosti má. U fakultativní složky odměny je tak např. poměrně běžné, že ji zaměstnavatel třeba ani neposkytuje za výkon práce jako takový, ale prováže ji s plněním povinností administrativního charakteru, reportování, business developmentu a dalších soft-tasks, které přímo nesouvisí s vykonávanou prací.

Výhodou fakultativní složky odměny také je, že její výplata nemusí být pravidelná,

a pokud je dobře nastavena, zaměstnavatel ji nemusí vyplatit vůbec, pokud mu to ku příkladu nebude dovolovat současná ekonomická situace. Existuje také řada forem jejího nastavení od pouhé výplaty finančních prostředků, až k jejímu provázání např. se ziskem zaměstnavatele, na kterém se zaměstnanec následně může podílet.

Problém s tímto benefitem však nastává v okamžiku, kdy se zaměstnavatel rozhodnou pro jeho přiznání, ale dopředu se důkladně nezamyslí nad tím, zda chtějí ještě ke mzdě přidat další nárokovou složku odměny, která je však navázána na splnění dalších kritérií, nebo zda skutečně chtějí zaměstnancům poskytnout složku odměny nenárokovou, na kterou případný nárok vzniká až okamžikem přiznání ze strany zaměstnavatele.

(Ne)nárokovatelnost variabilní složky mzdy

I složka odměny, která je zaměstnavatelem přiznávána nad rámec základní mzdy, může mít jak formu nárokovou, tak formu nenárokovou. V této souvislosti je důležité poznamenat, že zaměstnavatelé povětšinou chtějí tuto složku odměny nastavit nenárokově, ale často nechtěně své vnitřní procesy popíší

způsobem, že je variabilní složka odměny svou povahou nároková.

Základním rozlišovacím kritériem v tomto smyslu je, jakou povahu má rozhodnutí zaměstnavatele o tom, zda bude mimořádná odměna přiznána či nikoli. Pokud se jedná pouze o formální stvrzení splnění předem jasně stanovených kritérií, která jsou měřitelná a spočitatelná např. jednoduchým aritmetickým průměrem, pak se splněním těchto kritérií stává variabilní složka nárokovou. I kdyby v takovém případě zaměstnavatel následně rozhodl o nepřiznání mimořádné odměny, zaměstnanec by na ní nárok měl.

Pokud má ale rozhodnutí zaměstnavatele o přiznání variabilní složky odměny konstitutivní povahu, tj. musí dojít ke zhodnocení výkonu zaměstnance a výsledků zaměstnavatele dle uvážení zaměstnavatele samotného, aniž by bylo jasně stanoveno, jakých konkrétních výsledků musí oba subjekty dosáhnout, aby mohla být pobídková složka mzdy přiznána, pak nárok na tuto složku odměny vzniká až dotčeným rozhodnutím.³ Tj. platí, že u nenárokové fakultativní složky mzdy se v důsledku jejího přiznání zaměstnavatelem stává i tato složka mzdy obligatorní, tedy nárokovou a v určitém okamžiku se tak z každé variabilní složky odměny stane její nároková část.⁴

Z uvedeného je zřejmé, co je častá chyba, které se zaměstnavatelé dopouští, když variabilní systém odměňování nastavují. I když je jejich cílem podmínit nárok na vznik této části odměny speciálním rozhodnutím, popíší v příslušných dokumentech podmínky takovým způsobem, že dané rozhodnutí již není třeba. V praxi se tak např. poměrně často stává, že zaměstnavatel podmíní nárok na vznik bonusu (i) konkrétním výsledkem zaměstnance (povinnost uzavřít 20 obchodů), (ii) konkrétními výsledky zaměstnavatele (např. že obrát dosáhne určené částky) a k tomu (iii) rozhodnutím zaměstnavatele. Jelikož ale jsou podmínky pod body (i) a (ii) jednoduše měřitelné, již jejich splněním dochází ke vzniku nároku, neboť z judikatury citované výše plyne, že rozhodnutí zaměstnavatele má v konečném důsledku pouze deklaratorní povahu.

Pokud pak chtějí zaměstnavatelé určit nenárokovou složku odměny za výsledky, lze pouze doporučit, aby při vytváření podkladových dokumentů byli více obecní, alternativně aby nepřipravovali žádnou dokumentaci normující podmínky vzniku nároku a jakékoli mimořádné odměny vždy vypláceli ad hoc pouze na základě speciálních rozhodnutí zaměstnavatele. V této souvislosti je ale vhodné

Švarcsystém a nastavení spolupráce s kontraktory v roce 2025

Jak nastavit spolupráci s OSVČ bez rizika švarcsystému? Praktický průvodce pravidly, sankcemi a průběhem kontrol v roce 2025.

upozornit na to, že v takovém případě se zaměstnavatel např. úplně zbavuje jakékoli možnosti již jednou přiznaný nárok až ex post nějakým způsobem zcela nebo zčásti odebrat např. z důvodu závažného porušení pracovních povinností.⁵

Problematika (ne)rovného zacházení

Jak uvedeno shora, výhodou nenárokové složky mzdy, je-li správně nastavena a nestane-li se z ní automaticky složka nároková, je, že ji zaměstnavatel může lépe individualizovat. To však neznamená, že se i na tuto složku odměny nevztahují pravidla o zákazu diskriminace a nerovného zacházení. V této souvislosti je pak důležitá zejména judikatura Nejvyššího soudu, která ve většině možných scénářů již nastavila mantinely pro určení, zda konkrétní jednání zaměstnavatele při rozhodování o (ne)přiznání variabilní složky odměny je diskriminační (nerovné).

Tak např. není překvapením, že typickým projevem nerovného zacházení bude situace, kdy se zaměstnavatel rozhodne, že konkrétnímu zaměstnanci nevyplatí variabilní složku odměny, protože nesplnil podmínky pro její přiznání. Ale ostatním zaměstnancům, kteří takto stanovené podmínky také nesplnili, dotčenou variabilní složku odměny přizná, aniž by měl jakýkoli objektivní důvod k tomu, proč si ji jen jeden vybraný zaměstnanec nezasloužil.⁶

Ve světle výše uvedeného je také důležité rozlišovat v tom, kdy u pobídkové složky odměny dochází k nerovnému zacházení, resp. jaké konkrétní právní jednání zaměstnavatele je vůči jeho zaměstnancům nerovné či diskriminační (neboť to pak bude mít vliv na případné uplatňování jakýchkoli nároků). Pokud je variabilní složka mzdy nastavena nárokovým způsobem vycházejícím z konkrétních měřitelných kritérií, kdy má jakékoli rozhodnutí zaměstnavatele již pouze deklaratorní povahu, a tento vnitřní předpis určité zaměstnance diskriminuje, pak už jsou samotná obecná pravidla pro přiznání bonusu nastavena chybně. Je-li ale pobídková složka odměny formulována tak, že rozhodnutí zaměstnavatele má konstitutivní povahu a je pro přiznání bonusu klíčové, pak se zaměstnavatel dopustí diskriminačního / nerovného zacházení až v okamžiku, kdy takové problematické rozhodnutí (ne)vydá.⁷

V tomto duchu rozhoduje Nejvyšší soud i nadále, kdy za zmínku stojí poměrně nedávno řešený případ, ve kterém se soudy zabývaly otázkou podmínění výplaty mimořádného bonusu odpracováním minimálního počtu měsíců v roce a trváním pracovního poměru u zaměstnavatele.⁸ Zaměstnankyně v tomto sporu především argumentovala tím, že podmínky výplaty bonusu nemohou být stanoveny zcela libovolně, a že když byl bonus vyplácen za výborné hospodářské výsledky, pak vychází z pravidel dle § 109 a násl. zákoníku práce a nelze tedy paušálně říct, že když k určitému datu v následujícím roce už zaměstnanec u zaměstnavatele nepracuje, že mu nárok nevzniká. Zaměstnavatel na to kontroval jednak tím, že pravidla přiznání bonusu byla zcela transparentní, a že hlavní funkcí bonusu mj. bylo motivovat zaměstnance k dalším kvalitním výkonům, což pochopitelně není vůbec rozhodující u zaměstnanců, kteří už u zaměstnavatele nepracují.

Nejvyšší soud se však přiklonil v tomto případě na stranu zaměstnavatele, kdy řekl, že jsou-li podmínky stanoveny takto jasně a transparentně dopředu a účelem bonusu je motivovat zaměstnance do budoucna, pak je podmínka trvání pracovního poměru legitimní, pokud je pro všechny zaměstnance nastavena stejně. Tj. problém by nastal v takovém případě, že by některý jiný zaměstnanec jednu z podmínek výplaty mimořádné odměny také nesplnil a zaměstnavatel by mu přesto takovou odměnu vyplatil. To by dle Nejvyššího soudu jednoznačně bylo v rozporu s § 16 zákoníku práce a pravidly pro zákaz diskriminace a povinnost rovného zacházení.

Jak je tedy vidět, soudní judikatura přistupuje k problematice (ne)rovného zacházení u výplaty bonusů poměrně jednotně a hlavně dlouhodobě. Při jakémkoli nastavení vnitřních procesů odměňování je proto důležité tyto nastavit tak, aby byly s touto rozhodovací praxí v souladu.

Závěr

Ze shora uvedeného tak plyne, že variabilní složka odměny dokáže být dobrým sluhou, ale zlým pánem. Na jednu stranu se totiž jedná o poměrně důležitou a často používanou formu motivace zaměstnanců, která je mnohem flexibilnější než

klasické obligatorní odměňování a také je snazší ji provázet s tím, co zaměstnavatel od zaměstnanců skutečně potřebuje. Na stranu druhou však při jejím chybném nastavení často dochází ke sporům, kdy je zaměstnavatel přesvědčen o tom, že má tuto variabilní složku nastavenou nenárokově, ale po zhodnocení soudem zjistí, že tomu tak bohužel není. Vzhledem pak k tomu, že tyto spory často navazují na spory o neplatnost skončení pracovního poměru, může být celková expozice sporu poměrně vysoká a pro zaměstnavatele se tak bude jednat o velký problém. I proto vždy doporučujeme, aby zaměstnavatelé při nastavování svých vnitřních odměňovacích procesů kontaktovali svého právního zástupce a vše s ním dopředu konzultovali. ☺

JUDr. Matěj Tkadlec, Ph.D., advokát
Glatzová & Co., s.r.o.

GLATZOVÁ & Co.
DEFINING EXCELLENCE

Poznámky:

- ¹ Autor v tomto textu záměrně nerozlišuje mezi pojmy mzda, plat a odměna z dohody ve smyslu § 109 odst. 1 zákoníku práce a je-li v textu použit jakýkoli pojem (synonymum) odměny za práci, rozumí se tím mzda coby peněžitá plnění v soukromém sektoru.
- ² V této souvislosti je podstatný zejména § 110 zákoníku práce, který dokonce normuje konkrétní kritéria, podle kterých má zaměstnavatel mzdu svým zaměstnancům nastavit.
- ³ Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu z 24. dubna 2008, sp. zn. 21 Cdo 2297/2007 či rozsudek Nejvyššího soudu z 24. srpna 2006, sp. zn. 21 Cdo 1468/2005.
- ⁴ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu z 8. listopadu 2004, sp. zn. 21 Cdo 537/2004.
- ⁵ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu z 25. září 2014, sp. zn. 21 Cdo 3167/2013.
- ⁶ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu z 26. května 2016, sp. zn. 21 Cdo 2863/2015.
- ⁷ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu z 24. srpna 2006, sp. zn. 21 Cdo 1468/2005.
- ⁸ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu z 16. dubna 2024, sp. zn. 21 Cdo 2392/2023.

VEDEME SVĚTEM PRÁVA

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Do našeho týmu v Praze, Brně a Ostravě
hledáme nové

PRÁVNÍKY a PRÁVNÍČKY

- Chcete se stát vyhledávaným odborníkem na veřejné zakázky nebo chcete raději generální praxi a zabývat se smluvní a sporovou agendou v oblastech obchodního a občanského práva?
- Práce u nás je různorodá a můžete si vybrat své zaměření.
- Staňte se součástí prestižní advokátní kanceláře, mnohonásobného vítěze kategorie veřejné zakázky v soutěži Právnická firma roku.
- Přidejte se k týmu špičkových odborníků.

Kontaktujte nás

■ +420 606 024 476 ■ recruit@mt-legal.com

■ PRAHA ■ BRNO ■ OSTRAVA
■ info@mt-legal.com
■ www.mt-legal.com

Odpovědnost dopravce a zasílatele za škodu či ztrátu zboží při nakládce

V tomto článku bychom se chtěli pozastavit nad jedním aktuálnějším rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR a v jeho světle se dotknout problematiky odpovědnosti příslušných osob za provedení nakládky, když tato otázka v souvislosti s přepravou zásilek není dostatečně upravena a často tak klade na soudy značné nároky, zejména při nalézání právní úpravy, která má v příslušné věci být aplikována. Pokusíme se tedy nastínit, jaká je v této souvislosti pozice dopravce a zasílatele, zejména z hlediska jejich odpovědnosti za škodu a ztrátu zboží.

Jak soudy k této problematice přistupují lze dokumentovat na aktuálním rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. 12. 2024, č. j. 23 Cdo 708/2024 – 216.

Ve stručnosti popisujeme skutkový stav, který soudy v dané věci posuzovaly. Z hlediska tématu našeho článku je podstatné, že žalovaná jako zasílatelka a žalobkyně jako příkazkyně uzavřely rámcovou smlouvu zasílatelskou, a na jejím základě měla být obstarána přeprava zboží. Role byly rozděleny tak, že žalovaná nechala do místa nakládky přistavit kamion s návěsem, a žalobkyně do něj naložila zboží. Podle dohody a praxe stran přitom nakládka probíhala tak, že po přistavení návěsu k příslušné rampě žalovaná odpojila tahač, odjela (tedy nebyla fyzicky přítomna nakládce), a žalobkyně jí po ukončení nakládky a uzavření vrat skladu u rampy telefonicky oznámí, že návěs je naložen. Neznámé osoby využily této prodlevy mezi ukončením nakládky a příjezdem řidiče žalované, a návěs i se zbožím odcizily.

Jelikož žalobkyně měla zato, že žalovaná porušila svoji povinnost ze zasílatelské smlouvy, byl veden spor o náhradu škody na odcizeném zboží.

Soud prvního stupně nároku přisvědčil s tím, že pokud byla nakládka fakticky ukončena, ocitlo se zboží ve sféře dispozice dopravce, a tudíž nastupuje režim odpovědnosti za škodu způsobenou na zásilce. Soud prvního stupně tedy okamžik převzetí zboží dopravcem ztotožnil s ukončením nakládky. Soud prvního stupně ani neshledal existenci jakýchkoli liberačních důvodů ve smyslu čl. 17 Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR), neboť podle jeho názoru žalovaná, re-

spektive dopravce, návěs proti případnému odcizení nijak nezajistila.

Odvolací soud se s tímto posouzením neztotožnil, a naopak při změně rozsudku soudu prvního stupně rozhodl o zamítnutí žaloby. Odvolací soud shledal za podstatné, kdy a zda došlo ze strany dopravce k převzetí zásilky k přepravě. Odvolací soud dovodil, že samotné ukončení nakládky tímto převzetím zásilky není. Odvolací soud též přijal závěr, že za okamžik převzetí zásilky je nutno považovat až okamžik, kdy dopravce má fyzickou možnost obsah zásilky naložené na vozidlo zkontrolovat. Protože však k této kontrole ani převzetí nedošlo (a ani nemohlo dojít), dovodil odvolací soud, že dopravce, respektive žalovaná, za odcizení zboží odpovědný nejsou.

K dovolání žalobkyně ve věci rozhodoval Nejvyšší soud. Lze ve stručnosti shrnout, že Nejvyšší soud se přiklonil k argumentaci přijaté odvolacím soudem, a proto dovolání žalobkyně zamítl jako nedůvodné. Nejvyšší soud nicméně dovolání shledal přípustným, a to pro řešení otázky týkající se okamžiku převzetí zásilky dopravcem ve smyslu ustanovení čl. 17 Úmluvy CMR.

Nejvyšší soud s odkazem na řešení dané otázky v okolních zemích (v nichž ostatně je Úmluva CMR aplikována rovněž) shledal, že odpovědnost dopravce na jednu stranu nelze zužovat na samotný okamžik rozjetí se s vozidlem a jeho zastavením. Na druhou stranu však Nejvyšší soud připomenul, že samotné naložení nákladu na vozidlo není bez dalšího přijetím zboží k přepravě. K tomuto přijetí, a tedy k nastoupení odpovědnosti dopravce za zásilku, je třeba, aby dopravce učinil právní jednání, kterým přijme zásilku za účelem jejího přemístění a dodání, tedy aby do-

pravce svým jednáním přijal zásilku do své odpovědnosti sféry.

Jelikož tedy samotné naložení vozidla nebylo tím okamžikem, k němuž by nastoupila odpovědnost dopravce (dopravce neprojevil v daném případě vůli zásilku převzít a ani tuto možnost neměl), Nejvyšší soud shledal nárok žalobkyně nedůvodným.

Z uvedeného soudního rozhodnutí tedy podle našeho názoru plyne způsob, jak se s otázkou odpovědnosti za škodu či ztrátu zboží při nakládce vypořádat.

Je skutečností, že Úmluva CMR, a ostatně ani jiné právní předpisy, zejména zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, otázku nakládky a odpovědnosti dotčených osob za ni neupravují.

Máme zato, že je to dostatečně známo, avšak pro jistotu připomínáme, že s ohledem na ustanovení § 9a zákona č. 111/1994 Sb. o silniční dopravě se úprava obsažená v Úmluvě CMR použije i pro vnitrostátní přepravu zboží.

Řešení dané otázky však podle mínění soudů spočívá v posouzení, za co tedy dopravce odpovídá.

Odpovědnost dopravce za zásilku je v tomto ohledu jednoznačně vymezena čl. 17 odst. 1 Úmluvy CMR. Dopravce je za zásilku odpovědný v době, kdy ji převezme k přepravě, do okamžiku jejího vydání. Ostatně tento závěr přijal Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí ze dne 22. 10. 2014, sp. zn. 25 Cdo 3634/2013.

Z tohoto hlediska je tedy nerozhodné, kdo a jak má nakládku zajišťovat. Důležité je, zda zásilku již převzal dopravce k přepravě.

Přestože to může být pro některé subjekty účastné na přepravě nepohodlné, zdá se, že nelze v rámci zajištění právní jistoty při nedostatku úpravy nakládky v právních předpisech postupovat jinak. Příslušné otázky odpovědnosti za škodu mají být hodnoceny primárně podle toho, zda lze v existujících právních ustanoveních najít oporu pro odpovědnost dopravce jako osoby provádějící přepravu zásilky, a teprve pokud tato dána není, opřít tuto odpovědnost o jiné okolnosti.

Výše připomenutý dovětek „převzetí k přepravě“, obsažený v čl. 17 odst. 1 Úmluvy CMR, v tomto ohledu není samoúčelný. Jak je ostatně připomenuto v již vzpomenutém rozhodnutí Nejvyššího soudu, vůle dopravce musí skutečně směřovat k účelu zajištění přepravy. Pokud by dopravce v souladu s uzavřenou smlouvou s odesílatelem či jinou osobou převzal zásilku například za účelem balení či uskladnění (a nebo i separátní povinnosti nakládky), nejednalo by se o převzetí a odpovědnost dopravce, na které by dopadala Úmluva CMR.

Zde přitom lze podotknout, že převzetí zásilky lze považovat za právní jednání ve smyslu ustanovení § 545 občanského zákoníku (jako například obdobně shledal Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí ze dne 31. 8. 2010, sp. zn. 23 Cdo 472/2008 u provedení platby), a jako takové bude podléhat výkladovým pravidlům popsaným v ustanovení § 555 a násl. občanského zákoníku.

Proto bude vždy záležet na konkrétních okolnostech případu a podobě příslušných smluvních ujednání. Může nastat situace, kdy převzetí zásilky již bude podléhat vzpomenutému čl. 17 odst. 1 Úmluvy CMR (například ujednání typu „dopravce provede přepravu včetně nakládky“), nebo naopak nikoli (například ujednání typu „dopravce provede před samotnou přepravou zásilky i její nakládku“). Vždy tedy bude potřebné provést výklad vůle dopravce, za jakým účelem zásilku převzal.

Co se týče samotné nakládky, zde musíme poukázat na skutečnost, že „smlouva o nakládce“ není v občanském zákoníku ukořícena jako samostatný smluvní typ. Proto vždy bude záviset na konkrétní podobě ujednání příslušných stran o tom, která z nich tuto nakládku provede, z toho ply-

noucích pravidel odpovědnosti příslušné strany za tuto nakládku.

V souvislosti s otázkou nakládky musíme poukázat na možnost zproštění se odpovědnosti dopravce za škodu na zásilce ve smyslu čl. 17 odst. 4 písm. c) Úmluvy CMR. Podstatné je, že dopravce nebude odpovědný za škodu či ztrátu zásilky v případě, že tuto způsobí při nakládce odesílatel nebo osoba za něj jednající.

Ze systematického členění daného čl. 17 Úmluvy CMR plyne, že k tomuto poškození a zproštění se odpovědnosti dopravce může dojít za situace, kdy již dopravce zásilku převzal k přepravě ve smyslu čl. 17 odst. 1 Úmluvy CMR – ostatně jinak by zakotvení daného zproštění odpovědnosti dopravce nedávalo smysl (pokud by k nakládce mělo dojít ještě před převzetím zásilky k přepravě, nemusela by Úmluva CMR danou otázku vůbec řešit).

V souvislosti s nakládkou zboží je též nutné poukázat na dvojí způsob, jak může nakládka souviset zejména s poškozením zásilky.

Zjevně může nastat situace, kdy při nakládce je zboží poškozeno předtím, než fyzicky přeprava započne. Ohledně této otázky můžeme poukázat na vše výše popsané ohledně převzetí zásilky dopravcem k přepravě. Pro účely tohoto článku se přitom nebudeme zabývat otázkami prokázání vzniku škody, ani například režimem aplikace čl. 8 a 9 Úmluvy CMR.

Je však třeba pamatovat i na možnost, že nakládka je provedena, byť třetí osobou, a byť mimo režim Úmluvy CMR nedbale a chybně, a již po započetí přepravy dojde například k sesunu a poškození zboží v důsledku pohybu vozidla.

Je otázkou, jak na danou situaci z hlediska práva reagovat. Jeden pohled by takovou

situaci nadále mohl považovat za okolnost zproštění odpovědnosti dopravce ve smyslu již vzpomenutého čl. 17 odst. 4 písm. c) Úmluvy CMR.

Úmluva CMR mlčí k otázce, jak se má dopravce zachovat, pokud je zboží naloženo nedbale, byť na něm dosud není způsobena žádná škoda, a z určitého pohledu tedy dopravce nemá co by si vyhradil ve smyslu čl. 8 a 9 Úmluvy CMR.

Ve smyslu čl. 14 Úmluvy CMR je dopravce povinen reagovat na jakoukoli situaci, která mu brání v řádném provedení přepravy, což by mohlo být i nesprávné naložení zboží.

Obecně je dovozováno, že by se dopravce, který věděl nebo měl a mohl vědět o tom, že v důsledku způsobu nakládky hrozí poškození zásilky, neměl mít možnost zbavit své odpovědnosti za škodu s poukazem na to, že on zboží nenakládal. Je otázkou, zda by taková „obhajoba“ nebyla znemožněna ustanovením čl. 29 odst. 1 Úmluvy CMR (tedy zda by takové jednání dopravce nebylo považováno za hrubou nedbalost), nebo zda by argumentace dopravce nebyla shledána nepoctivou ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 Úmluvy CMR.

Kromě toho, zajímavým způsobem do řešení dané otázky vstoupil Nejvyšší soud České republiky svým rozhodnutím ze dne 24. 2. 2022, sp. zn. 23 Cdo 2136/2020. Soud v dané věci posuzoval otázku, kdy v důsledku nesprávně provedené nakládky skladníkem odesílatele došlo k posunu nákladu a poškození vozidla dopravce.

Soud odpovědnost odesílatele neshledal kromě jiného s odkazem na povinnost dopravce zajistit bezpečnou přepravu zboží podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 361/2000 Sb. o silničním provozu. Jelikož soud dovodil, že dopravce toto ne-

splnil, přičetl soud okolnosti vzniku škody právě dopravci. Zajímavé přitom je, že soud vzpomenuť povinnost dopravce dovodil jako kogentní.

Jak jsme vzpomněli, dané rozhodnutí se týkalo otázky škody na vozidle. Není však vyloučeno, že soudy dané úvahy uplatní i ve vztahu k odpovědnosti za škodu na zboží. Nemáme informace, zda se tak již stalo, avšak daný vývoj nelze vyloučit. V takovém případě však bude otázkou, jak se soudy vypořádají s aplikací zmíněné možnosti zproštění se odpovědnosti ve smyslu čl. 17 odst. 4 písm. c) Úmluvy CMR, a s otázkou možnosti odvrátit či předejít vzniku škody dopravcem.

V dosavadním článku jsme se zabývali především odpovědností dopravce.

Ve vztahu k odpovědnosti zasílatele za škodu na zboží při nakládce je třeba v prvé řadě poukázat na povahu činnosti zasílatele. Tím je s ohledem na ustanovení § 2471 a násl. občanského zákoníku obstarání přepravy zásilky pro příkazce.

Samotnou přepravu zboží přitom již vykonává osoba odlišná, a to dopravce. Otázkám tzv. samovstupu zasílatele ve smyslu ustanovení § 2474 občanského zákoníku se věnovat v tomto článku nebudeme.

Nelze proto automaticky říci, že zasílatel odpovídá automaticky za veškerou škodu, kterou způsobí dopravce. Odpovědnost zasílatele je soustředěna s ohledem na ustanovení § 2475 a 2460 odst. 1 občanského zákoníku především na okolnost výběru dopravce a přenesení podmínek, které příkazce požaduje, do smlouvy o přepravě.

Lze tak říci, že sama skutečnost, že za škodu na zásilce či její ztrátu odpovídá dopravce neznamená, že za totéž odpovídá i zasílatel.

V tomto kontextu poukazujeme na ustanovení § 2478 občanského zákoníku, které mluví o škodě na převzaté zásilce při obstarávání přepravy. Dané ustanovení však dopadá na situace, kdy zasílatel zásilku převezme k obstarání přepravy, a tuto po určitou dobu, do doby, než ji předá dopravci, drží. Poté již za zásilku odpovídá dopravce podle příslušných ustanovení, která jsme vzpomněli v předchozích částech tohoto článku.

Opět zde tedy máme obdobnou konstrukci, jakou jsme řešili v souvislosti s odpovědností dopravce. Namísto „převzetí k provedení přepravy“ však nyní vykládáme pojem „převzetí při obstarávání přepravy“.

Výklad a důsledky daného pojmu jsou však obdobné jako u dopravce. Vždy je tedy třeba posoudit, jaká byla v případě nakládání se zbožím vůle zasílatele, a z jakého důvodu a za jakým účelem tedy zasílatel zásilku převzal. Opět tedy lze poukázat na to, že pokud zasílatel zásilku převzal k obstarání přepravy s tím, že součástí tohoto obstarání přepravy bude i nakládka zboží, bude zasílatel odpovědný za škody vzniklé při nakládce. Pokud však za tímto účelem zasílatel zásilku nepřevzal, bude za danou škodu odpovědný ten, kdo má s ohledem na ujednání stran povinnost nakládku provést. Odpovědnost zasílatele vznikne až v okamžiku, kdy on vyjádří vůli převzít zásilku k obstarání přepravy.

Samozřejmě může nastat situace, kdy zasílatel zásilku nepřevzme vůbec, a nastoupí tedy, jak je popsáno výše, přímo odpovědnost dopravce.

I kdyby však za škodu byl odpovědný dopravce, připomínáme povinnost zasílatele ve smyslu ustanovení § 2466 občanského zákoníku uplatit vůči dopravci příslušné nároky vlastním jménem na účet příkazce. Mimo předmět článku ponecháváme otázku odpovědnosti zasílatele při nesplnění povinnosti uvést ve zprávě o splnění příkazu osobu dopravce ve smyslu ustanovení § 2461 občanského zákoníku.

Závěr

V tomto článku jsme poukázali na problematiku odpovědnosti za škodu na zboží způsobené při nakládce, a to se zřetelem na postavení dopravce a zasílatele.

Podstatnou věcí je, že otázka odpovědnosti za nakládku není v českém právním řádu upravena. Toto však přináší aplikační problémy.

Soudy se k dané otázce staví způsobem, že se soustředí na řešení odpovědnosti za samotné provedení přepravy s tím, že nakládka buď je nebo není součástí této přepravy, a to v návaznosti na to, jak a za jakým účelem projeví v souvislosti s pře-

vzetím zásilky svoji vůli dopravce. Neplatí však, že by za nakládku měl být automaticky odpovědný dopravce – toto by muselo být výslovně ujednáno. I tak by bylo otázkou, zda by se jednalo o odpovědnost krytou Úmluvou CMR nebo obecnou odpovědnost za nesplnění sjednaného závazku provést nakládku.

Dále musíme připomenout možnost dopravce zprostit se odpovědnosti za nakládku, kterou nezajišťuje a neprovádí. Poukazujeme však na to, že podle našeho názoru se takto dopravce nemůže zprostit své odpovědnosti za škodu na zboží, pokud bude nesprávně provedenou nakládku ignorovat. Zajímavým aspektem je, že soudy mohou akcentovat i povinnosti dopravce plynoucí z veřejnoprávních předpisů.

Ohledně odpovědnosti zasílatele platí obdobné, co u dopravce. I zde je tedy třeba posoudit, zda a za jakým účelem a v jaké fázi zasílatel přebírá zásilku, a zda je tedy za nakládku odpovědný. I v této souvislosti je třeba zdůraznit obsah smlouvy mezi příslušnými smluvními stranami.

Podle našeho mínění tedy platí doporučení, aby se smluvní strany nespolehaly na soudy a jejich výklad právních předpisů (které mají podobu, jakou mají), a aby raději rozhodné skutečnosti týkající se nakládky výslovně ujednaly. Toto doporučení dáváme i s ohledem na dosavadní zkušenosti nabyté v rámci zastupování klientů ve sporech souvisejících s přepravou, ve kterých často narážíme na argumentaci „zaběhnutých“ procesů, které fungují (dokud nevznikne nějaká škoda či jiný problém) a malou vůli cokoli měnit. Nutno však dodat, že v rámci přepravy, která je extrémně dynamickým oborem s velkou potřebou bezprostředně reagovat na různé změny, překážky, je neochota podmiňovat spolupráci stran podrobnou smluvní dokumentací (nejlépe písemnou), celkem pochopitelná. ☹

Mgr. Gabriela Doudová, advokátka
JUDr. Petr Kučera, Ph.D., advokát
PPS advokáti s.r.o.

 pps
advokáti

ARROWS VĚŘEJNÉ ZAKÁZKY

Děkujeme všem klientům, kteří oceňují naše služby
v oblasti veřejného zadávání.

Ondřej | Johnová | Hajdušek

ARROWS
advokátní kancelář

Flexinovela v praxi: příležitost i výzva pro HR a firemní compliance

S příchodem června vstoupila v účinnost takzvaná flexinovela zákoníku práce. Ta do českého pracovněprávního prostředí uvedla řadu významných změn, které jsou především reakcí na dynamický vývoj na tuzemském trhu práce v posledních letech. Nepřekvapí tedy, že jednou z oblastí, které se novela věnuje velmi intenzivně, jsou instituty, které mají reálný odraz v konceptu work-life balance. Flexinovela, pokud se osvědčí v praxi, by mohla znamenat další odklon od pracovněprávního formalismu ve prospěch ještě větší pružnosti a flexibility pracovněprávních vztahů. Její efektivita je nicméně podmíněna implementací funkčních kontrolních mechanismů a otevřeností jednání mezi zaměstnavateli, zaměstnanci a státem.

Flexibilita a návrat z rodičovské dovolené

Významnou novinkou, která má přispět k rovnováze pracovního a rodinného života, je dvouletá garance návratu na stejnou pracovní pozici po rodičovské dovolené. Návrat z rodičovské dovolené tedy novela vnímá jako přirozené pokračování předchozího pracovního poměru, ne pouze jako druhou šanci na začlenění do pracovního procesu. Tato úprava se nicméně v reálné praxi pracovního trhu může ukázat jako problematická. Pro některé firmy může být v některých případech obtížné vyčkávat na návrat původního zaměstnance. Na druhou stranu jde ale o způsob, jak o spolehlivé a osvědčené zaměstnance nepřijít. Problematický je tu především fakt, že novela v tomto směru stanovuje zaměstnavatelům novou povinnost, od které se nemohou odchýlit.

Další změnou, která se týká konceptu work-life balance, je zavedení možnosti uzavřít dohodu o provedení práce (DPP) nebo dohodu o pracovní činnosti (DPC) i se zaměstnancem, který toho času čerpá rodičovskou dovolenou, a to na stejnou činnost, jakou má sjednanou v pracovní smlouvě. Zavedení tohoto moderního a praktického institutu lze hodnotit pozitivně, jelikož otevírá rodičům cestu k pozvolnému návratu do práce a současně může zaměstnavatel zůstat na profesní úrovni v kontaktu se zaměstnanci, o které by nerad přišel. Zároveň tak odpadá starost s tím, že se zaměstnanec po návratu do práce bude opět dlouho přizpůsobovat pracovnímu režimu. Díky dohodě totiž během rodičovské dovolené z pracovního procesu nemusí nikdy plně vystoupit.

Zkušební doby a smlouvy na dobu určitou: více možností, více rizik

Flexinovela taktéž vnesla změny do dosavadní pracovněprávní úpravy flexibility a mobility. Například se prodloužila maximální délka zkušební doby jak u běžných zaměstnanců, tak těch ve vedoucích pozicích. V prvním případě jde o prodloužení ze tří měsíců až na čtyři, ve druhém ze šesti měsíců až na osm. Zaměstnavatelé i zaměstnanci tak získávají výhodu širšího časového rámce, během kterého mohou vyhodnotit, zda pracovní poměr naplňuje vzájemná očekávání. S takovou flexibilitou jsou nicméně spojena i specifická rizika. Delší zkušební doba může např. nechtěně podpořit fluktuaci.

Nově bude také zakotvena možnost neomezeného opakování sjednávání smluv na dobu určitou při zástupu rodiče čerpajícího mateřskou, otcovskou a rodičovskou dovolenou – novela zákoníku práce tak ruší dosavadní pravidlo „3x a dost“. Zaměstnavatelé nicméně musejí mít stále na paměti, že maximální doba trvání jednoho pracovního poměru na dobu určitou v délce tří let i celková doba trvání pracovních poměrů na dobu určitou v délce devíti let zůstává zachována i pro tyto případy. Z praktického hlediska se tak rozšiřuje manévrovací prostor pro plánování zástupů, například u opakovaných rodičovských dovolených či postupného návratu rodiče na zkrácený úvazek. I zde však bude klíčové důsledně vést evidenci a kontrolovat naplňová-

ní zákonných lhůt, aby se zaměstnavatel nevystavil riziku přeměny pracovního poměru na dobu neurčitou.

Změny zavedené v rámci flexinovyly se promítají nejen do obsahu pracovních smluv, ale také do vnitřních předpisů, směrnic a HR manuálů. Zaměstnavatelé by měli revidovat například podmínky zkušebních dob, strukturu dohod o provedení práce během rodičovské dovolené, pravidla pro doručování dokumentů či směrnice upravující informování o výši mzdy. S ohledem na možné právní spory a inspekční dohled se doporučuje transparentní nastavení a dokumentace procesů, které odpovídají nové právní realitě. Právní jistota v tomto ohledu může firmám ušetřit nejen reputační, ale i finanční náklady.

Globalizace pracovněprávních vztahů a vstřícnější režim pro expaty

Flexinovela přináší také několik dílčích, ale významných změn, které se dotknou působení přeshraničních zaměstnavatelů a zaměstnávání expatů. V některých případech bude totiž nově umožněno vyplácet mzdu zaměstnancům v cizí měně – nejde přitom striktně pouze o euro. Předpokladem pro aktivaci tohoto ustanovení je například mezinárodní povaha pracovního poměru. Pro firmy, které mají v tuzemsku pobočky nebo vysílají pracovníky do zahraničí, je to úleva v podobě odstranění významné byrokratické bariéry pro více kategorií zaměstnanců, kterou podnikatelské prostředí dlouho považovalo za zbytečně omezující.

Další změna se týká digitalizace mzdových procesů – novela zavádí jednoznačnější pravidla pro elektronické doručování mzdových výměrů, čímž zvyšuje právní jistotu při používání interních digitálních HR systémů. To ocení zejména nadnárodní společnosti, které už dnes běžně pracují s cloudovými platformami a centralizovanými mzdovými agendami. Nová pravidla tak přinášejí lepší sladění lokální legislativy s firemní realitou v mezinárodním kontextu. Z pohledu dlouhodobého vývoje lze poslední dvě zmíněné změny vnímat jako signál, že české pracovní právo postupně reflektuje potřeby globalizovaného trhu práce. Zvyšuje se tím právní předvídatelnost, snižuje administrativní zátěž a podporuje právní flexibilitu při řízení lidských

zdrojů napříč různými jurisdikcemi. Pro zahraniční zaměstnavatele i jejich české HR týmy to znamená snazší integraci postupů a nižší riziko kolizí mezi vnitřními směrnicemi a národní právní úpravou.

Zjednodušení, transparentnost a strategické výzvy pro zaměstnavatele

Flexinovela přináší i změny v oblasti ukončování pracovního poměru. Nově dochází ke sloučení výpovědních důvodů při dlouhodobé ztrátě zdravotní způsobilosti, prodloužení lhůt pro výpověď nebo okamžité zrušení pracovního poměru z kázeňských důvodů ze dvou na tři měsíce a ke zkrácení výpovědní doby na jeden měsíc u vybraných důvodů. Tyto změny posilují právní jistotu zejména ve složitějších situacích, kdy je nutné podrobně prověřovat porušení pracovních povinností – dosavadní dvouměsíční lhůta byla často na hraně a hrozila rizika neplatnosti výpovědi. Pozitivní posun představuje také změna počítání výpovědní doby, která začne běžet již dnem doručení. V některých případech, jako je hromadné propouštění, však zůstává otázkou, zda bude tento režim prakticky využitelný.

V neposlední řadě bylo do zákoníku práce včleněno několik změn průřezového charakteru. Zrušení povinných vstupních lékařských prohlídek u prací zařazených do první, tedy nerizikové kategorie, výrazně odlehčí náborovým procesům – zejména v administrativě a dalších méně zatížených provozech. Další novinka se týká posílení transparentnosti v oblasti odměňování. Nově bude zakázáno zaměstnance omezovat v informování o výši mzdy, což má přispět ke snížení mzdových nerovností, včetně těch na základě pohlaví. Tato změna zároveň předznamenává příchod nové evropské regulace v oblasti transparentního odměňování, na kterou by se zaměstnavatelé měli s předstihem připravit – například revizí mzdových struktur a nastavením interních pravidel pro komunikaci o odměnách.

Zákaz omezovat zaměstnance v informování o výši mzdy lze považovat za první krok k implementaci evropské směrnice o transparentním odměňování. Ta má v dohledné budoucnosti výrazným způsobem proměnit podobu interních mzdových politik většiny zaměstnavate-

lů. Flexinovela tak dává firmám příležitost se již teď zamyslet, zda jejich systémy odměňování obstojí i v kontextu pravidel směrnice. Proaktivní audit mzdových dat a podmínek odměňování může již teď vést ke snížení regulatorního rizika v budoucnu.

Flexibilita zaváděná novelou bude ale v praxi fungovat jen tehdy, pokud budou změny jasně a srozumitelně komunikovány směrem k zaměstnancům. Právě HR oddělení tak budou hrát klíčovou roli nejen při nastavování nových procesů, ale také při vysvětlování, proč a jak se mění podmínky návratu z rodičovské, jaká jsou nová pravidla pro výpovědi nebo co znamená transparentnost mezd. Kvalitní vnitřní komunikace tak může být prevencí nedorozumění i právních sporů a zároveň přispět k vyšší loajalitě pracovníků v době turbulentních změn požadovaných novou legislativou.

Flexinovela jako příležitost k přehodnocení firemní HR strategie

Flexinovela představuje jeden z nejvýraznějších zásahů do pracovněprávní legislativy posledních let. Zaměstnavatelům přináší širší škálu nástrojů pro flexibilní řízení pracovních vztahů, efektivnější nábor i lepší reakci na proměňující se potřeby pracovní síly. Zároveň ale zavádí nové povinnosti, které vyžadují revizi interních procesů, pracovních smluv a mzdových politik. Firmy by proto neměly změny vnímat pouze jako formální aktualizaci zákona, ale jako příležitost ke strategickému přehodnocení své HR politiky – a to nejen v oblasti compliance, ale i v otázkách dlouhodobé udržitelnosti, motivace zaměstnanců a firemní kultury. Jak ukazují první reakce, novela přináší pozitivní potenciál, jehož naplnění však bude záležet na odpovědném a proaktivním přístupu všech zúčastněných.

Mgr. Romana Szutányi, advokát, Counsel
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

**ROWAN®
LEGAL**

Zemědělská půda se těší mnohostranné legislativní ochraně

Každý, kdo hospodaří na zemědělské půdě, se z podstaty věci bude snažit o její ochranu, neboť jinak by nemohl dosáhnout kýžených výnosů. Přesto ani ochranu zemědělské půdy neponechává zákonodárce náhodě a tuto oblast reguluje.

Chráněna není pouze půda, na které „se něco pěstuje“

Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu stanoví základní pravidla jeho ochrany. Není bez zajímavosti, že podle tohoto zákona zemědělský půdní fond (ZPF) tvoří nejen zemědělská půda (tedy orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty a půda, která dočasně leží ladem), ale také rybníky s chovem ryb nebo vodní drůbeže a nezemědělská půda potřebná k zajišťování zemědělské výroby (polní cesty, pozemky se zařízením důležitým pro polní závlahy, závlahové vodní nádrže, odvodňovací příkopy, hráze sloužící k ochraně před zamokřením nebo zátopou, technická protierozní opatření atd.). Tedy i na jiné osoby než jen vlastníky či uživatele

půdy, na „které se něco pěstuje“, může výše uvedený zákon dopadat.

Zákon zejména zakazuje znečišťování zemědělské půdy, reguluje způsob použití sedimentů na zemědělské půdě či stanovuje povinnost chránit zemědělskou půdu před erozí. Další zvláštní povinnosti mohou uložit orgány státní správy na úseku ochrany ZPF. Tyto orgány také některé činnosti povolují před jejich zahájením – týká se to například právě užití výše zmíněných sedimentů. Tedy bez takového povolení nelze některé činnosti vůbec provádět.

Pravidla pro hnojení

Zákon o ochraně ZPF není jediný zákon, který by zemědělský půdní fond chrá-

nil. Zemědělství podnikatelé jsou povinni používat hnojiva, pomocné půdní látky, rostlinné biostimulanty, substráty, upravené kaly a sedimenty pouze způsobem, který dovoluje zákon o hnojivech, zákon o odpadech a zákon o ochraně ZPF. Při provádění hnojení je tedy nutno dodržovat nejen pravidla zákona o hnojivech, ale zároveň hnojení provádět tak, aby byly dodrženy i požadavky těchto dalších zákonů.

Prostřednictvím hnojení například nesmí být do zemědělské půdy vnašeny takové substance, které by překračovaly hodnoty stanovené ministerstvem zemědělství. Látky používané k hnojení dále nesmí být užívány tak, aby znečistily povrchové či podzemní vody či zasahovaly sousední pozemky.

KLB LEGAL

Mgr. Vojtěch Láška, LL.M.

JUDr. David Kuboň

Specialisté na kapitálový trh

- Investiční společnosti
- Investiční fondy
- Burza a trh START
- Prospekt cenných papírů
- Compliance

info@klblegal.cz
+420 739 013 183
Letenská 121/8
118 00 Praha 1

www.klblegal.cz

V některých případech je hnojení zcela zakázáno. Jako příklad lze uvést případy zaplavené či vodou přesycené půdy, pokrývky sněhu alespoň 5 centimetrů či takové promrznutí, že povrch půdy do hloubky 5 centimetrů přes den nerozmrzá. Stejně tak nelze například hnojit tehdy, pokud daná látka nemůže být rovnoměrně rozvrstvena po celém pozemku.

I kompost může být odpad

Zákon o odpadech v zásadě každému dovoluje kompostovat, pokud bude při kompostování dodrženo několik základních pravidel (například kompost je využit v rámci činnosti osoby, která kompostuje, kompostování neohrožuje životní prostředí ani zdraví lidí, materiál pro kompostování vznikl z činnosti osoby, která kompostuje).

Kompost, který však osoba nepoužije v rámci své činnosti nebo jej nepředá v souladu se zákonem o hnojivech, je odpadem. A pak se s ním musí nakládat dle zákona o odpadech. Například jej jako odpad předat do zařízení určeného pro nakládání s odpady nebo obchodníkovi s odpady.

Ochrana půdy na úrovni Evropské unie

Legislativa EU pocituje, že na celounijní úrovni není ochrana půdy věnována dostatečná pozornost. Proto byl připraven návrh rámcové směrnice o monitoringu a odolnosti půdy. Po prvním čtení v Evropském parlamentu se aktuálně čeká na vyjádření Rady k tomuto návrhu.

Na základě směrnice byl měl být v zásadě nastaven jednotný unijní rámec ke sledování toho, jak je půda v jednotlivých členských zemích „zdravá“. Bude-li směrnice přijata, budou muset členské státy vytvořit také veřejně přístupný registr kontaminované a potenciálně kontaminované půdy.

Nejen pro zemědělce, ale i širokou veřejnost se tak do budoucna rýsuje možnost, jak prověřit kvalitu půdy, na které hospodaří, popřípadě v její blízkosti žijí.

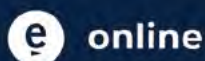
Závěr

Zemědělská půda je chráněna komplexně na základě různých zákonů, zejména zá-

konem o ochraně zemědělského půdního fondu, zákonem o hnojivech a zákonem o odpadech. Tyto zákony obsahují pravidla ochrany, která je třeba vykládat v jejich vzájemné souvislosti.

Jinak řečeno, na zemědělské půdě nestačí hospodařit „selským rozumem“, ale je třeba myslet i na zákonné povinnosti uložené k její ochraně. Důležitost ochrany zemědělské půdy zdůrazňují i legislativní aktivity na úrovni EU, když aktuálně probíhá legislativní proces schválení rámcové směrnice o monitoringu a odolnosti půdy.

JUDr. Lukáš Žáček, partner, advokát
NIRRIS s.r.o., advokátní kancelář

Claimy zhotovitele dle smluvních podmínek FIDIC

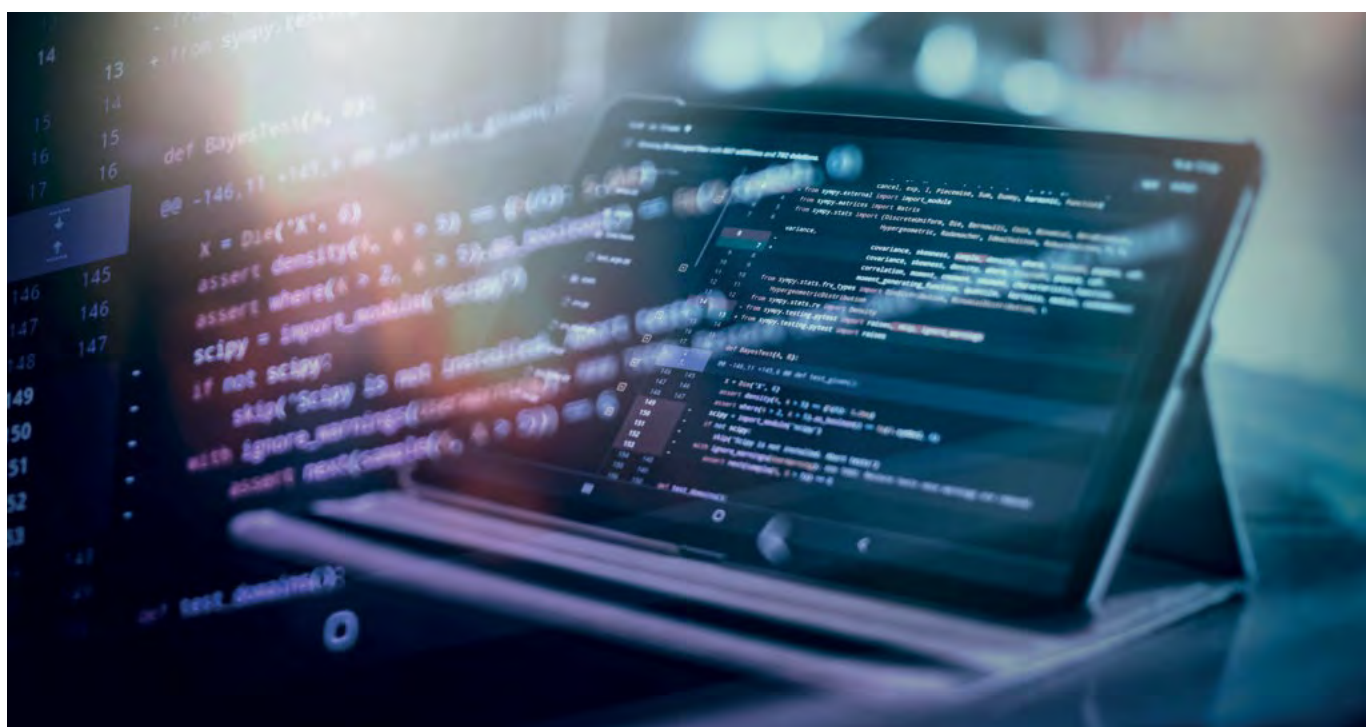
Naučte se správně uplatňovat claimy podle FIDIC – od oznamování a administrace až po kvantifikaci nároků a zákonné limity v české praxi.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Agilní vývoj softwaru – specifika smluvních podmínek

Agilní vývoj softwaru se stále víc stává standardem při uzavírání kontraktů, jejichž předmětem je vývoj softwarových produktů. Oproti tradičnímu „vodopádovému“ modelu přináší větší flexibilitu, efektivitu a schopnost rychle reagovat na změny požadavků. Právě tato flexibilita však klade specifické požadavky na smluvní vztahy mezi objednatelem a dodavatelem. Klasické smlouvy o dílo nemusí vždy odpovídat dynamice agilního vývoje, což může vést k právním nejasnostem a sporům. Tento příspěvek se zaměřuje na klíčové otázky související s agilním vývojem softwaru a poskytne doporučení, jak minimalizovat stěžejní právní rizika.

Agilní vývoj obecně

V tradičním modelu vývoje softwaru je obvyklé uzavřít smlouvu o dílo, která stanoví pevný rozsah prací, termíny a cenu. Agilní metodika však pracuje iterativně, kdy se výsledný produkt vyvíjí a mění v průběhu času. To znamená, že striktní smlouva s pevně stanoveným výsledkem nemusí být pro agilní vývoj ideální. Agilní vývoj vyžaduje, aby smluvní rámce a správa projektů byly dostatečně flexibilní, aby reflektovaly potřebu častých změn, iterativní práce a zvyšující se nároky na kvalitu produktu. Smlouva v agilním kontextu by měla vymezovat procesy, které umožní adaptaci na měnící se podmínky a umožní plynulý přechod mezi jednotlivými fázemi projektu.

Fáze agilního vývoje softwaru

Agilní vývoj softwaru probíhá obvykle v opakujících se cyklech, ve Scrum metodologii známých jako „sprinty“, kde každá iterace má jasně definovaný cíl. Tyto iterace mohou přinášet různé výstupy, které mohou ovlivnit další směřování vývoje softwarových produktů. Smlouvy by měly zohlednit tuto iterativní povahu a umožnit přizpůsobení na základě aktuálních výsledků každé fáze, což zahrnuje i změny v termínech nebo rozpočtu. Jednotlivý sprint se obvykle skládá z fáze plánování obsahu sprintu, kdy se z produktového backlogu (požadavků objednatele na výsledný softwarový produkt) určí sprint backlog a stanoví se celkový obsah sprintu. Po-

žadavky v product backlogu se během účinnosti smlouvy mění, výchozí požadavky tedy nejsou neměnné.

Následují fáze samotného vývoje příslušné části softwaru, testování, vydání příslušné části softwaru, vyhodnocení a následné dokončení. Výsledkem sprintu je tedy inkrement (přírůstek) celého softwaru, zpravidla jako samostatně funkční část cílového softwarového produktu. Délka každého sprintu je většinou v rozsahu 1–4 týdnů.

U agilního vývoje softwaru nemá objednatel při uzavírání smluvního vztahu mnohdy detailní představu o tom, jaké všechny vlastnosti by výsledný softwarový produkt, tedy dílo, měl mít. Pro napl-

nění požadavku na určitost definice díla by ho objednatel měl být schopen specifikovat alespoň ve formě „user story“, tedy stanovení toho k čemu bude výsledné dílo sloužit a zároveň nastavit jasná pravidla pro zpřesnění specifikace softwaru během jeho vývoje.

Smlouvy na agilní vývoj softwaru

Z hlediska smluvních typů připadá v případě agilního vývoje softwaru v úvahu několik možností, přičemž existují tři hlavní typy úpravy vztahů u smluv na agilní vývoj softwaru.

Smlouva o dílo

Je možné použít smlouvu o dílo, jejímž předmětem je vytvoření díla s nehmotným výsledkem, tedy softwaru jako počítačového programu, dle § 2631 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku s výraznější modifikací jednotlivých zákonných ustanovení ve smyslu potřeby zpracování podmínek agilního vývoje.

Smlouva o poskytování služeb

Druhou variantou je smlouva o poskytování služeb ve smyslu inominátní smlouvy dle § 1746 odst. 2 občanského zákoníku. Není nezvyklé uzavření takové smlouvy ve formě tzv. „bodyshoppingových smluv“ kde si objednatel „pronajímá“ realizační tým dodavatele.

Hybridní smlouva

Nejčastěji se ale u agilního vývoje softwaru bude jednat o hybridní smlouvu mezi uvedenou smlouvou o dílo a smlouvou o poskytování služeb, která objednateli umožní kombinaci flexibility a finanční jistoty. Alternativně je možné zvažovat uzavření rámcové smlouvy a jednotlivé sprinty pak objednávat formou dílčích objednávek.

Celkově je však možné shrnout, že v rámci smlouvy na agilní vývoj softwaru je vhodné se zaměřit na:

a) Výběr vhodné metody agilního vývoje – například Scrum, Kanban, Extreme Programming, Test Driven Development, nebo Feature Driven Development, aby bylo jasné, jak spolupráce bude probíhat.

- b) Podmínky pravidelných dílčích dodávek (sprintů) a alespoň rámcovou definici výsledného produktu – např. zadání jednotlivých sprintů, délku trvání, změny, podmínky akceptace, měřitelnost výstupů, nebo podmínky analytické fáze projektu.
- c) Postup pro změny v požadavcích – stanovení podmínek pro úpravy celého procesu vývoje softwaru, a to i v rámci jednotlivých sprintů.
- d) Používané nástroje a jejich podmínky – např. open source software, AI, cloud, hosting, zálohování, systémové požadavky.
- e) Práva a povinnosti stran – např. poskytované informace, odpovědnosti vztahy, prohlášení a záruky, ochranu informací, ustanovení k ochraně dat, GDPR.
- f) Mechanismus akceptace – jak se schvaluje dokončená část softwaru včetně důrazu na jednotlivé dílčí akceptace výsledků jednotlivých sprintů.
- g) Licencování softwaru – rozsah jednotlivých licenčních oprávnění, otázka poskytnutí zdrojových kódů, případně otázka postoupení výkonu majetkových práv, vše i s důrazem na dílčí předávky výsledků sprintů.
- h) Cenové podmínky – cena nebývá pevná, ale bude se odvíjet od stanovených podmínek (např. cena za sprint), nebo bude obsahovat jen maximální rozpočet a hodinové sazby za realizační tým.

K vybraným podmínkám jednotlivých smluvních ustanovení smluv na agilní vývoj softwaru

V agilním vývoji je kladen důraz na spolupráci a komunikaci mezi týmy (jak mezi vývojáři, tak s klientem). Tento prvek by měl být reflektován v samotné smlouvě v podmínkách nastavení řízení projektu na vývoj softwaru. Rovněž je u agilního vývoje kladen důraz na samostatnost jednotlivých týmů a jejich schopnost rozhodovat v rámci daných cílů.

Odpovědnost stran

Smlouva by měla proto jasně vymezit odpovědnosti všech stran, včetně odpovědnosti za vedení projektu, nebo odpovědnosti jednotlivých profesních skupin zapojených do vývoje softwaru (např. u vývojářů, testerů, produkto-

vého vlastníka). Z tohoto hlediska je vhodné, aby smlouva na agilní vývoj softwaru obsahovala mechanismy pro pravidelnou zpětnou vazbu mezi klientem a vývojovým týmem. Pravidelná setkání, například týdenní nebo měsíční revize, pomáhají nejen sledovat pokrok v samotném vývoji softwarových produktů, ale také identifikovat případné oblasti pro zlepšení, což je klíčové pro agilní přístup.

Licenční práva k softwaru

Vzhledem k iterativní povaze agilního vývoje je dále důležité přesně definovat, k jakým okamžikům se uděluje jednotlivé licenční práva k softwaru (např. po skončení každého sprintu, nebo během trvání každého sprintu v okamžiku vytvoření příslušné části softwaru), jejich rozsah (např. výhradní, nevýhradní licence) a rovněž i vyřešit otázku předávání zdrojových kódů, případně otázku postoupení výkonu majetkových práv.

Open-source komponenty

Pokud vyvíjený software obsahuje open-source komponenty, je nutné zohlednit jejich licenční podmínky (např. GPL vs. MIT a Apache a podobně). Nesprávné použití může vést k řešení složitých právních důsledků. Smlouva na agilní vývoj software by proto měla obsahovat definici jaké typy open source licencí jsou povoleny a požadovat od dodavatele seznam použitých open source knihoven.

Citlivé informace a GDPR

Agilní vývoj často zahrnuje práci s citlivými informacemi, jako jsou zákaznická data, obchodní tajemství nebo technologické know-how. Proto je klíčové ošetřit ve smlouvě otázky důvěrnosti a ochrany osobních údajů. Pokud software pracuje s osobními údaji, musí být v souladu s GDPR. To znamená, že smlouva by měla upravit mimo jiné: kdo je správcem a kdo zpracovatelem dat, jaká opatření budou přijata k ochraně dat a i oblast práv subjektů údajů (např. právo na výmaz).

Standardy kvality

Zajištění kvality softwaru v agilním vývoji je založeno na neustálém testování

ZIZLAVSKY ➤ **30 let**

byznys • restrukturalizace • insolvency

bezpečná řešení

a zpětné vazbě. V právním kontextu je nezbytné definovat podmínky, za kterých bude software považován za hotový a jaké standardy kvality musí být splněny. Tyto standardy mohou zahrnovat testování na různých úrovních (unit testy, integrace, system testy), ale také požadavky na uživatelskou přívětivost, výkon, kompatibilitu a další aspekty, které ovlivňují použitelnost softwaru.

Vady

Je proto taky důležité správně definovat, co se považuje za vadu – například nesprávné fungování v souladu s uživatelskými požadavky, jak se vady budou odstraňovat – například určením priorit a lhůt na opravy, co se nepovažuje za vadu – například změna požadavků zákazníka po dokončení sprintu.

Cena

Smluvní cena u agilního vývoje softwaru nebývá, vzhledem k charakteru procesu agilního vývoje, kdy na začátku celého procesu nebývá zřejmý ještě celkový rozsah díla, pevná. Je možné určit maximální rozpočet a jednotlivé dílčí ceny, například hodinové sazby. Případně ceny

za jednotlivé sprinty s určením předpokládaného množství sprintů, případně kombinace uvedených variant.

Závěr

Jak bylo uvedeno, v agilním vývoji softwaru se klade důraz na flexibilitu, spolupráci a rychlou adaptaci na změny. Tradiční smluvní rámce, které bývají zaměřeny na pevné termíny a rozsah, často nejsou kompatibilní s tímto dynamickým přístupem. V tradičním vývoji se dílo považuje za dokončené obvykle až po finálním předání a testování. V agilním přístupu probíhá testování průběžně a jednotlivé části softwaru jsou předávány po každém sprintu. Na každý takto odevzdaný inkrement po dokončeném sprintu je možné uplatnit zákonná ustanovení o předání díla, odpovědnosti za vady, následcích neoznámených výhrad objednatele k předanému inkrementu a neurčí-li smlouva jinak i zaplacení příslušné části ceny.

Závěrem lze uvést, že agilní vývoj softwaru přináší řadu výhod, ale také právní výzvy, kterým je třeba čelit vhodnou smluvní úpravou. Klíčem k minimalizaci rizik je dostatečně flexibilní smlouva,

která umožňuje iterativní dodávky, přizpůsobení požadavkům a jasně definuje odpovědnost stran. Správně nastavené smluvní mechanismy nejen snižují pravděpodobnost sporů, ale také podporují efektivní spolupráci mezi vývojovým týmem a objednatelem.

JUDr. Bc. Matej Šandor, Ph.D., MBA,
spolupracující advokát
Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Věřte, nevěřte aneb některá překvapivá a v praxi opomíjená ustanovení pracovního práva

Známé, ale často přehlížené – objevte ustanovení pracovního práva, která v praxi klamou tělem a mohou vás snadno dostat do potíží.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Aktivní legitimace k podání námitek proti zadávacím podmínkám v jednacím řízení s uveřejněním

Jednou ze základních podmínek přípustnosti námitek proti postupu zadavatele v souvislosti se zadáváním veřejné zakázky je aktivní legitimace stěžovatele, tj. skutečnost, že námitky musí být podány k tomu oprávněnou osobou. Posouzení aktivní legitimace stěžovatele k podání námitek přitom nemusí být zcela jednoduché v případě námitek proti zadávacím podmínkám v jednacím řízení s uveřejněním podle § 60 a násl. zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“).

Obecná východiska

Z obecného pravidla upravujícího aktivní legitimaci k podání námitek proti postupu zadavatele, které je zakotveno v § 241 odst. 1 ZZVZ, plyne, že k podání námitek proti zadávacím podmínkám veřejné zakázky je oprávněn jen takový dodavatel, jemuž v důsledku stanovení zadávacích podmínek zadavatelem hrozí nebo vznikla újma. Toto obecné pravidlo se v první řadě promítá do úpravy lhůt pro podání námitek proti zadávacím podmínkám v § 242 odst. 3 a 4 ZZVZ, jejichž nedodržení vede k odmítnutí námitek zadavatelem pro opožděnost [§ 245 odst. 3 písm. b) ZZVZ].

Ve vícefázových zadávacích řízeních, typicky v jednacích řízeních s uveřejněním (dále jen „JŘSU“), v nichž je zadavatel oprávněn jednat s účastníky o jejich

předběžných nabídkách či navržených řešeních, a dále může v průběhu jednání změnit nebo doplnit zadávací podmínky, však mohou být v dřívějších fázích řízení námitky proti určitým zadávacím podmínkám považovány za předčasné. Předčasnost námitek by byla dána tím, že v dané fázi řízení ještě nemůže být naplněna podmínka existující nebo hrozící újmy dodavateli (stěžovateli) v důsledku napadené zadávací podmínky. Taková situace vede rovněž k odmítnutí námitek, v tomto případě pro nedostatek aktivní legitimace stěžovatele, resp. jako námitek podaných neoprávněnou osobou [§ 245 odst. 3 písm. a) ZZVZ].

V jednofázových zadávacích řízeních, tedy typicky v otevřeném řízení, je situace jasná. Námitky proti zadávacím podmínkám musí být v těchto zadávacích řízeních doručeny zadavateli nejpozději

do skončení lhůty pro podání nabídek, jak stanoví § 242 odst. 4 ZZVZ, případně nejpozději 72 hodin před skončením lhůty pro podání nabídek, stanoví-li tak zadavatel v souladu s § 242 odst. 5 ZZVZ v zadávací dokumentaci. Zároveň platí, že proti jakýmkoli zadávacím podmínkám musí být v jednofázových zadávacích řízeních námitky podány nejpozději v uvedené lhůtě, neboť po skončení lhůty pro podání nabídek jsou všechny zadávací podmínky definitivní, tzn. nemohou již být zadavatelem měněny (v otevřeném řízení není přípustné jednat o změně podmínek plnění veřejné zakázky).

Naproti tomu vícefázová řízení se skládají z několika na sebe navazujících fází, což má za praktický následek, že v určité fázi řízení jsou dodavatelé oprávněni napadat pouze ty zadávací podmínky, které jim v dané fázi mohou působit újmu (nebo

jejím působením alespoň hrozit). Uvedené znamená například to, že pokud je v zadávacím řízení stanovena lhůta pro podání žádosti o účast v rámci úvodní fáze zadávacího řízení, musí být námitky proti podmínkám vztahujícím se ke kvalifikaci dodavatele doručeny zadavateli nejpozději do skončení této lhůty, nikoliv později (§ 242 odst. 3 ZZVZ).

Typickým vícefázovým řízením umožňujícím jednání o předběžných nabídkách, a na to navazující úpravu zadávacích podmínek zadavatelem, je JŘSU podle § 60 a násl. ZZVZ. V úvodní „kvalifikační fázi“ JŘSU, v níž účastníci na základě podaných žádostí o účast prokazují splnění kvalifikace, je možné napadat námitkami zadávací podmínky pouze v rozsahu podmínek kvalifikace a dále v rozsahu minimálních technických podmínek ve smyslu § 61 odst. 4 ZZVZ a pravidel pro hodnocení nabídek podle § 115 ZZVZ. Námitky proti podmínkám vztahujícím se ke kvalifikaci dodavatele přitom musí být podle § 242 odst. 3 ZZVZ doručeny zadavateli nejpozději do skončení lhůty pro podání žádostí o účast (případně nejpozději 72 hodin před skončením této lhůty, stanoví-li tak zadavatel v souladu s § 242 odst. 5 ZZVZ v zadávací dokumentaci). Námitky proti jiným zadávacím podmínkám jsou v kvalifikační fázi řízení považovány za předčasné, neboť s výjimkou minimálních technických podmínek a pravidel pro hodnocení nabídek mohou být v navazující jednací fázi řízení zadavatelem modifikovány, jak plyne z § 61 odst. 11 ZZVZ.

Závěry plynoucí z rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) pro uvedené situace ve své rozhodovací praxi dovodil, že dodavateli nemůže vzniknout ani hrozit újma v důsledku určité zadávací podmínky, dokud není zřejmé, že tato podmínka je již finální a neměnná. Do této doby tak účastník JŘSU není k podání námitek proti takové zadávací podmínce aktivně legitimován. Například v druhostupňovém rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-R0147/2023/VZ ze dne 15. 1. 2024 předseda Úřadu shrnul výše popisované úvahy následovně: „Skutečnost, že navrhovatel projde kvalifikačním sítím, vůbec neznamená, že bude mít o veřejnou zakázku zájem i během (po) jednací fázi. Neznamená

to ani, že navrhovatel bude nucen podat předběžnou nabídku či následně nabídku, pokud si rizika vyhodnotí jako příliš vysoká. Pokud vyhodnotí, že nemůže podat nabídku např. kvůli nezákonným zadávacím, technickým nebo smluvním podmínkám, pak je namíste podat v zákonné lhůtě námitky a případně návrh proti zadávacím podmínkám, nicméně takové úkony mají svůj smysl až tehdy, kdy bude zřejmé, že zadavatel již takovou spornou podmínku nehodlá změnit.“

Méně jednoznačné však může být posouzení otázky, zda lze uvedené závěry stejným způsobem aplikovat i v případě JŘSU, v nichž si zadavatel v souladu s § 61 odst. 9 ZZVZ vyhradil, že nemusí o předběžných nabídkách jednat a může zadat veřejnou zakázku již na základě předběžné nabídky. V takovém případě totiž zadávací podmínky, s výjimkou podmínek kvalifikace, minimálních technických podmínek a pravidel pro hodnocení nabídek, sice mohou doznat změn, rozhodne-li se zadavatel o podaných předběžných nabídkách jednat, avšak pokud zadavatel k jednání nepřikročí a vybere dodavatele již na základě podaných předběžných nabídek, pak žádný prostor pro změnu zadávacích podmínek po skončení lhůty pro podání předběžných nabídek reálně nevznikne. V JŘSU s běžně využívanou výhradou možnosti nejednat o předběžných nabídkách jsou tak zadávací podmínky, jež lze podle § 61 odst. 11 ZZVZ v průběhu jednání měnit či doplňovat, potenciálně konečné již uplynutím lhůty pro podání předběžných nabídek.

Otázkou aktivní legitimace dodavatele k podání námitek proti zadávacím podmínkám JŘSU, v němž si zadavatel vyhradil možnost nejednat o předběžných nabídkách, se zabýval Úřad v rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0460/2024/VZ ze dne 23. 7. 2024.¹ Úřad v tomto rozhodnutí vycházel mj. ze závěrů plynoucích z výše citovaného rozhodnutí předsedy Úřadu sp. zn. ÚOHS-R0147/2023/VZ a aplikoval je i na situaci JŘSU s výhradou možnosti nejednat o předběžných nabídkách, přestože toto původní rozhodnutí předsedy Úřadu se týkalo naopak JŘSU, v němž si zadavatel možnost nejednat o předběžných nabídkách nevyhradil.

V JŘSU, které Úřad posuzoval v rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0460/2024/VZ, navrhovatel brojil námitkami proti jiným zadávacím podmínkám než požadavkům na

kvalifikaci, minimálním technickým podmínkám nebo pravidlům pro hodnocení nabídek, přičemž žádost o účast v zadavatelem stanovené lhůtě nepodal. Úřad v citovaném rozhodnutí dospěl ke správnému závěru, že v posuzovaném případě navrhovatel nebyl aktivně legitimován k podání námitek proti napadeným zadávacím podmínkám, když „nepodal žádost o účast, nemůže se tak již účastnit dalších fází zadávacího řízení a nastavením zadávacích podmínek týkajících se dalších fází zadávacího řízení mu nemůže být způsobena újma.“ Kromě nepodání žádosti o účast v zadávacím řízení však Úřad v předmětném rozhodnutí odůvodnil svůj závěr rovněž tím, že v šetřeném případě bylo možné s vysokou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že k jednání o předběžných nabídkách dojde. Úřad v této souvislosti konkrétně uvedl, že ačkoliv si zadavatel v zadávací dokumentaci vyhradil právo o předběžných nabídkách nejednat a zadat veřejnou zakázku na základě předběžné nabídky, „nelze tuto skutečnost vykládat tím způsobem, že by tato zadávací podmínka sama o sobě nějakým významným způsobem zvyšovala „pravděpodobnost“ nejednání o předběžných nabídkách, natož aby tato přímo vylučovala možnost zadavatele o předběžných nabídkách jednat. (...) Lze tedy uzavřít, že možnost jednání o předběžných nabídkách v šetřeném případě reálně přichází do úvahy, neboť není vyloučena. Tudíž není ani vyloučeno, že stávající zadávací podmínky mohou vlivem jednání o předběžných nabídkách dostat změn, které nelze předem odhadnout, a tudíž zadávací podmínky, které byly uveřejněny v elektronickém nástroji v okamžiku podání námitek navrhovatele, nemusely být finálními zadávacími podmínkami (vyjma kvalifikačních podmínek, podmínek hodnocení a minimálních technických podmínek).“

S ohledem na právní jistotu dodavatelů máme za to, že v podobných případech by nemělo být zkoumáno, nakolik je pravděpodobné, že zadavatel výhradu podle § 61 odst. 9 ZZVZ nevyužije a o předběžných nabídkách bude jednat, když toto je navíc ryze subjektivní soud. Rozhodující dle našeho názoru není to, že jednání o předběžných nabídkách v těchto případech není vyloučeno, nýbrž to, že jeho uskutečnění není jisté (je vázáno na ničím neomezené subjektivní rozhodnutí zadavatele). Jestliže tedy neexistuje jistota, že zadavatel vstoupí do jednací fáze řízení,² pak i přes případ-

Eversheds Sutherland - globální advokátní kancelář

Zakládáme si především na vysoké kvalitě námi
poskytovaných služeb

Eversheds Sutherland patří mezi
10 nejvýznamnějších globálních
advokátních kanceláří. Poskytuje
poradenství mj. 72 % společností
z amerického žebříčku Fortune 100
a 62 % společností z britského
indexu FTSE 100.

2 kanceláře
v Praze a Bratislavě

> 21 let
zkušeností

35+
právníků

nou vysokou pravděpodobnost jednání nemusí ve finále k jednání o předběžných nabídkách dojít. Domníváme se proto, že v JŘSU, v němž si zadavatel vyhradil možnost podle § 61 odst. 9 ZZVZ nejednat o předběžných nabídkách, jsou dodavatelé, kteří podali žádost o účast a byli vyzváni k podání předběžných nabídek, zpravidla aktivně legitimováni k podání námitek i proti těm zadávacím podmínkám, jež nejsou minimálními technickými podmínkami ani pravidly pro hodnocení nabídek, bez ohledu na míru pravděpodobnosti jednání o předběžných nabídkách, a to již v době běhu zadavatelem stanovené lhůty pro podání předběžných nabídek. Pokud by totiž takové námitky nebyly připuštěny z důvodu jejich předčasnosti, tedy s odůvodněním, že napadené zadávací podmínky nemusejí být ještě vzhledem k možnosti jednání o předběžných nabídkách finální (platné a závazné), dodavatelům, kteří podáním žádosti o účast projeví zájem o veřejnou zakázku a prokázali splnění kvalifikace (tudíž jim nastavením těchto podmínek mohla vzniknout či hrozit újma), by tím mohlo být zcela znemožněno brojit proti části zadávacích podmínek námitkami, pakliže by zadavatel zadal veřejnou zakázku bez jednání již na základě výběru ekonomicky nejvýhodnější předběžné nabídky.

Závěr

Jakkoli okolnosti jednotlivých zadávacích řízení jsou specifické, lze dovodit několik obecnějších pravidel.

V JŘSU lze do skončení lhůty pro podání žádostí o účast podat námitky pouze pro-

ti těm zadávacím podmínkám, které jsou podmínkami kvalifikace, minimálními technickými podmínkami nebo pravidly pro hodnocení nabídek, neboť pouze tyto zadávací podmínky jsou v dané „kvalifikační fázi“ řízení s jistotou finální a neměnné, a tudíž v důsledku jejich nastavení může dodavatelům již v této fázi řízení vzniknout nebo hrozit újma.

Ostatní zadávací podmínky mohou v JŘSU doznat změn v rámci následné jednací fáze, proto je principiálně lze napadnout námitkami až po skončení kvalifikační fáze řízení ve chvíli, kdy budou tyto zadávací podmínky finální, resp. neměnné (tj. závazně stanovené zadavatelem).

Pokud si ovšem zadavatel v zadávací dokumentaci v souladu s § 61 odst. 9 ZZVZ vyhradil, že nemusí o předběžných nabídkách jednat a může zadat veřejnou zakázku na základě předběžné nabídky, není dle našeho názoru nutné (a z pohledu právní jistoty dodavatelů možné) čekat, zda se zadavatel rozhodne využít svého práva (ne)jednat o předběžných nabídkách a až v takovém případě bude v JŘSU nepochybně zřejmé, že zadávací podmínky jsou již finální a neměnné. Rizikem zde totiž je to, že tento okamžik nemusí vzhledem k uvedené výhradě zadavatele vůbec nastat, a to v případě, že zadavatel tuto výhradu využije. V těchto JŘSU by tedy měli být oprávněni (aktivně legitimováni) k podání námitek proti zadávacím podmínkám (i těm, jež nejsou minimálními technickými podmínkami ani pravidly pro hodnocení nabídek) dodavatelé, kteří podali žádost o účast a byli (po prokázání

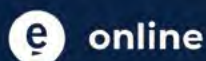
kvalifikace) zadavatelem vyzváni k podání předběžných nabídek, a to již po obdržení této výzvy, tj. během lhůty pro podání předběžných nabídek. Výjimkou z tohoto pravidla by byla situace, pokud by zadavatel explicitně potvrdil, že výhradu nejednání o předběžných nabídkách v JŘSU nevyužije, čímž by připustil, že dotčené zadávací podmínky mohou v průběhu dalšího jednání doznat změn (např. i v situaci, pokud by zadavatel požadoval, aby kvalifikovaní účastníci zadávacího řízení v rámci předběžných nabídek předložili své alternativní protinávrhy k vlastním podmínkám zadavatele). ⁹

JUDr. Martin Kusák, advokát
Mgr. David Mareš, Ph.D., advokát
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Rozhodnutí Úřadu sp. zn. ÚOHS-S0460/2024/VZ ze dne 23. 7. 2024 nebylo napadeno rozkladem a nabylo právní moci dne 9. 8. 2024.
- ² Taková jistota by mohla ad hoc vzniknout např. v situaci, pokud by zadavatel v rámci vysvětlení zadávací dokumentace v kvalifikační fázi řízení jednoznačně uvedl, že o předběžných nabídkách bude jednat.

Jak na náhradu škody při pochybení finančního úřadu

Když chybují úředníci, nemusíte zůstat bez náhrady – naučte se, jak účinně vymáhat škodu způsobenou pochybením finančního úřadu, a získejte zpět, co vám náleží.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Úvod do problematiky squeeze-out

Squeeze-out, pro některé zcela neznámý pojem, pro jiné známý institut obchodního práva, se kterým se již někdy třeba i setkali. Jedná se o proces, při kterém dochází k vytěsnění menšinového akcionáře akcionářem, který drží ve společnosti alespoň 90 % akcií. Za tento nucený prodej většinovému akcionáři náleží menšinovému akcionáři spravedlivá peněžní náhrada a v případě, že s její výší nesouhlasí, může se obrátit na soud, aby přezkoumal přiměřenost poskytnutého protiplnění a případně stanovil povinnost společnosti rozdíl mezi vyplaceným protiplněním a znaleckým posudkem zjištěnou hodnotou dorovnat.

Kontroverze spojená se squeeze-outy spočívá v tom, že minoritní akcionáři proti své vůli ztrácejí často dlouhodobě držené akcie, avšak podle zákona mají nárok alespoň na přiměřené peněžité protiplnění.

Jednotlivé kroky squeeze-out

1. Předpoklady pro zahájení procesu

- Hlavní akcionář, tedy ten vlastní akcie, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota činí alespoň 90 % základního kapitálu společnosti, na nějž byly vydány akcie s hlasovacími právy a s nimiž je spojen alespoň 90% podíl na hlasovacích právech ve společnosti, může požádat představenstvo o svolání valné hromady k rozhodnutí o přechodu účastnických cenných papírů ostatních akcionářů na něj.
- S žádostí musí být doručen znalecký posudek o přiměřenosti protiplnění (ne starší než 3 měsíce) nebo jeho odůvodnění. Protiplnění vyplácí pověřená osoba (banka, obchodník s CP, nebo zahraniční subjekt s obdobnou činností), které hlavní akcionář příslušné prostředky tvořící protiplnění předá ještě před konáním valné hromady, a naopak nevyužité prostředky se zase na konci vrací hlavnímu akcionáři spolu s úroky.

2. Svolání a obsah valné hromady

- Valná hromada musí být svolána do 30 dnů od doručení žádosti.
- Pozvánka musí obsahovat informace o:

- výši a zdůvodnění protiplnění (resp. závěry znaleckého posudku, pokud je vyžadován),
- výzvu zástavním věřitelům ke sdělení existence zástavního práva k účastnickým cenným papírům vydaným společností,
- vyjádření představenstva k přiměřenosti protiplnění.

- Návrh usnesení valné hromady nesmí v určení výše protiplnění obsahovat částku nižší, než kolik určuje znalecký posudek nebo zdůvodnění výše protiplnění, není-li znalecký posudek vyžadován.
 - Společnost zpřístupní ve svém sídle k nahlédnutí každému vlastníku účastnického cenného papíru údaj o osobě hlavního akcionáře a znalecký posudek, jehož kopii společnost zdarma bez zbytečného odkladu vydá na žádost vlastníkov účastnických cenných papírů. Na uvedenou možnost společnost upozorní akcionáře v pozvánce na valnou hromadu.
- ### 3. Rozhodování valné hromady a zápis do obchodního rejstříku

- K přijetí rozhodnutí valné hromady je třeba 90% souhlas všech hlasujících akcionářů (včetně hlavního akcionáře).
- Rozhodnutí musí mj. určit:
 - hlavního akcionáře,
 - výši protiplnění,
 - lhůtu pro jeho výplatu.
- Představenstvo podá bez zbytečného odkladu po přijetí usnesení valné hromady návrh na jeho zápis do obchodního rejstříku. Současně

usnesení valné hromady a závěry znaleckého posudku, je-li vyžadován, uveřejní způsobem určeným zákonem a stanovami pro svolání valné hromady společnosti a uloží veřejnou listinu v sídle společnosti k nahlédnutí.

4. Přechod vlastnického práva

- K přechodu vlastnického práva dochází 1 měsíc po zveřejnění zápisu v obchodním rejstříku.
- Společnost následně provede zápis změny vlastníků v evidenci cenných papírů.
- Dosavadní vlastníci musí předložit cenný papír do 30 dnů. Pokud dosavadní vlastníci účastnických cenných papírů nepředloží cenné papíry v uvedené lhůtě, případně v dodatečně lhůtě určené společností (minimálně 14 dnů), představenstvo je oprávněno prohlásit cenné papíry za neplatné a tuto skutečnost písemně oznámit akcionáři. Vracené účastnické cenné papíry budou bez zbytečného odkladu předány hlavnímu akcionáři. Společnost následně bez zbytečného odkladu vydá hlavnímu akcionáři nové účastnické cenné papíry za ty, které byly prohlášeny za neplatné.
- Dosavadním vlastníkům zaknihovaných účastnických cenných papírů vzniká právo na zaplacení protiplnění a úroků obvyklých v době přechodu vlastnického práva účastnických cenných papírů zápisem vlastnického práva na majetkovém účtu v příslušné evidenci zaknihovaných cenných papírů a vlastníků ostatních účastnických

cenných papírů jejich předáním společnosti, a to ode dne, kdy došlo k přechodu vlastnického práva k účastnickým cenným papírům akcionářů společnosti na hlavního akcionáře.

- Jako možný nástroj pro vrácení účastnických cenných papírů můžeme považovat to, že právo na úrok nevzniká po dobu, po jakou je oprávněná osoba v prodlení s předáním účastnických cenných papírů společnosti.

Právo na dorovnání

Velice zásadní právo menšinových akcionářů. Jedná se o situace, pokud akcionáři považují protiplnění za nepřiměřené, mají právo domáhat se dorovnání, kdy uvedené mohou řešit ať už soudní cestou, v rámci které je předmětem řízení přezkum přiměřenosti vyplaceného protiplnění, tj. zjištění, zda určená výše odpovídá skutečné hodnotě dané akcie. Soudní řízení o dorovnání protiplnění u squeeze-outu však nepochybně patří k těm delším a na rozsudek se tak může čekat mnoho let. Jako možné důvody můžeme uvést například dlouhé lhůty na vypracování znaleckých posudků pro

znalce stanovené soudem, bez kterých se toto řízení neobejde, dále možné rozdílné názory soudních znalců v rámci již vyhotovených znaleckých posudků či samotný nedostatek kapacity soudu zabírající soudkyním a soudcům věnovat se dopodrobna takto složité problematice. Právě proto se často strany přiklábí k řešení této záležitosti formou mimosoudní dohody, díky které nemusejí být zatěžovány zdlouhavým a poměrně náročným soudním řízením a nést s tím související náklady.

Závěr

Institut squeeze-out představuje významný a zároveň kontroverzní nástroj korporálního práva, který umožňuje většinovému akcionáři získat 100% podíl ve společnosti prostřednictvím nuceného odkupu akcií od menšinových akcionářů. Přestože zákon stanoví ochranné mechanismy – zejména povinnost poskytnout přiměřené peněžité protiplnění a právo menšinových akcionářů domáhat se dorovnání soudní cestou – zůstává tento proces často předmětem kritiky a právních sporů.

Squeeze-out je formálně i procesně náročný a zahrnuje přesně definované kro-

ky, od splnění zákonných předpokladů až po přechod vlastnického práva a evidenční změny. Nejproblematictější se přitom ukazuje právě stanovení přiměřeného protiplnění. Pokud se menšinový akcionář domnívá, že částka neodpovídá reálné hodnotě jeho podílu, může využít institutu dorovnání. Tento proces je však často zdlouhavý, nákladný a komplikovaný, což v praxi vede k časté preferenci mimosoudního řešení.

Z pohledu ochrany práv menšinových akcionářů je klíčové, aby byl celý proces veden transparentně, s důrazem na objektivní ocenění hodnoty akcií a respektování zákonných záruk. Jinak může squeeze-out působit jako nástroj faktického nátlaku a znevýhodnění menšiny ve prospěch dominantního vlastníka. ©

JUDr. Nikol Labuťová, právník

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

JELÍNEK & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

LinkedIn v marketingové praxi s využitím AI – efektivní budování profesní značky právníka

LinkedIn může být vaší neefektivnější vizitkou – naučte se s pomocí AI budovat silnou právní značku, tvořit obsah, získávat klienty a automatizovat rutiny, které vám berou čas.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Máme advokacii rádi, i když je to náročná a stresující práce. Děláme ji moderně, lidsky s odpovědným přístupem a slušně. Máme ostré lokty tam, kde je jich třeba, ale zároveň rádi strany přívětivým a smířlivým jednáním přivedeme ke smírnému řešení jejich problémů.

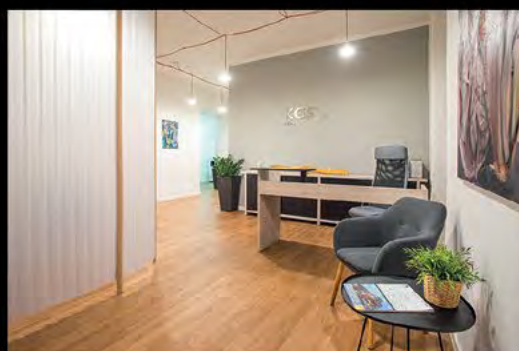
2023
právnícká
firma
roku

2022
právnícká
firma
roku

2021
právnícká
firma
roku

2020
právnícká
firma
roku

Stavební právo & nemovitosti • Trestní právo & compliance
Obchodní právo s mezinárodním prvkem • Veřejné zakázky

Cashování, aneb přímé úhrady od pacientů mimo veřejné zdravotní pojištění: průvodce pro poskytovatele

Jako poskytovatel zdravotních služeb možná řešíte dilema, kdy můžete od pacienta žádat přímou platbu a kdy musí stačit úhrada z veřejného zdravotního pojištění. Představte si například soukromou kliniku, která chce nabídnout nadstandardní kloubní implantát – pacient je ochoten si připlatit, ale vy váháte, zda tím neporušíte předpisy.

Tyto otázky jsou na místě. Česká legislativa stanoví jasná pravidla: pacient má právo na péči hrazenou z pojištění a poskytovatel nesmí za takovou hrazenou péči přijmout žádnou úhradu od pacienta. Existují však výjimky a zákonem dovozené situace, kdy lze platbu od pacienta vyžadovat.

V tomto článku srozumitelně a přehledně vysvětlíme možnosti přímé úhrady zdravotních služeb mimo rámec veřejného zdravotního pojištění. Dozvíte se, kdy je přímá platba legální, na konkrétních příkladech, a také jaká rizika hrozí při nesprávném postupu.

Kdy můžete žádat pacienta o přímou úhradu?

V zásadě platí, že veškerou péči, která spadá do hrazených služeb, nesmíte pacientovi účtovat přímo – náklady hradí zdravotní pojišťovna (podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) zákona o veřejném zdravotním pojištění). Žádat o úhradu od pojištěnce můžete pouze tehdy, pokud to výslovně umožňuje jiné ustanovení zákona o veřejném zdravotním pojištění.

Jedná se např. o tyto situace:

- **Regulační poplatek (pohotovost):** Jde o jediný aktuálně platný regulační poplatek – 90 Kč za využití lékařské pohotovostní služby či zubní pohotovosti. Tento poplatek vybírá poskytovatel od pacienta ze zákona. (Pozn.: Poplatek se neplatí v zákonem stanovených výjimkách, např. když je pacient následně hospitalizován).
- **Doplatky u částečně hrazených služeb:** Pokud je zdravotní služba hrazena z pojištění pouze částečně, má pacient

povinnost doplatit rozdíl do plné ceny. Typicky sem patří doplatky za částečně hrazené léčivé přípravky, zdravotnické prostředky či stomatologické výrobky – pacient uhradí část ceny, která převyšuje stanovenou úhradu pojišťovny.

- **Zdravotní služby zcela nehrazené:** Z veřejného zdravotního pojištění nejsou hrazeny některé služby vůbec. Ze zákona vyplývá, že pojišťovna nehradí zejména úkony prováděné v osobním zájmu na žádost pacienta, jejichž cílem není zlepšit nebo zachovat jeho zdravotní stav.

Sem spadají například různá potvrzení a vyšetření na přání (potvrzení pro řidičský průkaz, pracovní prohlídky nad rámec povinných, vyšetření pro sport apod.), kosmetické a estetické zákroky bez zdravotní indikace, očkování nehrazená z pojištění, a další služby uvedené v příloze zákona č. 48/1997 Sb.

Tyto výkony můžete pacientovi naúčtovat v plné výši, protože na ně se veřejné pojištění nevztahuje.

- **Péče u nesmluvního poskytovatele:** Každý pacient má právo zvolit si poskytovatele zdravotních služeb, který má smlouvu s jeho zdravotní pojišťovnou. Pokud ale pacient dobrovolně vyhledá péči u poskytovatele, který nemá smlouvu s jeho pojišťovnou (tzv. „nesmluvní“ lékař), vzdává se tím úhrady z veřejného pojištění a veškerou takovou péči si platí sám. Pokud tedy nemáte uzavřenou smlouvu s určitou pojišťovnou, můžete její pojištěnce ošetřit za přímou úhradu.

Výjimkou je pouze neodkladná péče při ohrožení života nebo zdraví – tu pacientovi musíte poskytnout, aniž byste po něm úhradu mohli chtít, kdy

úhradu vyúčtujete pojišťovně a ta ji uhradí i nesmluvnímu zařízení.

- **Nadstandardní dobrovolné služby na přání pacienta:** Pacientovi můžete nabídnout i tzv. nadstandard – tedy něco navíc oproti běžné hrazené péči. Typicky jde o vyšší komfort či nadstandardní materiály. Příklad: poskytnutí nadstandardního jednolůžkového pokoje v nemocnici, použití lepších materiálů či přístrojů (např. lehčí sádra), nebo nadstandardní vyšetření nad rámec běžných postupů. Důležité ovšem je, že pacient musí mít vždy na výběr – nesmí být nucen si nadstandard zaplatit a musí existovat varianta hrazené péče.

Poskytovatel je povinen poskytnout potřebnou péči hrazenou pojišťovnou, i když pacient odmítne nabídnutou nadstandardní službu. Rozdíl mezi standardní a nadstandardní péčí také nesmí spočívat v kvalitě či účinnosti léčby – nelze podmiňovat lepší léčebný výsledek zaplacením nadstandardu. Nadstandard má zůstat v rovině doplnění péče (komfort, volba navíc), nikoli zajištění účinnější léčby jen platícím pacientům. Pokud tyto podmínky dodržíte, je nadstandardní služba za přímou úhradu legální.

Výše uvedené situace shrnují legitimní možnosti přímých plateb mimo veřejné pojištění.

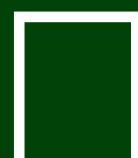
Ve všech případech ale platí, že pacient musí být předem jasně informován, za co platí a z jakého důvodu

Zákony a judikatura

Problematika přímých úhrad je upravena zejména dvěma klíčovými zákony – zákonem o veřejném zdravotním pojištění

20 let jste nás znali jako Z/C/H Legal.
Od teď jsme NIRRIS.

nirris.cz

N I R R I S

(č. 48/1997 Sb.) a zákonem o zdravotních službách (č. 372/2011 Sb.). Dále ji ovlivnila i judikatura, zejména nálezy Ústavního soudu k otázce standardů vs. nadstandardů. Co z těchto předpisů pro Vás jako poskytovatele plyne?

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění nám definuje nároky pojištěnců a rozsah hrazené péče. Klíčové je ustanovení § 11 odst. 1 písm. d), podle něhož má pojištěnec právo na poskytnutí hrazených služeb a poskytovatel nesmí za tyto služby přijmout od pacienta žádnou úhradu. Výjimky z tohoto pravidla jsou právě ony regulační poplatky, doplatky a platby za nehrazené služby zmíněné výše. Ustanovení § 15 upravuje právě rozsah hrazené péče s odkazem na přílohy k tomuto zákonu, kde jsou např. konkrétně uvedeny zdravotní výkony (příloha č. 1), které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění, nebo jsou hrazeny jen za určitých podmínek.

Pro Vaši praxi je stěžejní znalost výkonů, které jsou kryty veřejným zdravotním pojištěním.

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách stanoví povinnosti poskytovatelů při poskytování zdravotních služeb. Ustanovení § 45 odst. 2 písm. a) ukládá poskytovateli povinnost informovat pacienta předem o ceně zdra-

votní služby, pokud není hrazena (nebo jen částečně hrazena) z veřejného pojištění, a také vystavení účtu za takto uhrazené služby.

Dle písm. b) stejného ustanovení je povinností poskytovatele vytvořit a zpřístupnit pacientům ceník všech poskytovaných zdravotních služeb, které nejsou hrazeny nebo jsou hrazeny jen částečně. V praxi tedy máte mít aktuální seznam cen nehrazených výkonů viditelně vyvěšený (např. v čekárně nebo na webu) a před poskytnutím každé nehrazené služby pacientovi sdělit její cenu – ideálně písemným informovaným souhlasem. Po zaplacení pak pacientovi vystavíte doklad (účtenku).

Úprava přímých plateb se v minulosti dostala i před Ústavní soud. Ten například v roce 2013 zrušil pokus zákonodárce pevně vymezit „standards a nadstandards“ zdravotní péče (nález Pl. ÚS 36/11). Zdůraznil, že rozdíl mezi standardní a nadstandardní péčí nesmí být v kvalitě a účinnosti – pojištěnci mají nárok na účinnou léčbu bez přímých doplatek.

V dřívějším nálezu (Pl. ÚS 14/02) soud potvrdil, že zákaz přímé úhrady se vztahuje jen na péči hrazenou z pojištění v stanoveném rozsahu, nic však nebrání poskytovat nad rámec této péče další služby za úhradu. Judikatura tak podpo-

ruje výklad, že nadstandardní služby lze nabízet, ale nesmí docházet k narušení nároku pacienta na bezplatnou základní péči.

V praxi se v posledních letech objevily některé sporné poplatky (např. „registrační poplatky“ za přijetí pacienta do péče či poplatek za přednostní termín). Ministerstvo zdravotnictví opakovaně deklarovalo, že takové platby jsou v rozporu se zákonem – pojišťovna garantuje dostupnou péči a platit za dřívější objednání či samotnou registraci u lékaře není přípustné. Při posuzování přímých úhrad je tedy potřeba postupovat obezřetně a vždy ověřit, zda nejde o skryté zpoplatnění něčeho, co má být zdarma.

Rizika nesprávného postupu

Zavedení přímých plateb od pacientů bez důkladné znalosti pravidel může vést k vážným problémům. Jaká rizika hrozí, pokud byste po pacientech požadovali úhrady v rozporu s pravidly?

Zákon o zdravotních službách upravuje přímo mechanismus stížností pacientů – pacient může podat stížnost přímo Vám, z důvodu, že po něm bylo v rozporu se zákonem požadováno něco zaplatit, a následně na krajský úřad (magistrát hl. města Prahy), tedy tzv. příslušný správní orgán, který dohlíží na výkon zdravot-

Aktuální otázky civilního procesu se zaměřením na judikaturu nejvyšších soudů

To nejdůležitější z civilního procesu pohledem nejvyšších soudů – předběžná opatření, dokazování, opravné prostředky i rozhodčí řízení v aktuální judikatuře.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

ních služeb. Tento správní orgán může zahájit správní řízení pro podezření z porušení povinností poskytovatele.

Pokud tedy opomenete informovat pacienta o ceně služeb, které mu poskytnete, nemáte vypracovaný a přístupný ceník, nebo nevystavíte pacientovi účtenku za uhrazené služby, toto Vaše jednání může být správním orgánem posouzeno jako přestupek. V případě prokázání spáchání přestupku může správní orgán uložit pokutu až do výše 50 000 Kč.

Dokonce příslušný správní orgán může odejmout oprávnění k poskytování zdravotních služeb, pokud poskytovatel opakovaně požadoval od pacientů úhradu za zdravotní služby v rozporu se zákonem o veřejném zdravotním pojištění.

Aktuálně je již schválena novela zákona o zdravotních službách, která výslovně zavádí další přestupky, zejména v případě, kdy poskytovatel požaduje úhradu za poskytnutí zdravotních služeb nebo služeb souvisejících v rozsahu, v jakém jsou tyto služby hrazeny z veřejného zdravotního pojištění, takovéto protiprávní jednání bude možné sankcionovat pokutou až 1 000 000 Kč.

Pokud máte s pojišťovnou uzavřenou smlouvu, neoprávněné vybírání plateb od jejich pojištěnců znamená porušení smluvních podmínek. Pojišťovna může dokonce vypovědět smlouvu, pokud požadujete v rozporu s právními předpisy od jejich pojištěnců finanční úhradu za hrazené služby nebo za přijetí jejich pojištěnce do péče. Zdravotní pojišťovny již dostávají od pacientů stížnosti a dotazy ohledně poplatků a aktivně je řeší. Například VZP uvádí, že eviduje desítky podnětů ročně, nejčastěji v oboru stomatology a gynekologie.

V krajním případě se může stát, že pacient zaplacenou částku bude soudně vymáhat zpět, pokud zjistí, že platil neoprávněně. Ze zákona má pojištěnec právo na bezplatnou hrazenou péči a jakékoli platby navíc (mimo zákonné doplatky/poplatky) by mohly být posouzeny jako bezdůvodné obohacení na straně poskytovatele. Pacienti mají k dispozici i výpis výkonů, které za ně pojišťovna uhradila – mohou si jej vyžádat nebo nahlédnout on-line. Není tedy složité odhalit, že poskytovatel od pojišťovny inkasoval platbu

za výkon, za který současně vybíral peníze od pacienta.

Máme pro Vás praktické tipy pro správné nastavení přímých plateb:

- Ověřte si, co pojištění hradí a co ne: Před zavedením jakékoliv přímé platby si vždy zjistěte, zda daný výkon či služba patří mezi hrazené z veřejného pojištění. Pokud ano (byť třeba jen za určitých podmínek), nevybírejte poplatek, ledaže jde o zákonný regulační poplatek či doplatek. Naopak u výkonů výslovně vyňatých z úhrad (osobní žádosti pacienta, nadstandardy) máte volnou ruku.
- Mějte jasný a veřejný ceník: Zpracujte podrobný ceník všech nehrazených a částečně hrazených služeb a zveřejněte ho na viditelném místě (čekárna, recepce) a na webových stránkách. Ceník pravidelně aktualizujte. Pacient musí mít možnost se předem dozvědět, kolik a za co může platit.
- Informujte pacienta předem a písemně: Jakmile víte, že pacient hodlá využít nehrazenou službu (např. chce nadstandardní materiál nebo výkon navíc), vysvětlete mu předem cenu a podmínky. Ideální je nechat pacienta podepsat informovaný souhlas, kde bude uvedeno, že byl poučen o ceně, dobrovolně souhlasí s poskytnutím služby za přímou úhradu a že si je vědom, že výkon není hrazen z pojištění.
- Nevyžadujte platby, které by mohly nepřímou omezit dostupnost péče: Vyhněte se jakýmkoliv poplatkům, které podmiňují poskytnutí standardní péče. Např. poplatek za registraci nového pacienta či platba za dřívější objednávací termín. Takové poplatky raději vůbec nezavádějte.
- Vystavujte účtenky a evidujte platby: Každou přímou platbu od pacienta řádně zaevidujte a vystavte účetní doklad. Pacient obdrží potvrzení o zaplacení, což posiluje důvěru a je to i Vaše ochrana (máte důkaz, že platba byla vybrána za konkrétní nehrazený výkon). V případě kontroly prokážete, že vše probíhá transparentně.
- Školte personál a komunikujte: Ujistěte se, že všichni Vaši zdravotníci i re-

cepční znají pravidla. Musí vědět, které výkony jsou na pojišťovnu a kdy případně vybírat peníze. Předjete tím situaci, že třeba sestra omylem vyžádá platbu za něco, co je hrazené.

- Poradte se s odborníky při nejasnostech: Narazíte-li na novou situaci nebo pochybnost, neváhejte konzultovat právníka se specializací na zdravotnické právo. Například právníci Vám mohou poradit, zda plánovaný VIP program pro pacienty či například poplatek za nadstandardní konzultaci je v souladu s aktuální legislativou. Prevencí předjete sankcím. Stejně tak v případě, že už dojde ke sporu s pacientem či pojišťovnou, je vhodné vyhledat odbornou pomoc – často lze najít smírné řešení ještě před eskalací problému.

Zavedení přímých úhrad mimo veřejné zdravotní pojištění může Vašemu zařízení přinést vyšší standard služeb a spokojenější pacienty, kteří si rádi připlatí za nadstandard. Zároveň jde ale o oblast, kde každé pochybení může mít vážné právní důsledky. Klíčem k úspěchu je proto znalost pravidel a pečlivé nastavení procesů. Jak jsme si ukázali, legislativa přesně vymezuje, kdy a jak smíte přijímat platby od pacientů – vždy dbejte na dobrovolnost, informovanost pacienta předem a transparentnost. Vyvarujte se jakýchkoli „šedých zón“ a raději se v případě nejasností ptejte odborníků. Nepodceňujte rizika, ale ani neodmítejte možnosti – s právní podporou můžete svým pacientům nabízet nadstandardní péči legálně a bez obav. Věříme, že s tímto přehledem se budete v problematice přímých úhrad orientovat jistěji.

Mgr. Dita Zbožínková, LL.M., advokátka
ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

Flexibilnější rozvázání pracovního poměru: Co přináší novela zákoníku práce?

Dne 1. června 2025 nabyla účinnosti tzv. flexibilní novela zákoníku práce, o níž se vedla (a nadále vede) řada odborných diskusí. Jedním z klíčových témat, které doznalo podstatných změn, je oblast rozvazování pracovního poměru. Lze shrnout, že novela představuje krok správným směrem, jenž by měl přispět k větší flexibilitě pracovněprávních vztahů v České republice. Tento článek se podrobněji zaměřuje na změny týkající se délky a běhu výpovědní doby, výpovědních důvodů, prodloužení lhůt při ukončení pracovního poměru a dalších souvisejících změn.

Běh a délka výpovědní doby

Za revoluční by se daly označit změny v běhu a délce výpovědní doby.¹ Zejména změna běhu výpovědní doby je zcela zásadní, když nově se počítá tzv. klouzavým způsobem. Dle dosavadní právní úpravy v zákoníku práce výpovědní doba začínala běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi a končila uplynutím posledního dne příslušného kalendářního měsíce. Bylo lhostejné, zdali byla výpověď doručena zaměstnanci 1. či 31. dne v měsíci – v obou případech pracovní poměr skončil ve stejný den. V praxi bylo běžné, že výpověď se zpravidla časovala ke konci měsíce, zejména aby dotyčný zaměstnanec strávil ve výpovědní době (případně na překážkách v práci) co nejkratší možnou dobu.

Nově se běh výpovědní doby počítá už ode dne doručení výpovědi a pracov-

ní poměr skončí dnem, který se s tímto číslem shoduje. Je-li výpověď doručena 10. dne v měsíci, pracovní poměr skončí 10. dne příslušného měsíce (ve většině případů výpovědní doba bude trvat 1 nebo 2 měsíce). Může nastat situace, že číslo se v kalendáři shodovat nebude. V takovém případě výpovědní doba uběhne poslední den příslušného měsíce, například: výpověď bude doručena 31. července, tudíž pracovní poměr skončí 30. září (bude-li výpovědní doba 2 měsíce).

Z praktického pohledu tak odpadá starost s načasováním doručení výpovědi ke konci měsíce (např. když se zaměstnanec snaží převzetí výpovědi vyhybat). Na druhou stranu se jedná o průlom do zavedené praxe, kdy například při velkých organizačních změnách můžou vznikat administrativně náročné situace, kdy se výpověď nepodaří všem dotčeným

zaměstnancům doručit zároveň a pracovní poměr tak nebude končit všem zaměstnancům ve stejný den.

V souvislosti s výše uvedeným je nutné uvést, že se v některých případech změnila i zákonná délka výpovědní doby ze dvou měsíců na jeden. Těmito případy jsou výpovědi z důvodů uvedených v ustanovení § 52 písm. f) až h) zákoníku práce. Jedná se o výpovědní důvody, kdy se zaměstnanec stává na pracovišti „nechtěným“ - nesplňování předpokladů či požadavků zaměstnavatele, porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci (porušení pracovní kázně) či porušení povinnosti stanovené v ustanovení § 301a zákoníku práce (režimu dočasné práce neschopného pojištěnce) zvláště hrubým způsobem. K běhu a délce výpovědní doby je nutné podotknout, že zaměstnanec a zaměstnavatel se můžou

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Energetické právo
- Transakční poradenství
- Fúze a akvizice
- Právo obchodních společností
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Trestní právo
- Kapitálové trhy
- Mezinárodní trhy
- Právo hospodářské soutěže
- Developerské a nemovitostní projekty
- Restrukturalizace a insolvence
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Bankovníctví a finance
- Telekomunikace a média
- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

na způsobu běhu a délce výpovědní doby dohodnout odlišně od zákonné úpravy (za předpokladu, že bude sjednáno stejně pro zaměstnance i zaměstnavatele, přičemž výpovědní doba může být dohodou pouze prodloužena, nikoliv zkrácena). Praxe ukáže, jak často se bude k takovým dohodám přistupovat.

Úprava výpovědních důvodů

Další změnou, mezi zaměstnavateli velmi vítanou, je úprava výpovědních důvodů v § 52 písm. d) až e) zákoníku práce – z tzv. zdravotních důvodů. Změna spočívá v tom, že v případě, že zaměstnanec pozbuje zdravotní způsobilost k práci z důvodu pracovního úrazu, nemoci z povolání či ohrožením nemoci z povolání, nebude mu zaměstnavatel vyplácet odstupné ve výši dvanáctinásobku průměrného výdělku, ale bude mu ve stejné výši poskytnuta tzv. jednorázová náhrada,² která bude hrazena pojišťovnou, u níž je každý zaměstnavatel ze zákona pojištěn pro případy pracovních úrazů či nemocí z povolání. Zaměstnavateli tak v těchto případech odpadá povinnost hradit odstupné takřkajíc „ze svého“, což je z pohledu praxe velmi vítaná změna. Jediný případ, kdy zaměstnanci náleží odstupné od zaměstnavatele, je situace, kdy zaměstnanec dosáhne na pracovišti nejvyšší možné přípustné expozice (například horníci).

Prodloužení lhůt u skončení pracovního poměru

Mění se také lhůty pro možnost rozvázání pracovního poměru z důvodu porušení pracovních povinností.³ Nově je subjektivní lhůta (tj. lhůta běžící od

chvilky, kdy se o porušení zaměstnavatel dozvěděl, případně od návratu zaměstnance ze zahraničí) prodloužena z došavadních dvou na tři měsíce. Úprava se týká i objektivní lhůty (tj. lhůty běžící od chvíle, kdy zaměstnanec porušil pracovní povinnosti), která se prodloužila z jednoho roku na 15 měsíců. Tyto změny lze vnímat jako praktické a užitečné, nicméně by neměly vést k dojmům, že je vhodné s rozvázáním pracovního poměru otálet. Vždy je důležité situaci včas vyhodnotit a rozhodnout se co nejdříve.

Další změny

Flexibilní novela se dotkla i problematiky neplatně rozvázaných pracovních poměrů. V případě, že zaměstnavatel neplatně rozváže pracovní poměr se zaměstnancem, bude mít povinnost vedle náhrady mzdy/platu ve výši průměrného výdělku poskytnout zaměstnanci (resp. nahradit) také dovolenou, a to ode dne, kdy zaměstnanec oznámil zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnávání do doby, kdy mu zaměstnavatel umožní pokračovat v práci nebo do skončení pracovního poměru.⁴ Ze zákoníku práce také vypadá výslovný požadavek oznámení bez zbytečného odkladu zaměstnancem, pokud si přeje být u zaměstnavatele dále zaměstnán.⁵

Závěr

Flexibilní novela zákoníku práce přináší významné změny do oblasti rozvazování pracovního poměru, které reflektují dlouhodobé volání zaměstnavatelů po větší pružnosti pracovněprávních vztahů. Zavedení klouzavého běhu výpovědní doby,

zkrácení výpovědních dob v některých případech, úprava výpovědních důvodů a přesun výplaty náhrady za výpověď ze zdravotních důvodů na pojišťovny, představují opatření, která mají potenciál zjednodušit praxi a snížit administrativní i finanční zátěž firem. Současně však tyto změny kladou vyšší nároky na přesnost v personálních procesech, zejména je nutné zrevidovat pracovní smlouvy, interní dokumenty či kolektivní smlouvy, zdali v nich nejsou obsaženy pasáže, které by do budoucna mohly tvořit výkladové problémy. Přestože některé aspekty novely mohou být v počátku implementace problematické, lze její celkový přínos hodnotit jako krok směrem k modernějšímu, efektivnějšímu a transparentnějšímu pracovnímu právu.

Mgr. Peter Perniš, advokát

JUDr. Vojtěch Dobeš, advokátní koncipient

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

AegisLaw

Poznámky:

¹ Srov. § 51 zákoníku práce.

² Nově § 271ca zákoníku práce.

³ Srov. § 58 zákoníku práce.

⁴ Srov. § 69 zákoníku práce.

⁵ Tamtéž.

ChatGPT od A do Z v právní praxi

ChatGPT jako váš právní parták od A do Z – naučte se krok za krokem využívat AI v každodenní právní praxi, od rešerší až po vlastní specializované asistenty.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Kárné komise ČAK musí chránit svobodu projevu obdobně jako Ústavní soud

Těsně před volbami čelíme podivným pokusům o omezení svobody projevu nebo chcete-li slova. Možná i svobody v širším slova smyslu. Jako právníci a advokáti zvláště se ale za tuto nezpochybnitelnou hodnotu musíme bít. A to třeba i v kárné komisi a odvolací kárné komisi České advokátní komory, do nichž nás na podzim rovněž čekají volby. Aktuální mantinely nám nejen k tomu vytyčil Ústavní soud.

Na úvod předestřu, že sám jsem členem kárné komise České advokátní komory a svůj mandát bych při příštích volbách rád ještě posílil. Konkrétněji to znamená, že hodlám kandidovat do odvolací kárné komise České advokátní komory. Rád bych totiž zúročil své dosavadní zkušenosti nejen s výkladem advokátního Etického kodexu, stejně jako poznatky nabyté při výkonu jiné, ale vlastně v mnoha ohledech obdobné pozice předsedy Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace.

Právě svoboda projevu je tak pro mě velkým tématem a životní hodnotou, za kterou se budu zasazovat co mi jen mé síly a možnosti dovolí. Jsem totiž tak trochu odchovaný i americkým snem, a tak mám tendenci chápat takovéto hodnoty spíše šířeji než úžeji. Rozumím tomu, proč v českých a evropských poměrech nemůžeme nahlas říkat úplně všechno, co nás napadne, ale stejně chci, abychom toho mohli i do budoucna sdělovat spíše více než méně.

Zaráží mě tak současné pokusy přicházející z jednotlivých ministerstev nebo obecněji řekneme z vládních kruhů, které mohou na naši svobodu významně a z mého pohledu zcela zbytečně dopadnout. Tu se v médiích začne řešit, že by mohl stát monitorovat webové stránky, které navštívíme, tu zase další verze „náhubkového“ zákona, který má v širším kontextu omezit možnost médií publikovat zpravodajství dle svého uvážení, byť s některými tezemi souhlasím, protože jde o způsob komunikace, které je třeba věnovat pozornost.

Je pravdou, že žijeme ve stále nebezpečnější době. Stejně jako je pravdou, že čelíme takovému přívalu dezinformací

a falešných zpráv, jako jsme nikdy nečelili. Ale omezování toho, co můžeme říkat, není tou správnou cestou, jak se tomu všemu můžeme bránit. Což ostatně v březnu potvrdil také Ústavní soud, konkrétně senát vedený Tomášem Langáškem a se soudci Jaromírem Jirsou a Janem Wintrem.

Ten řešil ukázkovou dezinformaci a přesto se dezinformátora zastal. Ve svém nálezu odkázal na dosavadní judikaturu Ústavního soudu, v tom smyslu že „svoboda projevu je úhelným kamenem demokratického státu a konstitutivním znakem pluralitní společnosti, nezbytným pro její chod i sebeuplatnění jednotlivce v ní“, spočívající ale rovněž v tom, že se tato ochrana „vztahuje nejen na projevy, které jsou přijímány příznivě či jsou považovány za neškodné či bezvýznamné, ale i na ty, které zraňují, šokují nebo znepokojují“, přičemž „tyto projevy budou ostatně ochranu potřebovat nejčastěji, neboť právě svou povahou mohou vzbuzovat tendence veřejné moci či společnosti jako takové je utišit nebo omezit“.

A i když Ústavní soud nezpochybňuje „legitimní zájem státu bránit se různými způsoby proti šíření dezinformací všeho druhu“, nelze podle něj takovéto šíření „bez dalšího jakkoli omezit a postihovat za libovolným účelem“.

„Takový výklad by byl velmi náchylný ke zneužití; vedl by mimo jiné k tomu, že by se veřejnou mocí absolutizovaná a autorizovaná kategorie pravdy stala v právním i politickém diskursu nástrojem potlačení úsilí o hledání pravdy skutečné, jež z povahy věci musí být předmětem neustálé verifikace. Český ústavní pořádek nezná koncepci propadnutí práv či odnětí dobrodiní ústavní ochrany těm,

co si to tak zvaně nezaslouží. I na šíření dezinformací se tedy ústavní garance svobody projevu plně uplatní...“

Kárnou komisi i odvolací kárnou komisi České advokátní komory podle všeho čeká v dalším období stále častější přezkoumávání svobody projevu advokátů, jakkoliv po novele zákona o advokacii účinné od dubna tohoto roku se nebude týkat projevů politických, už kvůli nazznačené složitosti dnešní doby a rozpolcenosti společnosti, kterou vidíme kolem sebe. Samozřejmě při tom musejí jednat v intencích Etického kodexu, který je pro advokáty závazný. Rovněž na paměti by ale myslím měly mít tyto naše stavovské orgány toto naprosto jasné a také nesmírně aktuální stanovisko Ústavního soudu, půjde tedy více o způsob projevu než o obsah?

JUDr. Jiří Matzner, Ph.D., LL.M.

advokát

Advokátní kancelář Matzner & Vitek

 Matzner & Vitek

Oprávněný zájem jako právní základ pro zpracování osobních údajů v souvislosti s vývojem a zaváděním AI modelů

V rámci tohoto článku bude blíže rozebrána problematika možného užití oprávněného zájmu pro zpracování osobních údajů při vývoji a zavádění AI modelů včetně závěrů EDPB obsažených v jeho nedávném stanovisku. Článek se věnuje zejména použití oprávněného zájmu jako právního základu v kontextu AI modelů a třístupňovému testu pro posouzení oprávněného zájmu. Cílem článku je upozornit na podmínky, které musí správce splnit, aby mohl pro vývoj či zavedení modelu AI, při němž dochází ke zpracování osobních údajů, využít právní základ oprávněného zájmu.

Zákonnost zpracování a oprávněný zájem

Při zpracování osobních údajů je třeba dodržovat pravidla stanovená pro jejich zpracování zejm. v GDPR. Výjimku z těchto pravidel netvoří ani zpracování údajů v souvislosti s vývojem či zaváděním modelů umělé inteligence (dále jen „AI“). Při jejich vývoji či zavádění je proto nezbytné respektovat zejména základní zásady zpracování osobních údajů, z nichž plyne rovněž povinnost zpracovávat osobní údaje pouze na základě některého z právních základů vymezených v čl. 6 GDPR.

Oprávněný zájem je jedním ze šesti právních základů pro zpracování osobních údajů, které GDPR v souladu se zásadou zákonnosti předpokládá ve svém čl. 6 odst. 1 písm. f). GDPR přitom nestanoví hierarchii mezi jednotlivými právními základy a nechává na správci, aby sám určil, o jaký právní základ se konkrétní zpracování osobních údajů opírá.

V rámci svého nedávného stanoviska se Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (dále jen „EDPB“) zabýval některými aspekty ochrany údajů v souvislosti se zpracováním osobních údajů v kontextu AI modelů.¹ Jedním z těchto aspektů byla i vhodnost a možnost užití oprávněného zájmu jako právního základu ve fázích vývoje a zavádění AI modelů. V následujících částech bude tato problematika blíže rozebrána včetně závěrů EDPB obsažených v předmětném stanovisku.

Třístupňový test pro posouzení oprávněného zájmu

Aby bylo možné založit zpracování osobních údajů na právním základu oprávněného zájmu dle čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR, musí být kumulativně splněny následující tři podmínky: (i) musí existovat oprávněný zájem sledovaný správcem nebo třetí stranou, (ii) zpracování musí být nezbytné pro naplnění oprávněného zájmu a (iii) nad oprávněným zájmem nesmí převažovat zájmy nebo základní práva a svobody subjektů údajů (tzv. balanční test).

Před zahájením zpracování osobních údajů na základě oprávněného zájmu proto musí správce provést pečlivé posouzení splnění uvedených podmínek, které bývá

v praxi označováno jako tzv. třístupňový test oprávněného zájmu. Posouzení by mělo být prováděno za účasti pověřence pro ochranu osobních údajů (pokud u daného správce působí) a správce by měl tento postup řádně zdokumentovat v souladu se zásadou odpovědnosti stanovenou v čl. 5 odst. 2 GDPR.

1. Identifikace oprávněného zájmu

Prvním krokem v rámci třístupňového testu pro posouzení oprávněného zájmu je samotná identifikace oprávněného zájmu. Pojem zájem definuje EDPB jako širší zájem nebo prospěch, který může mít správce nebo třetí strana z účasti na konkrétní činnosti zpracování.² Aby však mohl správcem sledovaný zájem odůvodňovat zpracování osobních údajů, musí se jednat o zájem tzv. oprávněný. Oprávněnost zájmu není nikde definována, avšak vodítka pro posouzení oprávněnosti lze nalézt jak v samotném GDPR, tak v judikatuře Soudního dvora EU. Podle ustáleného výkladu EDPB lze za oprávněný považovat pouze takový zájem, který je zákonný, jasně a přesně formulovaný a skutečný a aktuální, nikoliv spekulativní.³

Správce tak může mít obecně zájem např. na propagaci svých výrobků, zpracování údajů pro účely přímého marketingu, zabezpečení IT systémů, prevenci kybernetických útoků a podvodů, efektivitě administrativních procesů, přístupu k informacím online, zabezpečení majetku apod. V souvislosti s AI modely mohou oprávněný zájem představovat např. vývoj služby konverzačního agenta, který pomáhá uživatelům, zavedení AI modelu v rámci zlep-

HSP

ADVOKÁTNÍ
KANCELÁŘ

více než

30

let zkušeností

PRAHA

OLOMOUC

PŘEROV

OSTRAVA

ČADCA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

akhsp.cz

šení zákaznické podpory, vývoj AI systému pro odhalování podvodného obsahu nebo chování či zlepšení odhalování hrozeb v informačním systému apod. Před zahájením zpracování osobních údajů v rámci vývoje či zavádění AI modelů proto musí správce identifikovat, jaký zájem je sledován.

2. Posouzení nezbytnosti zpracování

Druhým krokem v rámci třístupňového testu pro posouzení oprávněného zájmu je určení, zda je zpracování osobních údajů nezbytné pro účely sledovaného oprávněného zájmu, tj. test nezbytnosti. V rámci tohoto kroku je třeba zkoumat (i) zda činnost zpracování umožní dosažení daného účelu a (ii) zda neexistuje méně invazivní způsob, jak tohoto účelu dosáhnout.

Ve vztahu k modelům AI je třeba zkoumat zejm. zda dosažení účelu je možné i prostřednictvím AI modelu, který nezahrnuje zpracování osobních údajů, např. anonymního AI modelu.⁴ Pokud existuje takováto méně invazivní alternativa, pak by zpracování osobních údajů nemělo být považováno za nezbytné. Při posuzování nezbytnosti je přitom třeba přihlížet též k množství zpracovávaných údajů a přiměřenosti zpracování. K naplnění kritéria nezbytnosti mohou být rovněž zavedeny technické záruky či jiná opatření na ochranu osobních údajů. Je proto možné zavést např. opatření, která sice nedosahují anonymizace údajů, ale přesto pomohou snížit možnost identifikace subjektů údajů a zajistit tak jejich větší ochranu.

3. Balanční test

Třetím krokem v rámci třístupňového testu pro posouzení oprávněného zájmu je tzv. balanční test. Tento test spočívá v identifikaci a porovnání různých protichůdných práv a zájmů, kdy na jedné straně stojí zájmy, základní práva a svobody subjektů údajů a na druhé straně oprávněné zájmy správce nebo třetí strany.

Nejprve je třeba identifikovat zájmy subjektů údajů, které mohou být zpracováním dotčeny. Mezi zájmy v rámci fáze vývoje AI modelu mohou patřit např. zájem na sebeurčení a zachování kontroly nad vlastními osobními údaji, zatímco v rámci fáze zavádění AI modelu se může jednat např. o finanční zájmy, osobní prospěch nebo socioekonomické zájmy. Mezi nejčastěji dotčená práva a svobody subjektů

údajů pak bude patřit právo na soukromý a rodinný život či právo na ochranu osobnosti a osobních údajů.

V rámci balančního testu je rovněž třeba zkoumat, jaký dopad bude mít zamýšlené zpracování na subjekt údajů. Negativní dopady zpracování na subjekt údajů při vývoji nebo zavádění AI modelu mohou být například ekonomické (např. diskriminace v souvislosti se zaměstnáním) nebo reputační (např. pomluva). Dopad zpracování na subjekt údajů však může být i pozitivní (např. když se AI model používá k identifikaci škodlivého obsahu online nebo usnadnění přístupu ke vzdělání apod.). Také tyto dopady zpracování na subjekty údajů je proto třeba zohlednit v rámci balančního testu.

Dalším aspektem, který je třeba v této souvislosti zkoumat, je přiměřené očekávání subjektu údajů, tj. zda subjekt údajů může v době a v souvislosti se shromažďováním osobních údajů důvodně očekávat, že ke zpracování za tímto účelem může dojít. Přiměřené očekávání hraje v balančním testu v případě AI modelů klíčovou roli, a to vzhledem ke složitosti technologie používané v takových modelech a skutečnosti, že pro subjekty údajů může být obtížné porozumět různým možnostem využití modelu a souvisejícímu zpracování dat. V této souvislosti hrají klíčovou roli informace poskytnuté subjektům údajů, které lze zohlednit při posuzování toho, zda subjekty údajů mohou důvodně očekávat, že jejich osobní údaje budou zpracovávány.

Takto zjištěné zájmy, práva a svobody subjektů údajů je třeba následně porovnat s oprávněnými zájmy správce či třetí strany. Pokud se zdá, že zájmy, práva a svobody subjektů údajů převažují nad oprávněnými zájmy správce nebo třetí strany, může správce zvážit zavedení zmírňujících opatření, aby omezil dopad zpracování na subjekty údajů. Jako příklad lze uvést pseudonymizační opatření, opatření usnadňující výkon práv subjektů údajů, opatření k zajištění transparentnosti, technická opatření, která zabrání ukládání, opakovanému uchovávání nebo generování osobních údajů apod. Cílem těchto zmírňujících opatření je zajistit, že zájmy správce nebo třetí strany nebudou převáženy, neboť pouze v případě, že zájmy subjektů údajů nepřeváží nad zájmy správce či třetí strany, může správce založit zpracování osobních údajů na tomto právním základu.

Závěr

Z výše uvedeného je zřejmé, že oprávněný zájem může být využit jako právní základ pro zpracování osobních údajů v souvislosti s vývojem a zaváděním AI modelů, avšak před zahájením zpracování je třeba řádně posoudit možnost využití tohoto právního základu v rámci tzv. třístupňového testu posouzení oprávněného zájmu. Pouze v případě, že na základě provedené analýzy zájmy subjektů údajů nepřeváží nad zájmy správce či třetí strany, může správce založit zpracování na tomto právním základu. Závěrem lze pro účely plnění povinností podle GDPR a případných kontrol ze strany ÚOOÚ správcům vyvíjejícím či zavádějícím AI modely důrazně doporučit, aby nepodcenili aspekty ochrany osobních údajů a proces posouzení nejen řádně provedli, ale rovněž jej dostatečně zdokumentovali.

Mgr. Dominika Valentová, advokátka

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

DOLEŽAL
& PARTNERS

Poznámky:

¹ Stanovisko 28/2024 k některým aspektům ochrany údajů v souvislosti se zpracováním osobních údajů v kontextu modelů umělé inteligence ze dne 17.12.2024. Dostupné zde: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinion-board-art-64/opinion-282024-certain-data-protection-aspects_en.

² Viz Pokyny 1/2024 ke zpracování osobních údajů na základě čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR ze dne 08.10.2024, odst. 14. Dostupné zde: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/documents/public-consultations/2024/guidelines-12024-processing-personal-data-based_en.

³ Blíže viz EDPB Pokyny 1/2024, odst. 17.

⁴ K otázce, kdy lze AI model považovat za anonymní viz bod 3.2 EDPB Stanoviska 28/2024.

Vymezení zadávacích podmínek na veřejnou zakázku v oblasti zdravotnictví

Přestože zákon 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen ZZVZ) výslovně nestanovuje zvláštní pravidlo pro vymezení zadávacích podmínek v oblasti zdravotnictví, lze vysledovat v rozhodovací praxi odlišný přístup v těchto případech. Proč tomu tak je a co to znamená pro zadavatele zadávající veřejnou zakázku v oblasti zdravotnictví, bude rozebráno v tomto článku.

Vymezení zadávacích podmínek

Základní pravidlo při nastavení zadávacích podmínek určuje § 36 odst. 1 ZZVZ: „Zadávací podmínky nesmí být stanoveny tak, aby určitým dodavatelům bezdůvodně přímo nebo nepřímo zaručovaly konkurenční výhodu nebo vytvářely bezdůvodné překážky hospodářské soutěže.“ Napadanou částí v této oblasti bývá zpravidla vymezení technických podmínek předmětu plnění. Zařazení či nezařazení specifické funkcionality má často značný dopad na okruh potenciálních dodavatelů předmětu veřejné zakázky.

Při stanovení zadávacích podmínek tak dochází k potenciálnímu střetu dvou zájmů, a to spravedlivé hospodářské soutěže dodavatelů proti legitimním potřebám zadavatele ve vztahu k předmětu plnění. Zadavatel není oprávněn stanovit takové zadávací podmínky, které kladou bezdůvodné překážky v hospodářské soutěži dodavatelů. V případě, že je konfron-

tován s narušením tohoto principu, je povinen unést důkazní břemeno svého postupu a uvést důvody vedoucí ke stanovení zadávací podmínky. Platí přitom, že čím více je zadávací podmínka omezující a specifická, tím přísněji je nutné pohlížet na kvalitu odůvodnění postupu zadavatele. To lze dovodit i z rozhodnutí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) např.: „Přitom platí, že jednoduchou a snadno splnitelnou podmínku, která omezuje soutěž jen marginálně, lze odůvodnit obecněji než podmínku, která do soutěže zasahuje zásadně. Kromě důvodnosti musí být zadávací podmínky i přiměřené, a to mimo jiného i stavu trhu.“¹ Zadavatelé bývají někdy nabádáni, že musí při přípravě technické specifikace brát v potaz kolik dodavatelů je schopno naplnit jimi stanovené podmínky. Takovýto pohled je zjednodušující. Nelze dojít k závěru, že by zadavatel musel na své požadavky rezignovat, pokud na trhu není dostatečně široká hospodářská soutěž ve vztahu k požadavku.

Specifika veřejných zakázek ve zdravotnictví

Jedním ze specifíků veřejných zakázek ve zdravotnictví je, že v řadě případů sledují nadstandardně naléhavé zájmy. Poptávaná plnění slouží přímo či nepřímo k poskytování zdravotních služeb. Odůvodnění stanovení zadávacích podmínek tak může bezprostředně souviset s ochranou života a zdraví, tedy těch nejcennějších statků. Poptávaná plnění tak mimo jiné mohou sloužit k naplňování ústavních práv jednotlivců ve smyslu čl. 31 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené usnesením předsednictva ČNR jako součást ústavního pořádku České republiky pod 2/1993 Sb. Důraz na kvalitu, funkčnost, ale dokonce i komfort poptávaného plnění zde má tak specifickou váhu. Uvedené pravidlo přitom nelze vztáhnout jen na zdravotní pomůcky, ale rovněž i na další pořizovaná plnění poskytovatelů zdravotních služeb, která k ochraně života a zdraví slouží. Autoři mají za to, že toto pravidlo platí obecně pro jakého-

koli zadavatele, pokud důvodem stanovení zadávací podmínky objektivně byla ochrana zdraví, avšak u veřejných zakázek ve zdravotnictví nezřídka plyne tato ochrana z podstaty věci.

Kontext rozhodovací praxe

Předně je třeba říci, že unikátnost ochrany statků souvisejících s veřejným zdravím je podložena i rozhodovací praxí Soudního dvora Evropské Unie (dále jen SDEU): „Z ustálené judikatury Soudního dvora totiž plyne, že při posuzování toho, zda členský stát dodržel zásadu proporcionality v oblasti veřejného zdraví, musí být zohledněna skutečnost, že zdraví a život lidí zaujímají přední místo mezi statky a zájmy chráněnými Smlouvou o FEU...“²

Na těchto základech je následně vystavěna i rozhodovací praxe Úřadu.³

Autoři by v tomto kontextu chtěli upozornit na nedávné velmi podstatné rozhodnutí, které pokračuje v dosavadních šlépějích rozhodovací praxe, a to rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 24. 6. 2025 sp. zn. ÚOHS-R0051/2025/VZ č. j. ÚOHS-22941/2025/163.

Není novinkou, že velký důraz v rámci sporu o důvodnost zadávací podmínky je kladen na odůvodnění zadavatele. Toto rozhodnutí však přináší nejen potvrzení stávající praxe, ale poukazuje na specifika, která je nutné brát v potaz při stanovení zadávacích podmínek, aby nedošlo k nedůvodnému omezení hospodářské soutěže. Základní otázkou výše zmíněného případu bylo, zda zadavatel může zohlednit své subjektivní potřeby k volbě technického řešení. Některá technická řešení totiž mohou být mezi sebou nesusměřitelná z objektivního pohledu, respektive, co pro jednoho zadavatele je vhodné, pro druhého nikoli. Tento rozdíl může spočívat i v pracovišti zadavatele a osobách, jež toto pracoviště tvoří. Jde o situaci, kdy různá řešení mají různé slabé i silné stránky a potřeby zadavatele jsou v takovém případě určeny tím, co je pro něj podstatné. Tato možnost zvolit si konkrétní řešení není pro veřejné zakázky typická a výše uvedené rozhodnutí nelze interpretovat tak, že je takový postup možný vždy. Je nutné zohledňovat konkrétní okolnosti případu.⁴ Dle názoru autorů bude zadavatel oprávněn si vybrat technické řešení spíše výjimečně,

neboť jsou i jiné varianty, jak může zadavatel zohlednit své preference, a přitom zachovat dostatečnou hospodářskou soutěž, například možnost zohlednit technické aspekty řešení v hodnocení nabídek. Právě proto je však dané rozhodnutí důležité, když tato možnost je při splnění specifických okolností připuštěna.

V oblasti zdravotnictví pak často bývají důvody pro stanovení konkrétních zadávacích podmínek velmi naléhavé, jak bylo řečeno výše. Dodržení zásady přiměřenosti je tak posuzováno systematicky mírněji. Lze přímo citovat z již zmíněného rozhodnutí Úřadu: „Přímo pro oblast zdravotnictví lze pak zmínit, že právě u zdravotnických prostředků je možné zásadu přiměřenosti posuzovat v určitých ohledech mírněji, zejména s přihlédnutím ke specifikům jednotlivých dílčích relevantních trhů zdravotnických přístrojů, v čemž se odráží i základem veřejný zájem státu na ochranu veřejného zdraví, jakož i individuální ústavní právo jedince na poskytnutí bezplatné zdravotní péče v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem.“⁵

Doporučení pro zadavatele

Zadavatelé u veřejných zakázek v oblasti zdravotnictví mohou promítnout své legitimní potřeby do stanovení zadávacích podmínek – typicky technické specifikace. V případě, že pořizovaný předmět veřejné zakázky slouží k ochraně života a zdraví při poskytování zdravotních služeb, pak v některých aspektech je v rozhodovací praxi na veřejnou zakázku hleděno mírněji, typicky na využití zásady přiměřenosti ve vztahu k § 36 odst. 1 ZZVZ.

Pokud si zadavatel uvědomuje, které konkrétní podmínky vyvolávají největší omezení hospodářské soutěže (ať už jednotlivě či v souhrnu), měl by se na tyto podmínky zaměřit a připravit k nim dostatečně robustní a logické odůvodnění. Měl by mít na paměti, že čím větší omezení se dopustí, tím podrobnější a naléhavější by mělo být odůvodnění takového požadavku. Zadavatel může za účelem lepší obhajoby jím stanovených podmínek uskutečnit i předběžnou tržní konzultaci ve smyslu § 33 ZZVZ a ověřit si, zda by účelu, kterého se snaží prostřednictvím zadávací podmínky dosáhnout, nemohl docílit mírnějším způsobem.

Pokud však vše výše uvedené splní, postupuje zadavatel dle názoru autorů po právu, když neupozadí své potřeby (objektivní i subjektivní) a upřednostní je před širší hospodářskou soutěží. Ostatně je i na dodavatelích, aby přizpůsobovali portfolio svých produktů požadavkům odběratelů na trhu a inovovali nabízené výrobky.

Závěr

Lze tak shrnout, že oblast zdravotnictví má svá specifika, která jsou zohledněna v rozhodovací praxi ve vztahu k veřejným zakázkám. Při stanovení zadávacích podmínek mohou zadavatelé v této oblasti legitimně prosazovat své potřeby i přes silnější omezení hospodářské soutěže, je-li to důvodné. Při přezkumu odůvodnění jsou takové případy posuzovány mírněji z pohledu zadavatele, respektive v případě, že důvodem pro omezení hospodářské soutěže je ochrana života a zdraví pacientů a souvisejících statků, je vnímáno takové omezení jako důvodné a v intencích § 36 odst. 1 ZZVZ.

Mgr. David Šorf, expert na veřejné zakázky
JUDr. Mgr. Barbora Vlachová, Ph.D., LL.M.,
vedoucí advokát
PORTOS, advokátní kancelář s.r.o.

PORTOS

Poznámky:

- ¹ Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 10. 10. 2024 sp. zn. ÚOHS-R0148/2024/VZ č. j. ÚOHS-38028/2024/161.
- ² Rozsudek SDEU C-417/17 Roche Lietuva ze dne 25. 10. 2018
- ³ Např. rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 31. 1. 2025 sp. zn. ÚOHS-R0195/2024/VZ č. j. ÚOHS-03291/2025/161.
- ⁴ Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 24. 6. 2025 sp. zn. ÚOHS-R0051/2025/VZ č. j. ÚOHS-22941/2025/163.
- ⁵ Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 24. 6. 2025 sp. zn. ÚOHS-R0051/2025/VZ č. j. ÚOHS-22941/2025/163.

MONITORING JUDIKATURY

Váš přehled o aktuální
rozhodovací praxi soudů.

Monitoring judikatury je specializovaná služba poskytující komplexní přehled nejnovějších rozhodnutí Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu a vrchních soudů ČR. Databáze obsahuje přes **5 000 judikátů** s měsíční publikací **cca 40 nových rozhodnutí**, včetně exkluzivních judikátů dostupných pouze předplatitelům.

Proč ji potřebujete?

- Získáte okamžitý přístup k aktuální judikatuře bez zdlouhavého vyhledávání
- Neujde vám žádné klíčové rozhodnutí důležité pro vaši praxi
- Ušetříte čas díky odbornému výběru a zpracování relevantních judikátů
- Posílíte svou argumentaci díky znalosti nejnovější rozhodovací praxe

Jak službu získáte?

Registrace je dostupná online s možností výběru mezi e-mailovým servisem (týdenní zpravodaj) nebo online přístupem s intuitivním vyhledáváním. Služba je cenově dostupná a okamžitě přístupná po registraci.

Více informací na:

Digitální marketing: Rozhodnutí belgického soudu ve věci IAB Europe

Digitální marketing hraje v dnešní době zásadní roli v online ekonomice – je klíčem k financování obsahu, personalizaci uživatelských zážitků a efektivnímu cílení marketingových sdělení. S rostoucím důrazem na ochranu osobních údajů a soukromí se však i tento sektor dostává pod stále přísnější dohled regulačních orgánů. Používání cookies a dalších sledovacích technologií se odehrává v komplexním prostředí, které musí pružně reagovat na technologický vývoj a přesun marketingu do digitálního prostoru. Nedávné rozhodnutí belgického soudu proti IAB Europe tak představuje zásadní milník v oblasti regulace digitální reklamy a ochrany osobních údajů.

V květnu letošního roku se belgický obchodní soud („belgický soud“) zabýval otázkou zpracování osobních údajů v kontextu online behaviorální reklamy prostřednictvím rámce Transparency and Consent Framework 2.0 („TCF“), vyvinutého evropskou asociací pro digitální marketing a reklamu Interactive Advertising Bureau Europe („IAB Europe“) sídlící v Bruselu. Soudní řízení, které trvalo téměř šest let, se týkalo údajného porušení obecného nařízení o ochraně osobních údajů („GDPR“) ze strany IAB Europe. V odvolacím řízení potvrdil belgický soud uložení pokuty ve výši 250 000 EUR, kterou IAB Europe v únoru 2022 udělil belgický úřad pro ochranu osobních údajů („belgický dozorový úřad“) na základě několika stížností týkajících se údajného porušení nařízení GDPR v souvislosti s provozem rámce TCF. Zároveň belgický soud IAB Europe nařídil, aby ukončila protiprávní jednání. Rozsudek belgického soudu tak formuje pravidla v oblasti digitálního marketingu napříč celou EU.

Mechanismus TCF a uchování uživatelských preferencí prostřednictvím TC String

Rozhodnutí belgického soudu¹ navazuje na rozsudek Soudního dvora Evropské unie („SDEU“), podle něhož může být soubor cookie, který uchovává uživatelské preference ohledně zpracování osobních údajů, považován za osobní údaj ve smyslu nařízení GDPR. Belgický soud zároveň potvrdil, že IAB Europe vystupuje jako správce při shromažďování a zpracování těchto preferencí v rámci cílené reklamy.

Rámec TCF, který zavedla IAB Europe v roce 2017, byl vytvořen s cílem usnad-

nit nákup a prodej marketingového prostoru v online prostředí a zároveň zajistit soulad s nařízením GDPR pro všechny účastníky digitálního marketingového ekosystému – od inzerentů (advertisers), přes dodavatele (vendors),² až po provozovatele webových stránek (publishers).³ Při návštěvě webové stránky mají uživatelé možnost udělit či odmítnout souhlas se zpracováním svých osobních údajů pro marketingové účely prostřednictvím platformy pro správu souhlasu „CMP“ (consent management platform),⁴ kterou na web integruje jeho provozovatel.

Nastavení uživatelských preferencí se následně ukládá do tzv. vlákna TC String – datového řetězce, který je součástí komplexního řetězce atributů a používá se v systému „RTB“ (real-time bidding), tedy v systému okamžitých a automatizovaných online aukcí uživatelských profilů pro nákup a prodej reklamního prostoru. Tento komplexní řetězec zahrnuje (i) aukční výzvu (bid request) – obsahující technické informace o zařízení uživatele, jeho chování na navštívené webové stránce nebo aplikaci, a příslušném vlákne TC String; a (ii) identifikační číslo reklamní položky – včetně identifikátoru reklamního prostoru, který je předmětem aukce, a dalších technických parametrů. Výše uvedené hodnoty pak musí být respektovány všemi účastníky TCF ekosystému, tj. inzerenty, CMP platformami, dodavateli i provozovateli webových stránek.

Jakmile je TC String vytvořen, je sdílen se všemi účastníky rámce TCF. Následná aukce v systému RTB probíhá v rámci protokolu OpenRTB, který vyvinula organizace IAB Tech Lab se sídlem v New Yorku. Vlákno TC String tak slouží k tomu, aby dodavate-

lé, kteří chtějí na zařízení uživatele ukládat soubory cookies, mohli své aktivity sladit s preferencemi uživatelů zaznamenanými v CMP – např. zobrazovat cílenou reklamu.

V březnu 2022 podala IAB Europe proti rozhodnutí belgického dozorového úřadu⁵ odvolání k belgickému soudu. Ve svém podání mimo jiné argumentovala tím, že vlákno TC String podle jejího názoru nepředstavuje osobní údaj a že IAB Europe neurčuje účely ani prostředky zpracování osobních údajů – tyto stanovují provozovatelé webových stránek. Z toho důvodu by podle ní neměla být považována za správce ve smyslu nařízení GDPR.

Rozsudek Soudního dvora EU: Kvalifikace TC String jako osobního údaje a role IAB Europe

Před vydáním konečného rozhodnutí v dané věci předložil belgický soud SDEU dvě předběžné otázky, a to (i) zda by mělo být vlákno TC String považováno za osobní údaj ve smyslu nařízení GDPR, a (ii) zda IAB Europe vystupuje jako správce ve vztahu ke zpracování osobních údajů uživatelů, včetně údajů obsažených ve vlákne TC String, a případně také v souvislosti s dalším zpracováním – například při cílené online reklamě ze strany provozovatelů webových stránek a dodavatelů. SDEU vydal své rozhodnutí v březnu 2024.⁶

U první otázky SDEU shledal, že vlákno TC String – tj. kombinace písmen a znaků, která zaznamenává nastavení souhlasu uživatele se zpracováním osobních údajů třetími stranami – je propojeno s dalšími identifikátory, jako je například IP adresa zařízení uživatele, a je tak možné daného uživatele identifikovat. TC String tedy

představuje osobní údaj ve smyslu čl. 4 odst. 1 a recitálu 30 nařízení GDPR. Námitka IAB Europe, že sama nemá přístup k údajům, které zpracovávají členové TCF, byla SDEU shledána jako nedůvodná – samotná možnost identifikace v kombinaci s dalšími údaji totiž postačuje k naplnění definice osobního údaje.

K druhé otázce SDEU konstatoval, že sektorová organizace, která svým členům poskytuje rámec pro získávání a řízení souhlasů se zpracováním osobních údajů – přičemž tento rámec zahrnuje technické specifikace, mechanismy ukládání dat a procesy pro šíření osobních údajů – a určuje účely a prostředky zpracování, má faktický vliv na samotné zpracování. Taková organizace proto vystupuje v roli správce. Z tohoto důvodu se IAB Europe při shromažďování a ukládání souhlasů a námitek uživatelů zaznamenaných ve vláknech TC String dostává do pozice společného správce spolu s ostatními účastníky rámce TCF podle čl. 4 odst. 7 a čl. 26 odst. 1 nařízení GDPR.

To však neznamená, že by IAB Europe automaticky vystupovala v roli společného správce i v souvislosti s dalším zpracováním osobních údajů v rámci TCF – jako je cílená reklama, měření návštěvnosti nebo personalizace obsahu. V tomto ohledu SDEU konstatoval, že IAB Europe na toto následné zpracování nemá žádný vliv.

Klíčové závěry belgického soudu v odvolacím řízení

Po vydání předběžného rozhodnutí SDEU vydal belgický soud 14. května 2025 své rozhodnutí, v němž potvrdil závěry belgického dozorového úřadu téměř v plném rozsahu. Pouze některé části rozhodnutí, které trpěly procesními vadami, byly zrušeny. Níže jsou shrnuty klíčové závěry soudu:

- TC String jako osobní údaj. Belgický soud odkázal na rozhodnutí SDEU a potvrdil, že TC String představuje osobní údaj ve smyslu nařízení GDPR.⁷
- TCF jako závazný rámec. Belgický soud konstatoval, že rámec TCF není pouze teoretický standard, nýbrž funkční a závazný systém spravovaný IAB Europe, který zahrnuje zpracování osobních údajů. Účast v rámci TCF je dobrovolná; nicméně po připojení k rámci musí členská organizace zpracovávat osobní údaje – včetně

nastavení souhlasu a identifikátorů – v souladu s pravidly tohoto rámce. Dodržování pravidel je ze strany IAB Europe vymahatelné – jejich nedodržení může vést k pozastavení členství v rámci TCF, k úplnému vyloučení nebo k nahlášení členské organizace příslušnému dozorovému úřadu. Rámec TCF definuje pro CMP platformy, dodavatele a provozovatele webových stránek povinný seznam předem definovaných účelů zpracování osobních údajů, které jsou dále blíže upraveny v pokynech k TCF. Kompletní seznam těchto účelů zpracování je dostupný na webových stránkách IAB Europe.⁸

- Role IAB Europe v kontextu zpracování. Belgický soud odmítl tvrzení, že IAB Europe je pouze malou sektorovou organizací nabízející dobrovolné standardy svým členům. Naopak uvedl, že IAB Europe zaujímá významné postavení v oblasti digitální reklamy, o čemž svědčí i účast významných společností v představenstvu IAB Europe, jako například společnosti Microsoft nebo Google.⁹ Belgický soud dále potvrdil, že IAB Europe je ve vztahu ke zpracování osobních údajů v rámci TCF v postavení správce.¹⁰ Společně s ostatními účastníky TCF je IAB Europe rovněž společným správcem pro účely zpracování osobních údajů prostřednictvím vlákna TC String.¹¹ Soud se nicméně zdržel posouzení, zda lze IAB Europe považovat za správce ve vztahu ke zpracování osobních údajů pro účely systému RTB, neboť dle belgického dozorového úřadu nebylo takové zpracování v rámci protokolu OpenRTB předmětem původního rozhodnutí úřadu.¹²
- Absence právního titulu pro zpracování uživatelských preferencí. Podle belgického soudu IAB Europe neprokázala právní titul pro zpracování údajů o souhlasu, námitkách a nastavení preferencí uživatelů webových stránek.¹³ Vláknu TC String se vytvoří a odešle ostatním účastníkům rámce TCF, ať už uživatel udělí souhlas či nikoli – rozdíl je v tom, zda obsahem TC String bude pozitivní či negativní signál. Není tedy možné zpracování založit na souhlasu, protože i v případě neudělení souhlasu dochází k určitému zpracování údajů. Tento aspekt přitom není v aktuálním nastavení CMP rozhraní reflektován, takže souhlas nemůže být konkrétní ani dostatečně informovaný. Nejsou ani napl-

něna kritéria pro zpracovávání údajů na základě oprávněného zájmu, který neprošel balančním testem, jak podrobněji rozepisuje rozhodnutí belgického dozorového úřadu. Výsledek balančního testu prokázal, že zájmy jednotlivých účastníků rámce TCF převažují nad zájmy uživatelů webových stránek, zejména vzhledem k velkému rozsahu zpracování preferencí uživatelů pomocí systému OpenRTB (tzn. neomezenému sdílení napříč členskými organizacemi).¹⁴ IAB Europe se nemůže opřít ani o zbývající právní tituly – zpracování nelze odůvodnit nezbytností pro plnění smlouvy, neboť mezi organizací IAB Europe a uživatelem webové stránky neexistuje žádná smlouva, plněním právní povinnosti, ochranu životně důležitých zájmů uživatele nebo nezbytností pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu.¹⁵ Je tedy zjevné, že IAB Europe bude muset implementovat podstatné změny, aby zajistila, že zpracování bude zákonné.

- Nedostatečná transparentnost v rámci TCF. Podle rozhodnutí belgického dozorového úřadu uživatelé webových stránek nemohou předem zjistit rozsah a důsledky zpracování svých údajů, neboť jim nejsou poskytnuty dodatečné informace o rozsahu zpracování.¹⁶ V návaznosti na uvedené skutečnosti belgický soud konstatoval, že IAB Europe nesplnila svou povinnost informovat uživatele jasným a transparentním způsobem o zpracování jejich osobních údajů prostřednictvím vlákna TC String v rámci TCF a systému OpenRTB, a to prostřednictvím platformy CMP. Podle belgického soudu rovněž zásady ochrany osobních údajů IAB Europe postrádaly klíčové náležitosti.¹⁷
- Nedostatečná technická a organizační opatření. V návaznosti na rozhodnutí belgického dozorového úřadu došel belgický soud k závěru, že IAB Europe porušila svou povinnost implementovat záměrnou a standardní ochranu osobních údajů dle čl. 25 GDPR, včetně povinnosti přijmout vhodná technická a organizační opatření pro zajištění bezpečnosti zpracovávaných osobních údajů v rozsahu TCF.¹⁸ Podle rozhodnutí belgického dozorového úřadu přijímají dodavatelé signály o souhlasu bez jakýchkoli kontrolních mechanismů, které by zajišťovaly jejich pravost. Platformy CMP mohou signál TC String zfalšovat – vygenerovat souhlas i tam,

kde ho uživatel neudělil – a tento falešný souhlas použít pro vytvoření cookies, které následně mohou reprodukovat pro všechny účely zpracování a neomezené množství dodavatelů.¹⁹ Ačkoliv pokyny k TCF připouštějí možnost manipulace s vláknem TC String, pouze označují takovou manipulaci za „neoprávněnou“. Belgický dozorový úřad tak shledal, že ačkoliv IAB Europe, vystupující v pozici řídicí organizace, vytvořila a aktuálně poskytuje systém správy souhlasu CMP v rámci TCF, nedokázala účinně zajistit platnost, integritu a soulad uživatelských preferencí ohledně udělení souhlasu.²⁰ Belgický soud tak konstatoval, že IAB Europe neposkytla žádné relevantní důkazy o tom, že by přijalo účinná opatření, která by takové manipulaci zabránila.

Dopady rozhodnutí a možný další vývoj

Přestože IAB Europe v květnu 2023 aktualizovala rámec TCF na verzi 2.2 v reakci na rozhodnutí belgického dozorového úřadu, lze předpokládat, že bude potřeba implementovat další úpravy, a to zejména z důvodu nutnosti zajištění odpovídajícího právního titulu pro zpracování osobních údajů. Verze TCF 2.2 sice nebyla předmětem právního posouzení belgických orgánů, nicméně se domníváme, že změny provedené v souvislosti s TCF 2.2 nejsou dostačující a problém spojený se zpracováním bez zákonného titulu do jisté míry přetrvává.

IAB Europe stále uvádí pro některé účely zpracování jako právní titul oprávněný zájem, ten však – dle belgického dozorového úřadu – v případě vlákna TC String neobstál v balančním testu. Vlákno TC String je technicky ukládáno prostřednictvím CMP platformy ve formě cookies. Podle směrnice ePrivacy (2002/58/EC) je jakékoliv ukládání informací do zařízení uživatele nebo přístup k nim přípustný pouze na základě předchozího souhlasu – s výjimkou nezbytných cookies. Cookies však nemohou měnit svou právní povahu dynamicky – nelze je jednou považovat za cookies založené na souhlasu (pokud uživatel udělí souhlas) a jindy za nezbytné (pokud uživatel souhlas neudělí). Navíc v případě, kdy jsou cookies nasazeny na základě souhlasu uživatele, musí být uživateli umožněno takový souhlas neudělit nebo kdykoliv odvolat, a jeho volby musí být v praxi respektovány.

Lze rovněž očekávat, že uvedené změny se budou muset promítnout do smluvní do-

kumentace, kterou členské organizace přijímají, a to zejména s ohledem na postavení IAB Europe jako společného správce. Bude nutné upravit rozdělení povinností mezi jednotlivé účastníky, např. vzhledem k právům subjektů údajů. To může znamenat novou sadu povinností.

Kromě IAB Europe bude mít rozhodnutí přímý dopad také na členské CMP platformy, které budou nové požadavky přímo implementovat a díky správné signalizaci preferencí uživatele musí zajistit soulad s nastavenými pravidly pro všechny ostatní zúčastněné strany. Provozovatelé webu, kteří pro správu souhlasů s cookies využívají řešení poskytovatelů, kteří jsou členy IAB, by měli ověřit, zda mají účinné kontrolní mechanismy pro správu souhlasů a respektování uživatelských preferencí v rámci TC String, které zabrání neoprávněným změnám signálů.

Pro ostatní účastníky rámce TCF (zejména pro dodavatele, kteří zpracovávají získaná data za účelem personalizace reklamy či obsahu) bude dopad rozhodnutí sice nepřímý, avšak stále nezanedbatelný. Pokud IAB nevyřeší otázku chybějícího titulu zpracování, pak bude veškeré zpracování prováděné na základě signálů získaných z TC String těžko odůvodnitelné a potenciálně nezákonné ve smyslu čl. 5 a 6 GDPR.

Oblast digitální reklamy a využívání cookies představuje mimořádně komplexní prostředí, které je stále intenzivněji regulováno zejména v kontextu ochrany soukromí a osobních údajů. Nedávné rozhodnutí belgického soudu ve věci IAB a stanovisko SDEU k položeným předběžným otázkám signalizují další posun ve výkladu pravidel a rozhodně nelze očekávat, že by evropské dozorové úřady měly v úmyslu slevit z dosavadního přísného výkladu regulace cookies. Pokud si přejete zajistit, aby vaše řešení v oblasti cookies a digitálního marketingu bylo v souladu s aktuálními regulačními požadavky a výkladovou praxí, neváhejte se na nás obrátit – rádi vám s nastavením pomůžeme. ☺

Mgr. Tereza Voženílková, advokátní koncipientka
Mgr. Teodora Drašković, advokátka
PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář

PIERSTONE

Poznámky:

- ¹ Rozhodnutí belgického soudu 2025/3556 z 14. května 2025, dostupné v nizozemštině, <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/arrest-van-14-me-2025-van-het-marktenhof-ar-292.pdf>.
- ² Třetí strany, které obvykle nemají přímý přístup ke koncovým uživatelům webových stránek. Mezi tyto dodavatele mohou patřit reklamní servery, poskytovatelé měření, reklamní agentury, DSP, SSP a další.
- ³ Vlastníci nebo provozovatelé online obsahu či služeb, kde jsou osobní údaje shromažďovány a využívány třetími stranami (například dodavateli) pro účely digitální reklamy, měření sledovanosti nebo personalizace obsahu.
- ⁴ CMP (platformy pro správu souhlasů) jsou poskytovatelé softwaru nebo řešení, kteří vytvářejí oznámení (např. cookie lišty) za účelem informování uživatelů a zaznamenání jejich preferencí ohledně zpracování jejich osobních údajů.
- ⁵ Rozhodnutí belgického dozorového úřadu 21/2022 z 2. února 2022, dostupné v angličtině, <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/beslissing-ten-gronde-nr.-21-2022-en.pdf>.
- ⁶ Rozhodnutí SDEU C-604/22 ze 7. března 2024, dostupné v angličtině, <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=09B3E-320C34A7F34F1F381B9449DA6AA?text=&docid=283529 & pageIndex=0 & doclang=EN & mode=lst & dir=&oc-c=first & part=1 & cid=7112324>.
- ⁷ Bod 48 rozhodnutí belgického soudu.
- ⁸ Seznam účelů pro zpracování, dostupné v angličtině, <https://iab-europe.eu/iab-europe-transparency-consent-framework-policies/>.
- ⁹ Body 65 a 66 rozhodnutí belgického soudu.
- ¹⁰ Strana 43 rozhodnutí belgického soudu.
- ¹¹ Bod 75 rozhodnutí belgického soudu.
- ¹² Bod 79 rozhodnutí belgického soudu.
- ¹³ Bod 82 rozhodnutí belgického soudu.
- ¹⁴ Bod 535 rozhodnutí belgického dozorového úřadu.
- ¹⁵ Body 83, 84 a 85 rozhodnutí belgického soudu.
- ¹⁶ Bod 535 rozhodnutí belgického dozorového úřadu.
- ¹⁷ Body 88 a 89 rozhodnutí belgického soudu.
- ¹⁸ Bod 94 rozhodnutí belgického soudu.
- ¹⁹ Bod 535 rozhodnutí belgického dozorového úřadu.
- ²⁰ Bod 535 rozhodnutí belgického dozorového úřadu.

Z aktuální judikatury

Vazba

Hrozba trestu odnětí svobody v délce nejméně osmi let není jediným důvodem pro vzetí nebo ponechání obviněného ve vazbě. Čím déle vazba trvá a čím výrazněji trestní věc pokročí, tím přesvědčivější a konkrétnější argumenty pro její zachování musí existovat. Plynutím času jsou požadavky na odůvodnění vazebních rozhodnutí přísnější včetně požadavku na řádné vypořádání se s argumenty obviněného.

Nerespektování závěrů předchozího kasačního nálezu Ústavního soudu

Aby soud dostal požadavkům vyplývajícím z čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, musí se v řízení o přípustnosti vydání osoby do cizího státu k výkonu trestu odnětí svobody na doživotí věčně vypořádat s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, která je pro danou věc relevantní. To zahrnuje i judikaturu, z níž vyplývá povinnost soudu zjišťovat možnosti zkrácení uloženého doživotního trestu ve vyžadujícím státě.

Obecné soudy jsou povinny respektovat a věrně provést vykonatelné nálezy Ústavního soudu. Nenapraví-li soud nedostatky, které mu Ústavní soud vytkl v nálezu, kterým zrušil jeho rozhodnutí o zamítnutí stížnosti vyžádaného proti rozhodnutí o soudu prvního stupně, a ani v novém

rozhodnutí se nevypořádal s uvedenou judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, resp. ji věcně zcela pominul, rovněž tím poruší právo vyžádaného na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Nesprávné poučení soudu

Z čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i z ustanovení § 5 zákona č. 99/1993 Sb., občanský soudní řád, vyplývá povinnost poskytnout řádné poučení účastníkům řízení o jejich procesních právech a povinnostech. Nesprávným poučením o nepřípustnosti dovolání v posuzované věci odvolací soud odňal stěžovateli přístup k Nejvyššímu soudu, a porušil tak jeho právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny a právo na spravedlivý proces zaručené čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Namísto je proto zrušení rozhodnutí odvolacího soudu tak, aby se stěžovateli otevřela možnost podat dovolání k Nejvyššímu soudu.

Podmíněné propuštění

Pokud odsouzený vykonával trest odnětí svobody ve více věznicích a krajský soud si při posuzování stížnosti proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o podmíněné propuštění vyžádá výchovnou zprávu z věznice, kde odsouzený vykonával trest odnětí svobody kratší dobu a postaví na této zprávě odůvodnění svého rozhod-

nutí, aniž by odsouzenému umožnil se k této zprávě jakkoli vyjádřit a zároveň opomene vyžádat si a provést jako důkaz výchovnou zprávu z věznice, kde odsouzený vykonával trest odnětí svobody výrazně delší dobu, poruší tímto postupem základní práva odsouzeného zaručená v čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Ochrana pověsti právnických osob

Účinná ochrana dobré pověsti právnických osob ústavně zaručená čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod vyžaduje analogické použití stejných prostředků jako při ochraně proti nekalé soutěži podle § 2988 občanského zákoníku, včetně možnosti požadovat přiměřené zadostiučinění (takto již Pl. ÚS 26/24). Pokud soud odmítne poskytnout právníce osobě omluvu za tvrzený zásah do pověsti s odůvodněním, že právo na omluvu (odčinění nemajetkové újmy) podle hmotného práva vůbec nemá, zasáhne do jejího práva na ochranu dobré pověsti zaručeného čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Koncentrace řízení

Lhůta poskytnutá ve výzvě a poučení dle § 118a o. s. ř. není nikdy (sama o sobě) lhůtou určenou ke koncentraci. Její marné uplynutí (a opožděné uplatnění tvrzení či důkazů) se může projevit jen v možnosti

separace nákladů řízení podle § 147 o. s. ř. Není však vyloučeno (a mělo by být naopak pravidlem), aby její konec připadl na stejný den, kdy na základě poskytnutého poučení podle § 118b o. s. ř. dochází ke koncentraci řízení. Pokud poučení podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. je soudem poskytnuto nikoliv při přípravném jednání nebo při prvním jednání ve věci, ale až poté, co nastaly účinky koncentrace řízení podle § 118b o. s. ř., je v materiálním rozsahu tohoto poučení (resp. výzvy), jednou pro vždy prolomena koncentrace řízení, a to s účinky sahajícími až k vydání rozhodnutí soudy prvního stupně ve věci (pokud byli účastníci poučeni o významu neúplné apelace ovládající odvolací řízení podle ustanovení § 119a a § 205a o. s. ř.). Soud v takové situaci v souladu s ust. § 118a odst. 1 nebo 3 o. s. ř. nově uplatněná tvrzení a důkazní návrhy nemůže odmítnout s odkazem na v minulosti proběhlou koncentraci, ale musí se s nimi vypořádat, jako by řízení v rozsahu poučení dle § 118a o. s. ř. koncentrováno nebylo. Uvedené pravidlo zákonodárce nešikovně formuluje prostřednictvím obratu, že soud „smí k uvedeným důkazům přihlídnout“. Uvedené formulaci je však třeba rozumět tak, že s takto uplatněnými tvrzeními či důkazy je soud povinen se zákonu odpovídajícím způsobem vypořádat.

Procesním pochybením je okolnost, že soudy přihlížejí k tvrzením a důkazům uplatněným po marném uplynutí řádně zavedené koncentrace (nález Ústavního soudu ze dne 8. 1. 2025, sp. zn. I. ÚS 2901/23). Obdobným a srovnatelným pochybením je rovněž stav, kdy v řízení byla řádně zavedena koncentrace, avšak účastník byl dodatečně poučen dle § 118a odst. 1 až 3 o. s. ř., čímž v uvedeném rozsahu došlo k prolomení koncentrace (aniž by ovšem koncentrační lhůta počala běžet znovu), avšak přesto soud prvního stupně nepřihlédl k tvrzením a důkazům, které byly účastníkem v rozsahu poučení označeny, máje za to, že tomu brání znění § 118b odst. 1 o. s. ř.

Záruka

Zatímco odpovědnost za vady vyplývá přímo ze zákona a řeší důsledky vadného plnění, zhotovitelem smluvně přijatý závazek podle § 2113 a násl. o. z. má v závislosti na konkrétním obsahu smluvního ujednání poskytnout objednateli záruku, že se po dobu trvání zá-

ruční doby nezmění užité vlastnosti, jakost, ale případně i estetické vlastnosti, které mělo dílo při jeho dodání. Při posuzování důvodnosti uplatněného práva ze záruky tedy není rozhodné, zda dílo bylo zhotoveno bezvadně, ale zda si dílo po dobu záruky zachovalo ty vlastnosti (užité či estetické), které si podle prohlášení zhotovitele mělo zachovat. Právo ze záruky nevznikne, byla-li vada (i ztráta zárukou krytých vlastností) způsobena vnější událostí, tedy okolností nesouvisející s plněním zhotovitele. Za tyto vnější okolnosti však nelze pokládat působení prostředí při obvyklém a předpokládaném způsobu užívání díla. Vzhledem k tomu, že záruku zakládá smluvní ujednání, musí se jednat o ujednání podle občanského zákoníku platné. Za neplatné ujednání či jednostranné prohlášení by bylo třeba pokládat, převzal-li by zhotovitel zárukou závazek k plnění objektivně nemožnému (§ 580 odst. 2 o. z.).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Zmatečnost

Úprava žaloby pro zmatečnost je založena na východisku minimalizace zásahu do pravomocných soudních rozhodnutí na základě taxativně uvedených zákonných důvodů. V režimu § 229 odst. 2 písm. c) o. s. ř. je závěr o zmatečnosti spojen se základním předpokladem, že o nevykonatelnosti rozhodl autoritativně odvolací soud, který buď návrh na nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) zamítl, nebo nařízený výkon rozhodnutí (exekuci) zastavil. Z tohoto také vyplývá, že o důvod zmatečnosti ve smyslu uvedeného zákonného ustanovení nemůže jít tam, kde soudním rozhodnutím uložená povinnost byla ve prospěch oprávněného splněna dobrovolně a návrh na výkon rozhodnutí (exekuci) vůbec podán nebyl, neboť v takovém případě schází základní předpoklad pro úvahu o zmatečnosti, který je spojen s nuceným výkonem nesplněné uložené povinnosti. V takovém případě schází základní předpoklad pro vyslovení zmatečnosti, jímž je zamítnutí návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) nebo jeho zastavení. To platí i v případě, v němž je jedním soudním rozhodnutím uloženo více platebních povinností, z nichž

některé jsou splněny dobrovolně a pouze k nesplněným povinnostem byl podán návrh na výkon rozhodnutí (exekuci), který byl zamítnut, resp. nařízený výkon byl zastaven. To vyplývá i z toho, že úprava § 229 odst. 2 písm. c) o. s. ř. nepojí existenci zmatečnosti ani s případy, v nichž návrh na výkon rozhodnutí (exekuci) zamítl, nebo nařízený výkon rozhodnutí (exekuci) zastavil, soud prvního stupně, ale pouze s případy, v nichž tímto způsobem postupoval odvolací soud.

Zmatečnost ve smyslu § 229 odst. 2 písm. c) o. s. ř. se může vztahovat i jenom na část exekučního titulu ukládajícího více platebních povinností, jestliže část z nich je splněna dobrovolně a pouze k nesplněné povinnosti (povinnostem) je podán návrh na nařízení výkonu rozhodnutí (exekuci), přičemž nařízený výkon rozhodnutí (exekuce) je následně zastaven pro materiální nevykonatelnost exekučního titulu. Důvod zmatečnosti podle § 229 odst. 2 písm. c) o. s. ř. přichází v úvahu pouze ve vztahu k té části exekučního titulu, kterým byla uložena povinnost, pro jejíž vymození byl navržen výkon rozhodnutí nebo exekuce.

Exekuce

Pokud se oprávněný i přes výhrady sdělené mu podlužníkem rozhodne předmětnou pohledávku vymáhat, pak se soud těmito námitkami bude zabývat jen v řízení o podlužnické žalobě. Ve vykonávacím (exekučním) řízení soud existenci přikázané pohledávky nezjišťuje, nýbrž vychází toliko z tvrzení oprávněného.

Závazkové vztahy

Od účinnosti zákona č. 370, kterým byl novelizován obchodní zákoník (tj. od 1. ledna 2001), platí, že - na rozdíl od předchozí úpravy - se omezuje použití občanského zákoníku na vztahy ze smluv uzavřených mezi podnikateli, popř. mezi státem nebo samosprávnou územní jednotkou a podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, jen na zvláštní ustanovení daná občanským zákoníkem pro tento smluvní typ, ale ve všem, co pro daný smluvní typ není dáno zvláštní úpravou, platí obecná ustanovení daná pro obchodní závazkové vztahy obchodním zákoníkem, a to kogentní vždy a dispozitivní, pokud smlouva nemá vlastní úpravu, která by měla přednost.

GLATZOVA & Co.

DEFINING EXCELLENCE

for 30 years

TI NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ PRACUJÍ S NÁMI

www.glatzova.com

Príspevek na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny (POZE) měl povahu obdobnou poskytování souvisejících služeb, neboť ve smluvním vztahu mezi provozovatelem regionální distribuční soustavy a výrobcem byla jeho smyslem úhrada nákladů, které distributorovi vznikaly v souvislosti s jeho povinností odvést operátorovi trhu příslušnou platbu na krytí (části) nákladů jeho činnosti spočívající v jím poskytované podpoře výroby elektřiny (rozsudek ze dne 17. 4. 2024, sp. zn. 23 Cdo 3400/2022).

Dražba a insolvenční řízení

Povinnost upustit od dražby v případě zahájení insolvenčního řízení je objektivní a její porušení zakládá neplatnost dražby i v případě, že se dražebník o zahájení insolvenčního řízení ve vztahu k vlastníku dražené nemovitosti nedozvěděl.

Daňové řízení

Daň lze na osobním daňovém účtu daňového subjektu evidovat teprve od okamžiku, kdy je stanovena pravomocně (§ 149 a násl. daňového řádu).

Pobyt cizinců

Využila-li Policie České republiky při zadržení průkazu o povolení k pobytu údaj o jeho neplatnosti z informačního systému cizinců, podle § 5 odst. 2 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, nebyla povinna ani oprávněna ověřovat jeho správnost. To neznamená, že uvedený údaj nemůže být nesprávný, je to však Ministerstvo vnitra, a nikoli Policie České republiky, kdo jej vkládá do informačního systému cizinců a podle § 158 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, odpovídá za jeho správnost. Právě Ministerstvo vnitra může zapsáním nesprávného údaje do informačního systému cizinců nezákonně zasáhnout do veřejných subjektivních práv cizince, o jehož údaje jde.

Přestupky

Zrušit rozhodnutí o přestupku v přezkumném řízení dle § 98 správního řádu v neprospěch přestupce lze pouze při dodržení podmínek plynoucích z čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (z. č. 209/1992 Sb.),

tj. z důvodu podstatné vady přestupkového řízení.

Mírnější právní kvalifikace přestupku není bez přistoupení dalších okolností podstatnou vadou přestupkového řízení ve smyslu čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (z. č. 209/1992 Sb.).

Služební poměr

Důvodem změny stupně zdravotní způsobilosti vojáka v přezkumném řízení dle § 29 odst. 1 zákona č. 585/2004 Sb., o braně povinnosti a jejím zajišťování, může být výlučně závažná změna zdravotního stavu, nikoliv jiný náhledné komise na klasifikaci již dříve posouzeného a nijak nezměněného zdravotního stavu vojáka.

Veřejné zakázky

Předběžné opatření podle § 272b zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, kterým bylo pověřujícím zadavateli zakázáno uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku, má přímý vliv i na právní postavení centrálního zadavatele (§ 9 téhož zákona). Jím podaná kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o předběžném opatření je proto přípustná.

Podmínky uvedené v § 272b odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, musí soud zkoumat nad rámec obecných podmínek pro vydání předběžného opatření podle § 38 s. ř. s. Musí být posuzovány ve vzájemné souvislosti, aby bylo dosaženo rozhodnutí, které vyváží zájem na plnění veřejné zakázky na jedné straně a na efektivní soudní ochranu práv účastníků řízení na straně druhé. Míra intenzity zájmu na plnění veřejné zakázky oproti zájmu na zabránění plnění veřejné zakázky ovlivňuje také rozsah, ve kterém soud musí provést předběžné posouzení závažnosti a důvodnosti žalobních bodů.

Krajský soud je podle § 38 odst. 4 s. ř. s. oprávněn zrušit nebo změnit předběžné opatření nejen v případě objektivní změny poměrů, ale i tehdy, pokud později zjistí, že ve skutečnosti byl skutkový stav při nařízení předběžného opatření odlišný od toho, jak se jevil na základě tehdy osvědčených skutečností. Změna poměrů zahrnuje i situace, kdy soud v průběhu řízení zjistí nové skutečnosti nebo jsou původně osvědčené skutečnosti prokázány jinak.

V řízení o kasační stížnosti proti usnesení o předběžném opatření nelze podle § 109 odst. 5 s. ř. s. přihlížet ke skutečnostem uplatněným po vydání napadeného rozhodnutí. Účastníkům řízení a osobám zúčastněným na řízení je zachována účinná soudní ochrana prostřednictvím návrhu na zrušení předběžného opatření podle § 38 odst. 4 s. ř. s.

Právo na informace

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, neumožňuje povinnému subjektu odmítnout žádost o informace jen proto, že žadatel se chce seznámit s nepravomocným správním rozhodnutím. Nejedná se o novou informaci, která vznikla při přípravě rozhodnutí povinného subjektu [§ 11 odst. 1 písm. b) tohoto zákona].

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Bezdůvodné obohacení

Jestliže podnájemce (coby disponent) následně tuto cizí věc (předmět užívání), aniž by mu k takovému nakládání s ní svědčilo oprávnění, přenechá k užívání třetí osobě, odpovídá i za toto jednání podnájemce pronajímateli (též) nájemce sám (nájemce odpovídá též za řádný výkon podnájmu, je-li sjednán). Proto nájemci § 2994 o. z. právo na vydání bezdůvodného obohacení vůči takovému neoprávněnému uživateli nezakládá. Užívání věci třetí osobou na základě přenechání tohoto užívání neoprávněným disponentem je tak činěno „především“ na úkor vlastníka věci, neboť je to jeho věc, jež takto je neoprávněně užívána.

Doručování

Při doručování do datové schránky je třeba zásadně zvolit oborově správnou, tj. povaze doručované písemnosti odpovídající, datovou schránku. Tou je v případě písemností doručovaných obviněnému orgánem činným v trestním řízení datová schránka fyzické osoby podle § 3 zákona č. 300/2008 Sb. Zásilkou týkající se trestního řízení, tedy např. obsahující informaci o provádění procesního

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví více než 20 let!

Hradec Králové / Praha / Vysoké Mýto / Rychnov n. Kněžnou / Kolín

úkonu (zaslání vyrozumění o konání veřejného zasedání), je sice možno obviněnému doručit i jejím zasláním do datové schránky podnikající fyzické osoby podle § 4 téhož zákona, avšak pouze tak, že se do datové schránky přihlásí. To plyne z plenárního stanoviska Nejvyššího soudu sp. zn. Pls. 1/2015, podle něhož „Písemné vyhotovení rozhodnutí či jiného úkonu anebo jiná písemnost, které byly dodány do datové schránky adresáta, jsou doručeny okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu (viz § 17 odst. 3 zákona o elektronických úkonech)“. Je-li však písemnost zaslána do jiné datové schránky téže fyzické osoby, tedy v případě písemnosti zasláné obviněnému orgánem činným v trestním řízení do datové schránky podnikající fyzické osoby a on se do datové schránky nepřihlásí, nemůže nastat tzv. fikce jejího doručení ve smyslu § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb.

Plat

Zaměstnanci, kterému byl za podmínek uvedených v ustanovení § 131 odst. 1 a 2 zák. práce přiznán osobní příplatek, může zaměstnavatel tento příplatek snížit, zhorší-li se výsledky jeho pracovní činnosti posuzované podle množství a kvality (srov. § 110 odst. 5 zák. práce) nebo zmenší-li se rozsah jeho pracovních úkolů, nebo mu může osobní příplatek odejmout, přestane-li zaměstnanec dlouhodobě dosahovat velmi dobrých pracovních výsledků posuzovaných podle množství a kvality nebo plnit větší rozsah pracovních úkolů než ostatní zaměstnanci. Zaměstnanci, který je vynikajícím, všeobecně uznávaným odborníkem a vykonává práce zařazené do desáté až šestnácté platové třídy a kterému je proto osobní příplatek poskytován až do výše 100 % platového tarifu nejvyššího platového stupně v platové třídě, do které je zaměstnanec zařazen, může zaměstnavatel osobní příplatek snížit na úroveň stanovenou v § 131 odst. 1 zák. práce též z toho důvodu, že zaměstnanec přestal splňovat podmínky uvedené v § 131 odst. 2 zák. práce (např. přestal vykonávat práce zařazené do desáté až šestnácté platové třídy).

SVJ

Aby členu statutárního orgánu společnosti vznikl nárok na odměnu, musel by tento nárok vyplynout z rozhodnutí shro-

máždění. Ze zákona se přitom nepodává, že by shromáždění muselo rozhodovat o odměně členů statutárního orgánu vždy předem (do budoucna), může proto o odměně rozhodnout i dodatečně za uplynulé období. Jestliže o odměně členů statutárního orgánu nerozhodne, případně takovou odměnu neschválí, platí, že člen statutárního orgánu vykonává svou funkci bezplatně. Není tudíž možné, aby výši odměn stanovila smlouva uzavřená mezi společenstvím a členem statutárního orgánu, aniž by o tom rozhodlo shromáždění. Bez rozhodnutí shromáždění není takové ujednání o plnění pro společenství závazné (je vůči němu neúčinné).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Změna žaloby

Usnesení o připuštění změny žaloby, které soud doručuje účastníkům, je ve smyslu § 171 odst. 1, 3 o. s. ř. (formálně) vykonatelné (není-li v něm výslovně uvedeno jinak), jakmile bylo doručeno účastníkům řízení; od tohoto okamžiku již soud může jednat a rozhodnout o předmětu řízení, jehož změna byla připuštěna. Materiální vykonatelnost takového usnesení je pak závislá na obsahu jeho výroku, neboť jen výrok rozhodnutí je způsobilý přivodit účinky, které zákon spojuje s jeho právní mocí a vykonatelností. Je-li připuštění změny žaloby podmínkou pro to, aby byla změněná žaloba projednána a rozhodnuto o ní, pak nesprávné rozhodnutí ve věci by mohla mít za následek taková chyba v usnesení o připuštění změny žaloby, pro kterou by nebylo zřejmé, jakou změnu žaloby soud připustil. Ačkoliv písemné vyhotovení usnesení o připuštění změny žaloby obsahuje ve svém záhlaví zjevnou nesprávnost spočívající v chybějícím označení soudu, předsedy senátu a přísedících, nemá tato vada za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, vyplývalo-li z obsahu usnesení, že soud v dané věci připustil změnu žaloby a v čem tato změna spočívala.

Odpovědnost státu za újmu

Vyluka z odpovědnosti státu za újmu způsobenou trestním stíháním (rozhodnutím o jeho zahájení), které skončilo zastavením

trestního stíhání z důvodu, že obviněný nebyl v době činu pro nepřičetnost trestně odpovědný, nepředstavuje přímo ani nepřímou diskriminaci ani osob zdravotně postižených, ani specificky osob, které se ve stavu nepřičetnosti dopustily skutku jinak trestného, neboť stejně jako v jiných případech nevzniká nárok na náhradu škody tehdy, pokud se stíhaný skutek stal, tento skutek naplňuje znaky určitého trestného činu a spáchal ho obviněný. Nejedná se tudíž o odchylné zacházení oproti jiným obviněným, vůči kterým rovněž neskončilo trestní stíhání zprošťujícím rozsudkem nebo zastavením z důvodu, že se skutek nestal, není trestným činem nebo jej nespáchal obviněný. Takový přístup je současně přiměřený a nezbytný pro naplnění legitimního cíle, aby nebyli odškodňováni ti, kdo se jednání vykazujícího znaky určitého trestného činu dopustili, neboť takový postup by byl v příkrém rozporu se zásadou ex iniuria ius non oritur (z bezpráví právo vzejít nemůže). To vše ovšem za předpokladu, že trestní stíhání takového obviněného nebylo projevem svévole, např. kdyby trestní stíhání bylo zahájeno či v něm bylo pokračováno i poté, co nepřičetnost obviněného v době činu vyšla najevo.

Restituce

Podle ustanovení § 16 odst. 1, věta první zákona o půdě za pozemky, které se podle tohoto zákona nevydávají a za které nelze poskytnout jiný pozemek, náleží peněžitá náhrada ve výši ceny odňatého pozemku stanovené podle § 28a, pokud tento zákon nestanoví jinak (§ 14 odst. 8). K základním předpokladům úspěchu žaloby na poskytnutí náhradních pozemků patří mimo jiné, že oprávněná osoba je nositelkou restitučního nároku (že její nárok již dříve nebyl v plném rozsahu vypořádán a zcela nezánikl) a že jeho výše (v poměru k ceně žádaného pozemku či pozemků) je postačující; tyto otázky - vedle zjištění, zda-li žalovaná postupovala vůči oprávněné osobě způsobem nesoucím znaky liknavosti, libovůle, svévole či diskriminace a že požadované pozemky jsou k danému účelu vhodné - soud řeší ve sporu jako předběžné. Z uvedených ustanovení zákona o půdě (a ani z judikatury Nejvyššího soudu) nevyplývá, že by oprávněná osoba pro případ, že jí pro některou ze zákonných překážek nebyl vydán odňatý pozemek, nemohla svůj neuspokojený restituční nárok saturovat kombinací požadavku na finanční náhradu dle § 16 odst. 1 zákona o půdě

a podáním žaloby o nahrazení projevu vůle povinné osoby s uzavřením smlouvy o bezúplatném převodu vlastnického práva k náhradnímu pozemku. Subsidiarita finanční formy náhrady a její volba oprávněnou osobou neznamena, že v procesu uspokojování restitučního nároku, zvláště v případech, děje-li se tak v delším časovém období, nemůže být zaměněna za formu naturální (za požadavek na vydání náhradního pozemku) a naopak. Uvedené přitom platí i tehdy, pokud se oprávněná osoba pro finanční náhradu rozhodla pod vlivem nesprávně provedeného ocenění restitučního nároku ze strany povinné osoby, které jí prakticky znemožňovalo účastnit se veřejných nabídek vyhlášených Státním pozemkovým úřadem, respektive dříve Pozemkovým fondem ČR.

Za relevantní způsob, jímž může oprávněná osoba brojit proti poskytnuté výši finanční kompenzace ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 zákona o půdě, lze považovat žalobu o nahrazení projevu vůle žalované s bezúplatným převodem náhradního pozemku. Není vyloučeno, aby oprávněná osoba jednotlivé způsoby náhrad kombinovala; zákon o půdě nic takového nezakazuje. Z hlediska práva na ochranu a uspokojení restitučního nároku nelze činit rozdíl mezi oprávněnými osobami, které žádají o naturální náhradu podle § 11a odst. 1 zákona o půdě, a oprávněnými osobami, které žádají o finanční náhradu podle § 16 odst. 1 zákona o půdě. Jejich postavení je rovné.

Místní příslušnost, nepřiměřená délka řízení

Daňové řízení jako celek má, pokud jde o pořizování důkazů, vyšetřovací charakter: správce daně je nadán celou řadou vyšetřovacích pravomocí k tomu, aby realizoval zájem státu na zajištění toho, co, jeho jest, tj. ověření, přezkoumání a vymození daňové povinnosti jednotlivce. Na rozdíl od kontroly podle kontrolního řádu daňová kontrola představuje součást daňového řízení, přičemž je neoddelitelná od nalézacího daňového řízení, jež se projevuje mj. tím, že podle § 88a odst. 3 daňového řádu pokud z konečného výsledku kontrolního zjištění nevyplývá, že v dané věci dojde k vydání rozhodnutí o stanovení daně, je vyměřovací nebo doměřovací řízení (tj. řízení, která podle § 134 odst. 3 daňového řádu představují vlastní nalézací daňové řízení) ukončeno doručením oznámení

o ukončení daňové kontroly (nejedná-li se o řízení, které bylo zahájeno podáním daňového tvrzení), přičemž dojde-li ke stanovení daně výlučně na základě výsledku daňové kontroly, popřípadě výsledku postupu k odstranění pochybností, považuje se podle § 147 odst. 3 daňového řádu za odůvodnění rozhodnutí o stanovení daně již samotná zpráva o daňové kontrole (popřípadě protokol o projednání výsledku postupu k odstranění pochybností). Zahájením daňové kontroly též dochází k zahájení doměřovacího řízení, není-li daňová kontrola prováděna v rámci již zahájeného vyměřovacího či doměřovacího řízení. Není vyloučeno, aby daňová kontrola probíhala před jiným finančním úřadem, než který vede vlastní nalézací daňové řízení. Je-li daňová kontrola součástí prvostupňového nalézacího daňového řízení, a to jeho součástí významnou, důvody, pro které soudní judikatura ve vztahu k nárokům na odškodnění nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení omezila aplikaci § 87 písm. b) o. s. ř. pouze na volbu soudu, v jehož obvodu probíhala část posuzovaného řízení vedená v prvním stupni, svědčí i ve prospěch závěru, že za tento prvostupňový orgán je namísto považovat též územní pracoviště finančního úřadu, které provádělo daňovou kontrolu, byť tento orgán o daňové povinnosti sám nerozhodoval.

Podmíněné zastavení trestního stíhání

Obviněný v souvislosti s podmíněným zastavením trestního stíhání může, ale nemusí svůj závazek zdržet se určité činnosti ve smyslu § 307 odst. 2 písm. a) trestního řádu časově omezit, je na jeho vůli, zda určí (nejzazší) dobu, po kterou je ochoten se dané činnosti zdržet. Jestliže tak učiní, nemůže státní zástupce či soud v rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání tuto (nejzazší) dobu, po kterou se má obviněný činnosti zdržet, překročit, může pouze (v mezích zákona) stanovit delší zkušební dobu pro samotné podmíněné zastavení.

Pokud by státní zástupce či soud dobu, na kterou obviněný převzal závazek, překročili, postupovali by v rozporu s ústavní zásadou, že povinnosti lze ukládat jen na základě zákona (čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), jakož i se zásadou presumpce neviny (čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), popř. s právem na projednání věci před

nezávislým soudem (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

Pokud obviněný při učinění závazku zdržet se určité činnosti dobu, na kterou jej omezuje, neurčí, lze vycházet z předpokladu, že dává státnímu zástupci, resp. soudu, možnost dobu trvání takového závazku určit s tím, že tato doba nesmí být delší než určená zkušební doba podmíněného zastavení trestního stíhání, která smí činit maximálně pět let (§ 307 odst. 4 trestního řádu).

Při pochybnostech o obsahu projevené vůle obviněného musí státní zástupce či soud v konkrétních případech skutečnou vůli obviněného blíže zkoumat, tedy postavit najisto, zda obviněný omezuje maximální dobu svého závazku, anebo zda skutečně dává tomuto orgánu možnost určit dobu závazku podle svého uvážení s respektem ke shora uvedeným limitům.

Clo

Neodůvodní-li soud ústavně konformně, proč musí stěžovatel svůj legitimně očekávaný nárok na úroky z neoprávněně vybraného cla nezbytně uplatnit prostřednictvím žádosti o náhradu škody po státu [podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)], poruší základní právo stěžovatele na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení se základními právy na ochranu vlastnictví a projednání věci bez zbytečných průtahů podle čl. 11 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Náhradní pozemek

Pokud obecný soud v řízení o vydání náhradního pozemku podle zákona o půdě bez náležitého odůvodnění vyloučí možnost poměrně rozdělit náhradu nákladů řízení podle míry úspěchu ve věci a zároveň neposoudí, zda oprávněná osoba

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

z procesního hlediska nezavinila částečné zastavení řízení, poruší tím právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

Ústavní výchova

Ustanovení § 469 odst. 2 zákona o zvláštních řízeních soudních je ústavně konformně potřeba vykládat tak, že kolizním opatrovníkem nelze jmenovat příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí ani v těch případech, kdy tento orgán sice nepodal výslovně návrh na zahájení řízení ve věcech péče soudu o nezletilé, ale fakticky řízení inicioval přípisem (bez ohledu na to, zda je nazván podnět, či jakkoliv jinak), který obsahově splňuje náležitosti návrhu a zjevně směřuje k zahájení takového řízení.

Odvolání nezletilého nelze bez dalšího považovat za podané neoprávněnou osobou, aniž by bylo zvažováno, zda je vůbec projednání odvolání v jeho nejlepším zájmu. To platí obzvláště v případě odvolání proti rozhodnutí o nařízení ústavní výchovy, kterým může být významně zasaženo do práva na rodinný život a do jisté míry i do práva na osobní svobodu. Pokud obecný soud bez dalšího odmítne odvolání odvolatele – obzvláště je-li mladistvým či ve věku blízkému mladistvému – proti rozhodnutí, kterým mu byla nařízena ústavní výchova, poruší tím jeho právo na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

Vazba

Soudy se při rozhodování o vazbě musejí vypořádat s argumenty, kterými obviněný zpochybňuje existenci vazebních důvodů.

Výpověď z nájmu bytu

Neoznámení uzavření manželství nájemcem a nevědomost pronajímatele o vzniku společného nájemního práva není důvodem pro podání výpovědi z nájmu bytu podle § 2288 odst. 2 písm. b) obč. zák. (potřeba bytu pro rodinného příslušníka).

Vyšetřování

Vnese-li stěžovatel hájitelné tvrzení o tom, že byl podroben špatnému zacházení, vzniká státu, který je podle čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky založen na úctě k právům a svobodám člověka a občana,

povinnost provést účinné vyšetřování potřebné k objasnění věci, které vyžaduje, aby příslušné orgány z vlastní iniciativy přijaly přiměřená opatření a učinily potřebné kroky, jež mají k dispozici, pro zajištění důkazů o incidentu, náležitému prošetření a důkladné, objektivní a nestranné analýze všech relevantních skutečností, ze které musejí vycházet jejich závěry v přípravném řízení trestním a případně i náležité odůvodnění rozhodnutí o odložení věci.

Nevyvinou-li příslušné orgány činné v trestním řízení skutečnou a řádnou snahu věc objasnit, resp. nezajistí-li dostatečné důkazy potřebné k objasnění věci, jejich postup nedostojí požadavku důkladnosti a dostatečnosti vyšetřování a poruší práva stěžovatele na účinné vyšetřování podle čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a na řádný proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Náklady řízení

Rozhodne-li obecný soud o náhradě nákladů řízení podle § 142 odst. 2 o. s. ř., aniž se ústavně konformně vypořádá s nutností použití § 142 odst. 3 o. s. ř. za situace, kdy k zamítnutí určovací žaloby dojde pouze pro nedostatek naléhavého právního zájmu na určení práva v situaci, kdy je možno žalovat na plnění, přičemž žalobě na plnění je vyhověno, poruší tím právo žalobce na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Obžalovaný

Zastavení trestního stíhání pro nepřiměřenou délku trestního řízení nemůže sloužit jako nástroj řešení rozdílných názorů nalézacího a odvolacího soudu na hodnocení skutkového stavu.

Konstatuje-li nalézací soud v usnesení zastavujícím trestní stíhání, že vina obžalovaného byla spolehlivě prokázána, přestože podstatné skutkové závěry jeho

odsuzujících rozhodnutí opakovaně neobstály v odvolacím řízení, poruší tím zásadu presumpce nevinu obžalovaného.

Odměna advokáta

Obecné soudy musí šetřit podstatu a smysl základních práv a volit takový výklad zákona, který minimalizuje zásah do stěžovatelova práva na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo na spravedlivý proces zaručené v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Jsou proto povinny vzít za podklad svého rozhodnutí podle § 151 odst. 2 a 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, podání stěžovatele (státem ustanoveného obhájce), které nárok na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů za úkony právní služby vymezuje toliko odkazem na procesní spis (v němž vyúčtování těchto úkonů není obsaženo), bylo-li uplatněno ve lhůtě podle § 151 odst. 2 trestního řádu.

Odmítnutí dovolání

Odmítnutím dovolání pro nepřípustnost z důvodu, který ve skutečnosti nebyl naplněn, Nejvyšší soud porušil právo stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. V posuzovaném případě totiž odvolací soud nezaložil své rozhodnutí na dvou právních závěrech vedoucích k zamítnutí žaloby, jak nesprávně dovodil Nejvyšší soud, ale pouze na jediném, na nedostatek pasivní věcné legitimace. Ten však stěžovatelka v dovolání zpochybnila.

Poplatek za ukládání odpadu

Nepřípustnou pravou retroaktivitu (rozpornou s čl. 1 odst. 1 Ústavy) představují zásadně též situace, kdy se zákonodárce pokouší novou normou regulovat právní skutečnosti, které se kompletně udály v minulosti, s odůvodněním, že stará právní úprava byla nejasná (tzv. interpretativní zákonodárství). Úkolem moci soudní je nalézat význam platného práva s účinky do minulosti, úkolem moci zákonodárné je vytvářet nové právo s účinky do budoucna. Soudy vykládají zákony na případy jimi rozhodované, samozřejmě v rámci ústavních limitů soudního nalézání práva. Pokud soudní výklad starého práva, vytvořeného historickým zá-

Matzner & Vítek

ODBORNOST A DŮVĚRA NA PRVNÍM MÍSTĚ

www.matznervitek.legal

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

konodárce, neodpovídá politické vůli stávajícího zákonodárce, může zákonodárce zákon změnit, ovšem s účinky do budoucna.

Demokratický právní stát poskytuje zákonodárci legitimitu v čase. Demokratická odpovědnost Parlamentu se vztahuje k přítomnosti a budoucnosti. Legislativní rozhodnutí přijatá Parlamentem v minulosti mají svou vlastní demokratickou legitimitu. Historický kontext legitimacy nelze jednoduše eliminovat retroaktivním přístupem současného zákonodárce. Zákon odvozuje pro minulost svou demokratickou legitimitu výhradně z kontextu tehdejšího rozhodování, nikoli z kontextu současného. I na základě principu demokracie proto musí zasahování zákonodárce do v minulosti uzavřených stavů zůstat výjimkou. Tento zákaz rozhodně nelze obcházet „interpretativními“ zákony.

Spoluzpůsobení si újmy poškozeným

Porušení právní normy poškozeným, jež neslouží k ochraně práv porušených škůdcem, nezakládá spoluúčast na vzniklé újmě ve smyslu § 2918 o. z.

Vyvlastnění

Ustanovení § 23 odst. 4 zákona o vyvlastnění představuje skutkovou podstatu náhrady škody založené na objektivní odpovědnosti vyvlastnitel. Předpokladem jeho odpovědnosti není zavinění a ani protiprávní jednání; v řízení tudíž není nezbytné zkoumat, zda vyvlastnitel zpětvzetím své žádosti porušil svou právní povinnost či nikoli. Předpokladem odpovědnosti je pouze zpětvzetí žádosti, vznik škody nebo jiné újmy v souvislosti s podáním žádosti, a absence liberačního důvodu. Škodou nebo jinou újmu ve smyslu § 23 odst. 4 zákona o vyvlastnění jsou i náklady vynaložené na právní služby a na vypracování znaleckého posudku pro účely zahájeného vyvlastňovacího řízení, které vyvlastňovaný vynaložil v souvislosti s podáním žádosti, ledaže by je byl vynaložil i jinak.

Bezplatná obhajoba

Zásadně nelze za okolnost odůvodňující automatické přiznání nároku na bezplatnou obhajobu (či za sníženou odměnu) považovat pouze zjištění, že je proti obviněnému vedeno exekuční či insolvenční řízení, neboť „ani existence probíhající exe-

kuce, insolvence či vyživovací povinnosti nesvědčí pro nutnost přiznání předmětného nároku automaticky“, ale vždy záleží na konkrétních okolnostech případu.

Pro fakultativní rozhodnutí soudu o nároku na bezplatnou obhajobu nebo obhajobu za sníženou odměnu i bez návrhu obviněného podle § 33 odst. 2 věta druhá tr. ř. jsou rozhodující jednak výsledky vyplývající ze shromážděných důkazů svědčících o tom, že obviněný nemá dostatek prostředků na to, aby si náklady obhajoby hradil sám, a jednak nutnost obhajoby k ochraně jeho práv. Jde o postup soudu, pro který svědčí zjištění vyplývající z výsledků provedení dokazování, která soud hodnotí s ohledem na zjištěné majetkové poměry, z nichž musí vyplývat, že obviněný je nemajetný a nemá z žádných zdrojů možnost obhajobu hradit, přičemž přihlíží i k povaze složitosti a závažnosti věci. Na jejím základě též usuzuje na nutnost obhajoby k ochraně práv obviněného.

Dědické řízení

Aplikace dikce § 222 odst. 1. o. s. ř. i na odkazovací usnesení pozůstalostního soudu podle § 170 odst. 1 z. ř. s. by odporovala účelům, z nichž předmětná právní úprava vychází. Proto je pro potřeby posuzování včasnosti žaloby o určení dědického práva na základě odkazovacího usnesení pozůstalostního soudu nutno za pomoci teleologické redukce interpretovat § 222 odst. 1 o. s. ř. úžeji, než jak by se zdálo podle jeho jazykového znění. Jde tedy o odepření aplikace daného ustanovení na případ, na které sice dopadá jeho dikce, nikoli však smysl a účel. Počítání lhůty proto nelze odvíjet od zpětného nabytí právní moci, nýbrž je lhůtu zapotřebí počítat tak, jako kdyby ke zpětnosti nabytí právní moci nedošlo, aby soudem určená lhůta byla pro účastníka řízení skutečně využitelná, a nebyla pouhou právní fikcí.

Dílo s nehmotným výsledkem

Spor o zaplacení ceny za provedení díla není sporem vyplývajícím z práva duševního vlastnictví podle § 9 odst. 2 písm. g) o. s. ř. ani tehdy, pokud se zhotovitel ve smlouvě o dílo zavázal provést činnost, jejímž výsledkem je předmět práva duševního vlastnictví, nebo pokud pro takový případ strany sjednaly poskytnutí (licenčního) oprávnění objednateli k užití takového předmětu.

Restituce

Církevní právnická osoba může oprávněně očekávat, že orgány veřejné moci náležitě zhodnotí, zda předmětné nemovitosti, jež jsou (byly) předmětem uplatněného restitučního nároku, byly také účinně konfiskovány. Stojí-li v důkazní situaci proti sobě na straně jedné pouze holý konfiskační správní akt, kdežto na straně druhé existuje celá řada důkazů vypovídajících o tom, že k faktickému převzetí pozemků státem v době předcházející rozhodnému období nedošlo, resp. že pozdější postup orgánů státu v rozhodném období nebyl veden jen snahou „pojistit si“ přechod nemovitostí pro případ, že by se jejich dřívější konfiskace podle dekretu presidenta republiky 12/1945 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa, z různých příčin nezdařila, je třeba při posuzování restitučního nároku takové církevní právnické osoby promítnout do rozhodování Ústavním soudem vyslovenou zásadu in favorem restitutionis; to platí tím spíše, je-li z důkazního hlediska osamocený konfiskační správní akt nicotný.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Správní žaloba

Přestože je nepravá retroaktivita procesních norem obecně přípustná, a je také obecným východiskem při časové kolizi dvou právních norem, nelze ji mechanicky prosazovat i v těch situacích, kdy vede k nepoměrně intenzivnějším zásahům do podstaty a smyslu základních práv a svobod, než by vedl výklad prospektivní. Obecné východisko nepravé retroaktivity při absenci přechodných ustanovení nezabavuje obecné soudy povinnosti chránit základní práva (čl. 4 Ústavy) a šetřit jejich podstatu a smysl při výkladu a aplikaci podústavního práva (čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod).

Tarifní hodnota

Ocenitelnost předmětu sporu neovlivňuje to, zda strana sporu byla stranou uza-

Poskytujeme právní poradenství korporátní klientele v celé střední Evropě

Jsmo mezinárodní advokátní kancelář a na trhu působíme přes 20 let. Máme pobočky v ČR, na Slovensku i v Polsku. Díky tomu můžeme nabídnout pokrytí hned tří právních řádů v jednotné kvalitě, přístupu i komunikaci.

Zajišťujeme mezinárodní transakce, ale i day-to-day poradenství, zejména kontrolu a vytváření smluv, korporátní změny, řešení pracovně-právních otázek, implementaci koncernových směrnic či compliance.

Ať už se jedná o vstup na cizí trh, přeshraniční fúzi či přípravu smluvní dokumentace, vždy nabídneme právně i nákladově optimální řešení.

Dlouhodobě se soustředíme na zahraniční klientelu. Typickým klientem naší kanceláře je dceřiná společnost zahraniční korporace, rádi však navážeme spolupráci s kýmkoliv, kdo od právního poradenství očekává nejvyšší kvalitu a profesionalitu ruku v ruce jdoucí s lidským přístupem.

Vítěz soutěže Právnická firma roku 2024

www.dolezalpartners.com

Rozšiřujeme řady našich právníků

Do naší mezinárodní kanceláře hledáme nové kolegy či kolegyně. V případě zájmu o práci v přátelském kolektivu, pod dohledem zkušených mentorů a s možností kariérního růstu zasílejte životopisy na e-mail kariera@dolezalpartners.com nebo využijte QR kód.

vřené smlouvy o témže předmětu a měla či neměla vliv na cenu, za kterou byl předmět sporu prodán či zřízen.

Je-li předmětem řízení věc penězi ocenitelná, je – z hlediska práva účastníka řízení na ochranu vlastnictví podle čl. 11 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod a jeho práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod – pro výpočet náhrady nákladů řízení nutné zásadně aplikovat § 8 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradních advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.

Vypořádání spoluvlastnictví

Odvolací soud pouhou změnou výroku soudu prvního stupně o nákladech řízení v neprospěch odvolatele neporušuje za současné právní úpravy jeho ústavně zaručená práva. Není svévolný (a tedy porušující právo na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny) takový výklad relevantních ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého se zákaz změny k horšímu při rozhodování odvolacích soudů o nákladech řízení neuplatní.

Osobní, majetkové a výtěžkové poměry

Uzavře-li soud, že stěžovatel dostatečně netvrdil a nedoložil své celkové aktuální osobní, majetkové a výtěžkové poměry, přesto, že je tento závěr ve zjevném rozporu s obsahem kompletní spisové dokumentace, dojde k porušení práva stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a odst. 2 ve spojení s čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Obnova trestního řízení

Je-li v řízení o povolení obnovy coby nový důkaz předložen úřední záznam výpovědi poškozeného jako důležitého svědka, kterou byla podstatným způsobem změněna jeho dřívější výpověď, je povinností rozhodujícího soudu nařídít ve věci veřejné zasedání (§ 286 odst. 1, odst. 2 trestního řádu) a takového důležitého svědka v něm v rámci obnovovacího řízení vyslechnout, a to i za situace, kdy v původním trestním řízení nebylo prováděno dokazování z důvodu sjednání a schválení dohody o vině a trestu odsuzujícím rozsudkem (§ 314r odst. 4 trestního řádu). Opačný postup

odporuje právům stěžovatele na přístup k soudu a soudní ochranu, jakož i principu presumpce nevin.

Zamítl-li soud v rozporu s § 286 odst. 1, 2, věta druhá, trestního řádu návrh na povolení obnovy řízení v neveřejném zasedání, přestože nový důkazní návrh na provedení úředního záznamu o výpovědi poškozeného nebyl obsažen ani navržen v předchozím řízení o povolení obnovy řízení, a stížnostní soud tento postup akceptoval, bylo tím porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i jeho právo vyjádřit se ke všem prováděným důkazům podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Stavební spoření

Právo na bydlení lze dovodit z čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, interpretovaného ve světle čl. 11 odst. 1 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech. Jeho esenciálním obsahem (jádro) je právo osob, které se z důvodu nedostatku prostředků nacházejí v hmotné nouzi, na zajištění základní důstojné existence v oblasti bydlení. Jelikož jde o tzv. sociální právo, má zákonodárce značnou volnost ve volbě prostředků k jeho zajištění. Otázka výše státní podpory stavebního spoření se práva na bydlení dotýká pouze okrajově a nezasahuje do jeho esenciálního obsahu. Rozhodl-li se zákonodárce snížit výši státní podpory stavebního spoření a upřednostnit jiné nástroje v oblasti zabezpečení a podpory bytových potřeb jednotlivců, nelze to považovat za protiústavní.

Závěr o legislativním řešení časového střetu právních norem by neměl být věcí nahodilou nebo předmětem libovůle zákonodárce, nýbrž musí být výsledkem vyvažování v kolizi stojících hodnot a zájmů. Nepravá retroaktivita je obecně přípustná, ledaže protiústavně zasahuje do principu právní jistoty a principu důvěry v právo podle čl. 1 odst. 1 Ústavy. Posuzování, zda je nepravá retroaktivita výjimečně nepřipustná, spočívá v porovnání

cíle, který zákonodárce sledoval, a prostředků, které k dosažení cíle zvolil, se zklamanou důvěrou občanů v právo, a to co do „únosnosti“ takového zklamání.

Vyšetřování

Z ústavního pořádku vyplývá povinnost orgánů činných v trestním řízení účinně prošetřit všechny druhy jednání spadající do působnosti čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, respektive do působnosti čl. 7 Listiny základních práv a svobod, důkladně a dostatečně odůvodnit své závěry (které musí být v souladu s obsahem spisu) a zabránit sekundární viktimizaci obětí trestných činů.

Vývozní povolení

Týká-li se rozhodnutí orgánu veřejné správy základních práv a svobod (čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), nemůže být vyloučeno ze soudního přezkumu, a to ani tehdy, existují-li utajované informace, o které by se toto rozhodnutí opíralo.

Správní rozhodnutí vypočtená v § 10 odst. 5 zákona č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, se týkají práva svobodně podnikat podle čl. 26 odst. 1 Listiny a práva vlastnit majetek podle čl. 11 odst. 1 Listiny, pročež je jejich vyluka ze soudního přezkumu v rozporu s čl. 36 odst. 2 Listiny.

Odpady

Základní parametry poplatků za obecní systém odpadového hospodářství a za odkládání komunálního odpadu z nemovitě věci nelze kombinovat, neboť obec může zavést pro poplatkové období pouze jeden z poplatků. Obec nemůže obecně závaznou vyhláškou upravit úlevu na poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, která tuto dichotomii dvou různých poplatků narušuje.

Bez důvodné obohacení

Ustanovení § 2295 o. z. se na stanovení výše úhrady za užívání předmětu nájmu po skončení nájmu prostoru sloužícího podnikání sjednaného na dobu určitou do jeho vyklizení (odevzdání) nájemcem nepoužije. Protože v takovém případě jiné - speciální - ustanovení, z něhož by vyplýval

Preciznost, rychlost
a spolehlivost ve všem,
co děláme

NAŠE
SLUŽBY

- OCEŇOVÁNÍ PODNIKU JAKO CELKU
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO KONKURZY A REORGANIZACE
- OCEŇOVÁNÍ NEMOVITOSTÍ
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO SOUDNÍ SPORY A ARBITRÁŽE
- EXPERTNÍ ANALÝZY A TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ
- ZNALECKÉ POSUDKY PRO TRANSFEROVÉ CENY

EqSA

www.eqsa.cz

způsob stanovení výše úhrady, občanský zákoník neobsahuje, je třeba výši úhrady stanovit podle principů bezdůvodného obohacení (§ 2991, 2999 o. z.).

Insolvence a nájem bytu

Nevyužije-li insolvenční správce možnosti vypovědět smlouvu o nájmu bytu podle § 256 odst. 1 insolvenčního zákona, k zániku nájmu bytu zpeněžením nemovitosti ve smyslu § 283 insolvenčního zákona nedojde a práva a povinnosti z nájmu přejdou na jejího nabyvatele.

Jednatel

Poruší-li osoba svou právní povinnost úmyslně, a v důsledku tohoto úmyslného porušení povinnosti vznikne právo (nárok) jiné osobě, která k úmyslnému porušení povinnosti nijak nepřispěla, pak zásadně nevede ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obvyčejné lidské citění, je-li takové právo (nárok) uplatněno u soudu, respektive soudem přiznáno.

Autorské právo

Právo autora na poskytnutí informací podle § 40 odst. 1 písm. c) autorského zákona se nepromlčuje.

Majetková podstata

V řízení o určení neúčinnosti smlouvy, kterou dlužník uzavřel s dalšími osobami, není insolvenční správce oprávněn ani povinen podat odpůřčí žalobu proti těmto osobám jen proto, že byly smluvními stranami takové smlouvy. Žalobu, kterou se domáhá vyslovení neúčinnosti takové smlouvy a zároveň vydání peněžitého plnění, které na základě smlouvy ušlo z dlužníkovy majetku, nebo rovnocenné (peněžité) náhrady za původní dlužníkovu plnění, které (již) není možné vydat do majetkové podstaty, podává insolvenční správce ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 a § 239 odst. 1 insolvenčního zákona vůči osobám, „v jejichž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn“ nebo vůči osobám, „které z něho měly prospěch“, bez zřetele k tomu, že případně nejde o smluvní strany smlouvy. Současně platí, že dlužníkovu plnění z neúčinných právních úkonů náleží do majetkové podstaty právní mocí rozhodnutí, kterým bylo vyhověno odpůřčí žalobě (§ 239 odst. 4 věta první insolvenčního zákona). Jestliže se

tedy věc, která ušla z majetkové podstaty dlužníka neúčinným právním jednáním dlužníka, navrací do majetkové podstaty právní mocí rozhodnutí, jímž insolvenční soud vyhověl odpůřčí žalobě (tak, že ji insolvenční správce po právní moci takového rozhodnutí sepíše do majetkové podstaty), pak důsledky toho, že osoba, která má takovou věc u sebe, nerespektuje účinky soupisu (nevzdá věc dobrovolně do majetkové podstaty) lze rovněž řešit nejdříve od právní moci rozhodnutí, jímž insolvenční soud vyhověl odpůřčí žalobě. Nejde (proto) již o součást odpůřčího nároku (ani podle § 239 odst. 4 věty druhé insolvenčního zákona).

Vyvlastnění, moderační právo soudu

Moderační právo soudu nebude mít místa tam, kde nebyly zjištěny (a dokonce ani tvrzeny) žádné mimořádné okolnosti případu týkající se vyvlastňované věci. Účelem vyvlastňovacího ani předvyvlastňovacího vyjednávání není poskytnout vyvlastňovaným za jejich pozemky co nejvyšší možné finanční částky, nýbrž adekvátní částkou a pokud možno rychle vyřešit situaci, kdy je potřeba dané pozemky získat pro rozvoj infrastruktury. Institut mimořádného zvýšení pak nemůže v žádném případě nahrazovat nesplnění zákonných podmínek pro přiznání „kontrakčního bonusu“, jelikož onen bonus i mimořádné zvýšení náhrady za vyvlastnění jsou samostatnými a nezáměnitelnými právními instituty, každý se projevuje v jiném časovém úseku a každý z nich sleduje zcela jiný účel, což je ostatně patrné i z taxativního výčtu důvodů mimořádného zvýšení v § 28 odst. 3 písm. a) až d) vyvlastňovacího zákona.

Zahlázení odsouzení

Podmínka nepřetržité doby, která musí uplynout, aby soud mohl zahladit odsouzení, je naplněna uplynutím právě jen časového úseku vymezeného v § 105 odst. 1 písm. a) až e) tr. zákoníku. Vedení či nevedení řádného života odsouzeným v době od uplynutí tohoto časového úseku do rozhodnutí soudu o zahlázení odsouzení je proto nerozhodné.

Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 4

alinea 1 tr. zákoníku se za splnění dalších podmínek dopustí jen taková osoba, proti které byla předtím, než se dopustila trestného maření výkonu rozhodnutí soudu (příp. soudem schválené dohody) o výchově nezletilých dětí, bezvýsledně použita opatření v občanském soudním řízení, která směřovala k zajištění výkonu téhož rozhodnutí soudu (příp. soudem schválené dohody) o výchově nezletilých dětí. Proto nestačí, pokud proti takové osobě byla v minulosti použita opatření v občanském soudním řízení směřující k zajištění výkonu jiného či jiných rozhodnutí soudu v téže věci (např. rozhodnutí o předběžném opatření upravujícím poměry dítěte).

Formulace popisu skutku je věcí primárně veřejné žaloby. Je to především státní zástupce (státní zástupkyně), kdo má povinnost péče o náležitý a přesný popis skutku tak, aby odpovídal všem zákonným parametrům i nárokům kladeným na něj judikaturou.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Mlčenlivost notáře

Při rozhodování, zda je nezbytný souhlas (právních nástupů) osoby, jejíž podpis notář ověřil, se zproštěním povinnosti mlčenlivosti notáře pro účely jeho výpovědi před soudem, je nezbytné posouzení možného dotčení oprávněných zájmů osoby, jejíž podpis notář ověřil.

Společné jmění manželů

Uzavřel-li jen jeden manžel bez souhlasu druhého s třetí osobou smlouvu vztahující se k věci týkající se jejich společného jmění a opomenutý manžel v souladu s § 714 odst. 2 o. z. uplatní námitku relativní neplatnosti této smlouvy, je podle § 2993 o. z. aktivně věcně legitimován k uplatnění nároku vůči třetí osobě na vydání bezdůvodného obohacení spocívajícího v plnění podle této neplatné smlouvy každý z manželů, nikoli pouze manžel, který neplatnou smlouvu uzavřel. ☉

Další krok v posilování energetické bezpečnosti. ČEZ se poprvé postaral o přepravu LNG tankeru přes oceán.

Další úspěšný milník v oblasti LNG má za sebou ČEZ. Do nizozemského terminálu v Eemshavenu dorazil 300 metrů dlouhý tanker s LNG, u kterého se ČEZ poprvé staral o celou plavbu. Dosud energetická společnost vždy objednávala LNG jako ucelenou službu a náklad převzala až v terminálu v Eemshavenu.

Nyní měli odborníci z ČEZ na starost celý navigační a logistický řetězec, tedy jednání se zkapalňovacím terminálem ve Spojených státech, pronájem lodi, nakládku v USA i samotnou cestu přes Atlantský oceán a návrat lodi zpět. Zvládnutím další části procesu zacházení s LNG posiluje ČEZ dále své know-how v oblasti obchodování s komoditami, a tak i energetickou bezpečnost České republiky.

„Terminál na LNG v nizozemském Eemshavenu se stal jedním z pilířů energetické bezpečnosti České republiky, podílí se na

zajišťování plynu pro region a stabilizaci trhu, což se pozitivně promítá i v koncových cenách pro naše zákazníky. Nizozemský terminál byl vůbec prvním terminálem na zkapalněný zemní plyn spuštěným v Evropě od začátku války na Ukrajině. Zatím do terminálu připlulo 51 lodí s nákladem 4,6 mld. m³ plynu určeného pro Českou republiku. Teď poprvé jsme převzali loď u pobřeží Texasu a starali se o její cestu přes celý Atlantský oceán,“ řekl místopředseda představenstva ČEZ Pavel Cyrani.

Od Eemshavenu se terminály LNG staly základním stavebním kamenem energe-

tické bezpečnosti regionu i jednotlivých států. Právě terminály se státní účastí nebo státními zárukami se podařilo zprovoznit nejrychleji. Vzhledem k velikosti těchto projektů a jejich rizikovosti pro soukromé investory nebo nutnosti rychlých povolenacích řízení byla v těchto případech role státu klíčová. Státy měly eminentní zájem zajistit stabilní dodávky plynu a prakticky ve všech v regionu provozovaných terminálech tak mají jednotlivé země většinový nebo minimálně poloviční podíl. Nizozemské terminály vlastní z poloviny státní společnost Gasunie, polský terminál patří

z poloviny polskému státu. V Německu vlastní stát plovoucí terminály Wilhelmshaven a Brunsbüttel. V budoucím pevninském terminálu v Brunsbüttelu bude mít polovinu německý stát a významný podíl má i nizozemská státní společnost Gasunie.

Nakládka 170 000 metrů krychlových LNG do tankeru nesoucího jméno Gordonwaters Knutsen dlouhého 299 metrů a širokého 46 metrů proběhla koncem dubna v terminálu Corpus Christi Liquefaction v Texasu. Před samotným vyplutím lodi s LNG museli odborníci z ČEZ vyřešit mimo jiné celní a daňové otázky nebo pojištění. Museli také komunikovat s LNG terminály na obou stranách oceánu, pronajmout si samotný tanker a starat se o jeho cestu přes Atlantský oceán. Do nizozemského Eemshavenu připlula loď v polovině minulého týdne a vykládka byla dokončena o několik dní později.

„Zajištění kompletního řetězce od nákupu LNG až po jeho vyložení v Nizozemsku a dopravu do ČR tvoří celá řada kroků, které jsme dosud nemuseli řešit, ale jsou klíčové pro to, abychom se sta-

li skutečně plnohodnotným hráčem na trhu LNG. ČEZ musel nejprve ve Spojených státech nalézt partnera, od kterého zkapalněný zemní plyn koupí. Následně se plyn naložil na pronajatou loď, která se dle navigačních instrukcí ČEZ vydala na cestu přes oceán. Samotnou fyzickou navigací se sice zabývá kapitán lodi, ČEZ ale určuje, kam má loď doplnout, kdy má být na místě nebo jaké palivo používat. Pro nás je to velmi cenná zkušenost, kterou jsme postoupili v procesu obchodování s LNG o významný krok dále. Kontrola nad přepravou nám umožňuje být flexibilnější a v budoucnu například přesměrovat loď tam, kde je po plynu největší poptávka. Kontrola nad lodí a jejím nákladem také zvyšuje bezpečnost dodávky plynu,“ řekl manažer ČEZ pro LNG David Viduna.

Eemshaven byl vůbec prvním terminálem na zkapalněný zemní plyn spuštěným v Evropě od začátku války na Ukrajině, první loď sem připlula v září 2022. Zařízení umí z LNG vyrobit osm miliard metrů krychlových plynu ročně, z toho až tři miliardy mohou směřovat do České republiky. To pokrývá přibližně třetinu roční spotřeby České republiky. Vedle ČEZ si kapacity v terminálu vyblokovaly další známé energetické společnosti, britsko-nizozemský Shell a francouzská Engie. Většina lodí s plynem určeným pro Českou republiku vyplula ze Spojených států, ani jedna nepřiplula s ruským plynem.

Plovoucí terminál v Eemshavenu o celkové roční kapacitě 8 miliard kubických metrů tvoří dvě plavidla, Eemshaven LNG a Energos Igloo, umožňující skladování a zpětné zplyňování. Do zařízení se na speciálně upravených tankerech dováží zkapalněný zemní plyn, který se po ohřátí v terminálu a převedení do plynného skupenství vpustí do soustavy přepravních plynovodů.

Místo výkonu práce – vhodná volba má zásadní dopad nejen do flexibility zaměstnavatele, ale i do jeho nákladů

Správně zvolené místo výkonu práce ovlivní vaši flexibilitu i náklady – naučte se, jak jej nastavit ve smlouvách, při home office i při práci ze zahraničí.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Řešení sporů efektivně, rychle a odborně!

www.soud.cz

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

- byl založen roku 1949
- řízení je vedené podle publikovaných pravidel
- vede Seznam rozhodců, kde je zapsáno více než 570 rozhodců z tuzemska i zahraničí
- sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje konzultace a veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory Rozhodčí soud řeší?

Majetkové spory (kromě sporů spotřebitelských, incidenčních a sporů spojených s výkonem rozhodnutí) ve kterých lze jinak uzavřít smír.

Jedná se především o spory:

- z obchodních vztahů
- občanskoprávní
- pracovně právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- je jednoinstanční, odborné, neveřejné, rychlé, méně formální
- snadná vykonatelnost v tuzemsku i zahraničí (díky Newyorské úmluvě z roku 1958)
- strany si mohou stanovit místo i jazyk rozhodčího řízení, řízení v urychleném nebo on-line režimu

DOPORUČENÉ ZNĚNÍ ROZHODČÍ DOLOŽKY DO SMLUV

„Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho Řádu třemi rozhodci (případně lze alternativně uvést: jedním rozhodcem jmenovaným předsedou Rozhodčího soudu).“

KONTAKTUJTE NÁS

Vladislavova 1390/17 / Praha 1 / Tel.: +420 222 333 340 / e-mail: paha@soud.cz / www.soud.cz

Jaké změny přináší flexinovela? Nová pravidla, která pocítí prakticky všichni na trhu práce.

Od června 2025 začala platit zásadní novela zákoníku práce. Nejde přitom jen o změny pro personalisty nebo právníky – tzv. flexinovela má ambici zásadně ovlivnit každodenní realitu zaměstnanců i zaměstnavatelů. Flexibilita je klíčovým slovem celé novely, která reaguje na současné podmínky na pracovním trhu a přináší změny v mnoha oblastech pracovního života – od zkušebních dob a výpovědních lhůt až po doručování dokumentů nebo zaměstnávání mladistvých. Přináší nejen větší volnost, ale i vyšší nároky – jak na zaměstnavatele, tak na zaměstnance. S JUDr. Danielem Krtičkou z D.A.S. právní ochrana vysvětlujeme, na jaké změny se připravit a co je dobré o flexinovele vědět.

Delší zkušební doby, nové výjimky a pravidla

Jednou z nejviditelnějších změn je prodloužení maximální zkušební doby. U běžných pozic ze tří na čtyři měsíce, u vedoucích pracovníků dokonce z šesti na osm. „Nově se také umožňuje její prodloužení – za předpokladu, že se obě strany na změně dohodnou a učiní tak písemně ještě během trvání zkušební

doby. Stále však platí, že maximální délka zkušební doby nesmí překročit polovinu sjednané doby trvání pracovního poměru,“ vysvětluje Krtička.

Z pohledu zaměstnance to může znamenat delší nejistotu, ale zároveň větší šanci se ve firmě etablovat. Zaměstnavatelé zase získávají více času na posouzení, zda je nový kolega skutečně vhodným doplněním týmu. V praxi to také

otevřít prostor pro větší otevřenost při zpětné vazbě během zkušební doby.

Mění se také pravidla pro uzavírání smluv na dobu určitou. Nadále platí základní pravidlo, že mezi stejným zaměstnancem a zaměstnavatelem mohou být uzavřeny maximálně tři pracovní poměry na dobu určitou v rozmezí tří let. Krtička dodává: „Novela ale přináší důležitou výjimku: pokud je smlouva

uzavřena za účelem zástupu za zaměstnance na mateřské, rodičovské dovolené a dovolené čerpané bezprostředně po skončení mateřské dovolené, do tohoto limitu se nezapočítává.“ V těchto případech tedy není počet smluv limitován pravidlem „třikrát a dost“.

Stále však platí, že celková doba trvání všech pracovních poměrů na dobu určitou mezi jedním zaměstnancem a zaměstnavatelem nesmí přesáhnout devět let. Tato změna poskytuje firmám větší prostor při plánování náhradních pozic během delších absencí. Zaměstnancům pak dává šanci zůstat v kontaktu s firmou a svou pracovní pozici si případně udržet i při přerušení – například pokud se zástupní pracovní poměr ukončí a po čase znovu otevře. Důležité je však sledovat celkovou kumulaci doby všech těchto úvazků, protože právě ona je limitujícím faktorem, nikoliv počet smluv samotných.

Výpovědní lhůty, nové důvody a ochrana zaměstnanců

„Flexinovela zásadně mění i pravidla pro výpovědi z pracovního poměru. Největší praktickou změnou je posun výpočtu výpovědní doby – ta nově začíná běžet ode dne doručení výpovědi, nikoli až od začátku následujícího měsíce, jak tomu bylo doposud. Například výpověď podaná 10. června tedy způsobí zánik pracovního poměru už 10. srpna, což zkracuje období mezi podáním a ukončením pracovního poměru až o několik týdnů,“ říká Krtička k nejvíce mediálně probírané změně z novely. Tato změna zrychluje celý proces ukončení pracovního vztahu a klade větší nároky na načasování – jak ze strany zaměstnance, tak zaměstnavatele.

Nově se v určitých případech zkracuje výpovědní doba na jeden měsíc. Týká se to situací, kdy zaměstnanec nesplňuje požadavky pro řádný výkon práce, kdy závažně porušil povinnosti vyplývající z právních předpisů nebo kdy porušil povinnost dodržovat režim při dočasné pracovní neschopnosti.

Novela také rozšiřuje lhůty, ve kterých může zaměstnavatel výpověď nebo okamžité zrušení pracovního poměru uplatnit. Místo dosavadních dvou měsíců od chvíle, kdy se o důvodu dozvěděl,

má nově čas tři měsíce (tzv. subjektivní lhůta). Zároveň se prodlužuje tzv. objektivní lhůta – tedy maximální doba od vzniku důvodu pro výpověď – z jednoho roku na 15 měsíců. To dává zaměstnavatelům větší prostor jednat, ale zároveň vyžaduje důsledné vedení dokumentace a schopnost zpětně doložit oprávněnost výpovědi.

Zaměstnanci, kteří se soudí o neplatnost výpovědi, mají nyní navíc výslovně zakotvené právo nejen na náhradu mzdy za dobu sporu, ale i na dovolenou, která jim během této doby vznikla. Tento krok posiluje ochranu zaměstnanců a napravuje předchozí nejednoznačnost v zákoně. V případě, že zaměstnanec ztratí dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu práce kvůli pracovnímu úrazu, nemoci z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, dochází k další změně: místo odstupného mu nově náleží jednorázová náhrada nemajetkové újmy ve stejné výši – tedy 12násobek průměrného měsíčního výdělku.

Nově mohou do práce i mladiství, má to ale své podmínky

Krtička upozorňuje na další z novinek: „Flexinovela zavádí možnost zaměstnání osob už od 14 let, a to výhradně během hlavních letních prázdnin. Práce musí být lehká, nesmí ohrozit zdraví ani vývoj dítěte a zároveň nesmí narušovat vzdělávání nebo morální růst. Nutný je také písemný souhlas zákonného zástupce.“

Délka směny nesmí přesáhnout 7 hodin denně, celkový týdenní úvazek je omezen na 35 hodin. Pokud má mladistvý uzavřeno více pracovněprávních vztahů – například dvě brigády u různých zaměstnavatelů – odpracovaný čas se sčítá. To klade vyšší nároky nejen na plánování, ale také na odpovědnost ze strany zaměstnavatelů, kteří musí dodržování těchto limitů sledovat.

Změny v odborech, doručování dokumentů i ve výplatách v cizí měně

Nově musí zaměstnavatel předat mzdový nebo platový výměr zaměstnanci ještě předtím, než začne vykonávat práci – nikoliv až v den nástupu. Doručení může proběhnout elektronicky, například prostřednictvím firemního systému nebo pracovního e-mailu. Podmín-

kou je, že dokument musí být dostupný k uložení a tisku.

Zaměstnavatel k tomuto způsobu doručení nepotřebuje výslovný souhlas zaměstnance, což zjednodušuje administrativu. Zároveň ale vyžaduje, aby měl zaměstnanec reálný přístup k elektronickému systému – což může být problematické zejména u pracovních pozic, kde se počítač běžně nevyužívá nebo pokud zaměstnavatel nemá možnost vytvořit přístupy do interních systémů předčasně. Flexibilita tedy přináší i větší zodpovědnost na obou stranách.

Flexinovela také rozšiřuje možnosti výplaty mzdy v cizí měně. Zaměstnavatel může mzdu nebo plat vyplácet například v eurech, pokud s tím zaměstnanec souhlasí a měna je pravidelně uváděna v kurzovním lístku České národní banky. Tento postup je relevantní především pro české zaměstnance pracující v zahraničí nebo pro cizince pracující v tuzemsku.

Další změna v rámci novely se týká odborů. „V oblasti kolektivního zastoupení dochází ke zjednodušení. Odborová organizace nově nemusí okamžitě prokazovat počet svých členů – stačí, když oznámí, že podmínku minimálního počtu splňuje. Teprve na žádost zaměstnavatele musí odbory tuto skutečnost prokázat,“ vysvětluje Krtička.

Novela rovněž rozšiřuje okruh osob, na které přecházejí mzdová a platová práva po smrti zaměstnance. Vedle manželů, rodičů a dětí jsou nově uvedeni také registrovaní partneři. Tato změna přispívá k rovnému postavení různých forem partnerského soužití a zajišťuje spravedlivější zacházení v citlivých životních situacích.

Flexinovela v širších souvislostech

Zákoník práce je živý systém, který musí průběžně reagovat na měnící se podmínky. Novela z roku 2025 ukazuje směr, kterým se tuzemské pracovní právo ubírá – směrem k větší flexibilitě, ale zároveň i k lepší ochraně těch zaměstnanců, kteří jsou zranitelnější nebo čelí specifickým životním situacím.

Flexinovela naznačuje snahu legislativy přizpůsobit se realitě, ve které přibývá

vá nestandardních pracovních režimů a zároveň roste důraz na vyváženost mezi pracovním a soukromým životem. Zároveň ale ukazuje, že úprava pravidel nemusí nutně znamenat oslabování právní jistoty – právě naopak.

Přestože aktuální novela řeší konkrétní a dlouhodobě diskutované okruhy – jako je délka zkušební doby, pravidla výpovědi nebo administrativní úkony – její směr může v budoucnu inspirovat i další legislativní změny. Pracovní trh se vyvíjí a je pravděpodobné, že diskuse o právní úpravě práce na dálku, digitalizaci komunikace mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem nebo větším propojení pracovního a rodinného života budou pokračovat.

Zákoník práce není něco neměnného. Každá novela je vlastně dialogem mezi tím, co zaměstnavatelé a zaměstnanci potřebují, a tím, co je pro společnost udržitelné a spravedlivé.

Jak se tyto změny dotknou běžných zaměstnanců?

Mnohé změny možná většina zaměstnanců pocítí až v konkrétních situacích – při podpisu nové smlouvy, při plánování návratu z rodičovské dovolené nebo ve chvíli, kdy budou uvažovat o výpovědi. O to důležitější je znát základní rámec a vědět, kde hledat informace. Flexinovela dává do rukou pracujících i zaměstnavatelů silnější nástroje, ale zároveň očekává větší aktivitu.

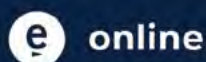
Téměř každý pracující se v určité chvíli ocitne v roli, kdy bude na zákoník práce spoléhat – ať už jako rodič, který se vrací do práce, nebo jako zaměstnanec, který čelí nejistotě. Právě v těchto chvílích je klíčové vědět, že zákon myslí na zranitelnější stranu a že pravidla hry jsou srozumitelná, předvídatelná a férová. Pokud to flexinovela dokáže naplnit, bude její přínos skutečně zásadní.

Ve výsledku se jedná o jednu z nejvýznamnějších novel zákoníku práce za poslední roky. Zvyšuje se flexibilita, ale i odpovědnost. Zaměstnavatelé budou muset upravit své procesy, zaměstnanci by se zase měli více zajímat o svá práva a povinnosti. V době, kdy se trh práce rychle mění a tlak na rovnováhu mezi pracovním a osobním životem sílí, jde o důležitý krok. I když si změny někteří uvědomí až ve chvíli, kdy budou měnit práci, podepisovat novou smlouvu nebo podávat výpověď, je dobré být připraven. Pracovní právo totiž není jen doménou právníků – dotýká se všech pracujících.

PRÁVNÍ OCHRANA

Pobočka ERGO Versicherung Aktiengesellschaft pro ČR

Claude (Anthropic) od A do Z v právní praxi

Zjistíte, jak využít výkonnou AI pro analýzu rozsáhlých spisů, tvorbu právních dokumentů, správu případů a bezpečnou práci s citlivými informacemi – vše na praktických příkladech z české právní praxe.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi**, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis, barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nej kvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

Novela zákona o znalcích: krok ke stabilizaci systému, který se potýkal s provozní nepružností

Dne 28. května 2025 schválila Poslanecká sněmovna novelu zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Cílem této legislativní úpravy je reagovat na praktické problémy, které vyvstaly po zavedení nového systému znalecké činnosti v roce 2021, a přiblížit jeho fungování reálným možnostem odborné veřejnosti.

Mezi klíčové změny patří např. prodloužení platnosti oprávnění znaleckých kanceláří a ústavů do konce roku 2028, zrušení časového omezení oprávnění u znalců zapsaných před 1. 1. 2021, zrušení povinného pojištění pro fyzické osoby, rozšíření možností výkonu znalecké činnosti v rámci kanceláře a zásahy do struktury vstupních zkoušek. Zákon rovněž umožňuje uchovávání posudků v elektronické podobě, prodlužuje lhůty pro zápis do evidence znalecké činnosti a výplatu znalečného, nebo zavádí možnost odborných vyjádření v civilním řízení.

Pozitivní ambicí novely je stabilizovat systém, který v předchozích letech čelil výraznému odlivu znalců a zpomalení agendy napříč soudnictvím i soukromým sektorem. Zákonodárce reaguje na podněty odborné veřejnosti a napravuje některé překážky, které v praxi výrazně komplikovaly výkon znalecké činnosti.

Zkušenosti z praxe však ukazují, že samotná legislativa nestačí – zásadní je její realizovatelnost. A právě zde zůstávají přetrvávající systémové problémy. Například v oblasti organizace vstupních zkoušek. V některých specializacích, jako je oceňování cenných papírů, byly první zkušební termíny vypsané až na červen 2025 – tedy více než čtyři roky od účinnosti zákona. Počet úspěšně odzkoušených odborníků v některých oborech zůstává velmi nízký, kapacity komise jsou omezené a nabídka termínů nedostatečná.

Znalecká profese je náročná nejen odborně, ale také z hlediska právní odpovědnosti, etiky a časových nároků. Pokud má být vykonávána v souladu s nejvyššími profesními standardy, je nezbytné, aby stát vytvořil takové prostředí, které bude predikovatelné, funkční a technicky

Foto: Oxana Šnajberg

zvládnutelné. Jinak i dobře míněné úpravy zůstávají jen na papíře.

Podobně i zavedení odborných vyjádření do civilního řízení je třeba chápat jako krok, který bude vyžadovat jasné metodické vymezení, pokud nemá přinést další nejistotu do systému, který se teprve učí nové praxi.

Znalecká komunita vítá snahu o nápravu a stabilizaci systému. Zároveň však vnímá, že bez funkční administrativní a metodické podpory, bez dostupných termínů zkoušek a bez konzistentní komunikace mezi státní správou a odbornou veřejností zůstane výkon znalecké činnosti nadále zatížen zbytečnými překážkami.

Tato novela představuje důležitý krok správným směrem. Ale aby došlo k plné obnově důvěry v systém, je třeba pokračovat – především v rovině praktického fungování.

Ing. Oxana Šnajberg, Managing Partner
EqSA

Národní Bar and Books

Oblíbený vinohradský bar Mánesova Bar and Books, který uzavřel svoji etapu po krásných 17 letech minulý rok v září, se přesunul téměř v identické podobě do centra, kousek od Národní třídy.

O BAR AND BOOKS

Síť podniků Bar and Books byla založena v roce 1990 v New Yorku a ihned nastavila nový standard doutníkových barů ve světě a posunula hranice pohostinnosti. Atmosféra barů spolu s vysoce kvalitním výběrem lihovin láká k posezení. Menu zahrnuje vše od brandy přes whisky, klasické koktejly, lehké občerstvení, ročníkové portské a vynikající vína podávaná stylovým servisem, který nemá obdoby. Do portfolia podniků spadá jeden bar v New Yorku - Hudson Bar and Books a Bombay Bistros, dále dva sesterské bary v Praze: Týnská Bar and Books, Národní Bar and Books a ve Varšavě Podwale Bar and Books.

Prostředí a interiér v koloniálním stylu je inspirován atmosférou New Yorku 30. let minulého století. Noblesně ikonické jsou i služby – špičkový servis a prezentace koktejlů, prémiových destilátů, vín a champagne, tak jak je znáte z Bar and Books baru v New Yorku, Varšavě a Týnská Bar and Books v Praze.

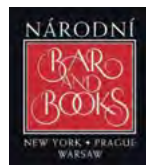
Poznávacím znamením konceptu Bar and Books jsou doutníky. V široké nabídce světových značek nechybí ani vlastní Bar and Books doutníky. Součástí Národní Bar and Books je proto i doutníková místnost s kapacitou 25 osob. Příjemně komorní atmosféra panuje ve všech prostorech – horní i spodní bar má kapacitu 30 osob.

Oba pražské bary jsou nově hrdým ambasádorem rumu Brugal.

„Ani 35 let od otevření prvního baru Hudson Bar and Books mě stále nepřesla chuť po nových začátcích a barové kultuře. Pevně věřím, že Národní Bar and Books nebude mé poslední barové dítě, vždyť Týnská Bar and Books žije v Praze už 23 let. Na všechny z vás se již moc těším,“ komentuje s humorem zakladatel konceptu Bar and Books Raju S. Mirchandani.

K pravidelným konceptům barů Bar and Books patří workshopy zaměřené na koktejly, tematické večery se živou hudbou a burleskou, úterky věnované whisky či dámské pondělky. Úctyhodné portfolio whisek z celého světa zařadilo Bar and Books na špičku evropských barů.

Vzhledem k lokalitě je Národní Bar and Books skvělým místem na privátní degustace či firemní večírky. ☎

Kontakt:

Národní Bar and Books
Mikulandská 121/6, Praha 1
+420 776 563 386
www.barandbooks.cz

V Mělníku vznikne největší paroplynový teplárenský zdroj v Česku

Skupina ČEZ pokračuje v dekarbonizaci českého teplárenství. Do roku 2029 nahradí první část uhelné výroby v lokalitě Elektrárny Mělník za nízkoemisní paroplynový zdroj. Zástupci společnosti Energotrans a zhotovitele, sdružení firem Metrostav DIZ a Siemens Energy, slavnostně podepsali smlouvu na výstavbu nového zdroje tepla pro Prahu.

Zleva: Jan Kalina – ČEZ, Ronny Geilsdorf – Siemens-energy, Miroslav Krpec – Energotrans, Karel Volf – Metrostav

Současné zdroje v lokalitě Mělník – největšího výrobce tepla v Česku – projdou do roku 2030 významnou změnou. Ta s sebou nese odstavení starých zařízení, která nahradí nové, moderní zdroje šetrné k životnímu prostředí. Mělník tak do roku 2030 zcela skončí s výrobou elektřiny a tepla z uhlí.

„Elektrárna Mělník je významný bod na energetické mapě České republiky. Zajišťuje jak výrobu elektřiny, tak dodávku tepla. Po kompletní transformaci budou jako náhrada uhlí sloužit paroplynové zdroje a zařízení na energetické využití odpadů, to vše doplněné o výkon v plynové kotelně a elektrokotlích. Mezi

nové technologie v této lokalitě patří ale i fotovoltaická elektrárna a v přípravě jsou i projekty na akumulaci energie. Unikátní infrastrukturu uhelných lokalit chceme obecně využít pro postupný přechod k nízkoemisním a bezemisním zdrojům,“ říká Jan Kalina, člen představenstva a ředitel divize obnovitelná a klasická energetika.

Přípravy na výstavbu prvního paroplynového zdroje už začaly demolicí stávajících objektů a přípravou staveniště. Uvedení do provozu je v plánu v roce 2029. Nový zdroj o elektrickém výkonu 266 MWe a tepelném výkonu 183 MWt vyrobí dle předpokladů bezmála 730 GWh elektřiny za rok a dodá teplo na úrovni až 2 PJ

za rok. Na celkové dodávce tepla z lokality Mělník se tak bude podílet cca 30 %. Součástí záměru, jehož dodavatelem je sdružení společností Metrostav DIZ a Siemens Energy, je i smlouva na servis a údržbu plynových turbín.

„Realizací tohoto projektu budou zajištěny dodávky tepla, kterými zásobujeme asi polovinu Prahy, respektive téměř celý pravý břeh Vltavy, dále samotný Mělník a Neratovice. Celkem jde o zhruba 230 tisíc domácností, ale i školy, úřady nebo nemocnice. Naším cílem je garantovat spolehlivé dodávky tepla na další desítky let,“ dodává Miroslav Krpec, předseda představenstva společnosti Energotrans ze Skupiny ČEZ.

Tento projekt je spolufinancován ze systému EU pro obchodování s emisemi prostřednictvím Modernizačního fondu. Na jeho realizaci obdržela společnost Energotrans investiční podporu ve výši 7,26 miliard korun, která tvoří více než 50 % z celkových výdajů, i provozní podporu ve formě aukčního bonusu na elektřinu po dobu 15 let od zprovoznění zdroje.

Celkové investice v lokalitě Mělník dosáhnou více než 50 miliard korun. Postupně budou postaveny a zprovozněny až tři paroplynové zdroje o celkovém elektrickém výkonu téměř 1200 MWe. Veškeré nové paroplynové zdroje budou připraveny i na budoucí využití vodíku. Na přelomu let 2027/2028 předpokládá ČEZ uvedení do zkušebního provozu zařízení na energetické využití odpadů (ZEVO). První stavební práce by měly vypuknout již letos v létě. Půjde zejména o zřízení zařízení staveniště pro potřeby zhotovitele a demolice stávajících objektů, které uvolní místo nové stavbě. V loňském roce byla do provozu uvedena fotovoltaická elektrárna o instalovaném výkonu 7,3 MWp umístěná na bývalé skládce uhlí. Mezi další doplňkové technologie, s jejichž přípravou se v rámci transformace lokality počítá, patří například plynová kotelna, elektrokotle, akumulace tepla či bateriový systém na ukládání elektřiny.

Na konec uhlí v českém teplárenství se Skupina ČEZ chystá dlouhodobě. Připravuje a staví nové nízkoemisní tepelárny v hodnotě desítek miliard korun, jejichž provoz zajistí především biomasa

a zemní plyn. Současně ČEZ usiluje o zachování systému centrálního zásobování teplem všude tam, kde jsou k tomu podmínky a kde dosáhne dohody s partnery na úrovni měst a krajů. Benefity modernizace teplárenství pro zákazníky jsou stabilní, ekologické a bezpečné dodávky tepla na další desítky let, pozitivní vliv na kvalitu ovzduší a minimální zátěž pro městské rozpočty.

Už nyní staví ČEZ nové moderní tepelárny v Ústeckém kraji v Prunéřově, Tušimicích a Ústí nad Labem a také v Moravskoslezském kraji v Dětmovicích. Součástí řešení je i využití tepla z jaderných elektráren, jehož příkladem může být fungující spojení Jaderné elektrárny Temelín s Českými Budějovicemi.

Věděli jste, že...? Aneb pár zajímavostí o lokalitě Mělník:

- Elektrárna Mělník leží 13 kilometrů pod soutokem Labe a Vltavy.
- Nejvzdálenější spotřebič tepla je od ohříváků společnosti Energotrans vzdálen 74,5 kilometru.
- Voda pro Prahu je dopravována potrubím o průměru 1200 milimetrů na vzdálenost více než 34 km při tlaku až 2,5 MPa.
- Napaječ Mělník – Praha přechází po příhradových ocelových mostech 2x tok Vltavy a 4x železniční trať.
- V areálu Elektrárny Mělník je v provozu také malá vodní elektrárna o instalovaném výkonu 490 kW, která na elektřinu přeměňuje energii průtoku zbytkové chladicí vody z mělnického provozu.
- Teplo do Prahy se dodává unikátním tepelným napaječem. Tepelná energie se přenáší pomocí horké stlačené vody, teploty se podle ročního období pohybují od 90 do 140 °C. Na straně odběratele (v Praze nebo v Neratovicích) se voda ochladí (předá teplo) a vrací se při teplotě v rozmezí 60 až 70 °C.
- Voda v potrubí tepelného napaječe urazí za vteřinu vzdálenost přes dva metry.
- Horká voda putuje do Prahy průměrně 8 hodin a za tuto dobu se ochladí přibližně o 1 °C, ztráty při této dodávce obvykle nepřekračují 4 % (záleží na ročním období).
- Výroba a dodávka tepla probíhá nepřetržitě celý rok 24 hodin denně s výjimkou jednoho týdne v létě o prázdninách, kdy je prováděna plánovaná údržba napaječe.

Nový stavební zákon – aktuální legislativní změny

Zjistěte, jaký má nový zákon dopad na praxi, co stále platí z dosavadní judikatury a jak se připravit na další legislativní vývoj.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Jiří Loubal: Zdraví je ta nejlepší investice

Jiří Loubal je zakladatel investiční společnosti CYRRUS. Nyní se však pouští do zcela jiné oblasti – prémiové zdravotní péče pro muže. V rozhovoru nám přiblížil, proč se rozhodl otevřít Momentum Clinic v Brně a co ho k tomu vedlo.

Pane Loubale, co vás přivedlo ze světa investic ke zdravotní péči?

Ve světě financí, investic a podnikání se pohybuji již 32 let. Během této doby a samozřejmě s tím, jak člověk stárne, jsem si uvědomil, že tou nejdůležitější investicí, kterou můžeme v životě udělat, je investice do vlastního zdraví. A nejen toho fyzického, ale i duševního. Momentum Clinic vznikla z jednoduché myšlenky – vytvořit prostor, kde se muži budou moci starat o své zdraví komplexně, diskrétně a na nejvyšší úrovni.

Proč jste se rozhodl zaměřit právě na muže?

Muži často zanedbávají prevenci a přicházejí až ve chvíli, kdy už je pozdě. Z vlastní zkušenosti vím, jak náročné je skloubit práci, rodinu a péči o sebe. Nemáme čas trávit hodiny v čekárnách před ordinacemi lékařů. Momentum Clinic nabízí v tomto směru komfort bez čekání – rychlejší a jednodušší cestu k řešení zdravotních problémů. To ale jen na okraj. Poslední dobou je hodně populární pojem longevity, který ovšem zahrnuje i důraz na prevenci. Věřím, že kvalitní a personalizovaná péče může mužům výrazně prodloužit aktivní život ve zdraví. A co je důležitější než možnost užít si plody celoživotní práce – mít čas na cestování, sport, na hračky, které si během života muž pořídí ať už se jedná o rychlý vůz nebo motocykl nebo se věnovat jiným koníčkům, kterých je celá řada.

Co všechno Momentum Clinic nabízí?

Zaměřujeme se na prevenci, která je v běžném zdravotnictví opomíjena. Věnujeme se testosteronové terapii – hladina testosteronu u mužů totiž začíná pomalu klesat už od 30. roku života. V současnosti sice existují kliniky, které se této problematice věnují, ale my jdeme ještě dál. Naše péče je komplexní. Věříme, že celostní přístup je klíčem k dlouhověkosti a skutečné vitalitě. Proto kombinujeme moderní medicínu (najdete u nás obory jako ortopedie, fyzioterapie, urologie/andrologie, a další...)

s prvky funkční a regenerativní péče, jako je ozonoterapie, infuzní terapie na míru nebo právě diagnostika hormonální rovnováhy. Cílem není jen řešit problémy, až nastanou, ale předcházet jim a zlepšit celkovou kvalitu života i v pozdějším věku.

Proč právě Brno?

Brno je mé domovské město. Vždy jsem cítil, že zde chybí místo, které by nabízel špičkovou mužskou péči na úrovni západních metropolí. Momentum Clinic je v tomto směru první svého druhu. Věřím, že mužům, kteří nesou odpovědnost za firmy, týmy i rodiny, má co nabídnout. A nejen jim – chceme inspirovat i další generace k tomu, aby se o své zdraví starali vědomě a včas. Náš průměrný věk ve zdraví je 62 let, což je pod evropským průměrem. I to je pro nás motivací.

Jak vypadá klient Momentum Clinic?

Typickým klientem je aktivní muž mezi 40 a 65 lety, úspěšný ve své profesi, který si uvědomuje hodnotu zdraví. Úspěšný člověk má mnoho přání, ale nemocný má jen jedno – uzdravit se. Posláním kliniky je prevencí navazující na časovou řadu krevních testů předcházet zdravotním kompli-

kacím přicházejícím s věkem. Jde o přístup každého muže – vědomou péči, pravidelné kontroly, prevenci a regeneraci. Momentum není jen klinika, je to filozofie, životní postoj.

Plánujete další rozvoj?

Ano, Momentum беру jako dlouhodobý projekt. Chceme se neustále zdokonalovat a přinášet nejnovější medicínské postupy. Ale vždy s důrazem na individualitu a kvalitu. Právě z tohoto důvodu je také kapacita kliniky záměrně omezená. Mým cílem je, aby se z Momentum stala značka, která bude synonymem pro zdraví, vitalitu a mužskou sílu v tom nejlepší slova smyslu. 📞

Jiří Loubal tak ukazuje, že skutečně cenné investice nejsou na burze, ale v nás samotných. Momentum Clinic je jeho osobní vizí zdravějšího, delšího a kvalitnějšího života – nejen pro něj, ale pro všechny muže, kteří chtějí žít naplno i v druhé polovině života.

EPRAVO PREMIUM

Nejkomplexnější systém
online právního vzdělávání.

S ročním předplatným EPRAVO Premium získáte přístup k unikátní právní vzdělávací platformě, která je navržena tak, aby vyhovovala potřebám a výzvám dnešního dynamického právního prostředí. Staňte se součástí komunity právních profesionálů, kteří jsou neustále o krok napřed. Váš profesní růst začíná zde.

Součástí předplatného je:

Rozsáhlá knihovna

Interaktivní testy

Certifikace

Záznamy online seminářů

Další vzdělávání advokátů

Expertní lektori

Flexibilita

Aktualizace kurzů

www.epravo.cz/eshop

Wellness & Spa hotel Villa Regenhart ****

V srdci malebného lázeňského města Jeseník, obklopené vzrostlými stromy a vůní horského vzduchu, se ukrývá místo, které okouzlí už na první pohled – čtyřhvězdičkový wellness & spa hotel Villa Regenhart. Tato historická vila byla postavena na přelomu 19. a 20. století podnikatelskou rodinou Regenhartů a sloužila jako jejich reprezentační sídlo. Architektonický návrh vznikl ve Vídni a dodnes jsou ve vile patrné secesní, neobarokní i neorenesanční prvky. Citlivě zrekonstruovaná vila byla v květnu 2016 znovu otevřena, tentokrát jako výjimečný hotel, který nabízí spojení historie, noblesy a moderního luxusu v jednom harmonickém celku.

Ubytování zde je synonymem pro klid a komfort. Hotel disponuje pouze 20 elegantními pokoji či apartmány, což zajišťuje komorní atmosféru a individuální přístup ke každému hostovi. Každý pokoj je zařízen s citem pro detail – najdete zde king size postel, moderní koupelnu, satelitní televizi, minibar, trezor a bezplatné Wi-Fi. Vybavení pokojů navazuje na historický charakter vily, interiér zdobí starožitný nábytek a jemné textilie, které společně vytvářejí atmosféru pohodlí, elegance a klidné exkluzivity.

Největší chloubou Villa Regenhart je bezesporu její wellness centrum. Relaxační

bazén s masážními tryskami, vodopádem a římskými lavicemi je ideálním místem pro chvíle odpočinku. Saunový svět nabízí finskou, parní i solnou saunu se světelnou terapií. Večery můžete trávit v prostorné venkovní vířivce pod širým nebem, obklopeni tichem zahrady a šuměním korun stromů. Milovníci soukromí ocení možnost pronájmu privátního wellness, které zahrnuje whirlpool, saunu a vyhřívanou vodní postel. Nabídka wellness procedur je pestrá – od klasických a aromaterapeutických masáží, přes relaxační koupele, až po zábaly, rituály a individuální beauty programy.

Hotelová restaurace Lotte je gastronomickým zážitkem sama o sobě. Šéfkuchař sází

na čerstvé sezónní suroviny od lokálních dodavatelů, které přetváří v moderní českou kuchyni s mezinárodním přesahem. Letní menu sází na lehkost, svěžest a kreativní kombinace chutí. Hosté si mohou vychutnat pokrmy nejen v elegantním interiéru restaurace, ale také na venkovní terase s výhledem do hotelového parku.

Nadcházející sezóna potěší i milovníky aktivního odpočinku. Kromě klasických pobytových balíčků zahrnujících sezónní wellness procedury budou hosté hýčkáni letními aktivitami pod širým nebem. Konat se budou například lesní terapie, tedy řízené procházky přírodou, které kombinují ticho, pohyb a techniky vědomého dýchání.

Živá hudba propůjčuje večerům ve Ville Regenhart jedinečné kouzlo – pravidelně se konají hudební večery na terase, kde si můžete při svíčkách vychutnat například jazzovou klasiku. Pro milovníky delikátních chutí jsou připraveny také degustační rumů, doutníků, i kvalitních vín. Tyto zážitky jsou skvělým doplňkem k relaxačnímu pobytu a dělají z každé návštěvy skutečně nezapomenutelný okamžik.

Villa Regenhart je ideální destinací pro všechny, kteří hledají kombinaci klidu,

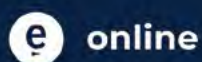
luxusu a hlubšího prožitku. V romantickém prostředí historické vily, obklopené přírodou Jeseníků, najdete prostor pro odpočinek, načerpání sil i inspiraci. Ať už hledáte romantický víkend ve dvou, krátkou letní wellness dovolenou nebo místo pro oslavu výjimečné události, Villa Regenhart nabízí to nejlepší z jeseňské pohostinnosti, historie i současného požitkářství.

Letní pobyty jsou ideální příležitostí, jak uniknout ruchu města a dopřát si

čas jen pro sebe. Nechte se hýčkat, zpo-
malte a objevte místo, které má skutečně
duši. Villa Regenhart není jen hotel – je
to zážitek, který začíná v okamžiku, kdy
vstoupíte do jeho klidné zahrady.

VILLA REGENHART

Odpovědnost členů statutárního orgánu obchodní korporace v kontextu aktuální judikatury

Osobní odpovědnost statutárních orgánů je pod drobnohledem – zjistěte, jak předejít rizikům a jednat s péčí řádného hospodáře podle aktuální judikatury.

Další online konference a semináře
naleznete na www.epravo.cz

Schody Home Bar – malé místo s velkou atmosférou

Na Zámeckých schodech, kde se ruch Malé Strany mísí s klidným krokem turistů stoupajících k Hradu, najdete bar, který se nevnučuje - jen otevřené okno historického domu, ze kterého voní káva. Kdo jde kolem, často zpomalí. Někdo si vezme drink na cestu, jiný vejde dovnitř – a najde prostor, kde se svět na chvíli ztiší.

Schody Home Bar je malý, záměrně. Pár stolků stačí, aby se každý cítil pohodlně a v soukromí. Žádný hluk, žádné rušivé davy – jen barman, který má čas věnovat se hostům, a atmosféra, která připomíná spíš obývací pokoj než klasický bar.

Design od dvojice Vrtiška & Žák doplňuje charakter místa. Šestihranná dlažba s barokním motivem jemně propojuje interiér s duchem staré Prahy, ale nepřebíjí to, co je podstatné – pocit, že jste na návštěvě u někoho, kdo vás rád vidí.

Přes den tu voní káva a cinkají sklenky vína, večer se prostor promění v klidné útočiště pro setkání s přáteli, obchodní jednání mimo kancelář, malou oslavu nebo rande. Ať už se tu děje cokoli, platí jednoduché pravidlo: co se stane na Schodech, zůstane na Schodech.

Otevřeno je každý den od 10 hodin. Přijďte si odpočinout a na chvíli zpomalit.

Na zdraví a navíděnou!

SCHODY
HOME
BAR

Schody Home Bar
Zámecké schody 8
118 00 Praha 1
Tel. +420 739 579 839
@SchodyHomeBar

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „Z PRÁVNÍ PRAXE“

act Řanda Havel Legal
advokátní kancelář s.r.o.
Truhlářská 13–15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500
e-mail: office.prague@actlegal-rhl.com
www.randalegal.com/cz

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
Palác Flora, budova A
Vinohradská 2828/151
130 00 Praha 3
Tel.: +420 246 028 028
e-mail: info@broz-sedlaty.cz
www.broz-sedlaty.cz

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
Pardubice – Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

Advokátní kancelář Matzner & Vitek
Anny Letenské 34/7
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 254 555
e-mail: info@matznervitek.cz
www.matznervitek.legal

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.
Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.
Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 732 417 283
e-mail: office@aegislaw.cz
www.aegislaw.cz

ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.
Plzeňská 3350/18
150 00 Praha 5
Tel.: +420 245 007 740
e-mail: office@arws.cz
www.arws.cz

BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
Rubešova 162/8
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz
www.akbrodec.cz

Bříza & Trubač s.r.o., advokátní kancelář
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: + 420 777 601 114
e-mail: info@brizatrubac.cz
www.brizatrubac.cz

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
 Vinohradská 938/37
 120 00 Praha 2
 Tel.: +420 244 912 463
 e-mail: ak@dbkp.cz
 www.dbkp.cz

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář
 Koliště 1912/13
 602 00 Brno
 Tel.: +420 543 217 520
 e-mail: brno@dolezalpartners.com
 www.dolezalpartners.com

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.
 Oasis Florenc
 Pobřežní 394/12
 186 00 Praha 8
 Tel.: +420 255 706 500
 e-mail: praha@eversheds-sutherland.cz
 www.eversheds-sutherland.com

GLATZOVA & Co., s.r.o.
 Betlémský palác
 Husova 5
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 224 401 440
 e-mail: office@glatzova.com
 www.glatzova.com

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
 Florentinum, recepce A
 Na Florenci 2116/15
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 255 000 111
 e-mail: office@havelpartners.cz
 www.havelpartners.cz

**HSP & Partners
 advokátní kancelář s.r.o.**
 Vodičkova 710/31
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 734 363 336
 e-mail: sekretariat.praha@akhsp.cz
 www.akhsp.cz

**Chrenek, Toman, Kotrba
 advokátní kancelář spol. s r. o.**
 Těšnov 1059/1
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 221 875 402
 e-mail: kancelar@chtk.cz
 www.chrenektomankotrba.cz

KGS legal s.r.o., advokátní kancelář
 Pasáž Platýz
 Národní 416/37
 110 00 Praha 1
 e-mail: info@kgslegal.cz
 www.kgslegal.cz

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář
 Letenská 121/8
 118 00 Praha 1
 Tel.: +420 739 013 183
 e-mail: info@klblegal.cz
 www.klblegal.cz

MELKUS KEJLA & PARTNERS

MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz
www.melkuskejla.cz

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

N I R R I S

NIRRIS s.r.o., advokátní kancelář

Národní 973/41
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 020 500
e-mail: nirris@nirris.cz
www.nirris.cz

PIERSTON

PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář

Perlová 371/5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 234 958
e-mail: recepc@pierstone.com
www.pierstone.com

PORTOS

PORTOS, advokátní kancelář s.r.o.

City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 827 884
e-mail: info@portos.cz
www.portos.cz

PPS advokáti s.r.o.

Opletalova 1525/39
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 237 905
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.cz

Rödl & Partner

Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

Platněřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

ROWAN[®] LEGAL

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
e-mail: praha@rowan.legal
www.rowan.legal

Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

Na Strži 2102/61a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 270 005 533
e-mail: advokati@sntd.eu
www.sntd.eu

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

WELLNESS & SPA HOTEL
VILLA REGENHART

- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

Objevte. CYRRUS

Váš spolehlivý investiční partner

ZAČNĚTE JEDNODUŠE – OZVĚTE SE NÁM.

 +420 800 297 787

 info@cyrrus.cz

 www.cyrrus.cz

Stabilní energie každý den

Aby naše země byla silná a soběstačná,
aby naše krajina byla rok od roku čistší.
Proto rozvíjíme jaderné a obnovitelné zdroje
a zrychlujeme přechod k bezemisní energetice.
Proto jsme tu s vámi.

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

www.cez.cz